

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Wed 1/13/2021 11:52:04 AM
Subject: RE: memo ecocide
Received: Wed 1/13/2021 11:52:00 AM

Goeie! Laat maar weten

From: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: woensdag 13 januari 2021 11:42

To: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: memo ecocide

Hi [5.1.2e]

Heb [5.1.2e] nog niet gesproken, maar bedacht me nog iets waar ze mee bezig was: nav AO IMVO zouden we een memo aan R sturen over ecocide en wat andere landen doen qua wetgeving daarop (FR en BEL voornl).
Meen dat we dat zouden doen voor eind januari. Ik check dat even bij [5.1.2e].

Groet

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Sun 1/17/2021 9:34:49 PM
Subject: FW: Parlementair dagoverzicht d.d. 15 januari 2021
Received: Sun 1/17/2021 9:34:50 PM

Hi 5.1.2e

Het verzoek om een informatiememo aan R over ecocide blijkt nu groter te zijn geworden, ie van Raan (PvdD) heeft een initiatiefnota hierover ingediend en daarop moet een reactie komen. Wij staan daarvoor aan de lat. Mooi dat we al input hebben van FR en BEL maar dit is dus een grotere klus.

Zit inmiddels bij mij in foxy. Zullen we morgen even over spreken?

Groet
5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: IGG <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: vrijdag 15 jan. 2021 5:10 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: FW: Parlementair dagoverzicht d.d. 15 januari 2021

From: DOB-PID <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 15 januari 2021 17:04

Beste collega,
Hierbij het parlementair dagoverzicht van vrijdag 15 januari 2021.
Met vriendelijke groet,
**Parlementaire
Informatie
Dienst**

Directie Ondersteuning Bestuur (DOB)
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag
T: +31 70 348 4882

Heb je een vraag? Meer informatie over de parlementaire stukkenstroom vind je [hier](#) en meer informatie over debatten vind je [hier](#).

Ben je nog niet bekend met 247Foxy? Schrijf je dan [hier](#) in voor een training.

Ingekomen correspondentie

Binnengekomen Kamervragen voor BZ

- ✓Vragen van de leden Van den Nieuwenhuijzen en Buitenweg (beiden GroenLinks) aan R, MinJenV en StasEZK over het bericht dat Huawei in technologie investeert voor de etnische profilering van Oeigoeren (DAO cc DMM, IMH, DVB)
- ✓Vragen van de leden De Groot en Jetten (beiden D66) aan MP over het bericht 'Wereldleiders willen ambitieuzere aanpak natuurverlies: 'We hebben geen moment te verliezen' (IGG cc DMM)
- ✓Vragen van het lid Ouwehand (PvdD) aan MP over de Nederlandse inzet bij de One Planet Summit van 12 januari 2021 (IGG cc DMM)

!00002 **[ragen ter info](#)**

1257162

∇Vragen van de leden De Groot en Diertens (beiden D66) aan StasBZK over het bericht 'BAM sloopt koraalrif en de Curaçaose overheid haalt de schouders op'DWH, IGG)

Verzoeken

∇Verzoek aan M inzake Jaarlijkse vergadering van verdragspartijen van het Internationaal Strafhof (DMM cc DJZ)

∇Verzoek aan M inzake afschrift reactie op brief derde inzake Bellingcat (Task Force MH-17 cc DEU, DVB)

∇Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede" (IGG cc DMM, DJZ)

∇Verzoek aan M inzake schriftelijk overleg Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de Europese Raad van 21 januari 2021 (DIE)

Aangenomen moties

Uitgegane correspondentie

∇Kamerbrief inzake Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen (EK + TK)

∇Kamerbrief inzake beantwoording feitelijke vragen over de afgifte van een vergunning voor export militair materieel naar Pakistan via Turkije

∇Kamerbrief inzake Europese Vredesfaciliteit (EPF) - politiek akkoord

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Mon 1/18/2021 9:41:31 AM
Subject: RE: Reactie stuk ecocide
Received: Mon 1/18/2021 9:41:32 AM

Hi 5.1.2e
Zeker, dank en we betrekken jou en 5.1.2e graag.
Groet
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 18 januari 2021 09:38
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Reactie stuk ecocide

Hi 5.1.2e,
Dankjewel voor je bijdrage net tijdens de keek over Ecocide. Laat het weten als er een extra blik nodig is, het onderwerp ligt erg dicht tegen mijn scriptie- en studieonderwerp aan. Hoewel openbreken van Statuut van Rome (daar zag ik eerder ook pleidooi voor langskomen) een bijzonder lastige zaak is, is het opvallend dat het begrip sinds de dood van Polly Higgins weer vaker op de agenda staat. Daarnaast is het wellicht goed om de lijn enigszins af te stemmen met het mensenrechten en klimaat dossier; dat 5.1.2e en ik trekken.
Groet en een hele fijne week,

5.1.2e

5.1.2e

Inclusieve Groene Groei (IGG)
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag |
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag |

T 5.1.2e
5.1.2e@minbuza.nl
 NL Global Issues |

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 1/19/2021 12:09:00 PM
Subject: FW: Info voor R - BEL inzet strafbaarstelling ecocide
Received: Tue 1/19/2021 12:09:01 PM

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 19 januari 2021 11:06
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: Info voor R - BEL inzet strafbaarstelling ecocide

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: woensdag 16 dec. 2020 2:29 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Kopie: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: Info voor R - BEL inzet strafbaarstelling ecocide
Beste 5.1.2e

In reactie op je verzoek kan ik het volgende terugkoppelen over de Belgische inzet voor de strafbaarstelling van ecocide:

5.1.2a

5.1.2e

Laat me weten als je meer informatie wenst. Uiteraard zijn we ook graag bereid om een ambtelijk of politiek gesprek over dit onderwerp te faciliteren.
Met vriendelijke groeten, mede namens mijn collega 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl
www.nederlandwereldwijd.nl
Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden
Kortenberglaan 4-10 | 1040 Brussel

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 14 december 2020 11:33

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: ! Info voor R - BEL inzet strafbaarstelling ecocide

Importance: High

Beste 5.1.2e

Hopelijk ben ik bij jou aan het juiste adres. Laat het me weten als dat niet zo is.

Tijdens de BHOS begrotingsbehandeling stelde PvdD kamerlid van Raan vragen aan R over ecocide; het aanbrengen van schade aan of het verlies van ecosystemen, vernietiging van flora en fauna, vervuiling van de atmosfeer, lucht, land en water, alsook andere handelingen die ecologische rampen veroorzaken.

Van Raan wil weten hoe de minister gaat werken aan internationaal draagvlak om ecocide strafbaar te stellen, zowel in nationale wetgeving als ook in Statuut van Rome. Hij refereerde daarbij aan de Belgische overheid, dat in het nieuwe coalitieakkoord heeft aangegeven te onderzoeken of verankering in wetgeving mogelijk is. Zie [dit online artikel](#) met iets meer info.

R vraagt om nadere duiding op de BEL plannen (zie Q&A in bijlage). Begin januari willen we R informeren middels een memo. Zou jij bij je contactpersonen kunnen nagaan wat de stand van zaken omtrent deze BEL toezegging is en wat men denkt dat vervolgstappen zijn?

Bij voorbaat veel dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Senior policy officer

Ministry of Foreign Affairs
Department of Inclusive Green Growth

5.1.2e
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
P.O. Box 20061 | 2500 EB | Den Haag

M+31 5.1.2e
5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 1/19/2021 12:09:51 PM
Subject: FW: België: strafbaarstelling van ecocide
Received: Tue 1/19/2021 12:09:52 PM
[ICC ASP19 - Débat Général intervention Minister Wilmès. ecocide.pdf](#)
[Kamer Resolutie van Groen en Ecolo omtrent ecocide van 8 juli 2020.pdf](#)

Hadden we volgens mij al

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 19 januari 2021 11:05
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: België: strafbaarstelling van ecocide

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: woensdag 13 jan. 2021 6:49 PM
Aan: DMM <5.1.2e@minbuza.nl>, IGG <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: België: strafbaarstelling van ecocide

Beste collega's,

Graag informeer ik u nader over de Belgische positie ten aanzien van de strafbaarstelling van ecocide.

Tijdens haar interventie op de 19de zitting van de Assembly of State Parties van het Internationaal Strafhof heeft de Belgische Vicepremier en Minister van Buitenlandse Zaken, Sophie Wilmès, aandacht gevraagd voor de problematiek van ernstige milieumisdrijven en aangegeven dat het nuttig zou zijn om in het kader van de werkzaamheden vansessies de mogelijkheid te onderzoeken misdrijven die onder het begrip "ecocide" vallen kunnen opgenomen worden in het Statuut van Rome (Zie bijlage). In het Belgische federale regeerakkoord heeft de nieuwe regering aangegeven dat zij "*diplomatieke initiatieven zal onderzoeken en nastreven die ertoe strekken om de misdaad van ecocide, het doelbewust vernietigen van ecologische systemen, te beteugelen*". Het regeerakkoord voorziet eveneens dat er aan de experts gevraagd zal worden om advies te geven omtrent de opname van ecocide en feminicide in het nieuw strafwetboek. We zullen bekijken hoe men ecocide dient te omschrijven voor eventuele opname het Belgisch strafrecht.

De bedoeling van de verwijzing was dus tot nu toe om aandacht te vragen voor dit belangrijke thema. Deze vraag om aandacht voor ernstige milieumisdrijven en een reflectie rond ecocide binnen het Statuut van Rome betekent niet per se dat België op heel korte termijn voorstellen tot wijziging van het Statuut van Rome over ecocide zal indienen.

Het is ook zeker niet de bedoeling om in de plaats te treden van bestaande multilaterale milieuverdragen of het lopende werk rond "environmental crime" binnen UNODC of de EU Green Deal alsook initiatieven rond "sustainable supply chains", "due diligence" en "Business and Human Rights".

Ook in het Belgische federaal parlement werd een voorstel van resolutie ingediend rond ecocide. (bijlage)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl
www.nederlandwereldwijd.nl
Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden
Kortenberglaan 4-10 | 1040 Brussel

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 1/21/2021 11:02:37 AM
Subject: FW: ecocide
Received: Thur 1/21/2021 11:02:38 AM

Beste 5.1.2e,

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e - Belgium - The Hague <5.1.2e@diplobel.fed.be>
Sent: woensdag 6 januari 2021 11:40

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: ecocide

Hai 5.1.2e,

Mijn beste wensen voor 2021! Hopelijk gaan we elkaar dit jaar toch wat meer in levende lijve zien.

Bij deze, zoals gevraagd, nog enkele details. Op vraag van regeringspartijen Ecolo en Groen werd dit opgenomen in het regeerakkoord (zie p. 71 en 91). De discussie draait dus zowel over een nationaal initiatief om het op te nemen in ons strafwetboek als op internationale initiatieven hieromtrent. Zie ook de beleidsverklaring van Minister Wilmès op p. 28.

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e de 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: Monday 14 December 2020 17:29

To: 5.1.2e - Belgium - The Hague
Cc: 5.1.2e
Subject: RE: ecocide

Hi 5.1.2e

Ja ik mis jullie wel... Had graag nu met iedereen in NY gezeten, of in ieder geval in t World Forum...

Dank voor de toelichting. Voor een NL een interessant en gevoelig thema, na bijv de Urgenda uitspraken en nu de klacht van Portugese jongeren tegen 30+ staten in Straatsburg... Hier in NL zal milieu/klimaat wellicht een belangrijk thema worden in de campagne richting Tweede Kamer verkiezingen over 3 maanden.

Weet jij wat achter het initiatief van BEL zit? Minister Wilmes zelf? Milieu is toch niet echt een speerpunt van de MR partij? Alles wat je er (informeel) over kwijt kunt is voor ons interessant.

Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e - Belgium - The Hague <5.1.2e@diplobel.fed.be>
Sent: maandag 14 december 2020 17:14

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: Staal, Nynke <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: ecocide

Hai 5.1.2e,

Fijn om van je te horen tijdens deze ASP. Toch vreemd dat we niet allemaal samen in de zaal zitten...

Ik hoor altijd graag wat NL ervan denkt!

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e de 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: Monday 14 December 2020 17:03

To: 5.1.2e - Belgium - The Hague
Cc: 5.1.2e
S00006: ecocide

Beste 5.1.2e

Ik hoop dat je het goed maakt!

We hebben net met belangstelling kennis genomen van jullie statement, ook van de oproep om ecocide op te nemen als misdrijf in het Statuut. Heb je misschien wat meer achtergrond hierover? Gaat BEL dit ook daadwerkelijk nastreven de komende jaren?

Groet en hopelijk tot gauw,

5.1.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Thur 1/21/2021 12:31:30 PM
Subject: FW: Ecocide
Received: Thur 1/21/2021 12:31:31 PM
[Factsheet Ecocide.docx](#)
[Q&A ecocide behoud het woud.docx](#)
[KV Van Raan 8 en 21.docx](#)

Alstu

From: [5.1.2e]
Sent: maandag 18 januari 2021 09:36
To: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: Ecocide

Goedemorgen [5.1.2e],

N.a.v. van wat je vanochtend in de Keek zei over ecocide stuur ik je wat informatie toe uit eerdere beantwoording van vragen rond ecocide.

Zie bijgevoegd de factsheet ecocide en Q&A's die in het dossier voor het NO Behoud het Woud in het dossier zaten.

Recent werden door Van Raan ook vragen gesteld aan FIN. Zie de beantwoording van vraag 8 en vraag 21 met betrekking tot ecocide in relatie tot de financiële sector.

Mvg,

[5.1.2e]

Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands

Policy adviser - [5.1.2e]

Department for Inclusive Green Growth (IGG)

Tel.: M [5.1.2e]

[5.1.2e]@minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 1/22/2021 9:27:06 AM
Subject: RE: Ecocide initiatiefnota van Raan
Received: Fri 1/22/2021 9:27:07 AM

En dit is het relevante deel uit de EP resolutie die de EU en LS oproept zich in te zetten voor amendering RS tbv nieuw misdrijf ecocide:

EP amendment

*This amendment was voted on 20th January 2021 by the Plenary Session of the EP (340/323/17). The full report was then finally adopted (459/62/163).

Full amendment text:

12. Stresses that biodiversity and human rights are interlinked and interdependent, and recalls the human rights obligations of states to protect the biodiversity on which those rights depend, including by providing for the participation of citizens in biodiversity-related decisions and providing access to effective remedies in cases of biodiversity loss and degradation; expresses its support to the nascent normative efforts at international level in relation to environmental crimes; in this regard, encourages the EU and the Member States to promote the recognition of ecocide as an international crime under the Rome Statute of the International Criminal Court (ICC);

Zie ook: <https://www.stopecocide.earth/press-releases-summary/european-parliament-urges-support-for-making-ecocide-an-international-crime>

-----Original Appointment-----

From: 5.1.2e
Sent: donderdag 21 januari 2021 13:12
To: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: Accepted: Ecocide initiatiefnota van Raan
When: maandag 25 januari 2021 10:00-10:45 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.
Where: MS teams

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 1/22/2021 9:30:42 AM
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Received: Fri 1/22/2021 9:30:43 AM

Ha 5.1.2e,
Dank hiervoor! Hebben hier al vaker Kamervragen over beantwoord. Ik sluit graag aan bij overleg, maar ben volgende week vrij.
5.1.2e is mijn achtervang, zal vast kijken of ik de beantwoording van de Kamervragen kan terugvinden. 5.1.2e de 5.1.2e is ook goed op de hoogte, neem aan dat hij namens DJZ is aangesloten.
Groet!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 21 januari 2021 14:08
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Hai 5.1.2e
Alles goed?
Ik heb onderstaande initiatiefnota over strafbaarstelling van ecocide in behandeling, vanuit IGG samen met DJZ. In dossier was ook cc gegeven aan DMM, het gaat onder andere over de ICC.
Kan ik jou aanhaken hiervoor?
Dan stuur ik je zo ook een uitnodiging door voor overleg met IGG en DJZ om de lijn van de kabinetsreactie te bespreken.

Groet!
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T 5.1.2e
M 5.1.2e @minbuza.nl
5.1.2e 5.1.2e
From: 5.1.2e @minbuza.nl <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 18 januari 2021 09:37
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Beste collega,

Het dossier Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede" is aan u toegewezen. De deadline is 23-01-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen of afstemmen met collega's doet u de applicatie 247Foxy.

Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e @minbuza.nl.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1. 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 1/22/2021 1:34:37 PM
Subject: RE: Opvolging Ecocide
Received: Fri 1/22/2021 1:34:39 PM

Hi 5.1.2e,

Goed om van je te horen! Hier alles goed, ik hoop met jou ook.

Ten aanzien van ecocide in Frankrijk: ik heb contact gehad met het Franse Ministerie van Ecologische Transitie over het strafbaar stellen van ecocide en het mogelijke internationale traject.

Zoals jullie wellicht weten is er op nationaal niveau besloten om ecocide in zijn geheel niet strafbaar te stellen, maar meer specifiek het algemene delict van de vervuiling.

In navolging hierop is wel besloten dat de strijd tegen de ecocide een actie is die op een breder internationaal niveau door een hoge autoriteit moet worden aangepakt. Ik heb gevraagd over daar al plannen/meer concrete stappen over bekend zijn, maar dat is nog niet het geval.

Mocht ik daar meer over vernemen dan horen jullie dat uiteraard!

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 22 januari 2021 11:50
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Opvolging Ecocide

Hai 5.1.2e 5.1.2e

Hoe gaat het?

Er is inmiddels een initiatiefnota ingediend bij M door de PvdD. We maken met IGG (waar ik tegenwoordig werk), DJZ en DMM de kabinetsreactie.

Ik heb onderstaande mailwisseling gekregen maar mis denk ik een document wat er nog bij komt, hebben jullie die wellicht nog voor mij?

Andere updates t.a.v. dit thema in FRA zijn ook welkom.

Groet!

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T +3 5.1.2e
M + 5.1.2e @minbuza.nl
5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 13 januari 2021 17:35
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: Opvolging Ecocide

Frankrijk

From: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: dinsdag 8 december 2020 21:22
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Opvolging Ecocide

Hi 5.1.2e, is goed, ik neem even 5.1.2e mee, die hier onlangs 5.1.2e (ik volg nationale discussie). We kijken even naar het nationale traject (wat ik je stuurde duidt erop dat ecocide niet in het eigen strafrecht wordt opgenomen, wel enige additionele milieudelicten) en het internationale traject (de vage toezegging van Macron nav het burgerforum). Verder niemand behalve PvdD die hier op doorvroeg? Hgt 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: Tuesday, December 8, 2020 9:05 PM
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: Opvolging Ecocide

00010.2e

Dank voor je info eerder vanavond over ecocide. R vraagt dus om nog nadere duiding op FR en BEL plannen. Zou je komende dagen willen bellen met je contactpersonen om stand van zaken helemaal scherp te krijgen plus wat men denkt als vervolgstappen?

Veel dank weer!

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: dinsdag 08 dec. 2020 7:17 PM

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Kopie: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl> 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: Opvolging Ecocide

Dag 5.1.2e

Veel dank voor het aanleveren van de QA over inzet FR en BE op ecocide vanavond. Zoals ook telefonisch besproken graag het verzoek om met de posten in Brussel en Parijs te kijken wat de concrete politieke plannen zijn. R verwees net ook nog naar de initiatieven van het Franse burgerparlement en het referendum.

Veel dank alvast!

Groet,

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: Mon 1/25/2021 10:51:24 AM
Subject: Initiatiefnota Behoud het Woud plus kabinetsreactie
Received: Mon 1/25/2021 10:51:26 AM
7.2 Initiatiefnota Behoud het Woud van Leden Oijk en Diks - 4 november 2019.pdf
Kabinetsreactie op de initiatiefnota Behoud het Woud - 8 mei 2020.pdf

Dag allemaal,
Dank voor het overleg zojuist. Bijgesloten als voorbeeld de initiatiefnota behoud het woud met daarop de kabinetsreactie.

Groet

[5.1.2e]

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Mon 1/25/2021 11:29:10 AM
Subject: collega's IR en J&V
Received: Mon 1/25/2021 11:29:11 AM

Beste [5.1.2e],
De collega van DWJZ/J&V is [5.1.2e] [5.1.2e]@minjenv.nl
[5.1.2e]
Daarnaast zou ik je ook willen vragen om mijn collega [5.1.2e] [5.1.2e] te betrekken die binnen DJZ-IR [5.1.2e] is. Haar email staat in de cc, en zou je haar ook toegang tot de SWR willen geven?
Hartelijke groet,
[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Mon 1/25/2021 6:51:27 PM
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Received: Mon 1/25/2021 6:51:28 PM

5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl
Hij doet coördinatie voor de ACKE! Ik heb zelf geen contactpersonen bij I&W en Fin, maar dat heeft hij vast!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 25 januari 2021 18:06
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Nabranden; wie zijn de ambtelijke contactpersonen voor de ACKE bij I&W en Fin? Dan kan ik die ook gebruiken om ze nu vast aan te haken. Grazie!

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: maandag 25 januari 2021 17:49
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Hey 5.1.2e,
Heb jij de MCKE in beheer? Als het kan zou het handig zijn om dit stuk voor de 23^e te agenderen. Zitten M en R hier beide in? Het tijdspad is superkort voor deze kabinetsreactie, dus ik wil de aanlevertermijnen etc. scherp hebben. Weet jij wat de aanlevertermijn is voor de MCKE, en of we de ACKE ook enkel schriftelijk kunnen betrekken? Ik begreep van 5.1.2e dat de ACKE op 9/2 valt. Dat redden we denk ik niet namelijk.
Idealiter gaat het stuk dan na de MCKE meteen naar de TK, of via de MR als hamerstuk.
Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 25 januari 2021 13:13
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Hallo 5.1.2e,
Afstemming via de route ACKE en MCKE is handig. Voor je informatie: de volgende MCKE staat gepland op 23 februari. Voor een overzicht van ACKE's kan waarschijnlijk 5.1.2e je verder helpen, in cc.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 25 januari 2021 12:48
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"
Hi 5.1.2e,
Ik denk niet dat de TK informeren nodig is, maar ik zou wel adviseren zo dicht mogelijk bij de 4 weken te blijven, en in ieder geval voor de verkiezingen (17 maart) de Kamer te informeren. Verzoek komt namelijk van de Kamer in de huidige samenstelling, die het onderwerp ook niet controversieel heeft verklaard (en daarmee dus zegt eigenlijk gewoon als 'business as usual' door te willen gaan). Wat betreft je tweede vraag over interdep afstemming: deze inschatting laat ik graag aan jullie zelf, wellicht kan 5.1.2e nog adviseren?
Hoop dat dit enigszins helpt.
Gr. 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 25 januari 2021 12:26
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
C00013PID <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Hai,
Bellen lijkt niet te lukken vandaag ☺
Mijn vraag: voor onderstaande lijkt 4 weken echt te kort dag. Kunnen we meer tijd nemen of moeten we daar de TK over informeren oid?
Tweede vraag: onderwerp is zowel juridisch als klimaat/milieu. We zullen naast M ook R, EZK, J&V en I&W betrekken. Lijkt het je dan passend om ook via de ACKE / MCKE te gaan of is er geen onderraad nodig?
Hartelijk dank,
Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 18 januari 2021 14:22

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: DOB-PID <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Dag 5.1.2e,
Ik zou inderdaad streven naar 4 weken, maar ik denk dat het mooi zou zijn als het voor de verkiezingen (op 17 maart) in de Kamer ligt. De huidige Kamersamenstelling zal dit toch niet meer kunnen behandelen, en helemaal wachten op een nieuw kabinet duurt wel weer erg lang.
Voor accordering door M heb je doorgaans 24 uur nodig, maar in recesperiode kan dat langer zijn. Ik zou dus rekening houden met een paar dagen.
Hoop dat dit helpt!
Gr. 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 18 januari 2021 10:17

To: DOB-PID <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Dag collega,
Onderstaand verzoek van de Kamercommissie BZ om een kabinetsreactie op een initiatiefnota over ecocide is op 15 januari ingediend.
Klopt het dat de reactietermijn voor dergelijke verzoeken 4 weken is, dus op 12 februari moet de TK de reactie ontvangen?
En welke deadline zou ik dan moeten hanteren voor aanleveren bij DOB om voor te leggen aan M?
Hartelijk dank voor het meedenken,
5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T + 5.1.2e
M + 5.1.2e
5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 18 januari 2021 09:37

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede"

Beste collega,

Het dossier Verzoek aan M inzake reactie Initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede" is aan u toegewezen. De deadline is 23-01-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen of afstemmen met collega's doet ude applicatie 247Foxy.
00013
Mensen met het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact 1257170

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Mon 1/25/2021 9:10:26 PM
Subject: RE: ecocide
Received: Mon 1/25/2021 9:10:27 PM

Ok, dank!
Fijne avond,

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 25 januari 2021 18:45

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Subject: RE: ecocide

Hi 5.1.2e

Nog een correctie op de datum onderstaand (in rood):

Initiatiefnota is van 22/12, maar verzoek aan M van de vaste Kamercommissie om een reactie hierop is ontvangen op 15/1.

Groet

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 25 januari 2021 18:34

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: RS 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: ecocide

Haai!

Ja nieuwe baan bevalt heel goed, super interessant allemaal. Wel even aanpotten nu 5.1.2e er helaas niet is..

Hieronder een bulletin bijdrage tbv R. Dit is ook alvast de info die we hebben over FRA en BEL – heel veel meer leverde de navraag bij de posten niet op. Ik denk dat een memo geen meerwaarde zal hebben t.o.v. de kabinetsreactie waarvoor we deze posities plus die van een paar andere landen ook even willen bekijken. Wat vind jij?

Het tijdspad is circa 4 weken voor deze kabinetsreactie; we zijn nog even aan het afwegen of het van belang is het voor het Kamerreces rond te hebben (12/2). Dat wordt lastig haalbaar aangezien ook J&V mee moet schrijven. Realistischer is eind februari. Overigens levert de eerste inventarisatie op dat de kabinetsreactie in eerste opzet niet positief is over het voorstel, in afwachting van afstemming met M en R natuurlijk.

Update standpunt PvdD: strafbaarstelling 'ecocide'

- Tijdens de begrotingsbehandeling BHOS vroeg het lid van Raan (PvdD) u naar de mogelijkheden om te werken aan de strafbaarstelling van het 'ecocide'; het aanbrengen van schade aan of het verlies van ecosystemen, vernietiging van flora en fauna, vervuiling van de atmosfeer, lucht, land en water, alsook andere handelingen die ecologische rampen veroorzaken. Hij refereerde daarbij aan positie van de FRA en BEL overheid. Navraag bij de ambassades geeft deze informatie:

5.1.2a

- DJZ geeft aanvullend aan dat er op 20/1/2021 een amendement is aangenomen door het Europees Parlement dat LS en de EU aanmoedigt om de erkenning van ecocide als misdaad onder het Statuut van Rome van het ICC te promoten.

- Op 15/1 werd via de vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken een initiatiefnota van de PvdD over ecocide aangeboden aan M. IGG werkt aan de concept-kabinetsreactie op dit voorstel (dat niet-controversieel is verklaard), u ontvangt binnenkort een concept.

Fijne avond!

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 25 januari 2021 09:20

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: ecocide

Ha 5.1.2e,

Alles goed hier! Met jou ook? 5.1.2e

00014me prima – staat er een deadline voor het aanleveren van de kabinetsreactie?

1257176

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 22 januari 2021 11:55

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: ecocide

Hey 5.1.2e,

Hoe gaat ie met jou?

Even over dat memo ecocide waar 5.1.2e eerder mee bezig was; er is inmiddels een initiatiefnota ingediend door de PvdD vanuit de commissie buza van dezelfde strekking. Ik maak een kabinetsreactie samen met DMM en DJZ. We spreken elkaar maandag even over de lijn van de beantwoording. Ik begreep al van DJZ dat het EP op 20/1 ook een amendement heeft aangenomen die LS oproept om te pleiten voor strafbaarstelling.

Ik stel voor dat ik in ieder geval maandag even een bulletin maak voor R met deze updates. Zullen we daarna kijken of een memo handig is of dat we zorgen dat R meegenomen wordt in het opstellen van de kabinetsreactie?

Groet!

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 13 januari 2021 13:33

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: ecocide

Ha 5.1.2e,

Ja hier alles goed! Weer vol goede moed aan het nieuwe jaar begonnen ☺ Bij jou hopelijk ook alles goed!

Ik had geen specifieke datum met 5.1.2e afgesproken, alleen dat na het reces ok zou zijn. Ik weet niet wat voor jullie haalbaar is, nu 5.1.2e er even uit ligt? Ik zie geen reden tot enorme haast op dit moment

Groetjes!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 13 januari 2021 11:57

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: ecocide

Hi 5.1.2e,

Beste wensen voorhet nieuwe jaar! Hoop dat je het goed maakt.

Met 5.1.2e even wat minder helaas en heel vervelend voor haar. Begreep dat jullie haar dit weekend gaan verwennen. Dat is lief! Keek even naar een paar zaken waar zij mee bezig was en die wij over moeten nemen. Een daarvan was memo over ecocide en wat andere landen doen qua wetgeving (FR en BEL). Ze had daarover met jou gesproken. Wat hadden jullie afgesproken qua timing?

Dankjewel en succes jij ook met alles

5.1.2e

Definitie ecocide

Grootschalige beschadiging of vernietiging van ecosystemen door menselijk handelen. NB definitie nog in ontwikkeling. Betreft directe beschadiging en beschadiging via indirecte relaties.

Ecocide leidt tot:

- Onherstelbare beschadiging / vernietiging
  - o In zodanige mate dat vreedzaam gebruik van het gebied door inwoners ernstig verminderd is of zal worden (Higgings)
  - o In zodanige mate dat het voortbestaan van alle inwoners van het gebied, mens en dier, op het spel komt te staan (initiatiefnemer)
- Emotionele en culturele schade bij lokale gemeenschappen
-

Pleidooi

Internationaal verbod op ecocide; strafrechtelijke aansprakelijkheid voor personen. Vastlegging in amendement op het Statuut van Rome x het ICC [als vijfde misdaad tegen de vrede].

NB. Initiatiefnemer pleit niet voor opnemen in NL nationale wetgeving.

probleemstelling

het ontbreekt aan een wettelijke verankering van het begrip ecocide. Natuur wordt alleen op nationaal niveau dwingend beschermd, internationaal is het zeer lastig dwingende afspraken te maken en handhaven.

Bekende voorstanders (volgens de nota)

- FRA --> positie opgevraagd
- BEL--> positie opgevraagd
- FINLAND
- EP (20/1/2021)
- Vanuatu
- Malediven
- Paus Franciscus
- Zweden

Te beantwoorden vragen:

- In hoeverre deelt het kabinet de ambitie om een wettelijke basis te creëren voor strafbaarstelling van ecocide? --> IGG ea
- In hoeverre deelt NL de analyse dat er een wettelijke tekortkoming is, en dat het juist niveau om dit op te lossen het internationale niveau is? --> DJZ
- In hoeverre vindt NL dat het Statuut van Rome de juiste plaats is hiervoor, en dat het statuut hier nog niet in voorziet? --> DJZ, DMM
- Voorkeur voor strafrecht boven civielrecht? --> DJZ
- Sanctieregime? --> DJZ
- Deel Kabinet analyse tekortkoming EU richtlijn 2008/99/EC? --> DJZ, ..?
- Mits we ingaan op aangedragen voorbeelden:
  - o Aralmeer
  - o Nationale strafbaarstelling ecocide in voormalige sovjetlanden, noot 25
  - o Radioactief steenkool kirgizie
  - o Olie depot OEK
  - o Lacey Act VS
  - o Guatemala REPSA

- o Zaak Ecuador v Chevron-Texaco & ISDS zaak --> check bij HIAM.
- Case study west-papoea: IGG, DAO, DJZ
- Deelt kabinet de analyse van klimaatongelijkheid? --> IGG

Oproepen aan NL kabinet H7:

Ter bespreking per punt, hoe te verdelen, wie betrekken bij afstemming?

- Hoofdpunten brief en kabinetspositie
- Grove indeling van de brief
- Met wie stemmen we de brief af binnen BZ en binnen de Rijksoverheid
- Wiens inbreng hebben we nodig (visie andere landen via onze ambassades daar, informeel overleg belangrijke stakeholders)
- Wanneer concept brief klaar om de lijn in te doen
- Kan de brief gewoon worden verstuurd of moet-ie via een onderraad
- Wie tekent de brief
- Wanneer gaat de brief uit

ACKE en MCKE mogelijk --> termijn en route checken bij DOB. Betrekken afstemming: J&V, EZK, I&W.

7. Beslispunten

De Kamer wordt gevraagd in te stemmen de regering te verzoeken de volgende maatregelen te nemen:

I Steun de oproep voor een internationaal verbod op ecocide

1. Steun of initieer een amendement dat beoogt het misdrijf van ecocide aan het Statuut van Rome toe te voegen. Met de consequenties van de huidige klimaat- en biodiversiteitscrisis, is het niet de vraag óf een amendement op het Statuut van Rome wordt ingediend om ecocide te erkennen, maar wanneer. Nederland kan zelf de initiatiefnemer zijn van dit amendement of een voorstel van een ander land steunen.
2. Neem op diplomatiek vlak het voortouw in de verankering van ecocide in het internationaal recht. Zet de diplomatieke banden in om andere landen aan te sporen een verbod op ecocide te steunen en trek daarbij op met gelijkgezinde landen zoals Frankrijk, Finland, België, Vanuatu en de Maldiven.
3. Ondersteun de aanklager van het Internationaal Strafhof in zijn voornemen meer milieumisdaden te vervolgen door alle kansen te benutten om milieuzaken door te verwijzen naar het Hof.
4. Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM). JV
5. Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu«. Waarborg dit grondrecht steviger in uitvoeringswetgeving. JV --> DWJZ, krijg naam.

II Bevorder internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen

6. Maak de OESO-richtlijnen bindend voor bedrijven die internationaal opereren. In het huidige beleid wordt inachtneming van de OESO-richtlijnen aangemoedigd, maar is het niet afdwingbaar. Op Europees niveau wordt gekeken naar mogelijkheden om bindende regels op te stellen voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, echter is het niet duidelijk of en wanneer dit geïmplementeerd zal worden. Verplicht op nationaal niveau bedrijven nu al om ecocide, mensenrechtenschendingen, milieuvervuiling, dierenwelzijnsaantasting en biodiversiteitsverlies in hun ketens te identificeren, te voorkomen en aan te pakken.116 --> IMH.

III Versterk de rechtsstaat wereldwijd DMM en DSO., IGG / 5.1.2e en 5.1.2e

7. Versterk wettelijke instrumenten voor het vervolgen van ecocide in landen met een zwakke rechtsstaat. Zet hiervoor bestaande subsidie-fondsen in. Het kabinet beschikt over verschillende fondsen voor de bevordering van de rechtsstaat en mensenrechten

wereldwijd. Zo kunnen het Mensenrechtenfonds en Voice worden ingezet voor projecten die de positie van inheemse gemeenschappen versterken en milieuactivisten en natuurbeschermers rechtshulp bieden. Het Accountability Fonds kan ondersteuning bieden aan lokale maatschappelijke organisaties die de belangen van de natuur behartigen, bewoners beschermen en toezicht houden op de naleving van milieuwetten.

8. Zet de ambassades in om hulp en bescherming te bieden aan milieu en mensenrechtenactivisten. Assisteer hen ook bij het verkrijgen van toegang tot de rechter.

IV Ken rechten toe aan de natuur --> JenV

9. Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide.

Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

V Stel een vervolgonderzoek in naar ecocide --> AIV of SER advies? IGH advisory opinion?--> duidt het geldende recht.

10. Stel een verder onderzoek in naar de volgende vragen:

- Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?¹¹⁷
- Welk verband bestaat er tussen de mate van corruptie in een land en ecocide, en in welke mate spelen multinationals hier op in?
- Wat voor gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar?
- Hoe kunnen landen die economisch erg afhankelijk zijn van industrieën die ecocide plegen, hun economie hervormen en welke middelen hebben ze hierbij nodig?

Toevoegen van positieve paragraaf. Rechtsbasis.

- Multilateraal
- NL bilateraal
- Kennisontwikkeling

Posities andere landen:

-	5.1.2a
---	--------

5.1.2a
5.1.2a

 AMBASSADES. iets meegeven over de NL
lijn. Eerst J&V daarvoor vragen.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1 5.1.2e
Sent: Mon 2/1/2021 3:20:03 PM
Subject: RE: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide
Received: Mon 2/1/2021 3:20:04 PM

Hoi 5.1.2e,

Dank. Fijn dat je ermee aan de slag gaat/blijft. Eens dat de genoemde punten echt op J&V-terrein liggen en goed om samen met de DJZ-collega de benadering van J&V te bepalen.

Sowieso is het goed om in de antwoordbrief niet punt-voor-punt alle voorstellen af te gaan. Dat hebben we met een vergelijkbaar lijstje voorstellen in de initiatiefnota Behoud het Woud ook niet gedaan, om te voorkomen dat we in een soort boekhoudkundige exercitie met de Kamer belandden (zo van "U heeft drie voorstellen overgenomen; nu graag die andere zeven nog"), want het gaat uiteindelijk om het geheel van het beleid en niet om scoren op aantallen.

De nationaalrechtelijke punten horen eigenlijk niet in dit stuk thuis. Is natuurlijk goed uit oogpunt van beleidscoherentie, maar echt niet iets voor de vaste Kamercommissie BZ. Het is een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar een nog te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?). Als J&V dat wil, kunnen we dat zo doen.

Hartelijke groet,
5.1.2e,

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 1 februari 2021 11:29
To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Hai 5.1.2e,

Dank voor je uitgebreide reactie! Hieronder in rood paar reacties.

Wat betreft de samenwerking met J&V: helder. Enige punt dat ik zie is dat er in de initiatiefnota een aantal maatregelen op gebied van Nederlands recht worden voorgesteld. Wil je daar nog eens over meedenken? Dat zijn deze in geel:

I Steun de oproep voor een internationaal verbod op ecocide

- 1.Steun of initieer een amendement dat beoogt het misdrijf van ecocide aan het Statuut van Rome toe te voegen. Met de consequenties van de huidige klimaat- en biodiversiteitscrisis, is het niet de vraag óf een amendement op het Statuut van Rome wordt ingediend om ecocide te erkennen, maar wanneer. Nederland kan zelf de initiatiefnemer zijn van dit amendement of een voorstel van een ander land steunen.
- 2.Neem op diplomatiek vlak het voortouw in de verankering van ecocide in het internationaal recht. Zet de diplomatieke banden in om andere landen aan te sporen een verbod op ecocide te steunen en trek daarbij op met gelijkgezinde landen zoals Frankrijk, Finland, België, Vanuatu en de Maldiven.
- 3.Ondersteun de aanklager van het Internationaal Strafhof in zijn voornemen meer milieumisdaden te vervolgen door alle kansen te benutten om milieuzaken door te verwijzen naar het Hof.
- 4.Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).
- 5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

[...]

IV Ken rechten toe aan de natuur

- 9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

J&V was dus niet van zins om hier een kort antwoord op te formuleren. Tegelijk kunnen wij inderdaad de brief gewoon schrijven en ze daarmee een beetje pushen om in het tempo (en het detailniveau) mee te gaan. Maar blijft mijn inschatting dat we hier wel enige in00016 J&V voor nodig hebben. Onze collega bij DJZ heeft wel goed contact met ze meen ik, wellicht kan die zijn diplom:1257229s

aanwenden.

Groet en dank voor het meedenken,

5.1.2e

From: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 29 januari 2021 18:40
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide
Importance: High

Hoi 5.1.2e,

Nog veel dank voor de opzet. Klinkt goed. Je bent vast al hard aan de slag geweest hiermee.

Eerst maar je mail van woensdag:

- Eens dat het niet via een de MCKE of een andere onderraad hoeft. OK
- En inderdaad goed om goed te belichten wat we *wel* doen en dat dat een beter pakket is dan energie stoppen in strafbaarstelling van ecocide, wat nu (nog - maar dat is niet voor in de brief) niet haalbaar is. OK
- Het verzoek is gericht aan M. Eerder werden vragen hierover (altijd) aan R gesteld. R reageerde dan altijd heel actief (en afwijzend). Je noemt hieronder dat de brief naar M en R gaat. M is inderdaad verantwoordelijk (want kwestie van internationaal recht), maar veel van de beleidsinstrumenten waarover we uiteindelijk schrijven vallen onder de verantwoordelijkheid van R. Daarom denk ik dat ze inderdaad samen moeten tekenen. Ik denk dat het nuttig is dit even te bespreken met 5.1.2e, zodat hij weet dat dit eraan komt (en het kan zeggen als hij het toch anders ziet). Yes, zal het opnemen met 5.1.2e 5.1.2e weet er al van.
- Ik ga ervan uit dat de brief *niet* mede namens J&V uitgaat (want kwestie van internationaal recht, dus M), maar ik ben minder goed op de hoogte van afspraken daarover. Kun je dat bespreken met onze DJZ? Hoe zie je dit gelet op die punten over NL recht die ik hierboven maak?

Dan je mail van donderdag:

- Eerst maar voor jouw achtergrond een stukje 'Oma vertelt'... Ik herinner me van vroeger, toen ik veel met (toen nog) Justitie werkte, dat ze al gauw deze reactie geven. Het is ook een kwestie van werkstijl. Terugduwen werkte dan altijd. Voor een brief van onze bewindslieden bepalen onze bewindslieden, de Kamer of wij het tijdpad; in elk geval niet ambtenaren van J&V.
- Controversieel verklaren doet de Kamer. Als Kabinet zeggen dat we niet doen wat de Kamer vraagt, kan (alles kan), maar lijkt me echt iets dat we alleen moeten willen doen als daar zwaarwegende politieke argumenten voor zijn. Die zijn er hier niet.
- Daar komt bij dat het Kamerlid dat de initiatiefnota schreef mogelijk niet terugkeert in de Kamer (volgens de peilingen zit hij op de wip). Voor hem is een antwoord tijdens het reces dus wel degelijk relevant.
- Goed om de reactie zo kort mogelijk te houden. Dat is sowieso goed. En dan, als tegemoetkoming: wij schrijven de tekst (i.o.m. DJZ zou deze ook juridisch goed genoeg moeten zijn) en leggen hem voor aan J&V. Dan is het aan hen om te reageren. OK, en zie boven
- Het tijdpad is wel heel krap. Je kunt voor de verschillende drafts wel een of twee dagen extra nemen. OK
- Je kunt aan LNV vragen of zij willen meelezen. OK

Hartelijke groet, fijn weekend,

5 1 2e
00016

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 28 januari 2021 16:46
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Dag 5.1.2e,

Zojuist J&V gesproken over de ecocide nota. Zij vinden het tijdpad onacceptabel.

Twee punten vanuit hen:

- Onderwerp is dusdanig dat het eigenlijk toch wel controversieel zou moeten zijn, kunnen we niet vragen aan de MR om toch te verdagen naar het nieuwe kabinet?
- Los van bovenstaande: verzending valt hoe dan ook in het reces. Waarom dan deze haast ten koste van zorgvuldigheid en afstemming. J&V ziet noodzaak ook OM en LNV te betrekken.

Gaven ter context ook aan dat de zaak overbelast is bij J&V en er scherpe prioriteiten worden gesteld in wat ze wel en niet oppakken.

Om hier uit te kunnen komen is m.i. ook bepalend wat de strekking is van de kabinetsreactie. Hoe korter en hoe meer op hoofdlijnen hoe simpeler natuurlijk. Maar ook dan ziet J&V deze planning niet zitten.

Kunnen we dit wellicht even bespreken?

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: woensdag 27 januari 2021 13:55
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

<< File: Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc.docx >>

Dag 5.1.2e,

In reactie op jouw email hieronder:

- Eerste inhoudelijke opzet kabinetsreactie (wat BZ betreft) via lijn die R vaker heeft aangegeven: Kabinet ziet er weinig heil of prioriteit in. Wel gaan we in op de argumenten en onderbouwen dit verder, en geven aan wat we dan wel doen. Er staan ook een aantal voorstellen op op nationaal niveau en daarvoor moet J&V een standpunt bepalen.
- Kapstok van de kabinetsreactie is bijgevoegd.
- Binnen BZ betrokken:
  - o Vooralsnog IGG, DMM, IMH, DSO, DJZ. Lijn via IGG en 5.1.2e naar M en R.
  - o Ambassade BEL/FRA/DUI/ eventueel later aan te vullen
- Buiten BZ:
  - o J&V, en via hen ook het OM (schrijven)
  - o EZK (afstemmen)
  - o I&W (afstemmen)
- Vervolgens onderstaand tijdpad nu voorzien. Mogelijke behandeling in MCKE hebben 5.1.2e en ik overwogen, maar dat lijkt niet per se heel logisch. Tijdpad ook besproken met DOB die aangeven dat het vooral voor de verkiezingen moet zijn ontvangen. Ontvangst valt dus in het Kamerreces (start op 12/2).

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Hoor het graag of je nog op- of aanmerkingen hebt!

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 22 januari 2021 15:42
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Kamerbrief kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Allereerst dank aan 5.1.2e dat zij bereid is dit dossier op te pakken!

Verzoek om kabinetsreactie op de initiatiefnota van Van Raan over ecocide blijft staan; niet controversieel verklaard. We zullen die reactie snel moeten sturen. Kunnen jullie mij in de komende week een plan van aanpak sturen:

- Hoofdpunten brief en kabinetspositie
- Grove indeling van de brief
- Met wie stemmen we de brief af binnen BZ en binnen de Rijksoverheid
- Wiens inbreng hebben we nodig (visie andere landen via onze ambassades daar, informeel overleg belangrijke stakeholders)
- Wanneer concept brief klaar om de lijn in te doen
- Kan de brief gewoon worden verstuurd of moet-ie via een onderraad
- Wie tekent de brief
- Wanneer gaat de brief uit

Alvast bedankt en hartelijke groet,
5.1.2e

Sent: vrijdag 22 januari 2021 10:13
To: [redacted] 5.1. [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: TK-cie BZ - Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 21 januari 2021

From: DOB-PID <[redacted] 5.1.2i @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 22 januari 2021 10:05

<< File: 695c998b-0fe3-46ff-aeda-e2acb0776bbb (1).pdf >>
Beste collega,

hierbij ontvang je de besluitenlijst van de laatste procedurevergadering van de TK-commissie Buitenlandse Zaken.

Met vriendelijke groet,

**Parlementaire
Informatie
Dienst**   **Directie Ondersteuning Bestuur (DOB)**
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag
T: +31 70 348 4882

Heb je een vraag? Meer informatie over de parlementaire stukkenstroom vind je [hier](#) en meer informatie over debatten vind je [hier](#).

Ben je nog niet bekend met 247Foxy? Schrijf je dan [hier](#) in voor een training.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Thur 2/4/2021 3:08:52 PM
Subject: RE: Stukkenstroom R Krokusreces
Received: Thur 2/4/2021 3:08:53 PM

Ha 5.1.2e, ja dat lijkt me ook realistischer.

Dan dus 22 feb

Groet

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 4 februari 2021 14:39

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: Stukkenstroom R Krokusreces

Hey; het krokusreces kan wel gaan betekenen dat de ministers de ecocide nota niet tekenen tenzij we het gaan pushen. Mogelijk ook nog bij andere ministers als die moeten meelezen.

Voor de 13e gaat het natuurlijk echt niet lukken.

Voel me nogal ongeloofwaardig worden met mijn deadline op de 15e; lijkt toch realistisch om te zorgen dat de nota klaarligt op de bureaus van de ministers aan het eind van het krokusreces?

Dan gaan we alsnog wel door met snel schrijven, maar dan kan de externe afstemming iets minder dwingend.

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: IGG <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: donderdag 04 feb. 2021 1:13 PM

Aan: DL-IGG-ALL <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: Stukkenstroom R Krokusreces

From: 5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 4 februari 2021 12:50

Beste collega's,

Tijdens het aankomend Krokusreces (13 t/m 21 februari a.s.) zal R alleen spoedstukken afdoen.

In geval van spoedstukken kan er contact opgenomen worden met 5.1.2e van der 5.1.2e 5.1.2e (06 5.1.2e) en/of 5.1.2e 5.1.2e (06 5.1.2e).

De laatste reguliere tas vóór het Krokusreces sluit op woensdag 10 februari a.s. om 12 uur. Stukken die vóór die tijd worden aangeleverd, zullen nog vóór het reces worden afgedaan.

De eerste reguliere tas na het reces sluit op maandag 22 februari a.s. om 15 uur.

Graag dit bericht verspreiden binnen uw directie/dienstonderdeel.

Met dank en hg,

5.1.2e

5.1.2e
070 5.1.2e

Go green, read from the screen!

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR
Sent: Thur 2/4/2021 5:43:52 PM
Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg
Received: Thur 2/4/2021 5:43:56 PM

Hi 5.1.2e,

Ja, BZK –CZW - moet je echt meenemen, want BZK gaat zowel over de Grondwet als over wonen.

We hebben nog contact!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 15:27

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Hai 5.1.2e

Thanks voor je reactie. En voor de tips voor de overige punten. Ik heb LNV en I&W inmiddels benaderd. BZK moet dan wellicht nog toegevoegd worden.

Als jullie MT even wil spreken hierover dan kan je dat gewoon bij mij aangeven, dan kijk ik of onze plv directeur of directeur dat kunnen doen en dan plannen we wat.

Groet!

From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Sent: donderdag 4 februari 2021 13:14

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS

<5.1.2e@minjenv.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e,

Bedankt voor jullie concept. Erg jammer dat we voor wat betreft het tijdspad niet op één lijn zitten, maar jullie standpunt is helder. Wij zullen dit ook weer terugkoppelen naar onze leiding. Mocht geconcludeerd worden dat overleg op MT-niveau nodig is, met wie kan er dan contact worden opgenomen?

Verder nog even over de verdeling:

-punt 5 is voor BZK.

-Punt 6 is primair aan LNV en IenW

Wij zullen – welk moment ook overeen wordt gekomen – natuurlijk meelesen met de hele brief, maar JenV staat alleen aan de lat voor wat betreft het strafrecht.

Vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 10:11

Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e -

BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

Bedankt nog voor ons gesprek laatst over de initiatiefnota ecocide.

Als besproken zou ik nog terugkomen op het tijdspad. Ik heb jullie overwegingen teruggelegd bij mijn management.

Uitkomst is dat we ons wel aan de procedure voor afhandeling willen houden, wat betekent een reactie te versturen 4 weken na ontvangst. Het is o.i. niet aan ons om voor de Kamer te bepalen of een onderwerp wel of niet nu aan de orde moet komen. Ook is het onderwerp in de uitwisseling met de kamercommissie BHOS al vaker aan de orde geweest en daarmee voor ons niet zo nieuw of controversieel; echt zwaarwegende redenen om niet te reageren kunnen we niet aandragen (het voorstel is nu ingediend in de kamercommissie BuZa dus zal ook door minBZ worden getekend, maar mede-getekend door minBHOS aangezien veel van de maatregelen en activiteiten uiteindelijk op haar terrein liggen). Dan van minder belang maar toch: het is gelet op de peilingen niet zeker of het lid van Raan (de initiatiefnemer) nog terug kan keren in de Kamer, voor hem is het wel van belang om nog de verdediging van de nota te kunnen doen.

Dan wat betreft wegen vooruit; er zitten drie punten in de initiatiefnota die echt op jullie terrein liggen. Die liggen inhoudelijk ook ver van de Kamercommissie BuZa. Als het niet mogelijk is voor J&V om hier op hoofdlijnen een antwoord op te formuleren in het tijdspad in deze kabinetsreactie, dan is het wat ons betreft een optie om voor de nationaal-rechtelijke voorstellen te verwijzen naar '00018' te volgen brief die dan moet worden besproken in de betreffende vaste Kamercommissie (Justitie?).

4. Onderzoek de mogelijkheden voor de introductie van het misdrijf van ecocide in het Nederlandse strafrecht. Kijk hierbij specifiek naar een uitbreiding van de

1257225

Wet Internationale Misdrijven (WIM).

5.Geef nadere invulling aan artikel 21 van de Nederlandse Grondwet: »de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

9.Ken rechten toe aan de natuur. Door een natuurgebied of ecosysteem rechtspersoonlijkheid te geven, kan er naar de rechter worden gestapt wanneer haar belangen worden geschonden, bijvoorbeeld bij ecocide. Onder andere Nieuw-Zeeland, Ecuador, Bolivia en India gingen Nederland al voor in het toekennen van rechten aan bepaalde natuurgebieden.

Dan nog even over de brief zelf en vervolg:

Bijgaand de eerste ruwe draft. Dit stuk is nog te lang, maar geeft wel de hoofdlijn aan. De bedoeling is om niet te diep en (anders dan ik eerder aangaf) niet puntsgewijs in te gaan op de initiatiefnota en ons te houden bij het kabinetsstandpunt zoals dat vaker is verwoord. In het nota-overleg (dat zal worden ingepland zodra deze nota beschikbaar is, en na een ronde feitelijke vragen aan het kabinet en de initiatiefnemer) zal dan blijken welk enthousiasme de andere Kamerleden hebben voor het onderwerp.

Toezeggingen of opvolging worden naar mijn verwachting dan wel neergelegd bij het volgende kabinet.

We zullen deze draft BZ-intern verder bespreken, en ook uitzetten naar LNV, I&W en EZK voor commentaar.

Een tweede draft volgt dan op 11/2.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e

M +31 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Fri 2/5/2021 10:51:04 AM
Subject: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2
Received: Fri 2/5/2021 10:51:07 AM

Ja, ik werk ook voor EZK. Geen idee wie bij EZK bij beleid belang in dit onderwerp zou stellen. Ik denk er nog over na.

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

Reeds beoordeeld in ID=1257220

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

[5.1.2e]

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

Reeds beoordeeld in ID=1257220

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 2/5/2021 11:34:48 AM
Subject: FW: Kkabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2
Received: Fri 2/5/2021 11:34:52 AM

Nog een EZK-deel dat zich meldt.

Van: 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 11:29

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kkabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Hallo 5.1.2e

Dank voor het doorsturen. Weer wat wijzer. Ik cc 5.1.2e 5.1.2e van dir Klimaat om te bekijken of daar nog andere invalshoeken zijn dan al in de brief staan. "Mijn" stikstof-deel lijkt me iig voldoende afgedekt als LNV wat toevoegt over nationaal (natuur)beleid.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 11:04

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Onderwerp: FW: Kkabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Urgentie: Hoog

Hoi 5.1.2e

Dank, ik denk dat wij graag even meekijken vanuit IMVO. @5.1.2e 5.1.2e willen jullie dit oppakken?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 11:00

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: Kkabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Is ecocide nog een onderwerp waarin EZK beleidsmatig in is geïnteresseerd? Hebben jullie een idee wie daar dan over zou gaan. Ik kijk sowieso naar dit kabinetsstandpunt op verzoek van LNV-natuur.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 18:10

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Onderwerp: Kkabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Urgentie: Hoog

Ha 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

Zou een van jullie mensen mee kunnen lezen de kabinetsreactie inzake de initiatiefnota over het strafbaarstellen van ecocide? Het is veel meer een juridisch dan een beleidsvraagstuk en gaat in ieder geval onze juridische pet/expertise ver te boven. Helaas klopt Buza laat aan (waarvoor ze hun excuses hebben aangeboden, vanwege ziektevervanging), wat betekent dat we met een korte deadline zitten: reactie voor 10/02.

Als dat niet lukt of jullie vinden het niet aan jullie, het dan even weten.

Alvast grote dank,

Hartelijke groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 4 februari 2021 10:51

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Onderwerp: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

Ik kreeg jullie contactgegevens van mijn collega 5.1.2e

00020de minister van BZ een initiatiefnota ingediend over de internationale strafbaarstelling van ecocide middels het s1257191

Rome. BZ werkt, ook in overleg met J&V, aan de kabinetsreactie op deze nota. Graag wil ik deze eerst ruwe draft ook voorleggen voor jullie commentaar/afstemming (bijlage).

De conceptbeantwoording is langs de lijnen die door de minBHOS vaker zijn uitgedragen in antwoord op vragen van de initiatiefnemer van Raan. We kiezen in deze draft fase voor beantwoording op hoofdlijnen van dezelfde strekking als de antwoorden van de minBHOS, we vooral ook teruggrijpen op eerdere beleidsstukken. Daaronder ook de gezamenlijke nota van minLNV en minBHOS over biodiversiteit. Het nota-overleg zal waarschijnlijk na het reces onder het demissionaire kabinet plaatsvinden. Mocht het krachtenveld in de kamer zodanig zijn dat er meer steun is voor deze oproep, dan is de verwachting dat dat bij een volgend kabinet zal worden neergelegd. Aangezien de vraag echter aan het zittende kabinet is gesteld ligt het het meest in de rede om dezelfde lijn te blijven uitdragen als eerder gedaan. Voornemen is om te laten tekenen door minBZ (want daar kwam het verzoek binnen) en minBHOS (want op dat terrein liggen de meeste ‘antwoorden’ die we geven).

Het (krappe) tijdpad van behandeling is hieronder opgenomen. Mag ik jullie verzoeken om uiterlijk 10/2 met aanvullingen of opmerkingen te komen zodanig dat er een tweede draft kan worden opgesteld waar dit commentaar in is meegenomen?

NB: ik kan heel eerlijk zeggen dat ik dit onderwerp waarneem voor een collega die met ziekteverlof is, en dat ik er nu achter kom dat ik jullie wel iets eerder had moeten betrekken. Excuses daarvoor. Ben zeer bereid even te bellen over de insteek van de nota!

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ en verzending naar J&V / LNV / I&W / EZK ter afstemming	Verzending 4/2, deadline 10/2 Bespreking BZ intern 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	11/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen/betrokkenen

Coördinatie: IGG, 5.1.2e

IGG: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

DMM: 5.1.2e 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl, 5.1.2e, 5.1.2e

EZK: 5.1.2e

I&W: 5.1.2e

LNV: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Hartelijk dank en groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e
M 5.1.2e @minbuza.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Fri 2/5/2021 3:44:48 PM
Subject: ecocide
Received: Fri 2/5/2021 3:44:49 PM

Hi [5.1.2e]
Je zou bij lenW [5.1.2e] [5.1.2e] kunnen benaderen: [5.1.2e]@minienw.nl
Kennen hem vooral inzake UNEP maar ook polair.
Groet
[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Fri 2/5/2021 4:21:27 PM
Subject: RE: korte bespreking initiatiefnota ecocide
Received: Fri 2/5/2021 4:21:28 PM

Ja, dat klopt, nou je het zegt.
Als jullie een paar zinnen over het GCF willen dan maak ik die. Maar ik moet zeggen, jullie discussie gehoord hebbende, dat ik niet 1-2-3 een raakvlak zie. Althans, ik zou jullie nota moeten doorlezen om een raakvlak te vinden.
Het GCF staat nu voor een andere principiële vraag, nl. of een grote investeerder een zgn. Accredited Entity bij het fonds kan worden terwijl het tevens in kolencentrales investeert. . . .

Met groet,
5.1.2e 5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 14:31
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: korte bespreking initiatiefnota ecocide

Hey 5.1.2e,
5.1.2e had de uitnodiging naar jou doorgezet had ik begrepen, kan dat kloppen? Ging volgens mij over het opnemen van een paar zinnen over het Global Environment Fund.
Bedankt voor je deelname in ieder geval, zie het maar als onderdeel van de inwerkperiode dan ;)
Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 (0)70 5.1.2e
M +31 (0)6 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 13:57
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: korte bespreking initiatiefnota ecocide

Hi 5.1.2e,
Weet je zeker dat het de bedoeling was dat ik hierbij aanwezig was? Ik zit nog geen maand bij IGG en hoewel ik het onderwerp erg interessant vind was ik er tot nog toe niet bij betrokken. Ik zie ook dat er een andere 5.1.2e op de mailing-list staat. Misverstandje wellicht?
Met groet!
5.1.2e

-----Original Appointment-----
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 4 februari 2021 11:19
To: 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e de; 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Subject: FW: korte bespreking initiatiefnota ecocide
When: vrijdag 5 februari 2021 13:30-14:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.
Where: MS teams - ik bel jullie

-----Original Appointment-----
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 3 februari 2021 18:38
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Subject: korte bespreking initiatiefnota ecocide
When: vrijdag 5 februari 2021 13:30-14:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.
Where: MS teams - ik bel jullie

Dank **5.1.2e** voor je uitgebreide reactie,
5.1.2e daarom nu eerst een wat staccato antwoord;
 Onze insteek is inderdaad zoals jij beschrijft onder punt 2. Wat je ontving was een eerste ruwe opzet, de tweede draft gaat wat mij betreft nog meer in die richting. Ik ben het met je eens dat het nog in de afstemming kan blijken dat het alsnog te controversieel is; dan zullen we moeten bekijken hoe de ministers er mee verder willen gaan.
 Ik stuur jouw punten op paragraaf 2 door naar mijn collega's **5.1.2e** **.2e** **5.1.2e** en **5.1.2e** **.2e** van juridische zaken.
 Input vanuit LNV zie ik graag tegemoet.
 Nogmaals dank, groeten,
5.1.2e **5.1.2e**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

[illegible]

00023 1257221

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

To: [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS[[5.1.2e] @minjenv.nl]; [5.1.2e] -
BD/DWJZ/SSR[[5.1.2e] @minjenv.nl]; [5.1.2e] - BD/DRC/FO[[5.1.2e] @minjenv.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: Wed 2/10/2021 11:55:24 AM
Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg
Received: Wed 2/10/2021 11:55:00 AM

Heel veel dank hiervoor!

[5.1.2e]
From: [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>
Sent: dinsdag 9 februari 2021 15:44
To: [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: RE: initiatiefnota ecocide - vervolg

Beste [5.1.2e],
In navolging van onderstaande mail van [5.1.2e] vind je hieronder de input voor punt 4. Ik moet hier wel expliciet bij zeggen dat deze tekst momenteel nog met het OM wordt afgestemd maar gezien het strakke tijdpad leek het mij wenselijk het in afwachting daarvan alvast met jou te delen. Zodra ik groen licht van hen heb ontvangen laat ik het weten.

[5.1.2i]

Wat JenV betreft is een verwijzing naar een nog te volgen brief in de kabinetsreactie niet nodig nu het punt waarvoor wij aan de lat staan (punt 4) met bovenstaande is gedekt.
Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]
.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden (DJOA)
Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS)
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
P.O. Box 20301 | 2500 EH | The Hague
.....
T +31 [5.1.2e]
[5.1.2e]@minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

[5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e]
[5.1.2e]
Reeds beoordeeld in ID=1257225

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257225

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257225

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e
From: 5.1.2e @minezk.nl
Sent: Wed 2/10/2021 1:13:39 PM
Subject: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2
Received: Wed 2/10/2021 1:13:45 PM
Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc - draft 1.docx

Hoi 5.1.2e,
Ik heb het voorstel intern besproken. Zoals al eerder vermeld, staan we volledig achter de punten die 5.1.2e heeft ingebracht:

- Het voorstel van Van Raan is **nogal politiek**. Feitelijk spreekt hij over nog een extra verplichting voor bedrijven. Dit is erg gevoelig, o.a. vanwege de relatie met de nieuwe IMVO wet (waar nu op EU niveau over gesproken wordt).
- Het is volgens EZK nu niet wenselijk om nu te reageren op het verzoek van Van Raan, gezien de demissionaire status van het kabinet.
- Mochten jullie toch besluiten om een reactie te sturen dan ook in de CFEZIL bespreken. Dit gaat meerdere departementen aan en vraagt om afstemming op DG niveau.

Ik stuur je hierbij ook onze inhoudelijke punten (zie bijlage).
Je kunt mij in de toekomst als contactpersoon houden.
Mocht je nog verdere toelichting willen, benader mij gerust.
Groeten,
5.1.2e

Beleidsadviseur

MVO, MVI, SDG Focal Point, Parlementaire Coördinatie

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

T 5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 8 februari 2021 16:06

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
Dank voor de mail en het doorsturen. De initiatiefnota gaat ook in op verplichte naleving van de OESO rl. De kabinetsreactie is in lijn met het nieuwe IMVO beleid. Geen verdere opmerkingen op dat vlak.
5.1.2e

Beleidsadviseur

MVO, MVI, SDG Focal Point, Parlementaire Coördinatie

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

T 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Verzonden: maandag 8 februari 2021 15:12

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e,
00025ouw bij LNV en EZK voor dit dossier ligt uiteindelijk bij de betrokken beleidsdirecties niet bij WJZ, ik kan dus als WJZ' er niet namens twee r1257220 spreken.

Ik heb de volgende opmerkingen, maar mijn beleidscollega's (cc) moeten het maar aangeven als ze het daar niet mee eens zijn of aanvullingen hebben:

1. Het verzoek om een kabinetsreactie dateert van voor het demissionair worden van het kabinet. Ik vraag me af of het in de rede ligt en zinvol is dat dit kabinet nog een standpunt gaat innemen. Je kunt natuurlijk zeggen "er is geen sprake van nieuw beleid", maar dat neemt niet weg dat het een nogal politiek onderwerp is. Ik kan mij voorstellen dat er ook binnen het kabinet verschillende gedachten over zijn en dat in ieder geval de D66-bewindslieden en CU-bewindslieden wellicht de handen vrij zouden willen houden om wat meer in de gedachten van Van Raan mee te gaan en eventueel de opening te bieden in internationale verband de mogelijkheid van een amendement op het Statuut van Rome verder te verkennen. De VVD- en CDA-bewindslieden zullen wellicht een strakker standpunt innemen, maar moeten ook ruimte houden na de verkiezingen op dit punt zo nodig toegevingen te doen. Wat mij betreft zou de voorkeur hebben te volstaan met een kort briefje aan de Kamer inhoudende dat het kabinet gezien zijn demissionaire status het formuleren van een kabinetsstandpunt over dit onderwerp aan het volgende kabinet overlaat. Is het niet handig als jullie 5.1.2e bij de Kamer en Van Raan peilen of de gedachten over de wenselijkheid van een kabinetsstandpunt ongewijzigd zijn en of het onderwerp straks na het uitbrengen van een kabinetsstandpunt niet toch controversieel zal worden verklaard?

2. Als er wel een reactie door de Kamer wordt gewenst, dan zou ik die – gegeven de demissionaire status van het kabinet – erg globaal houden, geen definitieve conclusies trekken en verder doorverwijzen naar het volgende kabinet.

Je zou dan kunnen volstaan met de weergave wat Nederland in internationaal verband doet, het feit dat er over de strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf, de precieze omschrijving van ecocide en de rol op dat punt voor het Internationaal Strafhof internationaal nog veel discussie is, dat consensus bij het Statuut van Rome uitgangspunt is, dat gegeven de lopende discussies initiatieven tot amendement van het statuut weinig kans van slagen lijken te hebben maar dat het in de rede ligt aan het volgende kabinet om een nader standpunt ter zake te bepalen. Als service zou je verder kunnen verwijzen naar de eerdere kamervragen van Van Raan en de antwoorden van het kabinet daarop.

3. Bij een kabinetsreactie als bedoeld in het vorige punt past niet een stellig inhoudelijk standpunt als nu is opgenomen in punt 2 onder 1.

We graven ons al helemaal in waar we enerzijds er wel op wijzen dat volgens de Preambule van het Statuut van Rome dat statuut gaat over "de ernstigste misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen" maar daar anderzijds onmiddellijk op laten volgen. "Ecocide is geen internationaal misdrijf en evenmin bestaat er een praktijk van strafbaarstelling op nationaal niveau." de bronnen die Van Raan aanhaalt wordt evenwel duidelijk dat er in dit domein sprake is van een ontwikkeling in het denken in internationaal verband, dat er sprake is van toenemende zorg in veel landen over grootschalige vernietiging van natuur en dat de opvatting terrein wint dat stevige internationale juridische instrumenten ontbreken als het rechtssysteem in een land niet goed functioneert en dat ook los van het functioneren van de rechtssystemen de vraag is of optreden via alleen een civielrechtelijke aanpak in alle gevallen wel zo effectief is. Je ziet overigens ook dat nationale rechters op dit punt steeds meer ruimte zoeken en nemen waar dat kan, wat enerzijds wellicht een teken is van de bedoelde zorg en wijzigende opvattingen, maar anderzijds wellicht ook een argument kan zijn dat via het civielrechtelijke instrument best wat mogelijk is. Even los van de vraag of strafbaarstelling in internationaal verband uiteindelijk dé oplossing is en of er via andere mechanismen en instrumenten toch niet meer mogelijk zou zijn, denk ik dat het niet nodig is daar in dit stadium als demissionair kabinet heel stellige dingen over te zeggen.

Defensief en niet overtuigend is het in punt 2 onder 1 gestelde over het legaliteitsbeginsel en het "nulla poena-beginsel". Het lijkt mij niet de bedoeling van Van Raan om een volstrekt onduidelijke norm ten aanzien van ecocide op te nemen en met een soort terugwerkende kracht te gaan toepassen; de bedoeling van hem zal denkkelijk zijn dat het initiatief wordt genomen om tot een werkbare en breed gedragen formulering van de norm op dat punt te komen en deze vervolgens op te nemen in het Statuut van Rome. Is een norm opgenomen en vervolgens strafbaar gesteld dan kun je – zelfs als de norm tamelijk open is geformuleerd, wat inderdaad vanuit een oogpunt van rechtszekerheid minder aangewezen is – vanaf dat moment ook niet meer kennelijke strijdigheid met het "nulla poena-beginsel" spreken. Het Nederlandse strafrecht bevat overigens tal van tamelijk open geformuleerde normen.

4. Bij een kabinetsreactie als bedoeld onder punt 2 zou het wel goed zijn om nog iets te zeggen over het nationale beleid op het vlak van natuurbescherming en daarbij op te merken dat we daarmee voldoen aan artikel 21 van de Grondwet. Ik ben het ermee eens dat dit punt uit de aanbevelingen van Van Raan een beetje een zijspoor is, maar als er iets over strijdigheid met de Grondwet wordt gesuggereerd zal het kabinet daar toch iets van moeten zeggen. Het is aan mijn LNV-beleidscollega's om daarvoor iets bij jou aan te leveren. En passant ten aanzien van dat andere terzijde-punt – rechtspersoonlijkheid van natuurgebieden – zou je eventueel kunnen verwijzen naar het slot van de brief van de Ministers van IenW en van LNV aan de Tweede Kamer over de beheersorganisatie van de Waddenzee van 20 juni 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 29684, nr. 185). Het punt van de Oeso-richtlijnen wordt al genoegzaam onder punt 1 van de brief ondervangen.

5. Ik ga ervan uit dat een iets meer inhoudelijke conceptkabinetsreactie in de MR wordt geagendeerd. Als de MR akkoord is, lijkt mij de handtekening van de Minister van BuZa te volstaan, maar moet in de brief wel tot uitdrukking worden gebracht dat deze mede namens de Minister van LNV wordt verzonden gegeven de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 10:48

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Helemaal goed. Wel een vraagje; ik was via 5.1.2e van EZK ook nog op zoek naar een contactpersoon voor afstemming binnen EZK. Die persoon heb ik nog niet te pakken gehad (dat wil zeggen, ik heb nog geen naam doorgekregen). Ik zie dat jouw emailadres ook @minezk is, is juridische zaken nog steeds een shared service voor LNV en EZK?

Als je voor beide ministeries kunt spreken zou het natuurlijk helemaal efficiënt zijn ☺

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 10:44

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Hoi 5.1.2e,

Dank je wel voor het aanbod. Ik wilde het tamelijk diagonaal lezen, want de expertise zit bij jullie en ik wil jullie werk niet over doen. Als er dingen uitspringen waar ik vragen over heb, bel ik je.

.00025

1257220

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 10:41

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Bedankt 5.1.2e

5.1.2e is het behulpzaam om hier even over te bellen?

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T+31 5.1.2e
M+31 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 09:42

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Subject: Fwd: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e,

Deze vraag is sterk juridisch van aard, 5.1.2e van onze directie juridische zaken kijkt er naar.

Groeten,

5.1.2e

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: 4 februari 2021 om 10:51:16 CET

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>

Onderwerp: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

Ik kreeg jullie contactgegevens van mijn collega 5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257214

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e), 2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257214

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257214

Reeds beoordeeld in ID=1257214

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1 5.1.2e
Sent: Wed 2/10/2021 1:25:59 PM
Subject: NIEUWS/ACTIE: kabinetsreactie ecocide
Received: Wed 2/10/2021 1:26:01 PM

Hoi 5.1.2e,

Ik heb overlegd met 5.1.2e over de aanpak van de kabinetsreactie op de initiatiefnota over ecocide, omdat het verzoek weliswaar aan M is gericht, maar de voorstellen beleidsinhoudelijk veelal op het terrein van R liggen. Alles afwegende kunnen we op advies van 5.1.2e uitstel van beantwoording aangeven in een uitstelbrief.

Gaat om een gewoon uitstel zoals we dat ook doen met Kamervragen die we niet op tijd kunnen beantwoorden, omdat dingen uitgezocht en afgestemd moeten worden; ‘controversieel verklaren’ doet de Kamer en niet het kabinet.

Het verzoek ging naar M, dus hij zal de uitstelbrief moeten tekenen. Kun jij een uitstelbrief opstellen en via de lijn (o.a. IGG/DGPZ/SG, cc DGIS, RS) voorleggen aan M?

Ik denk dat we een reden (uitzoeken en afstemmen) moeten noemen. Goed om dat even met DOB te bespreken. Ook goed om aan hen te vragen wat het formele effect van de uitstelbrief is (hoe veel extra tijd kopen we daarmee? Zijn daar regels voor? Voor Kamerbrieven is het 3 weken extra. Voor dit soort grote verzoeken misschien meer?).

Ik denk dat het belangrijk is wel gewoon door te werken aan de reactie, want ik ga ervan uit dat Van Raan snel na het reces zal vragen om alsnog een reactie te sturen. En M moet natuurlijk ook nog instemmen met het uitstel.

Hartelijke groet,

5.1.2e.

5.1.2e 5.1.2e

Ministry of Foreign Affairs of The Netherlands

5.1.2e

Rijnstraat 8 | P.O. Box 20061

2500 EB The Hague

Phone: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @minbuza.nl

Twitter: @ 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/10/2021 2:33:02 PM
Subject: RE: Graag afstemming: casus West-Papoea in kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2
Received: Wed 2/10/2021 2:33:03 PM

Hi 5.1.2e,

Prima. Ik dacht al dat de MRVs aan bod zouden komen. En dank je, het event staat al in de agenda!

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 10 februari 2021 14:31

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Graag afstemming: casus West-Papoea in kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Dag 5.1.2e

Dank voor je reactie. Prima, dan houden we die lijn aan. Onze inzet voor MRVs komt ten algemene wel aan bod in de reactie, maar dan niet landenspecifiek.

Overigens, mocht je het interessant vinden: er wordt in maart een webinar gehouden over ecocide in West-Papoea – zie aangehecht (kreeg ik ook net doorgestuurd van een collega).

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e

M +31

5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 10 februari 2021 14:24

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Graag afstemming: casus West-Papoea in kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e,

De programma's die we de afgelopen jaren gedraaid hebben in deze specifieke regio richten zich vooral op inter-religieuze en inter-etnische dialogen, op sociaal vlak dus, niet milieu. Wel is er een groter programma ter versterking van de capaciteit van MRVs op gebied van milieu. Dit programma draagt ook bij aan regelgeving ter bescherming van deze MRVs en hun organisaties. Het maatschappelijk middenveld op dit thema staat nog in kinderschoenen, en deze capaciteitsversterking draagt daarmee bij aan het aankaarten van mensen- en milieurechtschendingen in heel Indonesië (dus ook in West-Papua). Echter, gezien de aandacht van de Tweede Kamer en van Indonesië voor alles wat wij over Papua zeggen willen we liever helemaal niet op de case study Papua ingaan in de kabinetsreactie. Dat wel doen zal ongetwijfeld leiden tot nieuwe Kamervragen, burgerbrieven of vragen van de Indonesische ambassade, en dat terwijl we eigenlijk niet zoveel hebben om te laten zien (specifiek voor die regio).

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 14:44

To: DAO 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: Graag afstemming: casus West-Papoea in kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

t.a.v. de landenmedewerker Indonesië:

Dag collega,

IGG heeft een initiatiefnota van de PvdD in behandeling over de internationale strafbaarstelling van ecocide. In de nota is een case-study opgenomen over West-Papoea waarin wordt uiteengezet hoe de natuur daar aangetast wordt door bedrijfsactiviteiten.

Mocht er aanleiding zijn om in de kabinetsreactie (eerste draft bijgevoegd) in te gaan op de casus West-Papoea dan hoor ik dat graag. Als Nederland bijvoorbeeld ooit heeft opgetreden voor de belangen van de papoeas in relatie tot bescherming van leefgebieden dan zou dat ook nuttig zijn om mee te nemen. Niks opnemen over West-Papoea kan ook. Ik hoor graag voor 10/2 of '00027' de kabinetsreactie moet worden toegevoegd.

Hartelijk dank alvast en groeten,

1257214

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: donderdag 4 februari 2021 10:36

To: 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>

Subject: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e

Sorry voor het pushen maar de deadlines zijn nogal kort. Hieronder de mail die je wellicht zou kunnen doorsturen naar de collega die mee kan lezen op de nota over ecocide.
Dank!

Beste collega,
Er is bij de minister van BZ een initiatiefnota ingediend over de internationale strafbaarstelling middels het Statuut van Rome. BZ werkt, in overleg met J&V, aan de kabinetsreactie op deze nota. Graag wil ik deze eerst ruwe draft voorleggen voor jullie commentaar/afstemming (bijlage).
Enige inhoudelijke toelichting: de initiatiefnemer van Raan heeft dit punt al vaker opgebracht in de kamer, in de Kamercommissie BHOS vooral. De conceptbeantwoording is langs de lijn die toen steeds ook door de minBHOS is uitgedragen. We kiezen in deze draft fase voor beantwoording op hoofdlijnen van dezelfde strekking als de antwoorden van de minBHOS, we vooral ook teruggrijpen op eerdere beleidsstukken. Het nota-overleg zal waarschijnlijk na het reces onder het demissionaire kabinet plaatsvinden. Mocht het krachtenveld in de kamer zodanig zijn dat er meer steun is voor deze oproep, dan is de verwachting dat dat bij een volgend kabinet zal worden neergelegd. Aangezien de vraag echter aan het zittende kabinet is gesteld ligt het het meest in de rede om dezelfde lijn te blijven uitdragen als eerder gedaan.
Het (krappe) tijdpad van behandeling is hieronder opgenomen. Mag ik jullie verzoeken om uiterlijk 10/2 met aanvullingen of opmerkingen te komen zodanig dat er een tweede draft kan worden opgesteld waar dit commentaar in is meegenomen?

Tijdpad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ en verzending naar J&V / LNV / I&W / EZK ter afstemming	Verzending 4/2, deadline 10/2 Bespreking BZ intern 5/2
Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	11/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: 5.1.2e	15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen/betrokkenen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e
IGG: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
(MT)
DJZ: 5.1.2e 1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 2e
DMM: 5.1.2e 5.1.2e
00027 VO: 5.1.2e

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl 5.1.2e 5.1.2e

EZK: PM via 5.1.2e

I&W: PM

LNV: PM

Hartelijk dank en groeten,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

Reeds beoordeeld in ID=1257220

To: 5.1.[5.1.2e] <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 000292e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1/[5.1.2e] <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2
-----------------------------	-------------

Contactpersonen/betrokkenen

Coördinatie: IGG, 5.1.2e

IGG: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

(MT)

DJZ: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

DMM: 5.1.2e 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl, 5.1.2e 5.1.2e

EZK: PM via 5.1.2e

I&W: PM

LVN: PM

Ambassades: FRA 5.1.2e BEL 5.1.2e DUI/PM

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 1 februari 2021 13:57

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

Zoals vanochtend genoemd in het KL-overleg coördineert 5.1.2e de reactie op de initiatiefnota over Ecocide. De initiatiefnota is ingediend door de PvdD, zie hier de link naar het dossier met o.a. een samenvatting van de nota.

De kabinetsreactie zal een alinea bevatten over internationale bescherming van kwetsbare ecosystemen. Gezien de link met jullie werk lijkt het me goed als jullie kunnen meedenken/schrijven. Zie hieronder ook de (krappe) timeline die we dienen aan te houden.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: dinsdag 26 januari 2021 11:17

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Uitzetmail Initiatiefnota Ecocide - eerste deadline 2/2

Importance: High

Beste allen,

De PvdD heeft een initiatiefnota ingediend bij M over de strafbaarstelling van ecocide. Hier de link naar het dossier.

De kabinetsreactie komt tot stand onder coördinatie van IGG (ondergetekende) in samenwerking met DMM, DJZ, en J&V. Verdere afstemming voorzien met EZK en I&W.

Ik heb in het foxy dossier een kapstok geschreven en per onderdeel aangegeven welke directie eerstverantwoordelijk is om daar een bijdrage te leveren, cf afgelopen maandag besproken.

Graag het verzoek om in het foxy dossier je bijdragen te doen, en waar nodig nog af te stemmen met anderen. Het tijdpad is kort, omdat de reactietermijn 4 weken is. Nota werd ingediend op 15/1.

Vragen/suggesties? Let me know!

Beoogd tijdpad:

Eerste bespreking BZ-intern	25/01
Kapstok gereed & uitzet (IGG)	26/01
Eerste draft op basis van kapstok (bijdragen BZ en J&V)	2/2
Bespreking eerste draft BZ/JV en verzending naar I&W / EZK ter afstemming	3/2 verzending, reactie deadline 5/2
00029	

Tweede draft gereed; iedereen zelf afstemmen met directeuren	10/2
Voorleggen Ministers, aanpassingen verwerken Lijn via: IGG-DGIS	11/2 tot 15/2
Beoogde verzending naar TK:	Zsm na 15/2

Contactpersonen

Coördinatie: IGG/ 5.1.2e

IGG; 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e 1.2e (MT)

DJZ: 5.1.2e 1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 2e

DMM: 5.1.2e 5.1.2e

IMH-IMVO: 5.1.2e 5.1.2e (PM)

J&V directie DWJZ: 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl

EZK: PM

I&W: PM

Ambassades: FRA 5.1.2e BEL/ 5.1.2e DUI/PM

5.1.2e 5.1.2e

.....

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minInv.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minezk.nl; 5.1.2e 5.1.2e @hotmail.com]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 2/16/2021 3:18:19 PM
Subject: RE: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2
Received: Tue 2/16/2021 3:18:24 PM

Hallo 5.1.2e,
Sorry voor de late reactie. Ik zit in Vn vergaderingen deze week... Dank voor de nieuw versie, ik zal er einde dag naar kijken. Opmerking over nationaal natuurbeleid is idd relevant, ik was er helaas nog niet aan toe gekomen.
Wat mij betreft is verzending mede namens min LNV aan de orde, ik kijk ook even met een schuin oog naar 5.1.2e
Ik ben bereikbaar rond half 5 vanmiddag (en morgen tot 13 uur),
Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Verzonden: dinsdag 16 februari 2021 10:42
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @minInv.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minInv.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>

Onderwerp: FW: Graag afstemming: kabinetsreactie initiatiefnota strafbaarstelling ecocide - voor 10/2

Beste 5.1.2e en 5.1.2e
Ik kom even terug op onderstaande mailwisseling over de initiatiefnota ecocide.
Zoals ik eerder ook bij 5.1.2e en 5.1.2e aangaf is onze insteek precies wat 5.1.2e hieronder beschrijft onder zijn punt 2.
Graag jullie aandacht voor zijn opmerkingen onder 4 en 5 over het opnemen van een passage t.a.v. nationaal beleid op natuurbescherming. In de bijlage stuur ik jullie een tussenstand van de kabinetsreactie. Kan ik een van jullie hier vanmiddag over bellen wat wijsheid is, ook wat betreft het versturen mede namens LNV?
NB. We hebben inmiddels wat meer tijd kunnen kopen voor interdepartementale afstemming.
Hartelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e @minbuza.nl
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
--------	--------	--------

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
--------	--------	--------

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
--------	--------	--------

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257220

Reeds beoordeeld in ID=1257220

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e - Belgium - The Hague
Sent: Tue 2/23/2021 3:31:08 PM
Subject: RE: ecocide
Received: Tue 2/23/2021 3:32:02 PM

Neen, geen idee qua timing op dit moment.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]

Sent: Tuesday 23 February 2021 11:23

To: 5.1.2e - Belgium - The Hague

Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Subject: RE: ecocide

Dank hiervoor, 5.1.2e Is al bekend wanneer het comité advies gaat uitbrengen?

Tot vanmiddag.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e Belgium - The Hague

Sent: dinsdag 23 februari 2021 11:18

To: 5.1.2e

Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Subject: RE: ecocide

Beste 5.1.2e,

Alles goed hier! Het huidige weer helpt ook wel ☺. Ik hoop dat bij jou ook alles goed gaat?

Niet veel extra informatie ten opzichte van het begin van het jaar. Er is ondertussen een comité van experts gecreëerd dat een advies moet formuleren over het opnemen van het misdrijf van ecocide in ons strafwetboek.

Tot later vandaag,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]

Sent: Tuesday 23 February 2021 10:14

To: 5.1.2e - Belgium - The Hague

Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Subject: RE: ecocide

Beste 5.1.2e

Ik hoop dat je het goed maakt en de moed erin houdt!

In een gesprek tussen jullie 5.1.2e en onze 5.1.2e in Brussel kwam ter sprake dat jullie regering inmiddels werkt aan 5.1.2a Zou je hier misschien wat informatie over hebben?

Veel dank.

Groet en wellicht tot later vandaag bij MVRUIM,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257158

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257158

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257158

To: [redacted] - DGMI [redacted] @minienw.nl; [redacted] -
DGMO [redacted] @minienw.nl; [redacted] @minezk.nl; [redacted] @minezk.nl;
[redacted] @minezk.nl; [redacted] @minienw.nl; [redacted] 5.1.2e
[redacted] - DGMI [redacted] @minienw.nl; [redacted] 5.1.2e
[redacted] - HBJZ [redacted] @minienw.nl; [redacted] 5.1.2e
[redacted] @minbuza.nl; [redacted] HBJZ [redacted] @minienw.nl; [redacted] 5.1.2e
(FM/IBI) [redacted] @minfin.nl; [redacted] (FM/IBI) [redacted] @minfin.nl
Cc: [redacted] @minezk.nl; MR [redacted] @minienw.nl
From: [redacted] - DBO
Sent: Thur 3/4/2021 10:15:51 AM
Subject: herinnering aanleveren cfezil 16 maart
Received: Thur 3/4/2021 10:15:54 AM

Beste collega's,
Op 16 maart 2021 vindt de volgende CFEZIL plaats. Jullie hebben hiervoor een agendapunt aangedragen.
Graag zien wij de stukken, inclusief ingevuld aanbiedingsformulier, uiterlijk **maandag 8 maart 12.00 uur** per mail aan onderstaande mailadressen tegemoet (heb je dit al gedaan, hoeft u het uiteraard niet nogmaals te sturen). Het aanbiedingsformulier vindt u o.a. op de samenwerkingsruimte (link in handtekening). Indien jullie de aankomende CFEZIL niet halen, horen we dat graag z.s.m.
Speciaal voor lenW'ers: let op, dit is een duosecretariaat lenW/EZK. Documenten dienen daarom zowel via hp rm als per mail aangeleverd te worden.
Veel succes met jullie voorbereidingen,
Met vriendelijke groet,

**Secretariaat Commissie voor Financiële en Economische Zaken,
Infrastructuur en Landbouw (CFEZIL)**

Alle berichten voor de CFEZILaan:
[redacted] (lenW): 06 [redacted] / [redacted] @minienw.nl
[redacted] (EZK): 06 [redacted] / [redacted] @minezk.nl

Op [redacted] s alle
informatiede CFEZIL te vinden.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/8/2021 3:28:51 PM
Subject: RE: reactie Ecocide nota
Received: Mon 3/8/2021 3:28:56 PM
Antwoord-Verzoek-aan-M-inzake-reactie-Initiatiefnota-van-het-lid-van-Raan-Ecoc 0503-5.1.2e.docx

Hallo 5.1.2e

Bijgaand de tekst met de aanvullende paragraaf over nationaal natuurbeleid. Kun je daar zo mee uit de voeten?

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 5 maart 2021 17:02

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

Onderwerp: RE: reactie Ecocide nota

Dag 5.1.2e

Oke, ik hoor het dan wel even zodra dat bevestigd is.

Overigens wacht ik de aanvullende passage af voordat ik de verdere afstemming start.

Groet en goed weekend !

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

Datum: vrijdag 05 mrt. 2021 11:12 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Kopie: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

Onderwerp: RE: reactie Ecocide nota

Hallo 5.1.2e,

Dank voor de reactie. Mede namens lijkt mij voor de hand liggen, ga daar maar van uit. Ik zal dat nog wel met mijn Mt lid overleggen, maar hij werkt niet op vrijdag.

Ik zal voor de zekerheid een oplegnota klaarmaken zodat eea snel de lijn in kan.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: 5 maart 2021 om 12:49:23 CET

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

Onderwerp: RE: reactie Ecocide nota

Dag 5.1.2e

Heel fijn dat je kon reageren. Hierbij retour de laatste versie met daarin de verwerking van jouw aanpassing.

Ik begrijp je punt over het vrij uitgebreid zijn van de passages over internationaal beleid, maar zal wel onze lijn blijven om dit zo vast te houden. Maar ik hou er een oogje op, als ik een kans zie het toch wat te condenseren doe ik dat. De demissionaire status van het kabinet is precies de reden dat dit antwoord enigszins ontwijkend is; die realiteit blijft. Wanneer het debat plaatsvindt kunnen daar verdere stappen in gezet worden door de Kamer en door de ministers, dat lijkt ons beter dan dat nu op papier al te doen. Let ook op dat dit voorstel nog niet gedragen wordt door de rest van de Kamer voor zover wij weten, uit eerdere debatten is duidelijk dat er niet heel veel bijval komt voor de PvdD. Dat kan natuurlijk inmiddels anders liggen, dat zal blijken.

Voor de LNV paragraaf dan voor nu een placeholder inderdaad, ik zal hier intern even overleggen of we er zo de afstemming mee in kunnen.

Wat ik wel graag vandaag nog met jullie kortsluit is of jullie de nota mede namens haar wil laten versturen, of niet? Let op dat dit ook kan betekenen dat de minister voor het debat wordt opgeroepen denk ik. Als het ondertekend wordt door LNV is het gebruikelijk dat de minister het ziet voordat het naar de ambtelijke onderraad gaat.

Hoor graag wat we daarmee doen, groeten,

5.1.2e

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minInv.nl>

sc... 00033, dag 5 maart 2021 11:39

1257232

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@minInv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@minInv.nl>

Subject: reactie Ecocide nota

Hallo 5.1.2e,
Hierbij mijn reactie n Tracks en opmerkingen. Nogmaals oprechte excuses dat het vanwege omstandigheden zo lang duurde.
Er moet nog een kort paragraafje bij over het nationale natuurbeleid irt art 21 van de grondwet. Ik hoop dat maandag te kunnen leveren. Ik stel voor het stuk vast interdepartementaal af te stemmen met een placeholder voor die paragraaf.
Ik ben persoonlijk van mening dat het deel over wat we allemaal al doen op internationaal vlak erg uitgebreid en niet altijd ter zake is. De initiatiefnota vraagt het kabinet in e beslispunten een ander soort actie, daar wordt nu nauwelijks op in gegaan. Dat is op zich te verdedigen gezien de demissionaire status van het kabinet, maar het geheel oogt nu voor mij toch wel erg als afleidend/ontwijkend. Ik heb daar niet echt een oplossing voor (dan zou ik erg veel in teksten van anderen gaan strepen), maar ter overweging.
Verder valt me op dat, hoewel er verwezen wordt naar de demissionaire status, uiteindelijk toch een definitieve conclusie wordt getrokken. Ik heb tekstsuggesties gedaan om dat aan te passen.

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 25 februari 2021 14:26

Aan: 5.1.2e 5.1.2e@minInv.nl>

Onderwerp: Tussenstand Ecocide nota

Zoals zonet besproken hierbij de laatste versie van de ecocide nota. Alvast heel veel dank voor je aanvullingen!

Groeten,
5.1.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 3/12/2021 11:57:38 AM
Subject: FW: ter info - kabinetsreactie op initiatiefvoorstel ecocide
Received: Fri 3/12/2021 11:57:39 AM

Hi 5.1.2e,
Vanuit DJZ akkoord op deze versie – met complimenten voor jou!
Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 12 maart 2021 11:44
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: ter info - kabinetsreactie op initiatiefvoorstel ecocide

Eens! Ik vind inderdaad dat een goede balans is gevonden.

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 12 maart 2021 10:34
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: ter info - kabinetsreactie op initiatiefvoorstel ecocide

Hi 5.1.2e,
Hierbij de voorlopig definitieve versie van de kabinetsreactie op het initiatiefwetsvoorstel ecocide. Je hebt het al eerdere goedgekeurd op hoofdlijnen en sindsdien zijn er enkel beperkte tekstuele wijzigingen geweest. Wat mij betreft is het een afgewogen stuk geworden dat de inzet van het kabinet schetst, de moeilijkheden die gepaard gaan met pogingen tot amendering van het Statuut van Rome maar toch voldoende ruimte laat voor een evt wijziging van het kabinetsstandpunt in de toekomst.
Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/29/2021 9:01:41 AM
Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april
Received: Mon 3/29/2021 9:01:42 AM

Beste 5.1.2e

Ik zal het bespreken met 5.1.2e Ze zal vragen naar de agenda dus zodra jullie die hebben ontvangen zie ik deze graag tegemoet.
Dank!

Gr, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 29 maart 2021 09:58

To: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Goedemorgen!

De agenda van de CFEZIL komt meestal maandag na werktijd of dinsdagochtend, dus die heb ik nog niet. Maar meestal geen grote dingen voor ons.

Dus als 5.1.2e 6 april vanwege dit punt zou kunnen van 14.00-15.30 (maar duurt meestal korter) zou dat fijn zijn!

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 maart 2021 13:03

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Prima, ik wacht het maandag af.

Gr, 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 maart 2021 13:01

To: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Hai 5.1.2e

Ik realiseer me dat we misschien even moeten afwachten wat 5.1.2e zegt over de rest van de agenda van de CFEZIL, om te bekijken wie er het beste heen kan gaan. Ik heb geen zicht op de rest. 5.1.2e is maandag weer op kantoor, komen we er dan even op terug. OK?

Groet!

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 maart 2021 12:53

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Beste 5.1.2e,

Heb je ook een tijdstip waarop het gaat plaatsvinden. Dan kan ik kijken of het past in de agenda van 5.1.2e en met haar bespreken (de agenda is erg vol die dag).

Gr, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 maart 2021 12:01

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

Subject: RE: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Dag 5.1.2e,

5.1.2e indien nodig zou 5.1.2e misschien kunnen deelnemen (als zij beschikbaar is).

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 maart 2021 11:21

1257224

To: 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: heads-up: BZ-stuk in de CFEZIL van 6 april

Dag collega's,
Hierbij wil ik vast laten weten dat er in de CFEZIL van 6 april een stuk zal worden ingediend door BZ, van M, R en minLNV
gezamenlijk. Het gaat om de kabinetsreactie op de initiatiefnota van PvdD over internationale strafbaarstelling van ecocide. R is
inmiddels akkoord, stuk zit in de weekendtas van M.
Is wellicht al bekend wie er in de CFEZIL van 6/4 zal deelnemen namens ons?
Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e@minbuza.nl

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Secretariaat CFEZIL
IenW/DBO
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Agenda

Contactgegevens

5.1.2e

Hierbij de agenda voor de 45e ronde van de CFEZIL op dinsdag 6 april 2021 van 14.00-15.30.

De CFEZIL zal middels Webex worden gehouden. Het CFEZIL-secretariaat zal de inbelgegevens per aparte mail aan de deelnemers verstrekken.

5.1.2e

buiten verzoek.

5.1.2e

7. Kabinetsreactie Initiatiefnota 'Ecocide – de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Stuknummer 45 CFEZIL 07 a/e, mBZ/mBHOS, 5.1.2e 5.1.2e

Ter besluitvorming

buiten verzoek.

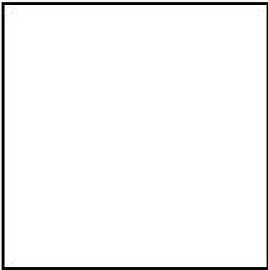
buiten verzoek.

To: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
From: [redacted]
Sent: Wed 4/14/2021 5:58:24 AM
Subject: FW: The Politics of Deforestation in Brazil and Ecocide as a High Crime
Received: Wed 4/14/2021 5:58:25 AM
~WRD357.jpg

Ter info in geel.

From: Nature4Climate [redacted] <info@nature4climate.org>
Sent: dinsdag 13 april 2021 20:38
To: [redacted] <[redacted]@minbuza.nl>
Subject: The Politics of Deforestation in Brazil and Ecocide as a High Crime

Natural Climate Solutions Weekly Briefing

Welcome to Nature4Climate's Weekly Briefing, which summarises content from international media outlets (and our partner organisations) on stories, developments and events that relate to natural climate solutions from 7th to the 13th of. Our editorial policy is to circulate articles and opinion pieces whether we agree or disagree with viewpoints represented. Please submit NCS jobs, news, reports and events for the newsletter to info@nature4climate.org.

We encourage you to forward this to your colleagues and if you were forwarded email and wish to subscribe please use the button below.

Subscribe

N4C is looking for Volunteer Researchers or pro-bono offers of help to work with us to develop our index of nature-based solutions. We are interested in landscape-scale projects and successful national and regional policies to record as case studies that are driving the transformation towards nature-positive economies around the world. Please email James Lloyd (james.lloyd@nature4climate.org) with any expressions of interest, a bit about yourself and how much time you have available to offer.

Featured News

‘Negotiating with your worst enemy’: Biden in risky talks to pay Brazil to save Amazon

The Guardian, Jonathan Watts, 11

The Guardian concerns from those who fear the US will pursue a deal with Brazil's President finance the protection of the Amazon. Environmentalists and indigenous peoples in Brazil believe a multi-billion dollar deal in the works between the two nations could help

Bolsonaro with his re-election campaign reward him for holding the Amazon 'hostage' with illegal deforestation increasing across the country. [CNN Earth](#) cover the story.

[Agence France Presse](#) that a of environmental groups and agribusiness companies urged President Jair Bolsonaro's government Thursday to set "more ambitious" goals to curb Brazil's emissions and protect the Amazon rainforest at this month's US-organized climate summit.

[Mongabay](#) reports that Brazil's army will end its campaign as the entity in charge of ending illegal deforestation. The campaign has given the army much more authority over environmental policies but has seen an increasing rate of deforestation in the nation, despite spending five times more than the traditional environment protection agency.

[Thomson Reuters Foundation](#) newly published data that finds deforestation in the Amazon rose 17% in 2020 compared to 2019. "Bolivia, Ecuador and Peru recorded historically high deforestation levels, while Brazil had "another bad year", losing over 1.5 million hectares of primary forest...Brazil, the countries with the highest primary Amazon forest loss in 2020 were Bolivia, Peru and Colombia - which suffered its second-highest loss on record - followed by Venezuela and Ecuador."

'Ecocide' movement pushes for a new international crime: Environmental destruction

NBC, Nicholas Kusnetz, Surma and Yuliya Talmazan, 1 April

[NBC](#) and [Inside Climate News](#) that Francis and French President Emmanuel Macron have begun to discuss the need for holding those who commit 'ecocide' accountable. A new campaign from environmentalists legal scholars to make or widespread destruction of the environment, as an international crime in the eyes of the Criminal Court in The Hague has been endorsed by the Pope. [Inside Climate News](#) a commentary from its founder Sassoon detailing why the outlet will conduct a series with NBC covering the campaign to make ecocide an international crime. [Politico](#) also covers the story.

IMF, World Bank to unveil 'green debt swaps' option by November, Georgieva says

Reuters, Andrea Shalal, 8

[Reuters](#) on comments from head of the International Monetary Fund stating that for green debt swaps will be presented for discussion by November's COP26. "The World Bank and the IMF are planning to launch a platform to advise poor countries on funding climate and conservation activities, amid a broader push that could to debt relief and climate action. [Climate Home News](#), [The New York Times](#), and [Al Jazeera](#) also cover the story.

U.K. Says Its Seabed Is More Valuable for Environment Than Oil

Bloomberg Green, Jess Shankleman, 6 April

[Bloomberg Green](#) that the UK for National Statistics estimates the U.K.'s seabed is more valuable as a carbon sink absorbing pollution from industry than as a source of oil and natural gas development. "The findings put the value of Britain's marine "natural capital assets" at 211 billion pounds represent an emerging area of research where nations attempt to put a value on the environment." [Reuters](#) the story of scientists who are fighting to protect global seagrasses which twice the amount of carbon per square mile than forests. Currently, the world lacks data on where the world's seagrasses exist and locating and protecting them could provide opportunity for carbon offsets. [The Independent](#) shares a commentary from a scientist such as this who details the jeopardy our oceans face of seagrasses are allowed to perish.

Big brands join \$1-billion forest conservation push for SE Asia

Reuters, [5.1.2e](#) Taylor, 9 April

[Reuters](#) that large consumer brands like [PepsiCo](#), [Procter & Gamble](#) and [trader Wilmar International](#) have united with [Capitalcreate](#) the [Rimba Collective](#) "which aims to mobilize \$1 billion to projects that protect and restore more than 500,000 hectares of tropical forests in Indonesia and the region over the next 25 years. The initiative focuses on revitalizing landscapes that have often been cleared in the pursuit of palm oil plantations which the sponsoring companies have relied upon for many of their products. "Projects will be selected based on their potential to protect and restore large areas of natural ecosystems and critical habitats and generate measurable ecosystem benefits - including carbon sequestration, water purification and soil health - and decent livelihoods for local communities." [Eco-Business](#), [The Edge Markets](#), [The Star](#), and [Bisnis](#) also cover the story.

Are Huge Tree Planting Projects More Hype than Solution?

[Yale Environment 360](#), [Adam Welz](#), 8

[Yale Environment 360](#) the effectiveness of high-profile programs aimed at planting billions of trees that growing number of scientists are warning wreck natural ecosystems, dry up water supplies, damage agriculture, and push people off their land.

FOR YOUR INFORMATION

[World Resources Institute](#) shares a commentary from its CEO and President For Food, Forest, Water & The Ocean addressing the rise of corporate funding for nature-based solutions. [than 1,500 companies have committed to net-zero emissions by mid-century, as have 11,000 cities and at least \\$9 trillion in private assets under management. This raises crucial questions as to how much offsetting of carbon can take place in mid-century and, more importantly, how much can take place on the path to get there. The January 2021 report of the Taskforce on Scaling the Voluntary Carbon Market suggested a market of 1-5 Gigatons of CO₂e by 2030, with perhaps two-thirds directed at Nature Based Solutions \(NBS\), meaning that tens of billions of dollars of investment in NBS are potentially at stake.](#)

READ MORE

[Tropical Forest Alliance](#) helped lead a project in Southern Maranhão - [PSA Soya Brazil](#), which aims to test and validate a valuation and payment methodology for environmental services that result in greater conservation of forests and increased productivity in the Brazilian soybean sector. Partnering within the soy chain, NGOs and representatives of the productive sector developed the pilot to that support the formulation of public policies in the and national spheres, aimed at paying for ecosystem services with sustainable production in the country and in the construction a Public-Private Partnership for the whole country.

WATCH NOW

WWF will host a CEO Dialogue on *Scaling Business Action for Climate and Nature* which will bring together Inc CEO Enrique Lores, McDonald's CEO Chris Kempczinski, Walmart CEO Doug McMillon and WWF's CEO Roberts to discuss what it will take to make corporate climate leadership a reality—through setting aggressive Science Based Targets and investing in nature based solutions.

REGISTER TODAY

SOME GOOD NEWS

Mongabay Kids

Environmental non-profit news outlet Mongabay has created a new website designed to educate kids about the natural world and conservation. The new platform aims to foster an appreciation of the natural world, raise awareness about environmental issues, and to families educators with knowledge and tools to create a more sustainable future for all.

STAT OF THE WEEK

c

17%

The increase in Amazon deforestation in 2020 compared to 2019..3 million hectares were cleared in 2020, roughly the size of Salvador.

NATURE JOBS/OPPORTUNITIES

In this section, we'll be posting NBS-related jobs as a service to the community. If you have an opportunity you'd like featured in the newsletter, please send the details to us.

- [Executive Director- Carbon Removal Advocacy Europe](#)
- [Carbon Calculator Development Manager - Farm Carbon Toolkit](#)
- [Manager, Natural Climate Solutions - Land Life Company](#)
  - [Carbon Offset Procurement and Portfolio Manager -](#)
  - [Project Manager, Nature-Based Solutions in Europe -](#)
- [Carbon Offset Portfolio Manager - Climate Neutral Group](#)
- [Communications and Marketing Manager - Soil Capital](#)
- [Strategic Communications Director - Global Canopy](#)

Finding the newsletter useful? Subscribe or share with a friend to grow our community!

Subscribe

Media Round-Up

Natural Based Solutions and Nature4Climate Partners

The hottest number in conservation is rooted more in politics than science
Vox, Jones, 12

We Need an Infrastructure Package for Nature [Commentary]
The New York Times, Greenberg and Carl Safina, 13 April

REDD.plus executes first private-sector sale of national-level credits in test of UNFCCC as carbon standard
Carbon Pulse, 9 April

Government inaction prompts voluntary REDD+ carbon credit boom in Brazil
Mongabay, Wenzel, 6 April

Return the National Parks to the Tribes
The Atlantic, David Treuer, 12 April

Distrust of 30x30 complicates outreach to Republicans
E&E News, Emma Dumain, 13 April

The Risk of Diverting Carbon Finance from Nature to Technological Carbon Removals [Commentary]
Ecosystem Marketplace, Streck and Robert O'Sullivan, 9 April

These 3 start-ups are bringing cutting-edge tech to forest restoration
WEF, Masterson, 7 April

Carney's stumble at Brookfield intensifies focus on 'net zero' claims
Financial Times, Hodgson, 9 April

The Death of the Last Juma Elder in the Amazon
The New York Times, Brum, 2 April

Namibia: Forest Conservation a Global Priority
Namibian, Shikongo, 8 April

Namibia: National Bio-Economy Strategy in the Works
Namibian, Shigwedha, 8 April

Making space for women and Indigenous Peoples at the decision-making table
Forest News, Vizcarra, 9 April

Banks should invest in nature to fight climate crisis, says Prince William
The Guardian, Elliott, 8 April

Biden plan breathes life into conservation corps bills
E&E News, Dumain, 9 April

Southern Africa: AFD launches call for applications for pro-nature projects
Afrik21, Marie Takouleu, 5 April

Biden seeks farm conservation, forestry hikes
E&E News, Heller, 9 April

Ethiopia: Nation Gains Over 149M Birr From Carbon Trading
Ethiopian News Agency, 11 April

[Tropical Carbon and Water Observed from Above](#)
EOS, Worden, Sassan Saatchi, and Anthony Alexis Bloomon, 6 April

[‘Sacred forests’ in West Africa capture carbon and keep soil healthy](#)
The Conversation, Francis, 8 April

Deforestation

[Livestock: what risks do you face due to the climate transition?](#)
Semana, 11 April

[Global Briefing: Triptych of alarming reports offer stark update on scale of climate and biodiversity crisis](#)
BusinessGreen, 5.1.2a Holder, 9 April

[New palm oil frontier sparks scramble for land in the Brazilian Amazon](#)
Mongabay, Ionova, April

[Why India and Nepal's forest fires are worrying scientists](#)
BBC, Singh Khadka, 12 April

[Beef giant JBS vows to go deforestation-free — 14 years from now](#)
Mongabay, Solá, April

[‘War in the woods’: activists blockade Vancouver Island in bid to save ancient trees](#)
The Guardian, Winter, 9 April

[Forest fires spread across Indian Himalayan state](#)
Financial Times, Parkin and Liz Faunce, 10 April

[Biodiversity ‘hot spots’ devastated in warming world](#)
France24, 9 April

[Latin America: criminalization of Indigenous and environmental advocates increases](#)
IWGIA, Paucar, 6 April

[CAMEROON: Camvert and the forest peril in the Congo basin](#)
Afrik21, Ngounou, 6 April

[Liberia: New Program Tackles Deforestation, Human Rights Abuses](#)
Front Page Africa, 7 April

[Study: Tongass holds more than 40% of all carbon stored by national forests](#)
Alaska Public Media, 2 April

Reforestation

[House GOP Planning Climate Package to Counter Democrats](#)
Bloomberg Green, Natter and Mike Dorning, 8 April

[To Fight Climate Change With Trees, America Needs More Seedlings](#)
Smithsonian Magazine, Fox, 8 April

[California pledges half a billion dollars to battle the threat of wildfire season](#)
The Guardian, Singh, 8 April

[Sea-level rise is creating ‘ghost forests’ on an American coast](#)
The Guardian, Emily Ury, 8 April

[Nigeria: Driving the Tree Planting Initiative](#)
This Day, Ezeobi, 12 April

Sustainable Forestry

[WoodWorks and Think Wood release inaugural Mass Timber Design Manual](#)
The Architect's Magazine, Hickman, 31 March

[Deploying bioenergy with CCS could save UK £4.5bn, Drax claims](#)
BusinessGreen, 12 April

[John Horgan predicts tough times for B.C. forest sector as protests continue](#)

[The Globe and Mail, Justine Hunter, 7 April](#)

[Native forestry can be good for economy – and climate \[Commentary\]](#)

[Newsroom, 1.1.24 Quinlan, 9 April](#)

[Audits key to proving forest biomass is sustainable](#)

[Montel Hall, 9 April](#)

[Japan may meet biomass goal despite fewer new projects](#)

[Argus Media, Motoko Hasegawa, 8 April](#)

Negative Emissions Technologies

[How to Think About Negative Emissions in the Climate Fight](#)

[Bloomberg Green, Akshat Rathi, 13](#)

[A Carbon-Sucking Startup Has Been Paralyzed by Its CEO](#)

[Bloomberg Green, Leslie Kaufman and Akshat Rathi, 9 April](#)

[Hydrogen with CCS faces same fate as coal — report](#)

[E&E News, Iaconangelo, 8 April](#)

[CO2-to-plastics? Oil major aims to try](#)

[E&E News, Hiar, 7 April](#)

Agriculture and Soil Health

[Booker to introduce climate bill](#)

[Politico, Bustillo, 12 April](#)

Wetlands

[The Guardian view on peat: keep it in the ground](#)

[The Guardian, 8 April](#)

[To Fight Climate Change: Grow a Floating Forest, Then Sink It](#)

[Scientific American, L. Carey, 12 April](#)

New Science, Research, Policy and Tools

[Adaptive multi-paddock grazing enhances soil carbon and nitrogen stocks and stabilization through mineral association in southeastern U.S. grazing lands](#)

[Journal of Environmental Management, April 2021](#)

[Collective tenure rights for REDD+ implementation and sustainable development](#)

[FAO, April 2021](#)

[Variations in Organic Carbon Content and Dehydrogenases Activity in Post-Agriculture Forest Soils: A Case Study in South-Western Pomerania](#)

[MDPI, April 2021](#)

[Remotely sensed tree canopy cover-based indicators for monitoring global sustainability and environmental initiatives](#)

[Environmental Research Letters, April 2021](#)

[Nitrogen deposition accelerates soil carbon sequestration in tropical forests](#)

[Proceedings of the National Academy of Sciences, April 2021](#)

Events

[GGR Lunchtime Webinar Series](#)

[Dates: 21 April](#)

[Host: GGR Programme](#)

Ecological History Lecture Series

Dates: 23 March - 21 April

Host: Winona State University, All-University Arboretum and Land Stewardship Committee

Global Youth Summit

Dates: 5-16

Host: IUCN

Oslo Tropical Forest Forum: Webinar on Tropical Forest Monitoring

Date: 14 April

Host: KSAT, Norad and NICFI

AirMiners 'Hot Pitch' Event

Date: 14 April

Host: AirMiners

Oslo Tropical Forest Forum Webinar on Tropical Forest Monitoring

Date: 14 April

Host: Kongsberg Satellite Services

Evaluating the Universe of Risks in Indonesia Palm Oil

Date: 15 April

Host: Chain Reaction Research, ZSL SPOTT, Orbitas

Farmers as Agents of Change in Greening Agriculture: Challenges & Opportunities

Date: 15 April

Host: FAO

Putting Biodiversity Offsetting in Its Place - Giving Meaning and Teeth to Mitigation Hierarchy and Limits to Offsetting

Date: 19 April

Host: University of Alberta

Land Accelerator Latin America Demo Days

Date: 20 April

Host: WRI

Investment, indigenous rights and natural climate solutions

Date: 20 April

Host: Forest Trends

How can investors take action on biodiversity?

Date: 21 April

Host: Investor in partnership with Credit Suisse

Simple ways your business can fight Climate Change - no matter your size

Date: 22 April

Host: Trust

Indigenous Peoples forests governance: a fundamental strategy in preserving forests and reducing carbon emissions

Date: 22 April

Host: Ford Foundation

No Net Loss in a Changing Landscape

Date: 26 April

Host: University of Alberta

The Road to Recovery: Supporting Species of Concern on Corporate Lands

Date: 28 April

Host: Wildlife Habitat Council

Research in Artificial Intelligence in the field of Biodiversity

Date: 29 April

Host: Agence Française de Développement Group

Managing the Risks of Offsetting

Date: 3 May

Host: University of Alberta

Research in Artificial Intelligence in the field of Biodiversity

Date: 6 May

Host: Agence Française de Développement Group

Aligning Carbon and Biodiversity Offsets

Date: 10

Host: University of Alberta

Offsetting as if People Mattered: Social Aspects of Biodiversity Offsetting

Date: 17

Host: University of Alberta

Making Offset Credit Banking Work

Date: 31

Host: University of Alberta

Restoring Africa's Drylands: Accelerating Action on the Ground

Date: 2-3 June

Host: GLF Africa

Ecosystem Service and Market-Based Instruments

Date: 7 June

Host: University of Alberta

Offsetting in the Canadian Context: Experience and Potential

Date: 14

Host: University of Alberta

2021 Food Systems Pre-Summit

Date: 19-21

Host: UN

Please reach out with any feedback or thoughts on this version of the newsletter. If you want to be removed from the distribution list, please use the unsubscribe link below. Please join the conversation #NatureNow @nature4climate or get in touch.

Lucy Almond, Director and Chair of Nature4Climate

Copyright © 2021 Nature4Climate. All rights reserved.

You are receiving this email because you opted in via our website.

Our mailing address is:

Nature4Climate

2628 Ely Place

1st floor

London, EC1N6TD

United Kingdom

[Add us to your address book](#)

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1. 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 4/20/2021 9:27:19 AM
Subject: RE: ter info: LNV heeft afstemming niet op orde, LNV tekent ecocide nota niet mee
Received: Tue 4/20/2021 9:27:20 AM

Onhandig daar bij LNV.
Akkoord voor aanpak, mits LNV daar wel mee akkoord is.

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: dinsdag 20 april 2021 10:06
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: ter info: LNV heeft afstemming niet op orde, LNV tekent ecocide nota niet mee

Dag,
LNV is gisteren tot de conclusie gekomen dat ze zelf verzaakt hebben om de ecocide-nota voor te leggen aan de minLNV. Voor de CFEZIL was deze al aangeboden; toen had de minLNV geen tijd om te lezen en is hoogambtelijk besloten om de brief toch naar de CFEZIL te laten gaan.
Na de CFEZIL is dit (ondanks aankondiging van mij dat het stuk naar de MR zou gaan van 23/4) kennelijk weer niet gelukt. We hebben aangegeven de behandeling niet weer te willen uitstellen, oplossing is nu om LNV niet mee te laten tekenen. Dit in overleg ook met DOB.
m.i. maakt dat inhoudelijk niks uit, het is sowieso een kabinetsreactie dus in feite al mede namens minLNV. Ondertekening dus alleen door M en R.
ik ga deze aanpassingen nu doorvoeren in het MR advies, de brief zelf en het aanbiedingsformulier, DOB ondersteunt. Zal ook even op de hoogte stellen.

Groeten,
5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e @minbuza.nl

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257358

5 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257356

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1257358

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2 5.1.2e
Sent: Tue 4/20/2021 1:50:26 PM
Subject: FW: Ondertekening brief ecocide
Received: Tue 4/20/2021 1:50:27 PM

5.1.2e

Hierbij de mail. Met de kanttekening dat ik mijn tegenhanger bij LNV, 5.1.2e precies heb uiteengezet dat de fout bij hen lag en niet bij ons. Deze mail doet het lijken alsof het aan onze kant zat.

Ik raad je daarom aan om in je advies toe te voegen hoe het zit, mocht MinLNV daarover beginnen in de MR. M en R moeten evt repleik kunnen geven.

ps: nieuwe aanbiedingsformulier wordt/is getekend.

Groet,
5.1.2e

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: 5.1.2e <5.1.2e@minlnv.nl>
Date: Tuesday, 20 Apr 2021, 1:57 PM
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Ondertekening brief ecocide

Dag 5.1.2e,
Zoals besproken, de brief over de ecocide is zonder akkoord van onze minister aangeboden aan de MR. Daarom kan die brief ook niet namens haar worden verzonden.
Het verzoek is dan ook om haar naam als mede ondertekenaar te verwijderen.
Dank!
Groet,
5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: DOB-BB
Sent: Tue 4/20/2021 2:38:22 PM
Subject: RE: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide
Received: Tue 4/20/2021 2:38:22 PM

Ok top!

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 20 april 2021 15:33
To: DOB-BB <5.1.2i@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide

Prima suggestie van 5.1.2e; stuur ons morgen een aanvulling per mail, dan is het prima. Die voeg ik dan toe aan de annotatie

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: DOB-BB <5.1.2i@minbuza.nl>
Date: Tuesday, 20 Apr 2021, 15:28
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide

Hoi 5.1.2e
OK dan overleg ik dit even met 5.1.2e wat het handigste is. Misschien kun je de aangepaste versie met toelichting morgen nog in Foxy toevoegen en even per mail aan 5.1.2e en ons sturen. Dan hebben we de goede versie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directie Ondersteuning Bestuur (DOB-BB)

5.1.2e

T +31 5.1.2e

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

E 5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 20 april 2021 15:21
To: DOB-BB <5.1.2i@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; DGIS 5.1.2e@minbuza.nl
Subject: RE: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide

Dat is de nieuwste versie, maar 5.1.2e stuurt me net de suggestie om in het advies ook nog toe te voegen dat de fout bij minlnv lag. Dat staat niet in het advies.

Ik zit nu tot 17 uur in een sessie waarin ik zelf presenter; ik kan nu niet iets anders doen.

Stel voor om het advies ongemoeid te laten, en eventueel aanvulling nog via andere weg te sturen naar M en R. advies ligt overigens nog in de lijn bij 5.1.2e

Groet,

5.1.2e

From: DOB-BB <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 april 2021 14:52

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide

Hoi 5.1.2e

00041 middels een herziene versie van het document in de Foxylink gezet. Het advies moest ook nog worden aangepast. 1257202
alleen de bijgevoegde versie. Is dit de juiste versie van het advies?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directie Ondersteuning Bestuur (DOB-BB)

5.1.2e

T + 5.1.2e

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

E 5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 april 2021 10:36

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; DOB-BB <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Aanpassing MR aanbieding door M initiatiefnota ecocide

Importance: High

Dag,

Hierbij het verzoek om bijgaand aanbiedingsformulier en aangepaste bijlage nogmaals te uploaden voor de MR van 23/4.

NB ik heb zelf niet de beschikking over een bewerkbaar formulier met daarop ook M's handtekening, deze versie is dus ongetekend.

In overleg met 5.1.2e is het volgende overeengekomen met LNV:

- Er is binnen LNV verzaakt om tijdig met hun minister af te stemmen, dat realiseert LNV zich gisteren pas
- Hun voorstel om het stuk wel verder te laten gaan naar de MR (wij hebben ook aangegeven niet weer te willen/kunnen uitstellen) maar de mede-ondertekening door de minLNV te schrappen. Wat ons betreft akkoord.
- Ik stuur nu dus een aangepaste versie van het MR aanbiedingsformulier en de kabinetsreactie zelf waarin de minLNV niet meer als mede-ondertekenaar wordt genoemd.
- Eea is ook aangepast in het foxy dossier voor de MR-advisering (ligt in de lijn nu bij 5.1.2e).

Hartelijk dank voor jullie begrip,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T +31 5.1.2e

M +31 5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: DOB-PID 5.1.2i @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/26/2021 1:08:03 PM
Subject: RE: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord
Received: Mon 4/26/2021 1:08:03 PM

Hi 5.1.2e,
Er zijn ook blijkbaar 2 foxy dossiers ontstaan, want het oorspronkelijke dossier waar M en R mee akkoord zijn gegaan was deze:

5.1.2i

Deze staat nu ook nog op jouw naam / IGG. Wat denk ik het meest zuiver en ook duidelijk is, is als jij in dit dossier de juiste versie van de brief hangt, en het dan vervolgens rechtstreeks doorzet via de accordering van IGG naar DOB-PID. Dan gebruiken wij dat dossier om vandaag te verzenden.

Gr. 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 26 april 2021 14:04

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: DOB-PID <5.1.2i @minbuza.nl>

Subject: RE: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord

Het dossier blijkt gesloten ik kan hem niet toewijzen aan dob-pid, dit is de link naar het dossier:

5.1.2i

En bijgevoegd een download uit het dossier met de juiste versie van de brief. Het gaat dus om de pdf met bestandsnaam **TER VERZENDING [...]** v2 die in het foxy dossier staat.

Beetje tricky zo allemaal want de oude stukken staan er kennelijk ook nog in..

Groet!

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: maandag 26 april 2021 13:59

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: DOB-PID <5.1.2i @minbuza.nl>

Subject: RE: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord

Oke, ik zet het foxy dossier door naar PID>

@5.1.2e wil jij ook opletten dat de versie die er uit gaat getekend wordt door M en R en niet door minLNV – dat is de uitkomst van de MR. Als het goed is gaan er geen verkeerde versies van de brief rond maar just in case..

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 26 april 2021 13:57

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: DOB-PID <5.1.2i @minbuza.nl>

Subject: RE: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord

Laatste wat ik mee had gekregen was dat R en M akkoord waren met concept en dat het naar CFEZIL ging. Nu dus MR akkoord?

Dan graag het dossier op DOB-PID zetten en kunnen wij uitsturen.

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 26 april 2021 13:54

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; DOB-PID <5.1.2i @minbuza.nl>

Subject: RE: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord

Beste PID'ders, 5.1.2e,

Bij een check blijkt dat de ecocidebrief nog niet uit is.

@5.1.2e kun jij svp de juiste versie van de brief klaar zetten bij DOB-PID?

00042

1257205

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: vrijdag 23 april 2021 16:49

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: alle VZ- stukken op MR vandaag akkoord

Telefoon: +31 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e (FM/IBI) 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e
(FM/IBI) 5.1.2e @minfin.nl
From: 5.1.2e (FM/IBI)
Sent: Wed 5/12/2021 8:58:42 AM
Subject: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië
Received: Wed 5/12/2021 8:58:46 AM

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e
Dank voor jullie input. Wij zullen het verwerken.
Groet,
5.1.2e
Directie Financiële Markten
Afdeling Institutioneel Beleid en Integriteit

Ministerie van Financiën
Generale Thesaurie
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T 5.1.2e
E 5.1.2e @minfin.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: dinsdag 11 mei 2021 15:15

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e (FM/IBI)
<5.1.2e @minfin.nl>

CC: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië

Allen,
Hierbij nog een toevoeging van mij aan de vragen over ecocide en het grenzen-aan-de-groei rapport.
Heb ze in het document van 5.1.2e toegevoegd.
Groet!
5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 11 mei 2021 15:01

To: 5.1.2e @minfin.nl

Cc: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI)
<5.1.2e @minfin.nl>

Subject: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië

Beste 5.1.2e
Zie bijgevoegd nog de antwoorden op de Kamervragen met nog één toevoeging met betrekking tot bossen. Ik heb deze ook
afgestemd met betrokken collega's bij LNV.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl>

Sent: vrijdag 7 mei 2021 10:08

To: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
00043 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e @minfin.nl> 1257358

Subject: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië

Hoi allen,
Eerder hebben wij contact gehad over de vragen die Van Raan (PvdD) heeft gesteld aan de minister van Financiën over het bericht ‘Nederlands pensioengeld betrokken bij illegale veehandel en ontbossing Amazone’. Dank voor de geleverde input. Bijgevoegd het samengevoegde concept van de beantwoording van de KV. Zouden jullie kunnen kijken wat jullie van het concept vinden? Indien jullie opmerkingen of tekstvoorstellen hebben, ontvangen wij dat graag uiterlijk dinsdag 11 mei einde dag.

Veel dank!
Met vriendelijke groet

5.1.2e
Directie Financiële Markten
Afdeling Institutioneel Beleid en Integriteit

Ministerie van Financiën
Generale Thesaurie
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T: 5.1.2e
E: 5.1.2e@minfin.nl
Van: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>
Verzonden: woensdag 28 april 2021 10:19
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië

Beste collega's,
Nog bedankt voor jullie reacties en input! 5.1.2e en ik hebben een uitstelbriefje gestuurd, omdat het ons niet ging redden binnen drie weken de vragen af te ronden.
We komen snel bij jullie terug met een eerste concept van de gehele beantwoording.
Groet,

5.1.2e
Beleidsmedewerker
Afdeling Institutioneel Beleid en Integriteit
Ministerie van Financiën
Generale Thesaurie | Directie Financiële Markten
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag |
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T: +31 5.1.2e
E: 5.1.2e@minfin.nl
Van: 5 5.1.2e >
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 14:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5. 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen EU bossenwet en financiële sector - Brazilië

Beste collega's,
Dank voor het inkopieren. Zie mijn aanpassingen en aanvullingen in blauw bij vragen 4 en 5. Ik geef collega's van ambassade Brasilia en de regiodirectie ook even kopie.
Groeten,

5.1.2e
5.1.2e
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Inclusieve Groene Groei (IGG)
Rijnstraat 8 | Postbus 20061 | 2500EB Haag
T: 5.1.2e
M: 5.1.2e@minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 april 2021 13:43

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>;
5.1.2e@minfin.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

Hartelijk dank 5.1.2e! Ik wacht nog even op de aanvullingen van 5.1.2e vanwege zijn betrokkenheid bij Brazilië.

5.1.2e heeft separaat vraag 23 al aangevuld.

Mvg,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 april 2021 13:04

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>;
5.1.2e@minfin.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

Zie rood voor suggesties

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 april 2021 12:12

To: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e@minfin.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

Importance: High

Beste 5.1.2e

Excuses voor de vertraging. We worden momenteel nogal overspoeld door vragen over ontbossing. Ik hoop dat antwoorden nog op tijd komen?

Zie hieronder mijn conceptantwoorden. Ik houd me aanbevolen voor aanvullingen/correcties door 5.1.2e 5.1.2e voor vraag 3, 4 en 5 en door 5.1.2e voor vraag 23.

5.1.2i

5.1.2e

5.1.2i

Mvg,

5.1.2e

From: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Sent: donderdag 15 april 2021 16:01

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: Verburg, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

Beste allemaal,

Zoals 5.1.2e al aangaf in haar mail hebben wij onlangs Kamervragen binnengekregen bij Financiën van het lid Van Raan (PvdD) over het bericht 'Nederlands pensioengeld betrokken bij illegale veehandel en ontbossing Amazone'. Mijn collega 5.1.2e in de cc) en ik zullen de beantwoording van deze kamervragen opstellen.

@ 5.1.2e 5.1.2e: Een aantal vragen gaan ook over ons ontbossingsbeleid en ecocide (vraag 3, 4 en 23). Zouden jullie ons van input kunnen voorzien voor deze vragen?

@ 5.1.2e er staan ook twee vragen in over de vrijblijvendheid van de richtlijnen en of dit een oorzaak is van de voortdurende problemen. Dus wil hierbij ook verwijzen naar IMVO-evaluatie en het nieuwe IMVO-beleid. Wil jij hier een voorzet voor doen? Eventueel kunnen wij ook doen en dat jullie meelesen hierop.

Groet,

5.1.2e

Beleidsmedewerker

Afdeling Institutioneel Beleid en Integriteit

Ministerie van Financiën

Generale Thesaurie | Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag |

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T: +31 5.1.2e

E: 5.1.2e@minfin.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 12 april 2021 11:39

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: EU bossenwet en financiële sector

Hartelijk dank voor de correctie 5.1.2e.

In dat geval ben ik benieuwd naar de stand van zaken m.b.t. de beantwoording van de Kamervragen: 'Nederlands pensioengeld betrokken bij illegale veehandel en ontbossing Amazone'.

Mvg,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 12 april 2021 11:12

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

Beste 5.1.2e e.a.,

Ik houd mij op dit moment bezig met Kamervragen van Teunissen, niet Van Raan. Mocht er nog input nodig zijn op vragen van die laatste, dan moeten we daar in het bossenteam en met FIN nog even over spreken.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 12 april 2021 11:02

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

000431.2e@minbuza.nl

Subject: RE: EU bossenwet en financiële sector

1257358

Hi 5.1.2e
Hartelijk dank voor het leggen van contact.
Dag 5.1.2e
Prettig (opnieuw) kennis te maken, ik herinner mij dat we eerder wel contact hebben gehad.
Ik ben op de hoogte van de Kamervragen (volgens mij is dat dezelfde set die bij ons is uitgezet (collega 5.1.2e in de lead).
Toevallig spreken 5.1.2e en ik binnenkort met 5.1.2e (van Milieudefensie). Daarnaast hebben we ook een strategisch partnerschap waarbij Milieudefensie penvoerder is (Green Livelihoods Alliance).
Het lijkt me goed om verder contact te onderhouden.
Mvg,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 12 april 2021 10:56

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: EU bossenwet en financiële sector

Hi 5.1.2e en 5.1.2e
Van Raan (PvdD) heeft vragen gesteld aan de minister van Financiën over het bericht 'Nederlands pensioengeld betrokken bij illegale veehandel en ontbossing Amazone'. Hierbij wil ik jullie met elkaar in contact brengen.
@ 5.1.2e 5.1.2e werkt vanuit FIN aan IMVO en is betrokken bij de IMVO-convenanten van de financiële sector. Zie hieronder ook voor een mail van Milieudefensie over ontbossing.
@ 5.1.2e 5.1.2e werkt bij IGG (inclusieve groene groei) en werkt o.a. op het thema ontbossing.
Ik heb ook 5.1.2e in cc gezet vanwege de link met het pensioenconvenant.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minfin.nl>

Sent: vrijdag 9 april 2021 18:40

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: EU bossenwet en financiële sector

Ha 5.1.2e
Ik begreep van 5.1.2e dat jij ons in contact kan brengen met de BZ-collega's van ontbossing voor de Kamervragen over het pensioenconvenant en de beleggingen in bedrijven die schade toebrengen aan het Amazonegebied.
Zou je onderstaande mail aan de collega in kwestie kunnen doorsturen en mij in contact kunnen brengen?
Bedankt alvast en fijn weekend!

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e (FM/FS) <5.1.2e@minfin.nl>

Verzonden: donderdag 8 april 2021 10:15

Aan: 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.2e (FM/IBI) <5.1.2e@minfin.nl>

Onderwerp: FW: EU bossenwet en financiële sector

Ha IMVO-team,
Zoals ik het begrijp gaat dit over due diligence voor financiële instellingen bij ontbossing. Zouden jullie dit, waar nodig, bij de relevante dossierhouders van BZ en LNV onder de aandacht kunnen brengen?

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@milieudefensie.nl>

Verzonden: woensdag 7 april 2021 17:51

Aan: 5.1.2e (FM/FS) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e@minezk.nl

CC: 5.1.2e <5.1.2e@somo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@5.1.2e.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@iucn.nl>

Onderwerp: EU bossenwet en financiële sector

Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e

Dank voor de interessante uitwisseling vanmiddag. Ik kom al even terug op het ontbossingsthema.
De Europese Commissie werkt dus aan een voorstel voor een EU bossenwet. Die heeft tot doel om de bijdrage van EU consumptie aan wereldwijde ontbossing tegen te gaan door ontbossingsvrije handelsstromen te stimuleren. Verwacht wordt dat de commissie bedrijven die risicogoederen op de EU markt plaatsen een due diligence verplichting wil opleggen. De recente ontbossingscijfers hoe belangrijk en dringend het is in dat kader ook werk te maken van ontbossingsvrije financiering.
In het Verenigd Koninkrijk adviseerde de Global Resource Initiative taskforce met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en NGO's, de regering over de vergroening van de milieuoetafdruk van het land. Een van de aanbevelingen in het eindrapport van de GRI, waarvan ook "onze" Rabobank deel uitmaakte, luidde: "The government should introduce a mandatory due diligence obligation on companies that place commodities and derived products on the market".
00043 1257358

that contribute to deforestation on the UK market and to take action to ensure similar principles are applied to the finance industry."

Ook het Europees Parlement pleit in haar own initiative legislative report regels voor de financiële sector: "24. [...] calls on the Commission to present a proposal, accompanied by an impact assessment, for an EU legal framework based on mandatory due diligence, reporting, disclosure and third party participation requirements, as well as liability and penalties in case of breaches of obligations for all companies placing for the first time on the Union market commodities entailing forest and ecosystem risks and products derived from these commodities, and access to justice and remedy for victims of breaches of these obligations [...]; emphasises that the same legal framework should also apply to all financial institutions authorised to operate in the Union that are providing money to companies that harvest, extract, produce, process or trade forest and ecosystem-risk commodities and derived products;"

In de bijlage met aanbevelingen voor de commissie luidt het: "Financial institutions providing finance, investment, insurance or other services to operators engaged in the supply chain of commodities also have a responsibility to undertake due diligence to ensure that supply chain companies are respecting the obligations laid down in this proposal."

In een position paper over beleid om ontbossing tegen te gaan in december vorig jaar, stellen tientallen bedrijven en bedrijfsorganisaties aangesloten bij de Tropical Forest Alliance dat EU interventie essentieel is om de geldstromen naar ontbossing tegen te gaan: "Potential options include requirements on financial organisations to report specifically on their deforestation risk exposure throughout the supply chain, and the application of a due diligence obligation to loans and investments."

Erg fijn dat je dit beleidsvraagstuk ook onder de aandacht van de bevoegde ministers (BuZa, LNV) wil brengen. We staan ter beschikking om input te leveren en mee te denken over de Nederlandse inzet hierop.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Forests & climate justice

Milieudefensie - Friends of the Earth Netherlands

E 5.1.2e @milieudefensie.nl

T +
M - 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Fri 5/21/2021 8:13:51 AM
Subject: FW: TK-cie BuHaOS – Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 20 mei 2021
Received: Fri 5/21/2021 8:13:52 AM
73cbd5b2-76c9-40ec-8cd9-2d4bb8d3e0c8.pdf

Hi 5.1.2e, zie onder niets over ecocide. Had jij nog iets gehoord van DOB?

Groet
5.1.2e

From: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: donderdag 20 mei 2021 17:04
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: TK-cie BuHaOS - Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 20 mei 2021

Officiële versie van het verzoek (onder punt 1). @ 5.1.2e, opvallend: niets over de ecocide-brief.

From: IGG 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: donderdag 20 mei 2021 16:57
To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: TK-cie BuHaOS - Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 20 mei 2021

From: DOB-PID <5.1.2i @minbuza.nl>
Sent: donderdag 20 mei 2021 16:55

Beste collega,

hierbij ontvang je de besluitenlijst van de laatste procedurevergadering van de TK-commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Met vriendelijke groet,

Parlementaire Informatie Dienst   **Directie Ondersteuning Bestuur (DOB)**
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag
T: +31 5.1.2i

Heb je een vraag? Meer informatie over de parlementaire stukkenstroom vind je [hier](#) en meer informatie over debatten vind je [hier](#).

B₀₀₀₄₄ nog niet bekend met 247Foxy? Schrijf je dan [hier](#) in voor een training.

Dank - natuurlijk, deze kwam van de CieBZ. Dat was ik weer vergeten... Dan doen we de vragen nog voor de zomer. Denk dat een evt debat dan na het zomerreces zal zijn. Eens kijken welke andere fracties ook actief meedoen. Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: [5.1.2] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Datum: vrijdag 21 mei 2021 5:55 PM
Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Onderwerp: FW: TK-cie BZ – Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 20 mei 2021

[illegible]

Subject: TK-cie BZ – Besluitenlijst procedurevergadering d.d. 20 mei 2021

Beste collega,

hierbij ontvang je de besluitenlijst van de laatste procedurevergadering van de TK-commissie Buitenlandse Zaken.

Met vriendelijke groet,

Directie Ondersteuning Bestuur (DOB)
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag
T: 5.1.2i

Heb je een vraag? Meer informatie over de parlementaire stukkenstroom vind je [hier](#) en meer informatie over debatten vind je [hier](#).

Ben je nog niet bekend met 247Foxy? Schrijf je dan [hier](#) in voor een training.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: DOB-PID
Sent: Mon 6/14/2021 4:56:07 PM
Subject: FW: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Received: Mon 6/14/2021 4:56:08 PM

Beste 5.1.2e,
Prima om dit aan het eind van het reces te doen.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 14 juni 2021 10:32

Aan: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Dank je 5.1.2e
Het nota-overleg zal natuurlijk ook na het reces worden gepland, dus dan denk ik dat er nog wel wat ruimte te vinden is. Denk je dat het afdoende is als de antwoorden er liggen aan het eind van het reces? Zal dan alleen even met 5.1.2e bekijken wanneer M de vragen af kan doen.
5.1.2e

From: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: maandag 14 juni 2021 10:06

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste 5.1.2e,
Ik heb het dossier aan jou toegewezen. Voor wat betreft de deadline... de standaard termijn van 4 weken is genomen, er is hier m.i. geen rekening gehouden met het reces.
De termijn die de Kamer meegeeft is deze:
Dogan, Zerin 11-6-2021 12:44

"Ik verzoek u de antwoorden ruim voorafgaand aan het (nog te plannen) notaoverleg over de initiatiefnota aan de Kamer te sturen."

Hopende je voldoende te hebben geïnformeerd.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

**Parlementaire
Informatie
Dienst**

Directie Ondersteuning Bestuur (DOB)
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag
T: +31 70 348 4882

Heb je een vraag? Meer informatie over de parlementaire stukkenstroom vind je [hier](#) en meer informatie over debatten vind je [hier](#).
Ben je nog niet bekend met 247Foxy? Schrijf je dan [hier](#) in voor een training.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 14 juni 2021 09:54

Aan: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste,
Zou het foxy dossier met de feitelijke vragen over ecocide aan mij kunnen worden toegewezen? Ik doe de coördinatie van het dossier.
5.1.2e merkte al op dat de deadline 9 juli, maar de Kamer gaat met reces op 8 juli. Is die 9 juli een interne deadline of is die door 00046 gegeven?
1257243

Het zijn 78 vragen die nogal breed uitwaaien, en door meerdere departementen gezien moeten worden. als er wat ruimte te vinden is in de planning dan heel graag.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2i @minbuza.nl <5.1.2i @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 11 juni 2021 12:45

To: IGG <5.1.2i @minbuza.nl>

Subject: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste collega,

Het dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' is aan u toegewezen. De deadline is 09-07-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen.of afstemmen met collega's doet ude applicatie 247Foxy.

Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e @minbuza.nl.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/16/2021 9:27:11 AM
Subject: RE: ecocide dossier
Received: Wed 6/16/2021 9:27:12 AM

Hi 5.1.2e,
Ja, prima, codering was eerste aanzet (en mijn afkortingen voor andere departementen lopen standaard een kabinet of twee achter...). Kan me voorstellen dat I&W wel inbreng wil geven, maar dat horen we dan wel.
Ja, ik had al kort met 5.1.2e en 5.1.2e overlegd. Beste wellicht om planning per mail af stemmen.

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 15 juni 2021 11:19

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: ecocide dossier

Ha 5.1.2e,
Ik heb de codering voor zover rondgemaakt, thanks voor je input. Ik heb sommige dingen iets anders ingedeeld; liever niet te veel betrokkenen per vraag. De degene die in the lead is kan natuurlijk betrekken wie hij/zij nodig heeft.
Jij gaf een aantal keer betrokkenheid van I&M aan, en van EZ. Bedoel je I&W en EZK? ☺
Ik kon die betrokkenheid niet altijd helemaal plaatsen, maar misschien zie ik een deel van hun activiteiten over het hoofd. Ik wilde sowieso de set als geheel even delen met EZK en I&W voordat we er de afstemming mee ingaan.
Dan nog een vraag; had jij contact met 5.1.2e en 5.1.2e bij J&V? ik wil even de planning met hen (en jou) afstemmen. Het is dus akkoord in overleg met DOB PID om de vragen na het reces te beantwoorden, dat ziet er al een stuk beter uit! De eerste MR is weer op 13/8 en de TK komt op 6/9 terug. Als we dus tussen 13/8 en 6/9 de ministers laten ondertekenen dan kan het stuk er in de eerste week na het reces uit.
Als we het eens zijn over de deadlines zal ik het dossier verder uitzetten. Het lijkt me ook wel handig om even met J&V en DMM een kort belletje te plannen om de hoofdlijn van de beantwoording te bespreken t.a.v. de vragen die een beetje morrelen aan ons basisstandpunt over strafbaarstelling.

Groeten,
5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Thur 6/17/2021 10:00:28 AM
Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP
Received: Thur 6/17/2021 10:00:00 AM

Een 5.1.2e Dat zijn de besten

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 17 juni 2021 11:00

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

5.1.2e 2e

5.1.2e 1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights

Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e@minbuza.nl | 5.1.2e | 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 17 juni 2021 10:59

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Done. Bijna de wie-doet-wat rond. Jij weet vast wie er momenteel op FMO zit?

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 17 juni 2021 10:57

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Thanks. Neem voor ICC graag 5.1.2e mee: ik vertrek op 1 juli en mijn opvolger treedt niet voor de zomervakantie aan.

5.1.2e

5.1.2e 1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights

Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e@minbuza.nl | 5.1.2e | 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 17 juni 2021 10:48

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Top, pas ik aan.

De precieze planning ligt nog even ter overleg voor bij J&V; zodra ik bij hen een groen licht heb zal ik een uitzetmail versturen. Mijn inzet is om de vragen tussen de eerste MR op 13/8 en de start Kamer op 6/9 af te stemmen met de ministers, dus voor de beantwoording zeker tot half augustus te nemen.

Maar ivm vakanties van iedereen is het wel handig om alvast te beginnen.

Groet!

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 17 juni 2021 10:36

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Hil

Codering t.b.v. DMM lijkt me bijna goed, zou alleen bij een aantal vragen iemand anders in de lead zetten:

Vraag 10. Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? DMM + DJZ-IR + J&V -> **DJZ eerst**

Vraag 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? DMM + DAO -> **DAO eerst**

Vraag 44. Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volken? 1257272
.00048
Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het

buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? DMM + DSH + DJZ-IR -> DJZ eerst

Qua planning: je gaat ze pas na de vakantie naar de Kamer sturen begrijp ik?

Groet!

5.1.2e

5.1.2e 1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights

Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e @minbuza.nl | 5.1.2e | 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 16 juni 2021 11:14

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Hi 5.1.2e,

Veel dank voor het delen! Wij zullen er naar kijken.

Het lijkt mij handig om ook 5.1.2e 1.2e mee te nemen, hij houdt zich bezig met het internationaal strafhof.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 16 juni 2021 11:10

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Ah oke, doe ik!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 16 juni 2021 11:09

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Ha 5.1.2e,

Dank voor je bericht, het wordt een hete zomer!

Zou je mijn opvolgster 5.1.2e 1.2e ook willen uitnodigen? Zij neemt mijn dossier over.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: Wednesday, June 16, 2021 10:48 AM

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Beste 5.1.2e 5.1.2e,

Er is een uitgebreide set aan feitelijke vragen (78 stuks...) binnengekomen over de kabinetsreactie op de PvdD initiatiefnota over internationale strafbaarstelling van ecocide. Ik heb het dossier net via foxy met jullie gedeeld.

Ik doe vanuit IGG de coordinatie, in samenwerking met DJZ en J&V.

Een aantal vragen ligt op het terrein van DMM of heeft jullie blik nodig, o.a. over het internationaal strafhof, over straffeloosheid en over mensenrechtenverdedigers. Zouden jullie willen kijken of je je kunt vinden in de codering voor DMM-MP die ik heb aangebracht in het dossier?

Ik zsm zo op de lijn met een planning, maar de deadline voor de set zal aan het eind van zomer zijn. Met het oog op vakanties etc. lijkt het me echter wel goed om snel duidelijk te hebben wie wat oppakt.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e

M +31 5.1.2e @minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 6/18/2021 4:58:03 PM
Subject: RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide
Received: Fri 6/18/2021 4:58:04 PM

Hi 5.1.2e,
Van de genoemde slots kan ik maandag, donderdag en vrijdag, muv 12-1400 vrijdag.
Fijn weekend,

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 17 juni 2021 12:44
To: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Dank je voor je reactie 5.1.2e
Het is inderdaad een behoorlijke klus.
Ik ga de codering aanpassen, die komt er zsm weer aan.
Heb je wellicht een idee wie ik bij BZK kan aanschrijven om hier aan mee te werken?
Een iets ruimere planning is goed, als dat realistischer is. Als het er op aankomt kunnen we altijd nog een uitstelbrief versturen aan de TK of in ieder geval informeel bij de griffie aankondigen dat we tijd nodig hebben, dus laten we elkaar goed op de hoogte houden van de voortgang.
Het lijkt me handig om met de meest betrokkenen (BZ (DJZ, DMM, IGG) en J&V komende week al even overleg heel kort te overleggen over de insteek van sommige vragen.
Ik heb hiervoor de volgende tijdslots:
Maandag 21/6 tussen 13 en 16
Donderdag 24/6 tussen 9 en 11
Vrijdag 25/6 hele dag flexibel.
Wat zou jou/jullie uitkomen?
Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>
Sent: donderdag 17 juni 2021 12:23
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>;
5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Subject: RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Beste 5.1.2e,
Fijn dat de beantwoording van deze enorme set vragen over de zomer wordt getrokken.
Wij hadden zelf ook al een onderverdeling gemaakt en in de bijlage hebben we aangegeven voor welke vragen wij o.i. penvoerder zijn en op welke vragen we willen meelesen. Onze verdeling komt niet helemaal overeen met die van jullie (bijv. BZ eerstverantwoordelijk voor vragen over de (onderhandelingen over) het Statuut van Rome, de Grondwet, die hoort niet bij JenV maar bij BZK). Zouden jullie hier nog eens naar willen kijken?
De vragen zijn zeer divers, zowel qua onderwerpen als qua mate van inspanning die verricht moet worden om deze te beantwoorden. Zo zijn er meerdere vragen naar cijfers, die het OM zal moeten (proberen te) achterhalen. Daar is de nodige tijd mee gemoeid. Ook zijn er vragen die veel afstemming vergen en die op verschillende niveaus besproken moeten worden, naar verwachting ook met een of meerdere bewindspersonen (bijv gevolgen van de Shell-uitspraak). Zeker ook gezien de zomervakanties 5.1.2e
5.1.2e is de onderstaande planning nog steeds te krap.
Wij stellen voor dat we ernaar streven dat we eind augustus een concept hebben dat dan op 1 september de lijn in kan. Wel gaan we er natuurlijk alvast mee aan de slag en het lijkt ons nuttig wanneer we elkaar ook tussentijds op de hoogte houden en zoveel mogelijk al de afstemming zoeken op deelvragen.
Wil je voor JenV naast 5.1.2e en mijzelf ook 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e opnemen in de contactpersonenlijst? Zeker in de vakantieperiode is het handig wanneer berichten gelijk bij de juiste persoon terechtkomen en niet onnodig laat worden doorgezet naar de juiste dossierhouder tijdens vakanties.

Onze taakverdeling is als volgt:
5.1.2e - DRC - milieucriminaliteit
00049e - DJOA - internationale hoven
5.1.2e - DJOA - internationale misdrijven

5.1.2e – DWJZ – internationale misdrijven en internationale hoven

5.1.2e – DWJZ - milieucriminaliteit

Hartelijke groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 16 juni 2021 11:06

Aan: 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Excuus, ik vergat een onderdeel. Bijgaand set vragen met een eerste codering. Kunnen jullie je vinden die aan J&V zijn toegewezen?

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: woensdag 16 juni 2021 11:05

To: 5.1.2e BD/DWJZ/SSR' <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Planning behandeling feitelijke vragen kabinetsreactie initiatiefnota ecocide

Beste 5.1.2e, 5.1.2e

Zoals jullie al via 5.1.2e hadden begrepen is er een set van 78 feitelijke vragen binnengekomen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota strafbaarstelling ecocide.

Graag overleg ik met jullie de planning van de beantwoording. Het verzoek van de Kamer is om de antwoorden te verzenden 'ruim voor het (nog te plannen) notaoverleg'. Dat nota-overleg zal niet meer voor het reces plaatsvinden. Daarom zou ik willen mikken op verzending van de antwoorden naar de TK in de eerste week na het reces, dus de week van 6-10 september.

Dat zou betekenen dat we de antwoorden kunnen voorleggen aan de ministers van BZ en J&V in de periode tussen de eerste MR op 13/8 en 3 september.

Kunnen jullie je vinden in de onderstaande planning?

-17/7: uitzetmail

-21/7-25/7: Ik stel voor volgende week even kort te bespreken met DMM, DJZ, IGG en J&V welke hoofdlijn we a priori aanhouden in de vragen die gaan over het algemene standpunt van NL over uitbreiding van het Rome statuut zodat de antwoorden meteen op 1 lijn zitten.

-13/8: Beantwoording afgestemd op niveau directeur

-16/8 tot 20/8: Hele set de lijn in bij J&V en bij BZ + verzending ter informatie aan EZK, LNV en I&W

-23/8 tot 3/9: Er vanuit gaande dat de set rond 20/8 bij de ministers ligt, is er dan nog voldoende tijd voor mogelijke aanpassingen of andere (onvoorziene) uitloop.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 5.1.2e

M +31

5.1.2e@minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1 5.1.2e
Sent: Mon 6/21/2021 9:27:43 AM
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Received: Mon 6/21/2021 9:27:43 AM

Hoi 5.1.2e,

Goed dat we uitstel hebben! Ik geef kopie aan 5.1.2e, want dit zal dan aan het einde van de zomer via Foxy op zijn bordje komen.

Hartelijke groet,

5.1.2e,

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 21 juni 2021 10:04

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Hai 5.1.2e,

Zoals 5.1.2e al liet weten hoeven de vragen inderdaad pas na het reces te worden verstuurd. Ik ben in overleg met J&V (samen met DJZ en DMM) omdat veel op hun terrein ligt; hun minister wil ook meetekenen op de antwoorden. We willen op 1 september de antwoorden de lijn in doen (ook met het oog op vakanties aan de kant van J&V). mocht er aanleiding zijn om te denken dat het langer gaat duren dan zouden we de griffie daarop kunnen attenderen natuurlijk. Het zijn wel echt pittige vragen, dat vereist wel wat uitzoekwerk en daarvoor is tijd nodig. Daarvoor zal de Kamer ook begrip hebben.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 18 juni 2021 15:48

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Hoi 5.1.2e,

Is het gelukt om de deadline voor de beantwoording van de 78 (!) vragen te verschuiven? Wat was de uitkomst van jouw overleg met DOB/PS?

Ik vind 9 juli erg snel voor deze set vragen (het zijn er veel, ze zijn heel gedetailleerd en ze vergen afstemming met velen). Ook lijkt de datum (eerste dag van het Kamerreces) niet zo zinnig gekozen.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 14 juni 2021 10:06

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Ja klopt, gaat via 5.1.2e.

Heb het dossier aan je doorgezet

dank

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 14 juni 2021 09:31

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Hai,

Ik heb nog geen toegang tot het foxy dossier. 5.1.2e, kun jij deze aan mij toewijzen?

Zal inderdaad de planning even overleggen met DOB en 5.1.2e. Alles loopt nu via 5.1.2e toch, ook voor de M zaken?

Groeten,

5.1.2e

00050 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 11 juni 2021 14:42

1257262

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
78 vragen die alle kanten op gaan en vaak heel specifiek/gedetailleerd zijn. Dat is wel wat werk. Vergt ook afstemming met andere directies en departementen.
In het Foxy-dossier staat nu dat de deadline 9 juli is. Dat is vier weken; best krap. Mij is niet duidelijk of dat een BZ-interne deadline is, of de deadline van de Kamer. De datum is wat vreemd; het zomerreces start op 8 juli 's avonds. Als de Kamer het pas na het reces gaat bekijken, zou het niet onredelijk zijn ons ook wat meer tijd te geven.
Kunnen jullie contact leggen met DOB om te kijken of een latere deadline mogelijk is?
Als de deadline 9 juli blijft, moeten we zorgvuldig plannen met 5.1.2e zodat M ook tijd heeft om dit af te doen.
Hartelijke groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 11 juni 2021 13:17
To: IGG 5.1.2e@minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Dank, dat is 5.1.2e 5.1.2e ik zal doorzetten

From: IGG 5.1.2e@minbuza.nl
Sent: vrijdag 11 juni 2021 13:14
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Doorgezet naar 5.1.2e met verzoek door te geleiden naar behandelend medewerker.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e@minbuza.nl <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 11 juni 2021 12:45
To: IGG 5.1.2e@minbuza.nl
Subject: 247Foxy: Dossier toegewezen - Dossiertitel: Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste collega,

Het dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' is aan u toegewezen. De deadline is 09-07-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen.of afstemmen met collega's doet ude applicatie 247Foxy.

Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e@minbuza.nl.

1257359

5.1.2e

Groet

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

To: 5.1.2e <5.1.2i@minbuza.nl>

From: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>

o:

5.1.2e	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e	<	5.1.2e	@minbuza.nl>;	5.1.2e									
<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e	<	5.1.2a	>	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e	<	5.1.2a	>		
<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>,,	5.1.2e	@	5.1.2a	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e
<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>	5.1.2e	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>;	5.1.2e		
5.1.2e	<	5.1.2e	@	5.1.2a	>														

Subject: Fwd: Attention 2C/Environment officers "Jordan Initiative Update"

I hope this email finds you well, I would appreciate your kind assistance in securing this invitation link your 2C experts, their attendance and participation is of the utmost importance for us, we look forward to seeing 2C experts on Monday and if they can RSVP to [REDACTED] our 2C expert who is copied here that would be great.

Best Regards,

----- Forwarded message -----

Date: Thu, 14 Jan 2021 at 14:08

To: $\langle \boxed{5.1.2a} @ \boxed{5.1.2a} \rangle, \langle \boxed{5.1.2e} @ \boxed{5.1.2a} \rangle, \langle \boxed{5.1.2a} @ \boxed{5.1.2a} \rangle, \langle \boxed{5.1.2e} @ \boxed{5.1.2a} \rangle,$
 $\langle \boxed{5.1.2a} @ \boxed{5.1.2a} \rangle$

5.1.2a

5.1.2a

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 6/22/2021 1:51:19 PM
Subject: RE: Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Received: Tue 6/22/2021 1:51:20 PM

5.1.2e, in eerste instantie zou ik bij LNV wat dit betreft aan 5.1.2e 5.1.2e denken. 5.1.2e Wellicht dat 5.1.2e zijn achtereervanger is. Misschien het beste bij hoofd 5.1.2e te leggen?

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 22 juni 2021 14:45

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Dag 5.1.2e,

Dank hiervoor. De codering van deze set vragen is een uitdaging dus er zullen zeker nog foutjes in staan.

Wie zou je contactpersoon zijn bij LNV hiervoor, is dat 5.1.2e? Aan haar wilde ik de set sowieso nog even sturen omdat we ook hebben samengewerkt aan de kabinetsreactie.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 22 juni 2021 14:36

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Dag 5.1.2e,

Ik v kabinetsreactie op deze initiatief nota, met name bij vraag 3: "Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op?" lijkt het me logisch LNV te betrekken. Het enig oerbos in Europa staat in Polen, en daarmee eerder een LNV mandaat dat het onze. En of wij voorstander zijn van een eigen juridische status voor oerbossen lijkt me eerder een vraag voor onze juristen dan voor onze bosbouwers.

Wat denk jij hierover?

5.1.2e

To: 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: KV ecocide
Received: Wed 6/23/2021 8:41:02 AM
Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie initiatiefnota van Van Raan over ecocide - codering v2.docx

Beste 5.1.2e (en 5.1.2e),

Er ligt een flinke set kamervragen n.a.v een PvDD initiatiefnota op gebied van ecocide (bijgaand, 5.1.2e heeft ze al gezien). Zouden jullie ons op weg kunnen helpen met een paar vragen waar DMM als eerste genoemd staat? Voor nu vooral deze vragen, die ik niet kan terugvinden in verslagen en instructies van de afgelopen ASP's etc:

- 62. Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven?
- 63. Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?
- 78. In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V
- Ad 62: Bij welke ASP speelde deze oproep? Kan ik ergens terugvinden wat we daar toen van vonden?
- Ad 63: vallen deze zaken op dit moment onder het Statuut, nee toch? Is er dan reden voor ons om te verwijzen naar het ICC?
- Ad 78: Tijdens welke onderhandelingen over het Statuut hebben wij ons uitgesproken tegen het opnemen van ecocide? Was dat een ASP of via een ander proces?

Hoop dat jullie ons een beetje op weg kunnen helpen. Wellicht komen we op later moment ook nog met andere vragen uit deze set bij jullie terug.

Dank vast!

groet,

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights

Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e @minbuza.nl | 070 348 5.1.2e | +316 5.1.2e

35690   Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: ‘Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede’

nr.   Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: ‘Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede’ (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,
Konings

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of ‘Rights of Nature’, waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? IGG + DMM + J&V			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? DAO + IGG			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen <u>een eigen</u> juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? IGG <u>5.1.2e</u> + J&V			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? DMM + DJZ + J&V			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? DJZ-IR + J&V			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? J&V + DJZ-IR			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? J&V + DJZ-IR			
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? J&V + DJZ-IR			
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? J&V + IGG + DMM + DJZ-IR			
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? J&V + DJZ-IR + DMM			
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? J&V + DJZ-IR			
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? J&V			

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: ‘Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede’ (Kamerstuk 35690, nr. 3)

- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? J&V
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? J&V + I&M + DJZ-ER
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? IMH-HIAM + J&V
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR + IGG + J&V
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? IGG + DMM + J&V
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? IGG + J&V
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? J&V + IMH-IMVO
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? IGG + DMM + DJZ + J&V
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR + I&M
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? DWH + DMM
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? DAO + DMM 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? DJZ-IR + DMM + J&V 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? IMH-IMVO 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

	beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? IGG + DMM + DJZ-IR + J&V	
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? IGG + DMM	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? IGG + DMM	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? IGG + DMM + J&V	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? DJZ-IR + DMM + J&V	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? DJZ-IR + J&V	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? J&V + DJZ-IR + IGG	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? J&V	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DSH + DMM + IGG	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? IGG + DMM	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? DJZ + J&V	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&V (zie ook 34)	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? DJZ-IR + IGG + IMH-IMVO + J&V (idem 39)	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? IMH-IMVO + J&V	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? DSH	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? DSH	4
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

	buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? DJZ-IR + DMM + DSH		
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? IMH-IMVO + J&V	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? DMM + IGG	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? DMM + IGG	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? DMM	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? IGG + DMM	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? DJZ-IR + DMM + J&V	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? DJZ-IR + DMM + J&V	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? DJZ-IR + J&V + IMH-IMVO	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? J&V	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? IGG + DMM	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? DJZ-IR + DMM + J&V	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? BZK + DMM + DJZ-IR	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? DJZ-IR + DMM + J&V	6	
58	Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu	7	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

	door middel van het strafrecht niet geratificeerd? J&V + DMM + DJZ-IR	
59	Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? IGG + DMM + DJZ-IR + J&V	7
60	Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? DJZ-IR + DMM + J&V	7
61	Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? DJZ-IR + DMM + J&V	7
62	Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? DMM + J&V	7
63	Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? DMM + J&V	15
64	Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? J&V + DJZ + DMM	18
65	Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? J&V + DJZ-IR + DMM + IGG	18
66	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM	19
67	Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM	19
68	Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? DMM	19
69	Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? DAO	20
70	Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? DAO	20
71	Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? DAO	20
72	Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? DDE	21
73	Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke? DAO + DIO + DDE	21
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? DAO + DIO + DDE	21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? DAO + IGG	21
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? DAO + DMM	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? DAO	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon		Onderdeel
IGG	5.1.2e		dossier coördinatie
IGG			biodiversiteit en ontbossing
IGG	5.1.2e		ontbossing
IGG			One Planet Summit
DJZ-IR	5.1.2e	5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e		
DJZ-IR	5.1.2e		
DJZ-ER			
J&V			internationale misdrijven en internationale hoven
J&V			internationale hoven
J&V			milieucriminaliteit
J&V		5.1.2e	internationale misdrijven
J&V			milieucriminaliteit
DMM	5.1.2e	5.1.2e	ICC
DMM	5.1.2e		Mensenrechtenverdedigers
DAO			West Papoea
DAO			West Papoea
DAO			Nieuw Zeeland
DDE	5.1.2e		FMO financiering
DIO			Bedrijfsleven indonesie
DWH			Venezuela
I&W			CFEZII coordinatie
EZK			algemeen
LNV			Algemeen
IMH-IMVO			IMVO wetgeving

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

IMH-IMVO	5.1.2e		IMVO wetgeving
IMH-IMVO			IMVO wetgeving
IMH-HIAM			ISDS / ICS

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Wed 6/23/2021 8:54:51 AM
Subject: RE: KV ecocide
Received: Wed 6/23/2021 8:54:52 AM

Ik kan mij dit ook niet herinneren. Overigens suggereert vraag 78 dat er een NL besluit zou zijn, ook dat zegt mij niets. Hoop dat 5.1.2e kan helpen.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Datum: woensdag 23 jun. 2021 9:41 AM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Kopie: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Onderwerp: KV ecocide

Beste 5.1.2e (en 5.1.2e),
Er ligt een flinke set kamervragen n.a.v een PvDD initiatiefnota op gebied van ecocide (bijgaand, 5.1.2e heeft ze al gezien). Zouden jullie ons op weg kunnen helpen met een paar vragen waar DMM als eerste genoemd staat? Voor nu vooral deze vragen, die ik niet kan terugvinden in verslagen en instructies van de afgelopen ASP's etc:

- 62. Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven?
- 63. Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?
- 78. In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V
- Ad 62: Bij welke ASP speelde deze oproep? Kan ik ergens terugvinden wat we daar toen van vonden?
- Ad 63: vallen deze zaken op dit moment onder het Statuut, nee toch? Is er dan reden voor ons om te verwijzen naar het ICC?
- Ad 78: Tijdens welke onderhandelingen over het Statuut hebben wij ons uitgesproken tegen het opnemen van ecocide? Was dat een ASP of via een ander proces?

Hoop dat jullie ons een beetje op weg kunnen helpen. Wellicht komen we op later moment ook nog met andere vragen uit deze set bij jullie terug.

Dank vast!

groet,

5.1.2e 5.1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights
Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e @minbuza.nl | 070 348 5.1.2e +316 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 6/24/2021 7:58:47 AM
Subject: RE: KV ecocide
Received: Thur 6/24/2021 7:58:48 AM

Dank 5.1.2e, alvast hiervoor!

5.1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights

Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e @minbuza.nl | 070 5.1.2e | +316 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 23 juni 2021 11:08

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide

Morgen 5.1.2e,

Ja, een hele waslijst aan vragen waar we samen met J&V en andere departementen de nodige tijd aan kwijt zullen zijn...

Vwb deze vragen:

-62. Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven?

5.1.2i

-63. Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?

5.1.2i

-78. In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V

-Ad 78: Tijdens welke onderhandelingen over het Statuut hebben wij ons uitgesproken tegen het opnemen van ecocide? Was dat een ASP of via een ander proces?

Ik neem aan dat hier verwezen wordt naar de inzet van NL tijdens de onderhandelingen over het Statuut van Rome. Ik ben niet bekend met de Nederlandse positie destijds of het verloop van de onderhandelingen over ecocide, indien we dit willen/moeten achterhalen dat wordt dat nog best een klus. Wellicht relevanter om het basisvoorstel op te zoeken – geloof niet dat ecocide daarin stond.

Wordt vervolgd ;-)

Groet,

5.1.2e

Hoop dat jullie ons een beetje op weg kunnen helpen. Wellicht komen we op later moment ook nog met andere vragen uit deze set bij jullie terug.

00056st!

1259486

groet,

5.1.2e	
5.1.2e	1.2e

Department for Multilateral Organisations and Human Rights
Ministry of Foreign Affairs | 5.1.2e@minbuza.nl | 070 5.1.2e | +316 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e - DGWB
Sent: Thur 6/24/2021 8:16:32 AM
Subject: RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide
Received: Thur 6/24/2021 8:16:35 AM

Dag 5.1.2e
Ik wil wel meelesen op antwoorden waar lenW mogelijk een relatie mee heeft. Dus je kunt mij als contactpersoon gebruiken.
Op voorhand zie ik weinig aanknopingspunten bij ons beleid. Maar ik zal die vraag ook bij ons milieu-DG uitzetten.
Groet, 5.1.2e

5.1.2e | Directoraat-Generaal Water & Bodem | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | Rijnstraat 8 | Postbus 20904 | 2500 EX Den Haag |
5.1.2e @minienw.nl | 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 23 juni 2021 15:50

Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FW: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Beste 5.1.2e
Zie de mailwisseling hieronder en de vragenlijst bijgevoegd.
Zou je willen kijken of je aanknopingspunten ziet met I&W beleid en zou willen meelesen met bepaalde vragen?
Hartelijke groeten,
5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T+31 5.1.2e
M+3 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e - DBO <5.1.2e @minienw.nl>

Sent: woensdag 23 juni 2021 14:25

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Hoi 5.1.2e,
Ons advies destijds is opgesteld door collega 5.1.2e (5.1.2e @minienw.nl/ + 5.1.2e). Lijkt mij het handigste even met hem te schakelen.
Hopelijk ben je hiermee geholpen, als je vastloopt laat het even weten.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Bestuursondersteuning

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

M 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 15:34

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e - DBO <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FW: Feitelijke vragen aan de minister over de kabinetsreactie inititiefnota van Van Raan over ecocide

Beste 5.1.2e 5.1.2e
Alles goed?
Jullie herinneren je wellicht de kabinetsreactie op de initiatiefnota over strafbaarstelling van ecocide die we in CFEZIL hebben besproken.
Bijgaand deel ik met jullie ter informatie de set aan feitelijke vragen die aan de minBZ zijn gesteld hierover. Het is een lange lijst vragen waar behoorlijk wat uitzoekwerk voor nodig is.
Dit pakken we op in samenwerking met J&V en ook LNV is op de hoogte. BZK zal ik nog aanschrijven.
00057 in de CFEZIL behandeling had I&W geen punten maar ik zou het wel prettig vinden als iemand van I&W ook een 1257274

op de beantwoording van deze set – sommige dingen komen denk ik wel dicht bij jullie beleidsterrein dat kan ik eigenlijk niet helemaal goed inschatten. Weet jij zo een contactpersoon die ik hierover even kan spreken? zoals je in de vragen ziet ligt de focus op internationale verdragen, milieurecht, rechten voor de natuur, etc.

@5.1.2e als jij er vragen tussen ziet staan waarop EZK wil meelesen, laat me dat graag weten dan neem ik jullie er in mee.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T+31 5.1.2e
M+31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/28/2021 8:48:57 AM
Subject: RE: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Received: Mon 6/28/2021 8:48:58 AM

Ok dank! Dat zou moeten lukken, ik geef het door aan 5.1.2e en 5.1.2e

---

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 28 juni 2021 09:47

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Hai, ja de planning staat in de notes in het dossier. Eerste versie op niveau dir. BZ intern op 18 augustus. 1 september de lijn in bij BZ en J&V. lukt dat?

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 28 juni 2021 09:45

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Goedemorgen!

Heb je al een planning voor de beantwoording van deze feitelijke vragen?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2i @minbuza.nl <5.1.2i@minbuza.nl>

Sent: maandag 14 juni 2021 10:39

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste collega,

Er is afstemming gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'. De deadline is 19-06-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen. Toewijzen of afstemmen met collega's doet ude applicatie 247Foxy.

Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e @minbuza.nl.

hai, hierbij vast toegang tot het dossier. ik ben de vragen nog aan het toewijzen. ben ook in overleg met DOB of de deadline naar einde reces kan.

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/28/2021 11:22:08 AM
Subject: FW: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Mon 6/28/2021 11:22:09 AM

Hi 5.1.2e,
Kun je mij ook toegang geven tot deze samenwerkingsruimte?
De vraag over 5.1.2a waar ik me met 5.1.2e mee bezighoud.
Thanks!
Groet 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
.....
Directie Westelijk Halfrond
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag
T: +31 5.1.2e
E: 5.1.2e @minbuza.nl
.....
www.rijksoverheid.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: maandag 28 juni 2021 12:13
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
From: 5.1.2e @minbuza.nl <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: maandag 28 juni 2021 12:12
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Dag allen,

ter behandeling van

- (1) de feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide
  - (2) de kamervragen PvdD over de juridische definitie van ecocide
- in samenwerking met J&V hierbij een interdepartementale samenwerkingsruimte.

Graag op deze samenwerkingsruimte de vragen beantwoorden; ik zal deze later overzetten naar foxy (voor BZ). Antwoorden en codering op deze SWR zijn leidend.

Groeten,

5.1.2e

Ga naar Strafbaarstelling Ecocide
Volg deze site om updates te krijgen in uw newsfeed.

elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Mon 6/28/2021 1:25:16 PM
Subject: RE: Beantwoordelijk feitelijke vragen kabinetsreactie op PvdD initiatiefnota strafbaarstelling ecocide
Received: Mon 6/28/2021 1:25:17 PM

Beste 5.1.2e – veel dank hiervoor. Graag spreek ik er tzt over verder. Gr 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 28 juni 2021 13:42

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Beantwoordelijk feitelijke vragen kabinetsreactie op PvdD initiatiefnota strafbaarstelling ecocide

Beste 5.1.2e,

BZ en J&V werken gezamenlijk aan beantwoording van een set feitelijke vragen en een set kamervragen die beide gaan over kabinetsreactie op de initiatiefnota over de *internationale strafbaarstelling van ecocide* die eind april door minister Blok en Minister Kaag aan de Kamer is gestuurd (bijlage). Er volgt ergens na het reces nog een nota-debat met de initiatiefnemer en M (nog niet gepland). Van de TK zijn in ieder geval PvdD en GroenLinks voorstander van strafbaarstelling (het punt van de initiatiefnota). Eerdere moties van een aantal jaren geleden die het kabinet opriepen hier iets aan te doen kregen echter geen steun van andere partijen.

Ik deel graag ter info de kern van het verhaal met je en onze insteek die we nu in de beantwoording kiezen, die immers ook de toon zal zetten voor het nota-debat.

Pleidooi van de initiatiefnota PvdD komt er op neer dat Nederland zich hard moet maken voor een amendement bij het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof waarmee 'ecocide' strafbaar wordt gesteld (net als genocide bijvoorbeeld). Er is in de kabinetsreactie, mede vanwege de demissionaire status van het kabinet, gesteld dat het kabinet de mening deelt dat 'ecocide' (wat niet formeel gedefinieerd is maar neerkomt op de vernietiging van natuur / ecosystemen zodanig dat het de mens c.q. de vrede aantast) inderdaad zeer ernstig is gelet op de staat van klimaat & biodiversiteit. Echter, dat dit kabinet andere wegen kiest om hier iets aan te doen. Denk aan andere internationale verdragen, de polaire strategie, inzet op bossen, etc. Ook omdat het ons weinig kansrijk lijkt op de korte termijn bij het strafhof voor elkaar te krijgen en omdat het begrip ecocide onvoldoende ontwikkeld en verankerd is in andere wetgeving. De kabinetsreactie was vrij kort en ging niet op alle aspecten van de initiatiefnota in, ook omdat de departementen het niet passend leek om op dit moment het standpunt over 'ecocide' te (her)formuleren.

Nu ligt er een vrij lange lijst feitelijke vragen en een aantal kamervragen, waarin we deze lijn zoveel mogelijk overeind houden. Een aantal vragen roept op om toch meer in gesprek te gaan met anderen hierover, en de groeiende internationale beweging die pleit voor strafbaarstelling van ecocide diplomatiek te ondersteunen. Hierin proberen we het zo neutraal mogelijk te houden, zonder deuren helemaal dicht te gooien. Het klopt dat er meer landen welwillend staan tegenover dit idee, en recent is er een concept-definitie van ecocide gepubliceerd door een commissie van experts. Niettemin blijft het zo dat het aanpassen van het Rome statuut per consensus gebeurt, en dat dat heel weinig kans van slagen heeft. Het is dan ook meer een principekwestie is denk ik of iemand zich hier achter wil scharen, en ik verwacht ook dat dit de kernvraag van het nota-debat zal worden – in ieder geval vanuit de hoek van GroenLinks en PvdD.

Planning is dat de concept-beantwoording op 1 september de lijn in gaat bij J&V en BZ (J&V zal ook ondertekenen).

Dit alles ter informatie.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e @minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/29/2021 9:45:38 AM
Subject: Antwoord vraag 2. 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Tue 6/29/2021 9:45:39 AM

Hi 5.1.2e,

Ik heb het antwoord op vraag 2 in de feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide op de samenwerkingsruimte in het ANTWOORDEN document geplakt. Ik hoop dat het zo de bedoeling is, ik zag nog geen andere tekst in het document. Voor de volledigheid onderstaand in platte tekst. Het antwoord is afgestemd met de post in WEL (informatie ingewonnen bij NZ MinEnvironment) en akkoord op DAO-MT niveau.

Groet,

5.1.2e

Vraag: In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land?

5.1.2i

From: 5.1.2e @minbuza.nl <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 28 juni 2021 12:12

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Dag allen,

ter behandeling van

- (1) de feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide
  - (2) de kamervragen PvdD over de juridische definitie van ecocide
- in samenwerking met J&V hierbij een interdepartementale samenwerkingsruimte.

Graag op deze samenwerkingsruimte de vragen beantwoorden; ik zal deze later overzetten naar foxy (voor BZ). Antwoorden en codering op deze SWR zijn leidend.

Groeten,

5.1.2e

Ga naar Strafbaarstelling Ecocide

Volg deze site om updates te krijgen in uw newsfeed.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: DJZ 5.1.2e@minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/13/2021 10:01:43 AM
Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o
Received: Tue 7/13/2021 10:01:00 AM

Dank je, 5.1.2e De brief zit al in het systeem, ik had het per mail aan 5.1.2e gestuurd omdat ik niet wist of hij in Foxy kon of niet.
Dus als hij akkoord is, hoeft dat alleen nog in foxy via DJZ postbus te worden geregistreerd.
Groeten,
5.1.2e

From: DJZ 5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 13 juli 2021 10:55
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o
5.1.2e

Ik kan er in, omdat ter accordering bij DJZ ligt. Moeten wij dan nog iets doen?
Of alleen die brief (na akkoord van 5.1.2e) toevoegen?

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 13 juli 2021 10:50
To: DJZ 5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o
Beste 5.1.2e

Dat is er al, zie de link hieronder. Ik hoop dat het toegankelijk is, zo niet geef het even aan dan vraag ik het aan IGG:

Beste collega,

Er is afstemming gevraagd op dossier Uitstelbrief over Kamervragen van de leden Van Raan en Teunissen (beiden PvdD) over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts . De deadline is 17-07-2021 00:00.

Let op: Gebruik de hyperlink hierboven om toegang tot het dossier te verkrijgen. Deze notificatie niet doorsturen. Toewijzen of afstemmen met collega's doet ude applicatie 247Foxy.
Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e@minbuza.nl.

Groet,
5.1.2e
From: DJZ 5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 13 juli 2021 10:37
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o
Hoi 5.1.2e
Is hier al een foxydossier van? Of gaan we een nieuwe aanmaken?

Groetjes
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Reeds beoordeeld in ID=1255750

To: 5.1 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1 5.1.2e
5.1.2e Tue 7/13/2021 11:16:51 AM
Subject: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Tue 7/13/2021 11:16:52 AM

Hoi 5.1.2e, sorry hiervoor. Er is eerder al een groep aan het werk gegaan m.b.t. ecocide voor een eerdere TK-brief, en het was ons eerst niet duidelijk of de contactpersoon van ER al bekend was bij IGG (of dat wij daar zelf achteraan moesten). Gisteren bleek dus dat ze jullie nog niet betrokken had hierbij. Ik heb haar aangegeven dat ze het beste even bij jou kan kijken wie er vanuit ER meekijkt op dit dossier (ook omdat zij dan direct toegang kan verlenen tot de swr).
5.1.2e en ik praten je graag bij indien nodig.

Groet,
5.1.2e

From: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: dinsdag 13 juli 2021 12:10
To: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
5.1.2e en 5.1.2e zijn er denk ik nog niet aan toegekomen om mij te informeren, maar ik zal straks kijken.

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

reeds beoordeeld in ID=1255742

5.1.2e

To: 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/13/2021 11:38:41 AM
Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o
Received: Tue 7/13/2021 11:38:00 AM

Dankjewel, ook aan 5.1.2e

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 13 juli 2021 12:19

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o

Done!

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 13 juli 2021 10:24

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; DJZ 5.1.2e @minbuza.nl>; DJZ-IR <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Uitstelbrief-over-Kamervragen-van-de-leden-Van-Raan-en-Teunissen-beiden-PvdD-o

Beste 5.1.2e,

Zou jij je akkoord kunnen geven (via postbus DJZ) aan dit formele verzoek tot uitstel van de kamervragen mbt definitie ecocide?

Deze dienen namelijk samen met de 76 feitelijke vragen beantwoord te worden en vereisen afstemming met o.a. J&V.

Dank.

Groet,

5.1.2e

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/13/2021 11:40:51 AM
Subject: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Tue 7/13/2021 11:40:00 AM

Hi 5.1.2e,
Het is een waslijst van feitelijke en niet zo feitelijke vragen waarbij (internationaal) strafrecht en milieurecht voorop staan, maar jouw scherpe blik tav mogelijke EU rechtelijke aspecten is heel welkom. We hebben nog even tijd voor beantwoording, aangezien de deadline midden augustus is.

Groet,
5.1.2e
5. 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e reeds beoordeeld in ID=1255740
5.1 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e

reeds beoordeeld in ID=1255742

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1 5.1.2e
5.1.2e Tue 7/13/2021 11:43:11 AM
Subject: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Tue 7/13/2021 11:43:12 AM

Beste 5.1.2e,

Voor vraag 22 kun je naast de betrokken vakdepartementen beter DIE benaderen. DJZ/ER is daar maar zeer beperkt bij betrokken. Vraag 23 vergt een beleidsmatig en eventueel juridisch oordeel van de betrokken vakdepartementen, niet een juridisch oordeel van DJZ/ER.

Hartelijke groet,

5.1.2e
From: 5.1.2e @minbuza.nl <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 13 juli 2021 11:29

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Beste 5.1.2e,

hierbij toegang tot de interdepartementale SWR die we gebruiken voor de beantwoording van de Kamervragen en de Feitelijke vragen over ecocide. Als ik het goed begrijp ben je hierover ook geïnformeerd door 5.1.2e en/of 5.1.2e. Er zijn ook enkele vragen voor DJZ/ER.

Beantwoording graag doen op deze interdepartementale SWR. Ik zal deze later overzetten naar BZ foxy systeem. Daar zal ik je niettemin ook toegang tot geven.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Ga naar Strafbaarstelling Ecocide

Volg deze site om updates te krijgen in uw newsfeed.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e de 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e,
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Fri 7/16/2021 3:44:41 PM
Subject: RE: Feitelijke TK-vragen ecocide
Received: Fri 7/16/2021 3:44:42 PM

Hi 5.1.2e,

Zie hieronder een suggestie.

Groet,

5.1.2e

+++

5.1.2i

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 16 juli 2021 16:14

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Feitelijke TK-vragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Zie bijgaand een nieuwe poging voor de beantwoording van vraag 39 (antwoord bij vraag 40 verwijst daar nog steeds naar). Hopelijk heb ik het nu wel bij het juiste eind ☺.

@Tom, dit betreft beantwoording van TK-vragen, waarin ik in vraag 39 ook verwijs naar de verplichte geschillenbeslechtsingsprocedure onder het Zeerechtverdrag. Kun jij even kijken of dit zo goed is?

Graag je reactie aan 5.1.2e sturen, die nu het stokje hierop overneemt van mij, nu mijn verlof bijna echt ingaat.

5.1.2e kijkt volgende week naar de beantwoording van vraag 19. Zij schakelt met jou en/of 5.1.2e hierover.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: donderdag 15 juli 2021 23:46

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Feitelijke TK-vragen ecocide

Hoi 5.1.2e,

Zie bijgaand een eerste aanzet voor de beantwoording van een aantal TK-vragen die aan mij toebedeeld zijn in de reeks feitelijke vragen naar aanleiding van de kabinetsreactie op de initiatiefnota over strafbaarstelling ecocide (ook bijgevoegd). 5.1.2e zal naar de meeste vragen voor DJZ-IR kijken, maar ik heb een aanzet gedaan voor beantwoording voor vraag 39, 40 en 57.

@5.1.2e graag jouw blik hierop, zie ook mijn opmerkingen hierbij in de kantlijn. Zoals ook besproken, zou jij een antwoord dichten op vraag 17.

@5.1.2e er zit ook een vraag (vraag 19) bij die verwijst naar het proportionaliteitsprincipe en blijvende schade aan ecosystemen. We vermoeden dat dit gerelateerd is aan gewapende conflicten en bescherming van het milieu. DJZ-IR moet een eerste aanzet doen, zou jij hier naar kunnen kijken? Bel gerust voor meer toelichting (morgen, daarna ben ik met vakantie).

Zie hierbij de vraag:

19. Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR (5.1.2e) + IGG + J&V – (link met wapenconflicten en bescherming van milieu)

Onze antwoorden zullen uiteindelijk in een document van IGG op de interdepartementale samenwerkingsruimte worden verwerkt, deadline daarvoor is 18 augustus. 5.1.2e zal het na zijn vakantie oppakken en zal zorgdragen dat ook het antwoord op vraag 19 daarin komt.

5.1.2e jij hebt als het goed is ook toegang tot die swr gekregen. Voor nu heb ik deze eerste drie concept-antwoorden nog even in ons eigen interne bijgevoegde document gelaten. Mocht je hier morgen al naar kunnen kijken, dan zal ik ze nog verwerken in het document op de swr, anders zal jij of 5.1.2e dat later nog kunnen doen (ook dus wat betreft het antwoord op vraag 19).

.00067 ank!

1255689

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1. 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Subject: RE: Codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP
Received: Thur 7/22/2021 2:27:01 PM

Ha 5.1.2e,
Ja, ik zag het staan inderdaad. Ik denk dat 5.1.2e mijn naam erbij heeft gezet, vanwege onze samenwerking op het mensenrechtenverdedigers dossier, maar strafbaarstelling ecocide bij inheemse volkeren valt volgens mij niet binnen mijn dossier. Volgens mij is dit nagenoeg dezelfde vraag als 26, daar staan 5.1.2e en 5.1.2e bij.
@ 5.1.2e 5.1.2e, klopt het dat vraag 36 onder jullie dossier valt?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 22 juli 2021 15:17

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl> 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Hi 5.1.2e,

Bedoel je de vraag: 36. *Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd?*

Hier staat namelijk: DSH + DMM/Amarins + IGG/ 5.1.2e

Wellicht door het verband met inheemse bevolkingen dat jouw naam hierachter staat? We kunnen deze vraag uiteraard ook samen beantwoorden.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 22 juli 2021 09:24

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
CC: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Onderwerp: RE: Codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Ha 5.1.2e,

Bij nader inzien valt vraag 36 over strafbaarstelling van ecocide volgens mij niet onder mijn dossier. Dit ligt eerder bij jullie toch? Als ik het verkeerd zie, laat het vooral weten.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 19 juli 2021 18:08

To: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Codering feitelijke vragen initiatiefnota ecocide voor DMM-MP

Dag allen,

Zojuist heb ik samen met 5.1.2e de DMM doorgenomen. Deze vragen worden door IGG (5.1.2e Veeneman) gecoördineerd.

Wij hebben alvast een verdeling aangebracht in de vragen die voor DMM zijn bestemd. Zie verdeling in bijlage.

@ 5.1.2e graag hoor ik of de vragen inderdaad onder jouw dossier vallen.

Er zitten veel ICC gerelateerde vragen tussen, zie ook [apart document](#) met een paar voorlopige antwoorden van 5.1.2e.

Deels kan worden teruggegrepen op kabinetsreactie van april,

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/26/kamerbrief-inzake-verzoek-reactie-initiatiefnota-ecocide-de-ontbrekende-misdaad-tegen-de-vrede> en de brieven waarnaar daarin wordt verwezen.

Zie hier ook [SWR](#) pagina.

Deadline voor beantwoording vragen:

18 Augustus afstemming directeur niveau

1 september de lijn in voor ondertekening minister

Indien er nog vragen zijn hoor ik het uiteraard graag!

00068, groet,

1270284

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Beleidsmedewerker Mensenrechten en Politiek/Juridische VN-zaken|
Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

.....
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

.....
M: + 31 6 5.1.2e

E: 5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Fri 7/30/2021 3:34:40 PM
Subject: RE: Ecocide vragen
Received: Fri 7/30/2021 3:34:00 PM

Hi 5.1.2e,
Klinkt als een goed plan!
Voor nu heel fijn weekend.
Tot maandag!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 30 juli 2021 15:51
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Ecocide vragen

Hoi 5.1.2e,
Ik probeerde net een begin te maken aan de ecocide vragen, maar bijna alle vragen vereisen in eerste instantie nog overleg met andere directies/ministeries.
Ik stel voor om maandag een plan van aanpak op te stellen, anders krijgen ze ons dubbel op de lijn!
Groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Mon 8/9/2021 10:41:10 AM
Subject: RE: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide
Received: Mon 8/9/2021 10:41:11 AM

Hai allemaal,

Ik lees deze mailwisseling net; 5.1.2e

Klopt wat 5.1.2e zegt, en over dit rapport van commissie Sands hebben we nog een aparte set vragen binnengekregen. Beide worden nu beantwoord (ik coordineer, DJZ doet hier veel in) in samenwerking met J&V en andere departementen, en we verwachten dat er binnenkort een nota-debat gepland wordt met de initiatiefnemer en R over deze kwestie. Kamer gaat pas plannen als de antwoorden op de feitelijke vragen binnen zijn.

Overigens was de strekking van de kabinetsreactie op de initiatiefnota dat het (demissionaire) kabinet ervoor kiest andere wegen te bewandelen om vormen van ecocide tegen te gaan dan het – weinig kansrijke – aanpassen van het statuut van Rome.

We weten dat het draagvlak ondertussen wel groeit om hier actiever mee bezig te zijn, de principe-kwestie blijft staan.

Boeiende zaken!

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T 5.1.2e
M 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 juli 2021 12:35

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

Hi 5.1.2e a.,

Thanks. Van Raan (PvdD) heeft hierover onlangs een initiatiefnota opgesteld; n.a.v. de kabinetsreactie daarop hebben we inmiddels een set van ruim 70 vragen cadeau teruggekregen. 5.1.2e 5.1.2e coördineert. Zet haar daarom even in de cc; ga ervan uit dat ze het stuk al kent maar jus to be sure.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 juli 2021 12:24

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

Ook relevant voor jou: voorstel toevoeging artikel aan het verdrag van Rome over ecocide van een groep juristen. Zie link in eerste mail.

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 19 juli 2021 16:18

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

Hi 5.1.2e en 5.1.2e

Veel dank voor het duursturen, interessant paper. Ik ken vooral de inspanningen van m.n. Polly Higgins (inmiddels helaas overleden) goed, maar wist niet dat er een juridisch panel was dat zich over het onderwerp boog. Benieuwd of ze het inderdaad in gaan brengen en hoe de discussie daar tegen die tijd zal lopen (ik vermoed dat het initiatief op de nodige scepsis zal stuiten).

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 19 juli 2021 14:48

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

00070rop door opiniestuk in NRC onlangs. Heeft informele status, is gedraft door een groep juristen, volgens mij niet v1255752

officiële capaciteit multilateraal of ICC. Sands is wel invloedrijke advocaat, dus kan me best voorstellen dat dit door het assembly of state parties van de ICC een keer besproken gaat worden. Is in ieder geval wel een goed uitgewerkte definitie die zo aan het verdrag toegevoegd zou kunnen worden.

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 19 juli 2021 14:44

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

Dank 5.1.2e

Ik nog niet, hoe heb jij hier kennis van genomen? En wat is de context van dit stuk? (Gaat dit behandeld worden tijdens een multilateraal moment, is dit rondgestuurd aan ministers met een steunverzoek?)

Benieuwd! De panelen schuiven! :)

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Date: Monday, 19 Jul 2021, 2:10 PM

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Voorstel artikel verdrag van Rome ecocide

Ha IGGgeneratiegenoten,

Hadden jullie deze al meegekregen?

<https://static1.squarespace.com/static/5ca2608ab914493c64ef1f6d/t/60d7479cf8e7e5461534dd07/1624721314430/SE+Foundation+Commentary+and+core+text+revised+%281%29.pdf>

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Buitenlandse Zaken

5.1.2e

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e
5.1.2e Mon 8/9/2021 2:43:32 PM
Subject: FW: STL Kamervragen
Received: Mon 8/9/2021 2:43:33 PM

Dag 5.1.2e,

welkom terug. Hopelijk goed uitgerust na een fijne vakantie.

En ja, nu je terug bent, gelijk weer aan de slag met ecocide, corruptie (corruptiehof) en STL.

Ten aanzien van laatste zijn er kamervragen waarvan de beantwoording, als het goed is, al de lijn in is. Had 5.1.2e gevraagd jou ook ervan op de hoogte te stellen als je terug bent.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: Wednesday, August 4, 2021 6:25 PM

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: STL Kamervragen

Hi 5.1.2e,

Dankjewel voor deze aanvulling! Heel fijn.

Ik heb zojuist nog even met 5.1.2e besproken of we wellicht nog kunnen wachten tot 5.1.2e weer terug is voordat we de KV de lijn in doen. Op basis van onze ervaring duurt het echter vrij lang voordat iets de lijn door is (ook indien wij iedereen attenderen op spoed). Om deze reden moeten we de vragen toch echt op tijd de lijn in doen.

Fijne avond!

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: woensdag 4 augustus 2021 18:10

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: STL Kamervragen

Hoi 5.1.2e,

in aanvulling op onze telcon van zojuist, zie hier wat op de website van STL staat:

STL-11-02

The Tribunal has established jurisdiction over three attacks relating to Messrs Marwan Hamadeh, George Hawi and Elias El-Murr. These cases are currently in the investigation phase.

De connected cases kunnen dus worden aangemerkt als zaken die zich nog in de onderzoeksfase bevinden.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: Wednesday, August 4, 2021 10:25 AM

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: STL Kamervragen

Hi 5.1.2e,

Zojuist heb ik met 5.1.2e gebeld over de beantwoording van STL Kamervragen. Wij verwijzen in de beantwoording nu naar lopende zaken van het STL, maar vragen ons af of de connected cases ook vallen onder "lopende zaken" van het STL? Volgens ons zijn de connected cases nog in een voorstadium, dus wellicht dat deze niet als "lopende zaken" van het STL kwalificeren? Dit zou het onderscheid tussen hoger beroep in de hoofdzaak en de connected cases ook duidelijker maken.

We horen graag hoe jij hier naar kijkt, en of dit onderscheid juridisch gezien klopt.

Alvast veel dank!

Groeten,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 8/9/2021 3:50:50 PM
Subject: RE: Ecocide
Received: Mon 8/9/2021 3:50:00 PM

Hi 5.1.2e,

5.1.2e

Prima om aan te schuiven, als jou dat nuttig lijkt. Al zijn de juridische details wellicht niet aan hem besteed. Vanaf woensdagmiddag of later in de week zou mij goed uitkomen.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 9 augustus 2021 14:58

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: Ecocide

Ha 5.1.2e,

Alles goed?

Zie verzoek hieronder van 5.1.2e Gesprek zal vast breder zijn dan alleen focus op Statuut van Rome. Als het gaat over natuur als rechtspersoon, kun jij daar meer over vertellen? Misschien samen het gesprek doen?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Sent: maandag 9 augustus 2021 14:44

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Ecocide

Dank 5.1.2e laat me een aantal momenten weten je 30' hebt: natuur als rechtspersoon; ecocide; etc. Dank!

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Date: 9 August 2021 at 14:23:07 CEST

To: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Ecocide

Hi 5.1.2e

Goed dat je bent gestart!

Ik ben net vandaag weer aan het werk na mijn vakantie en probeer alle mails weg te werken ☺.

Ecocide wetgeving: daar is meerdere keren in debatten in de Kamer door PvdD op aangedrongen en er is een initiatiefnota van van Raan hierover.

Kabinetsreactie daarop hebben wij gecoördineerd (zie bijgevoegd) en komt er in het kort op neer dat we andere wegen bewandelen om biodiversiteit en ecosystemen te beschermen dan te bepleiten dat ecocide wordt vastgelegd in het internationaal strafrecht. Naar aanleiding van deze kabinetsreactie ontvingen we net voor het reces nog een hele serie vragen vanuit de TK hierover. Deze moeten nog worden beantwoord.

5.1.2e 5.1.2e is bij IGG degene die dit heeft opgepakt, ze is denk ik nog met verlof, maar kan je er daarna nog meer op toelichten.

Hartelijke groet

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Sent: zaterdag 7 augustus 2021 20:54

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minezk.nl>

Subject: Ecocide

Beste 5.1.2e,

Eerste week als gezant zit er op en ik wordt overspoeld door verzoeken.

00072ia LinkedIn een bericht van 5.1.2e die zich inzet om ecocide in wetgeving te krijgen (niet zeker 1255688

via NL of Int'l wetgeving is). Wat is de overheid's standpunt, als er een is? Wie weet hier iets van af?

Groet,

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

00073 _a	<	5.1.2e	@minbuza.nl>;	5.1.2e	<	5.1.2e	@minbuza.nl>;	5.1.5.1.2e	1255685
--------------------	---	--------	---------------	--------	---	--------	---------------	------------	---------

< 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1. 5.1.2e
< 5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide kamervragen
Beste 5.1.2e ,
5.1.2e
5.1.2e en ben deze week druk met de vele KV's in dit dossier. Vwb je vraag: 60 en 61 gaan over politieke keuzes van NL in de aanloop naar en tijdens de onderhandelingen in Rome 1998 en liggen daarmee op het terrein van DMM. Ik hoop dat daar nog iets over te vinden is, bijv in de kamerbrief voorafgaand de diplomatieke conferentie. De overige vragen betreffen idd de toepassing van het Statuut en komen daarmee voor rekening van DJZ. Ik neem deze mee. Laten we later deze even overleggen over een aantal punten uit de vragen?
Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: maandag 9 augustus 2021 10:20
To: 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
< 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Ecocide kamervragen

Goedemorgen allen,
Zoals afgelopen week aangegeven zijn er kamervragen over ecocide binnengekomen mbt de ICC, zie hieronder.
@ 5.1.2e kan het kloppen dat aangezien een deel van de vragen gaat over jurisprudentie, vragen 60, 61, 64, 67, 68, primair bij DJZ liggen? Ik zal mij in ieder geval storten op 62 en 63, met de vraag of jullie enige input hebben vanuit jullie uitgebreide ervaring, graag uiterlijk woensdag.
Dank en groet,
5.1.2e
60 Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome?
61 Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitspraken voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu?
62 Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven?
63 Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?
64 Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als *mens rea* is aangevoerd voor toekomstige zaken?
67 Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?
68 Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 8/10/2021 9:05:09 AM
Subject: RE: bespreking insteek feitelijke vragen strafbaarstelling ecocide
Received: Tue 8/10/2021 9:05:10 AM

Dag 5.1.2e,
Als je naar de swr site gaat via de link en je klikt op documenten dan zie je die andere set vragen wel staan (doc naam begint met 'set 2'. Ze staan inderdaad niet zichtbaar op de landing-page.
DJZ, 5.1.2e maakt een eerste aanzet voor de beantwoording op deze vragen, dus die zijn verder niet gecodeerd. Als je er vragen tussen ziet staan die je kunt/wilt beantwoorden dan graag! Zet dan je naam er even bij.
Ik zal overigens nog een antwoorddocument voor deze set toevoegen, ik zie dat die er nog niet is.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 20 juli 2021 13:49

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: IGG 5.1.2e@minbuza.nl

Subject: RE: bespreking insteek feitelijke vragen strafbaarstelling ecocide

Dag 5.1.2e

Gezien 5.1.2e met vakantie is en wij de antwoorden op de ecocide KV binnenkort intern moeten afstemmen, benader ik jou alvast voor deze vraag. 5.1.2e heeft in voorgaande mailwisseling nog een tweede set vragen over de juridische definitie van ecocide toegevoegd, naast de feitelijke vragen aan de minister over ecocide. Deze vragen staan echter niet op de SWR link die ze met ons heeft gedeeld.

Ik vroeg me af of er al een verdeling is gemaakt voor de beantwoording van deze tweede set vragen?

Het betreft het document "set 2 juridische definitie ecocide". Zie onderstaande mail voor de bijlage.

Alvast dank voor je hulp en graag hoor ik van je!

Groet,

5.1.2e 5.1.2e

Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

M: + 5.1.2e

E: 5.1.2e@minbuza.nl

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 28 juni 2021 10:26

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e

5.1.2e - BD/DJOA/AIRS; 5.1.2e BD/DRC/FO; 5.1.2e 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: bespreking insteek feitelijke vragen strafbaarstelling ecocide

Tijd: maandag 28 juni 2021 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.

Locatie: Myroom meeting

Dag,
Hierbij toegevoegd nog een set vragen over ecocide, net binnengekomen.

Groeten,

5.1.2e

Hierbij een nieuwe poging om tussen BZ en J&V de insteek van de feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide te bespreken.

Ik zou in het bijzonder even willen kijken naar de volgende vragen (zie in bijlage de aangepaste codering):

1, 9, 16, 21, 28, 55, 59, 65.

Deze vragen gaan (indirect) over het algemene kabinetsstandpunt t.a.v. strafbaarstelling ecocide en de waardering van het kabinet voor het idee hierachter. Lijkt me goed om daarin 1 lijn te bespreken met elkaar.

00074

1255672

Groet en tot maandag!

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

**Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T
M

5.1.2e

5.1.2e

@minbuza.nl

--- Do not delete or change any of the following text. ---

You have been invited to a MyRoom meeting. Please find below the relevant details to join the meeting.

Using Cisco Jabber, a video set or a video application such as Webex Teams:

5.1.2e

5.1.2i

CDET:NgA0AGQAZAA5ADkAQAA4AC0AYgA4ADMAOQAAtADQANQBhADEALQBiAGMAOABjAC0AMgA0ADkAZQAwwAGEAMwAxADQAYgAxADMwAXwAxADkAQQA5ADMAMwBfADgANQA2ADEAXwBzAGkAcAA6AG0Ae
QByAC8AbwBtAC4AMQA5ADkAQQA5ADMAQABtAGkAbgBiAHUAegBhAC4AbgBsAA==#

CMSAddin version 3.6.4 Build 13406 - Registered to SSC-ICT

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Tue 8/10/2021 12:26:51 PM
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua
Received: Tue 8/10/2021 12:26:00 PM

Beste 5.1.2e,
Hartelijk dank hiervoor. Ik hou het in de gaten.
5.1.2e

Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 9 augustus 2021 22:27
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua

Hi 5.1.2e,
Ik heb nog even goed naar onderstaande vraag gekeken (en naar de overige vragen ter achtergrond), maar vanuit MVO perspectief is dit echt meer een beleidsvraag. Nergens blijkt namelijk uit dat het om in NL geregistreerde bedrijven gaat waar wij eventueel iets over kunnen zeggen. De vraag is algemener ingestoken mbt tot wat de NL overheid doet om het beleid tegen ontbossing tegen te gaan. Als de vraag echt meer specifiek zou gaan om strafbaarstelling obv MVO beleid wordt het ook lastig, want dan zitten we met rechtsmacht en die aspecten worden niet echt duidelijk uit de vraagstelling.. Al met al denk ik dat IGG hier voldoende over kan zeggen vanuit MVO perspectief.

Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 6 augustus 2021 07:01
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua

Sure!
Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Date: Thursday, 05 Aug 2021, 5:06 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua

Ha 5.1.2e,
Zal ik dit maandag dan even met 5.1.2e opnemen? Misschien is het handig vanuit MVO nog even mee te kijken op deze feitelijke vraag.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 5 augustus 2021 16:52
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua

En ik zie nu dat deze vraag onderdeel uitmaakt van de feitelijke vragen waarbij wij al betrokken zijn ...
From: 5.1.2e

Sent: donderdag 5 augustus 2021 16:50
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: Kasmervragen ecocide en Papua

Ha 5.1.2e,
Zie kamervraag over ontbossing. Zou jij willen zorgen voor jouw betrokkenheid bij de beantwoording met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen en 5.1.2e dat willen laten weten. Wat betreft de strafbaarstelling van ecocide zou 5.1.2e moeten worden betrokken (maar hij is met verlof en je moet even vragen of beantwoording kan wachten op zijn 00075er). Er wordt overigens op dit moment gewerkt aan de beantwoording van feitelijke vragen over ecocide (waarbij 1255700 5.1.2e is betrokken). Het ligt voor de hand dat daarnaar wordt verwezen.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1255704

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

To: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS<5.1.2e@minjenv.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Wed 8/11/2021 3:12:12 PM
Subject: RE: 5.1.2e en 5.1.2a
Received: Wed 8/11/2021 3:12:00 PM

Dat is fijn, 5.1.2e dat scheelt jullie een hoop gedoe!
Leuk, dan zien we elkaar in ieder geval dan. Ik zal nog even appen over een ect gezamenlijk cadeautje voor hem en 5.1.2e
Goed om te horen dat jullie ook nog wat tijd nodig hebben voor de KVs ☺
Groet en tot gauw,

5.1.2e
From: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Sent: woensdag 11 augustus 2021 16:07

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: 5.1.2e en 5.1.2a
Beste 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e Toevallig heb ik net 5.1.2e gemaild over de ecocide KVs. Daar zijn we echt nog wel even zoet mee (en ook nog lang niet vanaf ben ik bang).
Tot snel!
Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 11 augustus 2021 15:49
Aan: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e en 5.1.2a
Beste 5.1.2e

Natuurlijk, ik stuur het door, zal vanavond wel zijn.
5.1.2e

Groet,
5.1.2e
PS Had 5.1.2e jou ook nog betrokken bij de beantwoording van de ecocide KVs? Ik zal haar eens mailen, begin er zelf nu pas aan.

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Valt buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Valt buiten verzoek

Valt buiten verzoek

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 8/12/2021 9:19:58 AM
Subject: RE: set 2 t.a.v. juridische definitie ecocide
Received: Thur 8/12/2021 9:19:00 AM

Prima, 5.1.2e. Ik copy/paste mijn antwoorden en vragen dan gaandeweg in die tekst.
Ik had nog geen dag/tijd geprikt voor overleg met J&V, zal ik dinsdag/woensdag voorstellen? Fijn als je aansluit. Ik zal zo even mailen.
Eens met de voorgestelde lijn. Misschien kunnen we nog iets soepeler zijn in de vijfde bullet door 5.1.2i te verwijderen?
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: donderdag 12 augustus 2021 10:05
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: set 2 t.a.v. juridische definitie ecocide

Hai hai.
Dat dacht ik al wel 😊. We gaan het ook wel redden met de antwoorden denk ik maar ik wil het gewoon graag weggewerkt hebben. Zou dus ook wel graag hebben dat J&V zo snel mogelijk een concept op de SWR zet. Onze antwoorden zijn ook in concept tot 18/8, maar door ze wel in de docs te hebben kan ik een beetje volgen of we de goede kant op gaan.
Voor beide sets (de KV en de feitelijke) is een antwoorddocument op de rijks-SWR gezet. Bedoeling is dat je zelf de vraag kopieert uit het codering-doc en die in het antwoord-doc dan beantwoord. 5.1.2e had in het coderings-doc geschreven dus die ik heb zelf even overgeheveld.
Zal ik even aanschuiven bij de afstemming J&V? gaat me er vooral om het overkoepelende narratief een beetje te bewaken. De minister moet het immers ook kunnen volhouden in een debat. Narratief (had ik al een beetje uitgeschreven voor aankomend memo) is m.i. ongeveer dit nu (als je kijkt naar onze kabinetsreactie en de strekking van de vragen/antwoorden). Het zinnetje in rood is denk de crux waar we het over eens moeten worden, minister zal in debat denk ik toch kleur moeten bekennen hierover.
Ciao!

5.1.2i

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: donderdag 12 augustus 2021 09:51
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: set 2 t.a.v. juridische definitie ecocide

Beste 5.1.2e,
Hartelijk dank hiervoor! Er lag een hoop werk op me te wachten na mijn vakantie en ik ben nu pas echt bezig met de beantwoording van de feitelijke vragen. Mijn collega 5.1.2e heeft al haar deel al gedaan. Een vraag over de logistiek: ik zie dat in 00078ntwoordingdocument op de Rijds SWR maar een klein deel van de feitelijke vragen is opgenomen. Is het de bedoeling dat ik mijn/onzere vragen en antwoorden hierin plak?

Verder sprak ik met mijn J&V collega's. Die gaven aan extra tijd nodig te hebben en deze week zeker niet te redden. Ik plan voor volgende week een overlegje met ze in om inhoudelijk af te stemmen.

Groet,

5.1.2e

PS Ik kwam dit interview met Philippe Sands, de vz van de wg over de nieuwe definitie tegen, erg interessant! [Ecocide: a new weapon in the fight to save the planet | Financial Times \(ft.com\)](#)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 11 augustus 2021 17:51

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: set 2 t.a.v. juridische definitie ecocide

Ha 5.1.2e,

Voor de vakantie bespraken we dat jij je zou buigen over set 2 – de kamervragen over de juridische definitie van ecocide. Het waren niet al te pittige vragen dus alles wat niet echt juridisch is heb ik vast ingevuld, dat scheelt je weer. Aantal dingen staan nog open voor DJZ. Hier het doc met de antwoorden op de interdept. SWR.

5.1.2i

groet!

5.1.2e

5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands
.....

T + 5.1.2e

M 5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.25.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 8/12/2021 12:02:06 PM
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua
Received: Thur 8/12/2021 12:02:00 PM

Dat is goed, 5.1.2e We nemen het mee in de beantwoording.

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 12 augustus 2021 12:36

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.25.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua

5.1.2e, zoals zojuist besproken zie graag hieronder.

Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.25.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 11 augustus 2021 21:52

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: FW: Kasmervragen ecocide en Papua

FYI
Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Date: Wednesday, 11 Aug 2021, 3:11 PM
To: 5.1.2e5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e
van <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.25.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua
Hi 5.1.2e,

Dank je. Ik heb het in het document gezet en alvast een klein beetje aangepast. Ik laat het even aan jullie om (evt samen met DJZ) de vraag verder te beantwoorden, omdat er nog veel meer vragen zijn die over dit onderwerp gaan. Vwb hoe de Papua-bevolking zijn recht kan halen, dat heb ik al beantwoord in vraag 76 (weet niet of je inmiddels toegang hebt tot de swr en of je de andere vragen hebt gezien). Zoals gezegd zou ik het antwoord op vraag 70 zo simpel mogelijk houden, omdat de vragen erna al vrij politiek zijn. Je zou naast iets over ons responsible mining beleid evt. ook nog iets concreets van ons klimaat/bossen/palmoliebeleid kunnen noemen (al denk ik niet dat onze programma's in Papua actief zijn..). Misschien kunnen 5.1.2e en 5.1.2e dit aanvullen als ze terug zijn.

Mijn verzoek aan jullie is om niet mee te gaan met de bewoording 'West-Papoea' van de Kamervragen; feitelijk gaat het over de twee Indonesische provincies Papua en West-Papua, die door clubs die onafhankelijkheid nastreven samen als 'West-Papoea/West-Papua' worden geduid (Papua Nieuw Guinea is het oostelijk deel). Dit refereert aan een onafhankelijk Papua, en het feit dat de beide delen (Oost en West) bij elkaar horen. Wij hanteren altijd Papua (of 'de provincies Papua en West-Papua'), dat is neutraler. Dank alvast!

5.1.2e
5.1.2e5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e5.1.2e
5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1255704

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1255704

5.1.2e

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 8/12/2021 3:33:13 PM
Subject: RE: Kasmervragen ecocide en Papua
Received: Thur 8/12/2021 3:32:00 PM

Hi 5.1.2e

Prima, ik neem het mee.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Sent: donderdag 12 augustus 2021 15:54

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Cc: DJZ-IR <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: Kasmervragen ecocide en Papua

Importance: High

Ha 5.1.2e, voor jou! Grt, 5.1.2e

From: DJZ-IR <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 12 augustus 2021 10:58

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Subject: FW: Kasmervragen ecocide en Papua

Importance: High

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Sent: donderdag 12 augustus 2021 09:57

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Cc: DJZ-IR <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: Kasmervragen ecocide en Papua

Importance: High

Dag 5.1.2e (en cc naar DJZ-IR),

Ik neem aan dat het goed met je gaat. Afgezien van een flits in een ooghoek heb ik je al lang niet gezien noch gesproken.

Ik ben na vele omzwervingen weer bij IGG en werk aan bossen en klimaat.

Ik kreeg een verzoek om mee te kijken op een vraag over strafbaarstelling ecocide. Lijkt me echt iets voor jou/jouw team. Zou je je licht hierop kunnen laten schijnen?

Met dank

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: donderdag 5 augustus 2021 16:42

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Cc: El 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Subject: Kasmervragen ecocide en Papua

Tja vraag 70:

Zonder de situatie in West Papoea te kennen, kan ik me de (milieu) ellende daar wel voorstellen. De echte vraag gaat natuurlijk over of/hoe de bevolking, omdat ze onderdeel zijn van Indonesië, hun recht kan halen. Strafbbaarstelling van Ecocide biedt daarvoor wellicht aanknopingspunten (maar daar kan DJZ/IR natuurlijk veel meer en onderbouwd iets over zeggen). Met Indonesië werken we wel aan de verduurzaming van de palmolieproductie. Onduurzame mijnbouw is een punt van zorg en aandacht (Nederland ondersteunt voortgang op 'Responsible Mining', daar weten collegae IGGers 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e 5.1.2e meer van!). Ons beleid tav ontbossing in de tropen is sinds vorig jaar aangescherpt/geintensiveerd.

Brengt me tot het voorlopige volgende antwoord op vraag 70 (Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?)

5.1.2i

(DJZ/IR zou hier moeten aanvullen!).

Met groet,

Met vriendelijke groet/Kind Regards,

5.1.2e
5.1.2e
Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands
Inclusive Green Growth Department (IGG)
Rijnstraat 8 | P.O. Box 20061 | 2500EBHague
The Netherlands
M 5.1.2e
5.1.2e@minbuza.nl

+++
Hi 5.1.2e,

Bij afwezigheid van 5.1.2e en 5.1.2e hierbij een vraag aan jou. Ik ben bezig met de set Kamervragen over ecocide en de case study van West-Papua (op [deze swr](#)). Weet niet of jij hier ook betrokken bij bent? Een van de vragen was bij DAO uitgezet, maar het lijkt mij juist een IGG-vraag. Er wordt nl. een reactie gevraagd op de case study die voornamelijk over mijnexploitatie en ontbossing gaat, plus de moeilijkheden van Papua om hiermee naar de (internationale) rechter te gaan, om een punt te maken van de gewenste strafbaarstelling van ecocide, waar de initiatiefnota over gaat (Vraag 70. Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?). Daar hebben wij als DAO iets minder over te zeggen natuurlijk. Zou jij of een collega hiervoor een antwoord willen opstellen? Ik kan evt. nog aanvullen als dat nodig is. In de overige vragen wordt er dieper ingegaan op de politieke situatie van de Papua's (mensenrechten, NLse rol etc), dus ik zou ervoor willen pleiten om het antwoord op vraag 70 alleen over de kern van het verhaal te laten gaan (ook omdat de politieke situatie gevoelig ligt bij IDN).

Dank en groet,

5.1.2e

Directie Azië & Oceanië

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

T 5.1.2e
M 5.1.2e@minbuza.nl
<https://www.nederlandwereldwijd.nl/>
5.1.2e

35690 Kabinetsreactie op initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Fungerend voorzitter van de commissie,
Wilders

Adjunct-griffier van de commissie,
Konings

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging? IGG + DMM + J&V			
2	In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land? DAO + IGG			
3	Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op? LNV + J&V			
4	Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen? DMM + DJZ + J&V			
5	Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald? DJZ-IR + J&V			
6	Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland? J&V + DJZ-IR			
7	Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide? J&V + DJZ-IR			
8	Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu? J&V + DJZ-IR			
9	Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt? J&V + IGG + DMM + DJZ-IR			
10	Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast? J&V + DJZ-IR + DMM			
11	Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? J&V + DJZ-IR			
12	Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland? J&V			

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

- 13 Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd? J&V
- 14 Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland? J&V + I&M + DJZ-ER
- 15 Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd? IMH-HIAM + J&V
- 16 Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR + IGG + J&V
- 17 Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties? J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO
- 18 Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken? IGG 5.1.2e + DMM + J&V
- 19 Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen? IGG/Esther + J&V
- 20 Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland? J&V + IMH-IMVO
- 21 Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale misdaad te maken, zal uw houding een afwachtende c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ + J&V
- 22 Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR + I&M
- 23 Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie? J&V + DJZ-ER + DJZ-IR
- 24 Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide? DWH + DMM
- 25 Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua? DAO + DMM 1
- 26 Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau? DJZ-IR + DMM + J&V 2
- 27 Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is? IMH-IMVO 2
- 28 U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u 2

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

	beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn? IGG + DMM + DJZ-IR + J&V	
29	Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ-IR	2
30	Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ-IR	2
31	Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide? IGG 5.1.2e + DMM + J&V	2
32	Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen? DJZ-IR + DMM + J&V	2
33	Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf? DJZ-IR + J&V	2
34	Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit? J&V + DJZ-IR + IGG	2
35	Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit? J&V	2
36	Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DSH + DMM 5.1.2e + IGG 5.1.2e	2
37	Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak? IGG/5.1.2e + DMM	2
38	Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving? DJZ + J&V	2
39	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingsmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet? DJZ-IR + IGG/ 5.1.2e 5.1.2e + IMH-IMVO + J&V (zie ook 34)	3
40	Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald? DJZ-IR + IGG/ 5.1.2e 5.1.2e + IMH-IMVO + J&V (idem 39)	3
41	Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen? IMH-IMVO + J&V	4
42	Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar? DMM	4
43	Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades	4

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

	specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen? DMM 5.1.2e		
44	Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen? DJZ-IR + DMM	4	
45	Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving? IMH-IMVO + J&V	4	
46	Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze? DMM + IGG 5.1.2e	4	
47	Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten? DMM + IGG 5.1.2e	4	
48	Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers? DMM 5.1.2e	4	
49	Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People? DMM + IGG 5.1.2e	4	
50	Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome? DJZ-IR + DMM + J&V	5	
51	Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen? DJZ-IR + DMM + J&V	5	
52	Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen? J&V + DJZ-IR + IMH-IMVO	5	
53	Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt? J&V	5	7
54	Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide? IGG 5.1.2e + DMM	5	7
55	Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn? DJZ-IR + DMM + J&V	6	
56	Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde? BZK + DMM + DJZ-IR	6	
57	Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van	6	

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten? DJZ-IR + DMM + J&V

- 58 Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd? J&V + DMM + DJZ-IR 7
- 59 Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen? IGG 5.1.2e + DMM + DJZ-IR + J&V 7
- 60 Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome? DJZ-IR + DMM + J&V 7
- 61 Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu? DJZ-IR + DMM + J&V 7
- 62 Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven? DMM + J&V 7
- 63 Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC? DMM + J&V 15
- 64 Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken? J&V + DJZ + DMM 18
- 65 Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen? J&V + DMM + IGG 18
- 66 Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM 19
- 67 Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval? DMM 19
- 68 Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken? DMM 19
- 69 Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea? DAO 20
- 70 Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea? DAO 20
- 71 Hoe beziet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten? DAO 20
- 72 Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit? DDE 21
- 73 Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin 21

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

5/7

	bijdragen? Zo ja, welke? DAO + DIO + DDE	
74	Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea? DAO + DIO + DDE	21
75	Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië? DAO	21
76	Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen? DAO + DMM	24
77	Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea? DAO	24
78	In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut? DMM + J&V	31

Bijlage Blz. (van) t/m

Directie / dept.	Contactpersoon	Onderdeel
IGG	5.1.2e 5.1.2e	dossier coördinatie
IGG	5.1.2e	Algemeen ecocide / posities EP en derde landen
IGG	5.1.2e	biodiversiteit en ontbossing
IGG	5.1.2e 5.1.2e	ontbossing
IGG	?	One Planet Summit
Post FRA	5.1.2e	Franse positie ecocide
Post BEL	5.1.2e	Belgische positie ecocide
DJZ-IR	5.1.2e 1.2e 5.1.2e	ICC ecocide
DJZ-IR	5.1.2e 1.2e	
DJZ-IR	5.1.2e 1.2e	
DJZ-ER	?	
J&V	5.1.2e	internationale misdrijven en internationale hoven
J&V	5.1.2e	internationale hoven
J&V	5.1.2e	milieucriminaliteit
J&V	5.1.2e	internationale misdrijven
J&V	5.1.2e	milieucriminaliteit
DMM	5.1.2e 1.2e 5.1.2e 1.2e 5.1.2e 1.2e	ICC
DMM	5.1.2e 1.2e 5.1.2e 1.2e	Mensenrechtenverdedigers / inheemse bevolkingen
DAO	5.1.2e	West Papoea
DAO	5.1.2e	West Papoea

Totaallijst feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3)

DAO	5.1.2e	Nieuw Zeeland
DDE	5.1.2e 1.2e	FMO financiering
DIO	5.1.2e	Bedrijfsleven indonesie
DWH	5.1.2e	Venezuela
I&W	5.1.2e	algemeen
EZK	5.1.2e	algemeen
LNV	5.1.2e	Algemeen
LNV	5.1.2e 5.1.2e	Oerbossen / EP
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-IMVO	5.1.2e	IMVO wetgeving
IMH-HIAM	5.1.2e	ISDS / ICS

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 8/13/2021 11:44:16 AM
Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)
Received: Fri 8/13/2021 11:44:00 AM

Ok, helder ☺

J&V geeft vooralsnog geen antwoord, ik denk dat ze meer tijd nodig hebben maar laat het weten.

Kom straks bij je terug over VEN!

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 12:39

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Hi 5.1.2e,
5.1.2e en ik doen beiden het ICC dossier totdat 5.1.2e begint. Hij is ook gedoken in de Statuut-gerelateerde kamervragen.

Excuses voor de verwarring, nog twee weken!

Groet,

5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 12:33

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Hi 5.1.2e,
Even voor mijn begrip, wat is 5.1.2e's rol dan?

Groet,

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:53

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Hoi 5.1.2e,
Ik schuif dinsdag graag om bij het overleg. Aangezien het over de Statuut-gerelateerde vragen gaat, zal 5.1.2e waarschijnlijk ook erbij willen zijn.

Excuses voor de verwarrende taakverdeling ☺

Groeten,

5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:24

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Beste 5.1.2e,
Ik heb J&V voorgesteld om dinsdag even af te stemmen in een call. Misschien goed als jij/jullie ook aansluiten? Zal vooral over de Statuut-gerelateerde vragen gaan.

Groet,

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:16

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Hi 5.1.2e,
Dank je wel voor de snelle reactie! We zullen het antwoord aanpassen en ook afstemmen met J&V.

Dank,

5.1.2e
00082 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:09

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Veel dank hiervoor, lijkt me prima zo. Alleen zou ik 5.1.2i vervangen door 5.1.2i Alle amendementen tot nu toe hebben betrekking op een van de vier kernmisdrijven die vanaf het begin in het Statuut zijn opgenomen (dat geldt ook voor misdrijf agressie, ook al moest de precieze definitie daarvan nog in een later stadium worden overeengekomen). Maar verder helemaal ok.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 10:57

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Vraag 4 KV ecocide (eerste set)

Hi 5.1.2e,

Ik hoop dat je een goede eerste week hebt gehad na jouw verlof en niet al te veel op jouw bordje hebt liggen.

Wij vonden het erg lastig om vraag 4 van de eerste set KV te beantwoorden. Desalniettemin heeft 5.1.2e zich hierover gebogen en willen we je vragen of je hier een blik op zou kunnen werpen alvorens we het op de SWR plaatsen.

4.Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?

5.1.2i

Dank en groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.1	5.1.2e
-------	--------

5.1.2e

5.	5.1.2e
----	--------

5.1.2e

5.1.2i

5.1.2c	5.1.2e
--------	--------

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minjenv.nl 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 8/16/2021 3:44:03 PM
Subject: RE: Kamervragen Ecocide
Received: Mon 8/16/2021 3:44:03 PM

Dag 5.1.2e,

Veel dank voor jouw reactie op mijn concept.

Eens, dat het eerste deel van de vraag niet bepaald feitelijk is. Gelet op de samenhang met vraag 11, wellicht de suggestie dat JenV en DJZ/IR een voorzet doen voor de beantwoording van deze vraag. Wellicht kunnen beide vragen samen worden genomen/beantwoord (is dit gebruikelijk)?

5.1.2e en ik hebben hier kort geleden nog over gesproken en naar onze mening ligt de beantwoording van deze vraag primair bij DJZ/IR en JenV. Ik ben natuurlijk altijd bereid mee te kijken.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: 10 August 2021 10:31

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Kamervragen Ecocide

Overigens zie ik ook samenhang met vraag 11 (nog niet beantwoord):

Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? J&V + DJZ-IR

From: 5.1.2e 5.1.2e

Sent: dinsdag 10 augustus 2021 10:22

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Kamervragen Ecocide

Dag 5.1.2e

Ik voeg in cc toe 5.1.2e van DJZ/IR.

Op zich een nette beantwoording, maar de boodschap is wel wat dubbel. Er staat dat als de weg via het Hof de beste is, dat die weg dan gekozen kan worden. Of die weg de beste is, is natuurlijk de kern van het debat met de Kamer en in de Kabinetsreactie hebben we het niet gehad over wat passend is, maar over wat effectief is. De eerste zin in rood zou ik dus niet opnemen, en ook de tweede zin aanpassen.

Overigens; dit zijn feitelijke vragen, maar deze specifieke vraag is in het eerste deel (wat vindt u passende sancties) eigenlijk niet feitelijk. Ik zou daar dus kort overheen stappen. Daar is immers ook geen panklaar antwoord, dat moet afhangen van de aard, ernst, context, betrokken partijen van de precieze casus.

Tweede deel van de vraag gaat over bestaande instrumenten die er zijn om 'ecocide' te sanctioneren. Ik lees daarin meer een vraag over waar de verantwoordelijkheid voor ecocide gelegd moet worden; bij bedrijven, bij een individu, of blijft die bij de overheid?

En of een sanctie dan een strafrechtelijke zou moeten zijn of een andere. De vraag is ook welke set aan maatregelen/juridische instrumenten er al bestaat om vormen van ecocide tegen te gaan. Het is immers niet zo dat er helemaal niks strafbaar of gereguleerd is met betrekking tot het milieu; er is een stelsel van landrechten, milieurecht, mensenrechten, reguleringen, internationale verdragen die al of niet bindend zijn, etc. etc. het lijkt met goed om dat in de beantwoording te schetsen.

Dit is mijn reactie, ben uiteraard benieuwd hoe er vanuit J&V en DJZ naar deze vraag wordt gekeken.

Groeten,

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e

M 5.1.2e @minbuza.nl

00084 Multhuis, Marloes <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 4 augustus 2021 14:32

1255697

To: 5.1.2e@minjenv.nl; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Kamervragen Ecocide

Dag 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik hoop dat alles goed met jullie gaat. Enige tijd geleden kwamen de Kamervragen Ecocide al voorbij (zie [SWR](#)). Vanuit DMM pak ik vraag 65 op en hierbij heb ik alvast een voorzet gedaan (in rood is tentatief). Het leek mij goed om er niet al te precies op in te gaan (niet te bindend) en aan te sluiten bij de [Kamerbrief](#) van afgelopen april. Hieronder een voorzet van mijn kant (zie eveneens bijlage). ben benieuwd naar jullie visie (stuur gerust door als ik de verkeerde persoon heb aangeschreven).

Groeten,

5.1.2e

-----

65. Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen?

5.1.2i

To: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR
Sent: Tue 8/17/2021 10:10:09 AM
Subject: RE: kort overleg ecocide?
Received: Tue 8/17/2021 10:10:12 AM

Dank!
Van: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl
Verzonden: dinsdag 17 augustus 2021 11:10
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
Onderwerp: RE: kort overleg ecocide?

Ik was toevallig al ingelogd op webex dus heb jullie als het goed is een uitnodiging verstuurd!
Tot vanmiddag,
5.1.2e
Van: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Verzonden: dinsdag 17 augustus 2021 11:00
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
Onderwerp: RE: kort overleg ecocide?

Heel fijn, 5.1.2e
Ik vind het vervelend om het je te moeten vragen, maar zou je een Webex link kunnen aanmaken? Blijkt lukt een meeting in Teams niet voor J&V/BZ – heel stom...
Dank je!
Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl
Sent: dinsdag 17 augustus 2021 10:49
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
Subject: RE: kort overleg ecocide?

Hoi 5.1.2e e.a.,
We gaan ernaar kijken en spreken jullie graag om 14:00 uur.
Groeten, 5.1.2e
Van: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Verzonden: dinsdag 17 augustus 2021 10:01
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
Onderwerp: RE: kort overleg ecocide?

Hi Joyce,
5.1.2e heeft de volgende interdepartementale SWR ingericht:

Ga naar Strafbaarstelling Ecocide

[Volg deze site om updates te krijgen in uw newsfeed.](#)

Hopelijk werkt dat allemaal ok. Antwoorden staan er deels in, ik geloof dat onze directie DMM hun concept-antwoorden nog moet uploaden.
Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl
Sent: dinsdag 17 augustus 2021 09:52
To: 00085: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: kort overleg ecocide?
Hoi 5.1.2e,
Misschien zie ik iets over het hoofd in mijn uitpuilende mailbox, maar ik zie jullie concept-antwoorden niet. Kun je me die toesturen? Of staan ze in de SWR? Die werkwijze zit nog niet echt in mijn systeem ;-)
Ik zal er een vlugge blik op werpen om een inschatting te maken of het me lukt om hier voor 14 naar te kijken. Morgen ben ik vrij en donderdag heb ik al eea staan, dus op zich komt vanmiddag me het beste uit.
Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 17 augustus 2021 08:17
Aan: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: kort overleg ecocide?

Morgen 5.1.2e
Ik hoop dat je een heerlijke vakantie had!
Zullen we vanmiddag om 14.00 spreken? Of is het beter om bijv woensdag of donderdag af te spreken als je kans hebt gehad om naar de vragen en onze concept antwoorden te kijken?
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>
Date: Monday, 16 Aug 2021, 9:01 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>, 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: kort overleg ecocide?
Dag 5.1.2e e.a.,
Ik zou morgen kunnen. Ik ben net terug van vakantie en heb verder nog geen afspraken staan.
Groeten, 5.1.2e
Van: 5.1.2e <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: donderdag 12 augustus 2021 17:37
Aan: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: kort overleg ecocide?
Hartelijk dank, 5.1.2e
5.1.2e wanneer zou jou uitkomen?
Fijne avond,
5.1.2e

From: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>
Sent: donderdag 12 augustus 2021 16:41
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: kort overleg ecocide?
Dag 5.1.2e,
Wat mij betreft prima en de voorgestelde dagen/tijdstippen zijn voor mij ook mogelijk. Mochten jullie het willen hebben over vragen die niet zien op de raakvlakken met IM en het Statuut dan kan ik ook kijken of onze collega Leontine (dossierhouder milieucriminaliteit) kan aansluiten maar nu de mail van jou afkomstig is vermoed ik dat het vooral over IM/RS zal gaan 😊
Groet,
5.1.2e
Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: donderdag 12 augustus 2021 11:50
Aan: 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: kort overleg ecocide?
Beste 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e sprak ik al even.
Zouden jullie komende week even tijd om te spreken over de beantwoording van de KV's mbt ecocide? Zou dinsdag (na 11.00) of woensdag (voor 11.00 of na 12.00) jullie uitkomen. 5.1.2e sluit ook even aan.
Groet,
00085

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 8/17/2021 11:29:36 AM
Subject: RE: Ecocide vraag- ILC draft
Received: Tue 8/17/2021 11:29:37 AM

Ha 5.1.2e ,
Dank voor de snelle reactie! Erg interessant inderdaad. Dus het klopt dan inderdaad nog steeds dat het wordt gezien als de professionele mening van de ILC expert dan het beleid van NL zelf.
Wij hebben in de archieven helemaal niks kunnen vinden over de 1996 conferentie mbt ecocide, dus laat het ons vooral weten als jij wel op iets stuit.
Wij sluiten zeker aan vanmiddag, tot zo!
Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 17 augustus 2021 12:25

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide vraag- ILC draft

Dank je, 5.1.2e ! Dat is heel interessant. Het klopt dat LS vaak commentaar geven op ontwerp tekst van de ILC, NO doet dat bijna standaard, al dan niet na een advies van de CAVV. Uiteindelijk ligt de beslissing over de tekst echter bij de experts van de ILC zelf.
Goed om verwijzing naar NL standpunt destijds op te nemen. Ik zal ook nog even kijken of NL er in 1996 nog iets over gezegd heeft of niet.
Sluiten jullie vanmiddag aan?
Groet,
5.1.2e

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Date: Tuesday, 17 Aug 2021, 12:20 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Ecocide vraag- ILC draft

Hoi 5.1.2e ,
Wij zijn toevallig gestuit op een commentaar dat Nederland heeft geleverd aan het ILC mbt de draft van 1991 waar ecocide onder artikel 26 staat vermeld, zie bijgevoegd. Daarin staat dat de reden dat we artikel 26 niet is aangenomen de drie criteria zijn die in het eerste onderdeel van het commentaar staan. Vervolgens is in ecocide uit de draft verdwenen. Jij hebt aangegeven dat de ILC experts in individuele capacity daar zaten, maar het is apart dat er dus 'Nederland' bij staat. Kan het kloppen dat wij dus wel een reden hebben gehad om tegen ecocide te stemmen, zoals staat vermeld in het bijgevoegde document?
Groeten,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: KV ecocide
Received: Thur 8/19/2021 11:04:00 AM

Hoi 5.1.2e ,
5.1.2e heeft natuurlijk ook gewerkt aan de KV ecocide. Zij heeft de vragen beantwoord en nog met 5.1.2e afgestemd voor haar verlof, maar als ik het goed heb, moesten antwoorden op directeureniveau worden afgestemd. Zou jij maandag met 5.1.2e kunnen afstemmen wat de handigste aanpak is? Ik kan me zo voorstellen dat het hele pakketje van door ons voorbereide vragen naar 5.1.2e gaat, want moet toch ook door naar 5.1.2e .
Groeten, 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Mon 8/23/2021 9:44:20 AM
Subject: RE: KV milieu/AC
Received: Mon 8/23/2021 9:44:21 AM

Morgen ☺

5.1.2e

Ik wilde mij aanmelden voor Afghanistanhulp voor morgenvroeg, koffie later op de middag lijkt mij top, anders woensdag?
Hoe gaat het met jou? Niet helemaal gewend, omdat je nog in vakantiestemming bent of juist omdat werk tegenvalt? ;-)
Groet!

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: Monday, August 23, 2021 10:40 AM
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: KV milieu/AC

Morgen 5.1.2e ,

5.1.2e

Groetjes,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 23 augustus 2021 09:48
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: KV milieu/AC

Goedemorgen allebei,

5.1.2e 5.1.2e

Ik geloof niet dat ik hier nog veel op aan te merken heb. We hebben overigens niet alles overgenomen van CAVV en ook niet alle punten van de ILC gesteund, maar ik neem aan dat dit wordt afgedekt met 'de algemene aanbeveling' overnemen?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: Wednesday, August 18, 2021 6:11 PM
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: KV milieu/AC

FYI

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: woensdag 18 augustus 2021 18:11
To: 5.1.2e <5.1.2e>
Subject: RE: KV milieu/AC

Hai 5.1.2e ,

Art 35 en 55 gaan over bescherming milieu, prop regel staat in 51 en 57 API. Oplossing is wat mij betreft om dat dan door te strepen. Verder was er nog een letter weggefallen in het gearceerde woord.

Thanks, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: woensdag 18 augustus 2021 16:11
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: KV milieu/AC

Hi 5.1.2e ,

Nogmaals dank voor je inbreng mbt het proportionaliteitsbeginsel. Het conceptantwoord was wat lang voor de KVs. Ik heb het daarom wat ingekort en ook iets meer een algemene lijn aangehouden die, denk ik, ook aansluit bij de vrij algemene vraag. Dat zou het volgende antwoord opleveren. Kan jij je hier in vinden?

Groet,

00088

Vraag 16. Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR (5.1.2e vd B) + IGG + J&V – (link met wapenconflicten en bescherming van milieu)

Antwoord

5.1.2i

From: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 16 augustus 2021 15:51

To: 5.1.2e de < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Thanks. Wat is een TC? (en zie nog details in rood. ☺)

From: 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 16 augustus 2021 15:36

To: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Zeker, 5.1.2e.

Heb nog een paar kleine edits gedaan – zie onder (geen TCs helaas):

5.1.2i

5.1.2i

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 16 augustus 2021 15:26

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Fix je even de achtergebleven fouten? ☺ Zie rood hieronder.

From: 5.1.2e <5.1.2e>

Sent: maandag 16 augustus 2021 15:04

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Beste 5.1.2e,

Hartelijk dank voor dit uitgebreide en doorwrochte antwoord. Lijkt me uitstekend. Ik neem het over, en dan kan 5.1.2e volgende week er nog aan schaven als ze wil.

Nogmaals dank.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbuza.nl>

Sent: maandag 16 augustus 2021 13:51

To: 5.1.2e <5.1.2e> @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Goedemiddag 5.1.2e !

Ik weet dat dit een behoorlijk uitgebreid en technisch verhaal is geworden. De vraag in hoeverre dit nog verder kan worden doorontwikkeld is ook nogal een filosofische vraag. Wij juristen houden het wat mij betreft liever bij het recht zoals dat thans bestaat en daarin is de bescherming van het milieu nu eenmaal een beetje een ondergeschoven kindje. Je zou kunnen betogen dat het voor de toekomstige ontwikkeling misschien zin zou hebben nadere regels overeen te komen om partijen bij een gewapend conflict te verbieden hun militaire operaties uit te voeren vanuit, binnen of in de nabijheid van locaties die van essentieel belang zijn voor het voortbestaan van ecosystemen, maar dat lijkt mij in de praktijk voor de individuele militair een lastig te hanteren regel. En dit reflecteert niet de bestaande staat van het recht, zoals dat bijvoorbeeld in bovengenoemde artikelen 35 en 55 is verwoord. Het zou eigenlijk veel beter zijn als 5.1.2e mee kijkt, zij heeft immers dit behandeld. Wellicht zeg ik hieronder hele rare dingen. Maar zo lang kan het niet wachten, vermoed ik, en dan zou ik om die reden willen voorstellen kort en ontwijkend te antwoorden.

Jouw opmerkingen / aanvullingen, of misschien beter suggesties ter verwijdering, zijn altijd welkom. ☺

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

Nieuwe poging:

Vraag 16.

Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen?

Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR

(5.1.2e) + IGG + J&V – (link met wapenconflicten en bescherming van milieu)

Antwoord:

00088

5.1.2i

1255739

5.1.2I

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 16:04

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

Ik heb hier niet de NL tekst onder handbereik, maar breder dan het betreffende verdragsartikel is het prop beginsel niet. We kunnen nog iets toevoegen ook over het artikel in het ICC statuut.

Die doorontwikkeling lijkt mij niet aan de orde, maar daar zal ik maandag nog eens proberen een wat meer gesofisticeerde formulering voor te vinden.

Fijn weekend!

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: vrijdag 13 aug. 2021 3:55 PM

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: KV milieu/AC

Beste 5.1.2e,

Dank hiervoor alvast. Ik denk echter dat het iets uitgebreider moet: wat bredere omschrijving van het bestaande proportionaliteitsbeginsel in het HOR (wat is het en hoe werkt het; precieze verwijzing naar verdragsbepalingen) en daarnaast nog een antwoord op het tweede deel van de vraag: "Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren?"

Dat is weliswaar niet een puur feitelijke vraag, maar we zullen hem wel moeten beantwoorden.

Hartelijk dank 5.1.2e

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:24

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV milieu/AC

1255739

Hai 5.1.2e,

Ik weet niet of dit al voldoende is, maar het is ook nog geen maandag of dinsdag, dus nu kan jij ook nog aangeven of ik nog wat verder moet gaan. ☺

5.1.2i

Maandag verder? Groeten, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 12 augustus 2021 16:57

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: KV milieu/AC

Beste 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e

zou jij even naar deze KV mbt

ecocide willen kijken?

16. Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren? DJZ-IR (5.1.2e) + IGG + J&V – (link met wapenconflicten en bescherming van milieu)

Als je me maandag of dinsdag een conceptje (1 of paras) zou kunnen sturen dan zou dat fantastisch zijn.

Dank en groet!

5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1] [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e],
[5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e]
BD/DRC/FO [5.1.2e] @minjenv.nl; [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS [5.1.2e] @minjenv.nl
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Wed 8/25/2021 8:57:09 AM
Subject: rol I&W ecocidevragen
Received: Wed 8/25/2021 8:57:10 AM

Hai allemaal,
Even kort over de afstemming met I&W op de ecocidevragen: er zijn nu meerdere mensen bij I&W aan het rondvragen (geweest en nog steeds) wie er kan / moet meelesen. Vanuit DGMl, vanuit de CFEZIL coordinatie, en ik heb steeds aangegeven dat het om de juridische insteek gaat. Nog geen succes so far. Mijn conclusie is dat er geen duidelijke raakvlakken met I&W zijn, anders was er lijkt mij wel een dossierhouder gevonden.
Verzoek aan jullie om voor vragen waarvoor je echt denkt dat I&W iets aan te vullen heeft zelf gericht dossierhouders aan te schrijven met die specifieke vraag. Lukt dat niet dan doen we de beantwoording zelf.

Groeten,
[5.1.2e] [5.1.2e]

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T [5.1.2e]
M [5.1.2e] @minbuza.nl

Ik weet niet wat ecovide is. Is ecovide bedoeld? Vermoed dat het gaat om de inhoudelijke lijn van de inzet van NL bij de klimaatonderhandelingen. Daar gaat

5.1.2e over, en bij haar afwezigheid 5.1.2e

Als ik denk aan ecovide, denk ik ook aan 5.1.2e die daar wellicht wat over kan zeggen als het inderdaad om ecovide gaat.

Gr, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 24 augustus 2021 16:49

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e@minbuza.nl; 5.1.2e@minnuza.nl <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e@minnuza.nl

Onderwerp: FW: contactpersoon I&M

Hoi 5.1.2e ik me goed herinner ben jij 5.1.2e voor I en W.

Zou jij ms 5.1.2e kunnen helpen?

Groet 5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Datum: dinsdag 24 aug. 2021 3:36 PM

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Kopie: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: contactpersoon I&M

Hoi 5.1.2e,

5.1.2e

Mijn contactpersoon bij IenW wat betreft de klimaatonderhandelingen is 5.1.2e 5.1.2e@minienw.nl en misschien 5.1.2e (5.1.2e@minienw.nl) van de juridische afdeling.

Misschien kunnen zij naar de juiste persoon binnen IenW doorverwijzen.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 18 augustus 2021 16:18

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: contactpersoon I&M

Beste 5.1.2e,

5.1.2e

We zijn een aardig stuk op weg met de beantwoording van de KVs ecovide. Het blijkt echter lastig om inbreng van I&W te ontvangen. Heb jij een contactpersoon die 5.1.2e kan benaderen?

Veel dank en tot gauw,

5.1.2e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [5.1.2e] - HBJZ [5.1.2e] @minienw.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl]
From: [5.1.2e] - HBJZ
Sent: Mon 8/23/2021 1:56:37 PM
Subject: RE: Kamervragen Ecocide

Dag dames,
Ik vrees dat deze mail door mijn verlof is blijven liggen.
Is de vraag nog actueel? Zo ja: Ik kreeg overigens vorige week via een andere weg ook nog een aantal kamervragen uit deze set langs, dus sowieso zal een vorm van afstemming wel even noodzakelijk zijn.
Groet!

Van: [5.1.2e] - HBJZ <[5.1.2e]@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 16 juli 2021 14:24

Aan: [5.1.2e] - HBJZ <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e]
<[5.1.2e]@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: Kamervragen Ecocide

Hoi [5.1.2e]

Ik stuur jouw mail even door aan [5.1.2e] van de afdeling milieu, zodat een collega van die afdeling dit kan oppakken.

Hartelijke groeten,

[5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 16 juli 2021 14:04

Aan: [5.1.2e] - BD/DWJZ/PR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - HBJZ
<[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e] - DGLM <[5.1.2e]@minienw.nl>; [5.1.2e]
<[5.1.2e]@minfin.nl>

Onderwerp: Kamervragen Ecocide

Ha collega's van IMVAB,

Zie hieronder 1 van de 78 feitelijke vragen over die de Tweede Kamer heeft gesteld over ecocide. Deze vraag betreft aansprakelijkheid. Een aanzet voor een antwoord tref je hieronder, maar dit moet nog worden aangevuld (door MinJenV en MinFin). Zouden jullie dit kunnen leveren? **Deadline is 1 augustus** (en bij voorkeur eerder, want ik ben vanaf 30 juli met verlof). **Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties?**

5.1.2i

Groet,

[5.1.2e]

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

00091
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was 1255855

sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e - HBJZ 5.1.2e @minienw.nl]
Cc: Postbus Secretariaat IZ 5.1.2e @minienw.nl]
From: Postbus Secretariaat IZ
Sent: Wed 8/25/2021 8:54:54 AM
Subject: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Received: Wed 8/25/2021 8:54:55 AM

Beste 5.1.2e

We hebben nagevraagd binnen DI of iemand op de hoogte is van de stand van zaken, dat is niet het geval.
Mogelijk zijn de andere aangeschreven collega's binnen IenW op de hoogte en anders weet BZ uiteraard hoe het staat met de beantwoording.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directie Internationaal

Van: 5.1.2e - HBJZ <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 24 augustus 2021 15:47

Aan: Postbus Secretariaat IZ <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: FW: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Hallo,

Via meerdere rondjes om de kerk was een tweetal kamervragen vanuit BuZu bij HBJZ beland. Ik had aangegeven ernaar te laten kijken, maar heb verder geen nadere info en geen contactpersonen en bij afwezigheid van 5.1.2e gaat mijn reactie nu even naar de algemene postbus.

Ik heb geen idee wat de stavaza is van de kamervragen en zou graag willen weten of beantwoording en meelezen van IenW nog noodzakelijk en nuttig is. Voordat ik mensen echt aan het werk zet zou ik dat wel graag willen weten.

Via een andere omweg heeft HBJZ ook een andere kamervraag (vraag 1) uit dezelfde sessie ontvangen. Ik heb geen idee wat de stavaza van die vraag is, omdat ook die vraag in mijn verlof is binnengekomen en de andere betrokkenen nu verlof hebben. De insteek van dat antwoord is anders en breder dan de onderstaande vragen, dus het lijkt me wenselijk dat er een check op de consistentie wordt gedaan

In het algemeen wil ik opmerken dat de verwijzing naar het Verdrag van Bazel in onderstaande antwoorden een zeer beperkt onderdeel van het verdrag betreft, waardoor ik mij afvraag in hoeverre dat relevant is.

In het algemeen kan daarover het volgende worden opgemerkt, ik laat nu even aan jullie of hiermee wat moet worden gedaan.

Groet!

Vraag 11. Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht? J&V + DJZ-IR

5.1.2e

artikel 10.60 Wet milieubeheer in samenhang met artikel 1a Wet op de economische delicten voor wat betreft gedragingen in strijd met het Verdrag van Bazel zoals die zijn geïmplementeerd binnen de EU via de Europese verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA) (lange antwoord)

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 19 augustus 2021 15:30

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB
<5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - HBJZ <5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Hoi 5.1.2e 5.1.2e

Om het verzoek aan HBJZ iets meer te duiden voeg ik de kabinetsreactie erbij die eerder is gestuurd over het thema ecocide (niet mede namens IenW trouwens). Zoals ik gisteren mailde heb ik naar de kabinetsreactie gekeken, ook om de vragen te kunnen duiden waar IenW bij staat vermeld. Vraag 39 en 40 gaan specifiek over de handhavingsmogelijkheden in de beleidskaders die in de eerdere kabinetsreactie worden genoemd.

Als je dan kijkt naar die eerdere kabinetsreactie kunnen voor IenW relevant zijn de verwijzing naar de volgende nationale beleidskaders:

*de bescherming van biodiversiteit in de oceanen - pagina 3

*natuurbescherming in NL (met referentie aan omgevingswet/besluit kwaliteit leefomgeving) – pagina 3 en 4

Vandaar mijn vraag aan jullie of dit jullie raakt want op basis van beide passages kwam ik toch vooral bij jullie uit als mogelijke link. Als dit niet zo is, is dat prima.

En dan is het inderdaad goed om bij HBJZ ook nog even de check te doen en dan zijn we m.i. rond.

Mvg.,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 19 augustus 2021 14:06

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB
<5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - HBJZ <5.1.2e @minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

00092

Dank ik zal het ook aan HBJZ vragen.

1255856

Ik zit met je "Als vanuit jullie de conclusie is dat dit geen IenW-beleid raakt, dan is dat in elk geval helder (zie ook de mail die ik gisteren stuurde)." Zowel 5.1.2e als ik zijn primair domein georiënteerd. Dus ontbeert het ons het overzicht wat wel en niet van I&W zou kunnen zijn. Ik heb de hoop dat de directies die thematisch zijn georiënteerd, te weten HBJZ voor juridische aspecten en DI voor de internationale aspecten, wel een overzicht hebben wat I&W raakt en wat niet. Vandaar dat ik ook bij jullie kom.

5.1.2e heb jij nog een advies of "strafbaarstelling Ecocide" I&W raakt. BuZa vermoedt van wel en concreet op de vier hieronder gestelde TK-vragen. Wat is jullie opinie?

Wat zullen we BZ antwoorden

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
Rijnstraat 82515| Den Haag |
Postbus 20901 | 2500| Den Haag

M + 31 5.1.2e
5.1.2e @minienw.nl
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: donderdag 19 augustus 2021 09:48
Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Ha 5.1.2e
Wij hebben uiteraard wel contacten wel BZ. Natuurlijk waar het dossiers betreft die IenW ook aangaan.
Als vanuit jullie de conclusie is dat dit geen IenW-beleid raakt, dan is dat in elk geval helder (zie ook de mail die ik gisteren stuurde).
Wat HBJZ betreft. Als ik zo naar het organogram op internet kijk, zou jij de vraag nog even kunnen neerleggen bij 5.1.2e
Mvg.,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 16:47
Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
Dag 5.1.2e
Biodiversiteit is primair aan LNV, ook op oceanen. Wij doen wel de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, maar zwaartepunt lijkt me toch LNV.
Ik weet niet wie hiervoor binnen HBJZ aanspreekpunt zou kunnen zijn.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>
Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 16:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e @minienw.nl>; 5.1.2e - DGWB
<5.1.2e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2e @minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'
5.1.2e, 5.1.2e

ik heb de vragen even op een rijtje gezet. Ik heb geen idee of deze vragen I&W raken, O&M in ieder geval niet: ik lees vooral *nationaal of internationaal recht*. Dus we zouden HBJZ nog kunnen proberen. Hebben jullie idee bij welk MT-lid aldaar.

5.1.2e Is DGWB van Oceanen?

Ik begrijp dat jullie vanuit DI geen structurele relatie hebben met BZ?

Als zowel DI en HBJZ beiden ervaren dat I&W hierin over de volle breedte geen rol hebben, dan mailen we dit terug naar BZ.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
D00092 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
Rijnstraat 82515| Den Haag |

.....

M + 3 1

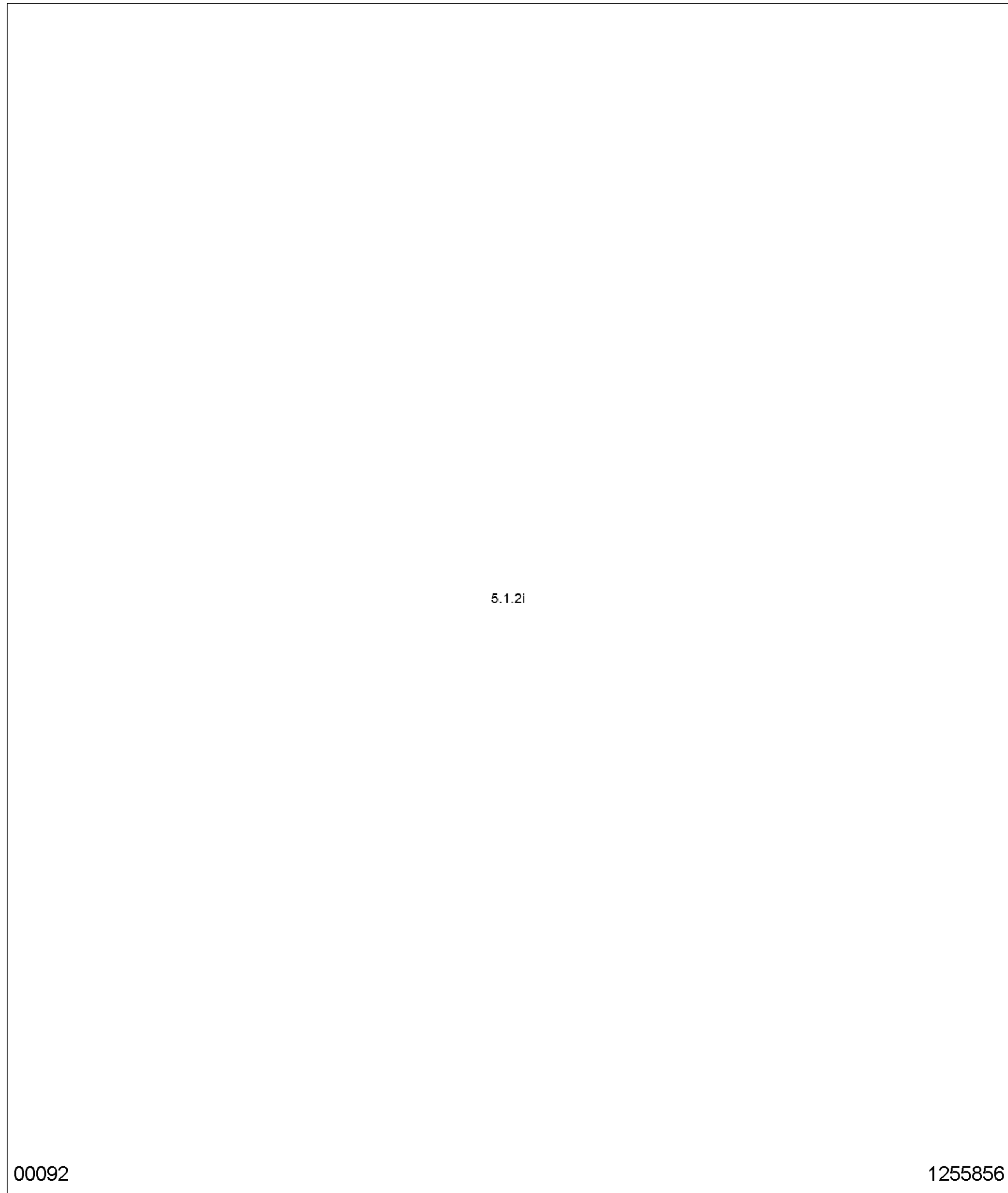
5.1.2e

5.1.2e

@minienw.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

.....

5.1.2i

5.1.2l

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 11:46

Aan: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>; 5.1.2e - DGMI
<5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Hoi collega's,

Ik begrijp dat we zoekende zijn of we er iets mee moeten, maar die conclusie gaat me te snel. DI wil heus wel coördineren waar er iets te coördineren is of meedenken hoe je bepaalde (nationale) prioriteiten van de beleidsdirecties op de internationale, Europese agenda zet.

Daar is in beide gevallen geen sprake van. Het is een single issue en betreft voornamelijk de vraag over de juridische interpretatie van verdragen dan wel wat de mogelijkheden tot handhaving zijn op beleidskaders die worden genoemd in de eerdere kabinetsreactie.

Om met jullie te kunnen meedenken heb ik naar de kabinetsreactie gekeken (zie bijlage), ook om de vragen te kunnen duiden waar IenW bij staat vermeld.

Vraag 39 en 40 gaan specifiek over de handhavingsmogelijkheden in de beleidskaders die in de eerdere kabinetsreactie worden genoemd. Als ik kabinetsreactie lees, die eerder is gestuurd, kunnen voor IenW relevant zijn:

*de bescherming van biodiversiteit in de oceanen (zie pagina 3 -> is dit iets wat DGWB of niet? Ik dacht zelf dat 5.1.2e daar mee bezig is? Zo niet, dan hoeft IenW hier niet iets mee.)

*natuurbescherming in NL (-> zit hier wel/geen link met het werk van OenM? Zo niet, dan hoeft IenW er niets mee)

00092ande inschatting kan ik niet maken. Als jullie beiden van oordeel zijn dat dit ons beleidsterrein niet raakt, dan zijn is simpel richting BZ melc1255856 geen input leveren. Is dat toch wel het geval, dan zou ik inderdaad HBJZ erbij betrekken om input te leveren.

Vraag 11 lijkt me dan primair voor JenV te zijn en vragen ze vooral IenW om mee te lezen. Jullie een counterpart bij HBJZ met wie jullie vaak schakelen? Dan kan hij/zij kijken of HBJZ hierop moet meelezen/ input moet leveren en koppel je die persoon aan HBJZ.

Mvg.,
5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 11:02

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Ha 5.1.2e

Bedankt voor je bemiddeling!

Op je vraag hoe dit bij mij terecht is gekomen: zie bijlage met de eerste mail hierover. Ik ben vaak afvoerputje binnen onze directie/DG ☺. Een dag na de deadline van Cfezil kwam dit verzoek bij mij, met de melding van DBO dat DGMI vond dat het aan DGWB was. Afijn, de rest kun je lezen.

Mag ik nu aan "5.1.2e@minbuza.nl" doorgeven dat men 5.1.2e voor verdere contacten mag benutten?

Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 10:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

En nu met bijlage

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Rijnstraat 82515 | Den Haag |
Postbus 20901 | 2500 | Den Haag

M + 31 5.1.2e

5.1.2e@minienw.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

Van: 5.1.2e - DGMI

Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 10:29

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

CC: 5.1.2e - DGWB <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

5.1.2e bijgevoegd de laatste versie van antwoorden er staat 2 keer I&W in, voortouw hierin lijkt me toch echt bij jullie ism HBJZ te liggen.

Van deze internationale discussie hebben we vanuit O&M geen betrokkenheid.

5.1.2e hoe zijn ze eigenlijk bij jou terecht gekomen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Rijnstraat 82515 | Den Haag |
Postbus 20901 | 2500 | Den Haag

M + 31 5.1.2e

5.1.2e@minienw.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

Van: 5.1.2e 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 18 augustus 2021 09:46

Aan: 5.1.2e - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: 5.1.2e@minbuza.nl heeft je uitgenodigd om te 'Strafbaarstelling Ecocide'

Ha 5.1.2e

mail van 5.1.2e zo lees, lijkt het daarmee klaar te zijn.

00092 De kabinetsreactie is ook niet namens ons gestuurd zag ik.

1255856

Betrokkenheid vanuit IenW lijkt dus nauwelijks nodig. De feitelijke vragen die zijn gesteld, lijken me daar ook geen aanleiding toe te geven.

Wel lees ik hieronder dat er verwijzingen naar IenW in de beantwoording staan. Geen idee waar dat op ziet.

Want als het ons nauwelijks raakt, is het gek dat er naar IenW wordt verwezen in de beantwoording.

Dat zou ik nog even dubbelchecken vanuit jullie en DGWB om te voorkomen dat er verantwoordelijkheid wordt gelegd bij ons die niet terecht is.

Gr.,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Fri 8/27/2021 3:24:06 PM
Subject: RE: Ter acc: KV ecocide
Received: Fri 8/27/2021 3:24:07 PM
Ecocide KV - DMM-MP ter acc 5.1.2e -fin.docx

Hoi 5.1.2e
Heb jij al kans gehad om te kijken naar de kamervragen?
Dank en groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: woensdag 25 augustus 2021 10:14
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Ter acc: KV ecocide

Hoi 5.1.2e

- Wij hebben kamervragen over ecocide en het Statuut van Rome binnengekregen (in totaal 78).
- Een deel hiervan (11 vragen) is op het bordje van DMM beland, zie bijgevoegd.
- Aangezien wij deze vragen samen met J&V moeten beantwoorden wordt er gebruikt gemaakt van de Rijks SWR, ipv 247Foxy.
Vandaar dat ik jou dit per mail stuur.
- Graag jouw akkoord met de beantwoording van deze 11 vragen.

Hoor het graag als je vragen en/of opmerkingen hebt.
Dank en groeten,
5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]; [5.1.2] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]; [5.1.2e], [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Fri 8/27/2021 3:51:08 PM
Subject: Ecocide KV - DMM-MP ter acc [5.1.2e]-fin
Received: Fri 8/27/2021 3:51:09 PM
Ecocide KV - DMM-MP ter acc [5.1.2e]-fin.docx

Zie mijn (bescheiden) wijzigingen. Verder akkoord, [5.1.2e], dank!
Groeten,
[5.1.2e]

To: [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR "[5.1.2e]@minjenv.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Tue 8/31/2021 9:01:29 AM
Subject: RE: artikelen ecocide
Received: Tue 8/31/2021 9:01:00 AM

Hi [5.1.2e]

Hartelijk dank hiervoor, heel nuttig!

Zullen we de komende tijd een keertje koffie drinken? Is de afgelopen tijd niet van gekomen met alle Covid-gedoe, maar ik zou het leuk vinden om bij te praten.

Groet,

[5.1.2e]

-----Original Message-----
From: [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>
Sent: maandag 30 augustus 2021 11:02
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: FW: artikelen ecocide

Hoi [5.1.2e],

Ken je bijgaande artikelen al?

Groeten, [5.1.2e]

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR
Verzonden: maandag 30 augustus 2021 11:01
Aan: [5.1.2e] - BD/DRC/FO <[5.1.2e]@minjenv.nl>; E[5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DWJZ/SSR <[5.1.2e]@minjenv.nl>; [5.1.2e] - BD/DJOA/AIRS <[5.1.2e]@minjenv.nl>
Onderwerp: artikelen ecocide

Hoi collega's,

Ik kwam bijgaande artikelen tegen, die behulpzaam kunnen zijn bij de beantwoording van de vragen.

Groeten, [5.1.2e]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Tue 9/7/2021 7:45:24 AM
Subject: FW: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed
Received: Tue 9/7/2021 7:45:00 AM

Ter info (zie de laatste twee toevoegingen aan deze mailwisseling)

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 september 2021 08:02

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR
<5.1.2e @minjenv.nl>

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Wat mij betreft prima. Het is kort maar volledig.

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 6 september 2021 18:08

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR
<5.1.2e @minjenv.nl>

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Dan is dit het antwoord waarin de verwijzing is weggelaten:

36. Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? DMM/ 5.1.2e

IGG/ 5.1.2e

Antwoord

5.1.2i

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: maandag 6 september 2021 12:37

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR
<5.1.2e @minjenv.nl>

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Dag allen,

Als niemand meer aanvullende informatie heeft stel ik voor dit weg te laten.

Mvg,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 3 september 2021 12:04

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR
<5.1.2e @minjenv.nl>

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Dank voor jullie reacties. Misschien inderdaad niet noemen bij deze vraag, maar meer algemeen is dit wel relevant voor de discussie met de Kamer en eventuele andere gestelde vragen.

Als we het complete plaatje hiervan hebben kunnen we het op de juiste plek invoegen (of alsnog weglaten).

Groet!

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 3 september 2021 11:58

To: 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR
00096e @minjenv.nl>

1256792

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Ik kreeg deze info van een partner die in het veld werkt. Had dit niet gecheckt bij ICC. Als het niet klopt dan eruit te halen

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

vrijdag 3 september 2021 11:47

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO
<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Ha allen,
Ik heb deze informatie ontvangen van IGG en ingevoegd. Prima wat mij betreft om het eruit te halen.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 3 september 2021 11:42

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e BD/DRC/FO
<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e BD/DWJZ/SSR <5.1.2e@minjenv.nl>

Subject: genocide zaak bolsanaro ICC - spoed

Importance: High

Ha collega's,
Ik lees in de beantwoording van vraag 36 uit de ecocide-vragenset een nogal opvallende bijzin, namelijk dat er in augustus een ICC zaak is ingediend tegen bolsanaro met als aanklacht ecocide. Dat is niet het hele verhaal – als ik snel even online kijk is de eerste aanklacht *genocide*.
Zo'n bijzinnetje zet dit debat met de kamer op z'n kop. Graag even bezien hoe we dit precies moeten duiden. Lijkt me niet handig dat dit eigenlijk in een bijzin verschijnt in een vraag over inheemse bevolkingen. Er zijn ook andere vragen gesteld over de bestaande mogelijkheden voor strafvervolgning van milieudelicten c.q. feiten vergelijkbaar aan wat er bedoeld wordt met ecocide. Ik weet niet wie deze passage heeft ingevoegd, maar @ 5.1.2e misschien wil jij bekijken hoe de aanklacht precies in elkaar zit en welk proces er nu volgt vanuit ICC om het te beoordelen? @ 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e – zien jullie aanleiding om hier in andere vragen ook naar moeten verwijzen? Voor een opvolgend kamerdebat lijkt me dit sowieso nodig om achter de hand te hebben.
NB. Er is wel spoed bij. Begin volgende week moeten deze vragen echt de lijn in.
Hieronder de vraag gekopieerd. Zie ook op de interdept. SWR.
36. Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd? + IGG/ 5.1.2e

Antwoord

5.1.2i

Dank, groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T 5.1.2e
M 5.1.2e@minbuza.nl

[illegible]

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

The diagram illustrates a branching process where a single box labeled "5.1.2e" at the top left splits into two boxes, which then splits into three, and finally into four boxes at the bottom right. Each box is labeled "5.1.2e".

Reeds beoordeeld in ID=1256792

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID=1256792

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Subject: FW: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide
Received: Thur 9/16/2021 12:01:48 PM
Thur 9/16/2021 12:01:00 PM

Hoi allemaal!

Zoals vorige week aangegeven; 5.1.2e was met nieuwe archiefdossiers (+/- 800 pagina's) gekomen waar mogelijk iets in kon staan over de NLse positie t.a.v. ecocide in de jaren '90.

Korte samenvatting: ik ben er doorheen gegaan en er stond helaas niets relevants in.

Mocht er nog meer boven tafel komen vanuit 5.1.2e, dan laat ik het weten!

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 9 september 2021 16:47

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Alles staat nu in de map.

Mocht het geen resultaat geven dan moet ik in ieder geval op zoek naar de ILC. Een snelle zoektocht gaf geen resultaat. Maar moet dan kijken of er andere zoekwoorden zijn.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 september 2021 17:39

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Ik zag het, heel veel dank. Waar is deze map te vinden, in Sophia? De coördinatie van de beantwoording van deze kamervragen ligt niet bij DMM maar bij IGG (5.1.2e 5.1.2e), maar kan geen kwaad om deze map nu te hebben (lijkt mij).

Ben benieuwd!

Vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 september 2021 17:35

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Als het goed is heb je in c.c. mijn verzoek tot het scannen van de dossiers ontvangen. Ik ben tevens zo vrij geweest om een map aan te maken waarin de gescande dossiers kunnen en eventueel andere stukken inzake de kamervragen. Als dit niet wenselijk is dan verwijder ik het dossier weer.

BZ-2021.90405

Kamervragen / DMM / MP / Internationale rechtsorde / Tribunalen / ICC / Kamervragen

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 3 september 2021 12:21

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Als scannen mogelijk is, dan is dat het handigst denk ik. De kamervragen zijn inmiddels al op directeursniveau afgestemd, maar als achtergrondinformatie wel heel nuttig om nog wat meer te weten te komen. Hopelijk staat er iets in de dossiers die je hebt gevonden (of nog in een ILC-dossier).

Dank je wel!

Vriendelijke groet en fijn weekend!

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

1253872

Sent: vrijdag 3 september 2021 12:18

To: 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Het is zeker mogelijk om die dossiers nog in te zien. Wil je dat ik ze fysiek opvraag of dat ik ze laat scannen?

Ik moet nakijken of die advisering kan vinden in een ILC-dossier.

Vriendelijke groet en alvast fijn weekend(ben vanmiddag vrij)

5.1.2e

From: 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 september 2021 18:11

To: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Dat is vreemd, die waren bij ons niet opgekomen.

Klinkt zeker interessant, wellicht dat ze ook nog verder teruggaan dan 1996 (uit de stukken van de ILC blijkt dat NL rond 1993 commentaar heeft geleverd op een "Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind").

Zouden we die dossiers nog kunnen inzien? Wellicht wel handig voor extra informatie, aangezien er ook nog een Kamerdebat over zal plaatsvinden.

Dank voor het meedenken!

Vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 september 2021 17:48

To: 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Vreemd. Heb hier drie dossiers met jaar 1996 waarin iets zou kunnen staan. De eerste twee en het dossier van JURA. Vooral de klankbordgroep klinkt interessant.

BZ-2018.692686	999 (3) / dve / verenigde naties (vn) / verdragen / ontwerp statuut van
BZ-2018.598771	djz/ir / 999 (3) / internationaal strafhof - klankbordgroep / behandeling
BZ-2018.168250	italie / pz / organisaties / internationaal strafhof / icc / handeling
BZ-2018.280958	jura / verenigde naties (vn) / verenigde naties (vn): advisering en info
BZ-2018.202279	verenigde staten / os / speciale activiteiten / algemeen / wereldwijd / bij

Mocht je benieuwd dan kunnen we altijd nog kijken of er iets in deze dossiers over gezegd wordt.

Groeten en alvast een fijne avond

5.1.2e

From: 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 september 2021 17:35

To: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbaarstelling Ecocide

Hoi 5.1.2e,

Dank voor je mail.

Niet echt, er zat niets bij over de periode 1991-1996, maar we hebben gelukkig wel uit een online bron (ILC Yearbook) informatie gehaald over het Nederlandse standpunt t.a.v. de voorbereidende teksten, die later, in 1998, tot het Statuut van Rome zouden leiden.

Over de diplomatieke conferentie over het Statuut in 1998 is genoeg te vinden in onderstaande dossiers, maar ecocide stond sinds 1996 al niet meer in de voorbereidende teksten, dus dat is niet relevant. En andere relevante dossiers konden 5.1.2e en ik niet vinden in onze zoektocht in het systeem, dus we moeten het er maar mee doen.

Nogmaals dank voor je hulp

Vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 september 2021 16:36

To: 5.1. 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

s\00098FW: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbaarstelling Ecocide

Hoi [5.1.2e],
Is de informatie nog tevoorschijn gekomen die je nodig had?
Hartelijke groet,
[5.1.2e]

From: DBV-IM-RM <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 13 augustus 2021 11:21

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Beste [5.1.2e],

In de bijlage gaat een link naar onderstaande gedigitaliseerde dossiers:

- ▶ TMP-2021.87 dvn/js / vn internationaal recht / beleid / icc / diplomatieke conferentie / werkdossier m (dvn/ara/00159)
- ▶ TMP-2021.88 dvn/js / vn internationaal recht / beleid / icc / prepcom 1998-03/04-16/03 (dvn/ara/00158)
- ▶ TMP-2021.89 dvn/js / vn internationaal recht / beleid / icc / diplomatieke conferentie / delegatie (dvn/ara/00156)

Mocht er nog behoefte zijn om de 2 algemene dossiers te laten digitaliseren, hoor ik het graag:

- BZ-2018.706372 dvn/js / vn-internationaal recht / beleid / icc / diplomatieke conferentie / algemeen
- BZ-2018.706495 dvn/js / vn internationaal recht / beleid / icc / diplomatieke conferentie / algemeen

M.v.g.

[5.1.2e]

[5.1.2e]

Directie Informatievoorziening en Digitale Innovatie
Cluster Informatiemanagement (IDI/IM)

Stay linked to Information Management

T: +31 (0) 20 674 4600
M: +31 (0) 6 1234 5678

[5.1.2e]

[5.1.2e]@minbuza.nl

W: <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz>

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: 10 August 2021 18:15

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; DBV-IM-RM <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Importance: High

Beste collega,

Vanwege de out-of-office van [5.1.2e] stuur ik deze mail naar de DBV-IM-RM postbus. Mijn naam is [5.1.2e] [1.2e] [5.1.2e] bij DMM-MP, en onlangs heb ik nog erg prettig samengewerkt met [5.1.2e] voor een Wob-verzoek over de Palestijnse Gebieden.

Graag zou ik nu uw hulp vragen voor de beantwoording van enkele Kamervragen die wij binnen hebben gekregen. Het betreft vragen over de strafbaarstelling van ecocide in het Statuut van Rome, het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC). Dit verdrag is tot stand gekomen in 1998, hetgeen betekent dat mijn zoekslag op de samenwerkingsruimte en in Sophia weinig heeft opgeleverd. Ik heb enkele algemene kamerbrieven uit 1998 kunnen vinden, maar die gaan niet specifiek in op ecocide en de Nederlandse inzet daarop.

De Kamervragen spitsen zich met name toe op de diplomatieke conferentie voor de totstandkoming van het Statuut van Rome en het al dan niet opnemen van een bepaling (artikel 26) over ecocide/natuur/milieu in dat Statuut:

4. Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?

60. Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome?

61. Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitsprak voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu?

78. In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut?

00098

1253872

Volgende week al worden wij geacht met antwoorden op de Kamervragen te komen. Mijn excuses voor de korte deadline, maar zou het mogelijk zijn om deze week nog te laten weten of er digitale (of papieren) stukken te vinden zijn in het archief over dit onderwerp?

Alvast veel dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e .2e 5.1.2e
Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten
.....
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag
.....
M: + 31 5.1.2e
E: 5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1. 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5. 5.1.2e
5.1.2e Thur 9/16/2021 3:51:51 PM
Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide
Received: Thur 9/16/2021 3:51:52 PM

Hoi 5.1.2e,
Zal kijken of ik nog iets op ILC kan vinden.
Want als zij erover melden dan moet het ook bij BZ bekend zijn. Kun jij bij een van de stukken zien of er bij een memo of e-mail een cc van een andere afdeling staat van BZ?

Groet,
5.1.2e
From: 5.1. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 16 september 2021 12:55
To: 5. 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Archiefverzoek - Kamervragen Strafbbaarstelling Ecocide

Hi 5.1.2e,
De zoektocht heeft geen resultaat opgeleverd helaas, ging iets verder terug, 1995/1996, dan wat we tot nu toe hadden, maar niks over ecocide.
Wellicht dat er in ILC dossiers nog iets te vinden is wat we tot dusver niet hebben kunnen vinden?

Groeten,
5.1.2e
5. 5.1.2e 5.1.2e
5.1. 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
5.1. 5.1.2e 5.1.2e
5. 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

5.1.2e
5. 5.1.2e 5.1.2e
5.1. 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e
5.1. 5.1.2e 5.1.2e
5. 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5. 5.1.2e

5.1.2e

5.1. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1. 5.1.2e

5.1.2e

5. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5. 5.1.2e

5.1.2e

5.1. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

5.1.2e

5.1. 5.1.2e

5.1.2e

5. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5. 5.1.2e 5.1.2e

5.1. 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1. 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

5.1.2e

5.1. 5.1.2e 5.1.2e

5. 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1253872

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1 5.1.2e
 5.1.2e Fri 9/24/2021 12:56:03 PM
Subject: Ter info: Q&A's Ecocide overgenomen van IGG
Received: Fri 9/24/2021 12:56:00 PM
 QA ecocide en FSS.docx

Ik heb de Q&A's t.a.v. ecocide overgenomen van IGG, die deze Q&A's al had opgesteld t.b.v. de AVVN. Sindsdien is er geen nieuwe ontwikkeling te melden. Er wordt op dit moment gewacht op JenV, die de stukken nog door de lijn moet krijgen.

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 24 september 2021 13:07

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: Achterzak - QA ecocide en Food Systems Summit voor debat op verzoek van DGIS

Importance: High

From:	5.1.2e	5.1.2e
-------	--------	--------

Sent: dinsdag 14 september 2021 14:23

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; DGIS <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Achterzak - QA ecocide en Food Systems Summit voor debat op verzoek van DGIS

Importance: High

Dag 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Op verzoek van 5.1.2a zijn bijgaande twee QA's door IGG opgesteld t.a.v. *ecocide en de food systems summit* voor het AVVN debat. Heb even overlegd met 5.1.2a van CPK en zij gaf aan dat dit het beste mee kan in het 'achterzak-dossier'. Hierbij daarom aan jullie. Laat me graag weten of je er zo mee uit de voeten kunt en/of dat ik het nog ergens op de SWR kan invoegen in het dossier.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T M 5.1.2e

From:	5.1.2e	5.1.2e
-------	--------	--------

Sent: dinsdag 14 september 2021 13:37

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Spreekpunten over ecocide en Food System Summit

Dag allen,

Zie bijgaand twee QAs hierover met dank aan 5.1.2e.

Wie beheert de naleveringen voor het debat?

Hoor graag als er verdere aanvullingen gewenst zijn.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2@minbuza.nl <5.1.2@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 14 september 2021 11:51

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: Spreekpunten over ecocide en Food System Summit

Hi **5.1.2e** wil jij iets maken voor avvn debat vanavond over ecocide (in relatie tot FSS)?

100100

5.1.2e

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Datum: dinsdag 14 sep. 2021 11:46 AM

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Kopie: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Onderwerp: RE: Spreekpunten over ecocide en Food System Summit

Goed punt doen we

Sent with BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Date: Tuesday, 14 Sep 2021, 11:44 AM

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Spreekpunten over ecocide en Food System Summit

Kunnen jullie een spreeklijn maken voor R op terrein ecocide en Food Systems Summit - stel dat dat opkomt door van Raan?

Debat is voor vandaag, 5 uur.

[5.1.2e]

Sent with BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Mon 9/27/2021 11:26:19 PM
Subject: Instructie COJUR ICC
Received: Mon 9/27/2021 11:26:20 PM
Instructie COJUR ICC d.d. 28-09-2021.docx

Ha [5.1.2e]

Excuus voor het feit dat jullie de concept instructie pas zo laat ontvangen. Als ik binnenkort beter ben ingewerkt, dan hoop ik de instructies in het vervolg ruim van tevoren met jullie te kunnen delen.

Ik heb de punten die we eerder bespraken uitgeschreven. Mochten jullie tijd hebben om er nog een kritische blik op te werpen, dan zie ik jullie aanpassingen en/of aanvullingen uiteraard graag tegemoet.

Met beste groet,

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: DOB-PID
Sent: Wed 10/6/2021 3:47:46 PM
Subject: FW: 247Foxy: Accordering gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Received: Wed 10/6/2021 3:47:47 PM

Beste 5.1.2e,
Beide sets zijn akkoord bevonden door M en R, brieven worden zo verstuurd.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
DOB-PID

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 16:09
Aan: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>
Onderwerp: RE: 247Foxy: Accordering gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Yes, kan worden klaargezet! Dankjewel!

5.1.2e
From: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>
Sent: woensdag 6 oktober 2021 15:42
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: 247Foxy: Accordering gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'
Hi 5.1.2e
M + R akkoord, mag het op de app en verstuurd worden?
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2i @minbuza.nl <5.1.2i@minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 14:58
Aan: DOB-PID <5.1.2i@minbuza.nl>
Onderwerp: 247Foxy: Accordering gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'

Beste collega,
Uw akkoord is gevraagd op dossier Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'. Klik [Verzoek aan M inzake Feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede'](#) om naar het dossier te gaan.

Let op: deze notificatie niet doorsturen per mail. Accorderen, toewijzen of afstemmen met collega's doet u in applicatie 247Foxy. Mocht u eenmet het systeem op prijs stellen, dan kunt u zich inschrijven voor een trainingde Academie. Voor vragen kunt u contact opnemen 5.1.2e @minbuza.nl.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e - BD/DJOA/AIRS 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e - BD/DRC/FO 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e -
BD/DWJZ/SSR 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e

Sent: Thur 10/7/2021 4:10:34 PM

Subject: RE: Ecocidevragen aan TK verzonden

Received: Thur 10/7/2021 4:10:35 PM

Bravo, 5.1.2e ! Het was een mammoetklus, dank voor je geduldige maar ferme coördinatie.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 7 oktober 2021 15:42

To: 5.1.2e <5.1.2e >; 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e - BD/DJOA/AIRS <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DRC/FO <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DWJZ/SSR <5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: Ecocidevragen aan TK verzonden

Dag allen,

Ik ben blij jullie te kunnen zeggen dat de ecocide-stukken naar de Kamer zijn gestuurd, met instemming van minJV, minBHOS, minBZ. Heel veel dank voor de samenwerking hieraan.

Hartelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e
M +31
5.1.2e @minbuza.nl

5.1.2e

1255640

To: 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 10/22/2021 1:15:15 PM
Subject: paar passieve punten ICC - NY
Received: Fri 10/22/2021 1:15:00 PM
deputyprosecutors.20211010 - Lettre du Procureur a'laPre'sidenteAEP - Processus de se'lection des candidats.fr.10oct212240.pdf

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

In aanvulling op het overzicht van lopende ICC-zaken dat we woensdag met de nieuwe PV ICC bespraken, zou ik jullie nog een paar passieve punten meegeven waar jullie volgende week in NY mogelijk op aangesproken kunnen worden door collega's.

∇ Hervormingsproces ICC: NL treedt als gastland van het Strafhof alsmede gelet op de rol van 5.1.2e 5.1.2e als coordinator van de hervormingsdiscussie niet op de voorgrond in de discussie over de hervorming van het Strafhof. Voor NL is het van belang dat er tijdige en concrete invulling wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Independent Expert Review van 2020. Om het momentum te bewaren is het van belang dat de komende ASP (dec 2021) een duidelijke resolutie aanneemt over de belangrijkste onderdelen van het hervormingsproces, onder meer om de druk op het Hof en verdragspartijen te houden en vooruitgang te boeken in 2022. Verbetering van het werkklimaat (accountability; effectieve klachtenprocedures etc) is hierbij een speerpunt.

∇ Kandidaturen: de kwaliteit van de rechters, aanklager en andere hoge functionarissen van het Strafhof is van essentieel belang voor de slagkracht van het Hof. Gelukkig zijn op dit gebied de afgelopen periode concrete verbeteringen ingezet, onder mee door versterking van de rol van het onafhankelijke *Advisory Committee on Nominations*, aanbevelingen omtrent het versterken van het nationale selectieproces voor kandidaat rechters, en het houden van openbare hoorzittingen met kandidaten. Deze lijn moet worden voortgezet en versterkt.

Op dit moment speelt de discussie rondom de benoeming van twee plaatsvervangende Aanklagers. Deze beslissing wordt tijdens de komende ASP genomen. Na een robuuste selectieprocedure met deelname van externe experts, zijn de volgende 6 kandidaten geshortlist, waarbij zowel uit lijst A (vrouwelijke kandidaten) als lijst B (Franstalig en/of civil law systeem) een kandidaat gekozen moet worden

List A:

- o 5.1.2e (Canada)
- o 5.1.2e (France);
- o 5.1.2e (Italy)

List B

- o 5.1.2e (Senegal)
- o 5.1.2e (Guatemala)
- o 5.1.2e (France)

NL zal zijn inzet op grond van een inhoudelijke beoordeling van de kandidaten bepalen.

∇ Begroting: het is duidelijk dat de groeiende werklast van het Hof (volgend jaar 5 zaken) meer middelen vraagt. Dit wordt erkend door het CBF (Committee on Budget) dat anders dan eerdere jaren voor een 5% verhoging pleit. Hoewel de door het Hof voorgestelde verhoging van bijna 10% wellicht niet reëel is, zal het budget wel aanzienlijk verhoogd moeten worden.

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1 5.1.2e
5.1.2e Mon 10/25/2021 3:26:48 PM
Subject: RE: mogelijke prioriteiten NL voor Strafhof komende jaren
Received: Mon 10/25/2021 3:26:49 PM
Prioriteiten NL inzet t.a.v. ICC.docx

Beste allen,
Zie graag het bijgevoegde document voor mijn suggesties voor de discussie over de prioriteiten van de NLse inzet t.a.v. het ICC. Ik heb de onderstaande punten van 5.1.2e ook in dit schetsmatige overzicht opgenomen.
Ik ben daarnaast zo vrij geweest om ook nog een paar tamelijk wilde ideeën op te nemen, die hoogstwaarschijnlijk niet de eindstreep zullen gaan halen, maar het kan wellicht geen kwaad om daarover ook eens van gedachten te wisselen.
Met beste groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: woensdag 20 oktober 2021 15:28
To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl;
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

Subject: mogelijke prioriteiten NL voor Strafhof komende jaren

- Beste collega's,
- Als mogelijke prioriteiten voor de notitie over de NLse inzet ten aanzien van het Strafhof komende jaren de komende jaren zou ik de volgende onderwerpen willen voorstellen, in willekeurige volgorde. Deze kunnen na discussie verder worden uitgewerkt.:
- 1) Vrijwillige samenwerking: we moeten ervoor zorgen dat er een bredere basis komt onder de verdragspartijen om de lacunae in het Statuut op te vullen, onder meer om te zorgen dat niet alles op het bord van het gastland terecht komt. Dit vergt wat gerichtere inzet – samen met het Hof – om andere vrienden van het ICC ervan te overtuigen een kleinere bijdrage te leveren door het opnemen van vrijgesprokenen, veroordeelden, getuigen etc. Een eerste symbolische stap hierbij is het sluiten van een of meer van de 4 categorieën akkoorden over vrijwillige samenwerking. Ook kan gedacht worden aan “burden sharing”, bijv binnen regionale groepen.
  - 2) Verbetering kwaliteit rechters en andere topfuncties Hof: ondanks het prestige van de functie en het vorstelijke salaris blijft het moeilijk om de beste juristen aan te trekken voor de rechtersfuncties. Te vaak worden politieke kandidaten zonder al te veel relevante ervaring naar voren geschoven en – vaak op basis van steunruil – gekozen. Daarom is het essentieel om de screening van deze kandidaten te verbeteren. Hierbij speelt het Advisory Committee on Nominations een grote rol (dat zelf ook uit voortreffelijke leden moet bestaan) maar ook de publiekelijke screening door NGOs en publiek, zoals bijv in de rond tafel gesprekken die in de selectie van de laatste lichting rechters en de Aanklager heeft plaatsgevonden. Ook dient te worden ingezet op de versterking van de nationale selectie procedures, bijv o.b.a. de aanbevelingen van het ACN: openbare vacatures, nationaal selectiecomitee, etc. Daarnaast dient de procedure voor de screening van kandidaten op de shortlist door/namens het Hof verbeterd te worden. Bij de laatste ronde van selectie van de Aanklager bestond helaas geen enkele mogelijkheid om bijv “me too” signalen te verifiëren.
  - 3) Uitbreiding universaliteit: voor de kracht en geloofwaardigheid van het Hof is het van belang dat nieuwe verdragspartijen zich blijven melden en we niet alleen landen zien die zich terugtrekken als een onderzoek van de Aanklager te dichtbij komt (Filipijnen; Burundi etc). NL speelt een rol als coordinator universaliteit en kan verbanden leggen met andere actoren (vz ASP, Hof zelf, EU, BGOs etc). Selectiviteit is hierbij wel van belang.
  - 4) Waarborgen onafhankelijkheid ICC: zoals duidelijk naar voren kwam bij de bedreiging van het Strafhof door VS sancties, rust er op NL een speciale rol als gastland in het waarborgen van de onafhankelijkheid van het Strafhof. Hoewel de VS sancties zijn ingetrokken, staat het Hof (ihb de Aanklager) bloot aan zware politieke druk en soms reële bedreigingen. Ook vooruitgang in het onderzoek naar internationale misdrijven in de Palestijnse Gebieden kan opnieuw tot grote druk op of sancties tegen het Hof leiden. Dit vergt grote inzet van NL, zowel politiek gezien als achter de schermen. Ook zorgt dit voor binnenlandse politiek debat, waar Me een rol in moet spelen.

Daarnaast moet NL een scherp oog houden op de hervormingsdiscussie van het Hof, al brengt de rol van gastland (en huidige rol van 5.1.2e 5.1.2e als coördinator) bescheidenheid met zich. Andere onderwerpen zoals de discussie over mogelijke strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf zijn interessant, maar hier hoeft/kan NL geen leidende rol inspelen, tenzij het nieuwe kabinet een andere lijn wil inslaan.

Groet,
5.1.2e

To:

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
--------	--------	--------

 @minbuza.nl]
From:

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

5.1.2e

 Fri 10/29/2021 8:10:28 AM
Subject: Ecocide stavaza
Received: Fri 10/29/2021 8:10:29 AM

13/10: Kcie wacht nog op antwoorden van van Raan. 29/0: debat nog niet gepland.
23/11: Kcie neemt petitie van Stop Ecocide NL in ontvangst

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Wed 11/10/2021 9:10:31 AM
Subject: CM: FW: BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide
Received: Wed 11/10/2021 9:10:00 AM
[Resolutie ecocide.pdf](#)

Beste collega's,

Ter info.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: dinsdag 09 nov. 2021 10:38 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, DMM-MP <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>
Kopie: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide
Ook voor jullie
Want speelde ook in NL parlement.
Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: dinsdag 09 nov. 2021 6:20 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>, IGG <5.1.2e@minbuza.nl>
Kopie: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, BRU-LNV <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: BELGIE: Parlementaire resolutie aangenomen over strafbaarstelling ecocide
Beste collega's,

- Vanmiddag is in de Commissie Buitenlandse betrekkingen van het Belgisch federaal parlement bijgaande resolutie (vgl. niet bindende motie) aangenomen die omroept om ecocide als misdaad op te nemen in het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof en in het Belgisch strafrecht. De resolutie moet nog plenair behandeld worden, maar dit is een formaliteit.
- De Kamercommissie verzoekt de regering concreet om:
- 1.een nieuw internationaal verdrag van de meest proactieve landen (de zogenaamde 'coalition of the willing') te initiëren om ecocide op internationaal niveau te vervolgen en te bestraffen;
  - 2.een wijziging in te dienen van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof in Den Haag om ecocide als nieuwe misdaad op te nemen (op dezelfde manier als misdaden tegen de menselijkheid);
  - 3.verslag uit te brengen aan het Belgisch federaal parlement over het advies dat door de deskundigen zal worden gegeven om het misdrijf ecocide op te nemen in het Belgisch Strafwetboek.
- De resolutie was ingediend door de Franstalige en Vlaamse groenen (Ecolo-Groen) en werd door een ruime meerderheid gesteund. Alleen de N-VA (Vlaams-liberaal-nationalisten) en Vlaams-Belang (extreem rechts) hebben tegengestemd. N-VA Kamerlid Anneleen van Bossuyt stelde dat je voorzichtig moet zijn met woorden die eindigen op -cide."Hoe ver kunnen we gaan? Zouden de Belgische autoriteiten voor de rechter kunnen verschijnen omdat ze nieuwe gascentrales zouden bouwen?".
- De Parlementaire Commissie is de eerste in Europa die zich uitspreekt voor de strafbaarstelling van ecocide, zowel nationaal als internationaal.
- In het Belgische federale regeerakkoord staat dat de regering "diplomatieke initiatieven zal onderzoeken en nastreven die ertoe strekken om de misdaad van ecocide, het doelbewust vernietigen van ecologische systemen, te beteugelen". Het regeerakkoord voorziet eveneens dat er aan deskundigen wordt gevraagd om advies te geven omtrent de opname van ecocide in het nieuw strafwetboek.zullen tevens bekijken hoe men ecocide dient te omschrijven voor eventuele opnamehet Belgisch strafrecht.
- In december 2020 heeft Belgisch Minister van Buitenlandse Zaken, Sophie Wilmès (MR, Waalse liberalen), tijdens haar 00109 interventie op de 19de zitting van de *Assembly of State Parties* van het Internationaal Strafhof, aandacht gevraagd1255622

problematiek van ernstige milieumisdrijven en aangegeven dat het nuttig zou zijn om in het kader van de werkzaamheden van sessies de mogelijkheid te onderzoeken misdrijven die onder het begrip “ecocide” vallen kunnen opgenomen worden in het Statuut van Rome.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e @minbuza.nl

www.nederlandwereldwijd.nl

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden
Kortenberglaan 4-10 | 1040 Brussel

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e,
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minjenv.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Mon 11/22/2021 12:27:00 PM
Subject: Prioriteiten NL inzet t.a.v. ICC aangevuld
Received: Mon 11/22/2021 12:27:01 PM
Prioriteiten NL inzet t.a.v. ICC aangevuld.docx

Beste Collega's,
Bijgaand een aangepaste versie van de diverse strategische prioriteiten die 5.1.2e had samengevoegd. Gaarne jullie
commentaar. Er staat in het document nog een vraag open (van 5.1.2e aan 5.1.2e). Jullie commentaar is welkom.
5.1.2e

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Mon 11/22/2021 4:50:11 PM
Subject: RE: QenAs achterzak
Received: Mon 11/22/2021 4:50:12 PM

Voor de BHOS begrotingsbehandeling

From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: maandag 22 november 2021 16:48
To: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: QenAs achterzak
Hi [5.1.2e]
Wellicht goed dat we nog iets paraat hebben op ecocide ? en nog iets op grondstoffen?
Groet
[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Subject: RE: Elementen inbreng PvdD
Received: Tue 11/23/2021 1:55:26 PM

Super, je kan evt. op de SWR een nieuw word doc toevoegen met QAs Grondstoffen oid. Er staat er nu een voor klimaat en een voor voedselzekerheid (zie [hier](#))

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 23 november 2021 13:51
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Elementen inbreng PvdD

Ja ik heb denk ik genoeg liggen en ben verder stand-by vanavond. Ik zal wel even wat in het achterzak dossier toevoegen. Verdere behandeling van het onderwerp ecocide in de TK is voorzien in de commissie BZ en niet BHOS, en dit wacht op de beantwoording van feitelijke vragen gesteld aan de initiatiefnemer van de PvdD zelf, dat maakt ze wellicht iets terughoudender in dit debat.

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 23 november 2021 13:46
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Elementen inbreng PvdD
Hi 5.1.2e ik had 5.1.2e gevraagd en die had nog wat gereed liggen. Klopt 5.1.2e?
Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Datum: dinsdag 23 nov. 2021 12:58 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Onderwerp: FW: Elementen inbreng PvdD
Hi 5.1.2e,
Moeten we nog iets voorbereiden tav ecocide? Staat niet expliciet genoemd, maar valt wellicht onder de "gebruikelijke onderwerpen" van de PvdD?
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 23 november 2021 12:40
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Elementen inbreng PvdD
Importance: High

Zie onder - Het is meer dan we in het verleden hebben gehad...
5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: dinsdag 23 november 2021 12:34
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: PvdD
Slechts hoofdlijnen, maar is toch wat ☺
We gaan het hebben over de promotie van de agrarische sector in t buitenland, klimaatfinanciering en onze gebruikelijke onderwerpen

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 26 november 2021 4:12:44 PM
Subject: RE: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag
Received: Fri 11/26/2021 4:12:45 PM

Laat ik graag aan jullie over, maar wellicht verstandig in het kader van het managen van de verwachtingen. Ook kan dan worden verwezen naar de relevante kamerstukken.

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 november 2021 15:57

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Dank, 5.1.2e. Ik had het nog niet ontvangen. Zal het met 5.1.2e en DMM bespreken. 5.1.2e vraagt niet om een reactie, maar wellicht wel goed om dit kort te doen?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 26 november 2021 15:54

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Ha 5.1.2e,

Had dit bericht jou (en 5.1.2e) al bereikt? Mocht dat niet het geval zijn, zou jij het dan willen doorzetten naar 5.1.2e.

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@envirosecurity.org>

Sent: donderdag 25 november 2021 15:59

To: DJZ 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Den Haag, 25 november 2021

Aan:

5.1.2e
5.1.2e

Directie Juridische Zaken

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Geachte 5.1.2e

Van 6-11 december 5.1.2e

5.1.2e

Zoals u wel weet is er al jaren een campagne aan de gang om ecocide (U zie definitie van juni dit jaar: <https://566259-1829772-1-raikfcquaxqncofqfm.stackpathdns.com/wp-content/uploads/2021/06/SEFoundationCommentaryandcoretextrev6.pdf>) de vijfde misdaad tegen de vrede in het Statuut van Rome te maken. (U weet waarschijnlijk ook dat tijdens de onderhandelingen over het Statuut in de jaren '90 o.m. door Nederland het artikel over ernstige milieucriminaliteit uit het ontwerp-statuut is gehaald.)

Helaas is het nu ook zo dat bij brief van de ministers Blok (BuZa) en Kaag (BHOS) van 26 april j.l. (BZDOC 1235421577-13)

strafbaarstelling van ecocide door het ICC afgewezen is en dat het op basis hiervan dus hoogst onwaarschijnlijk is dat de

Nederlandse delegatie zich tijdens de komende ASP zal inzetten voor opname van ecocide in het Statuut van Rome.

In onze kringen denken wij dat dit – uiteindelijk – een onhoudbare stellingname is. Alom ter wereld, ook in religieuze kringen door Paus Franciscus en Patriarch Bartholomeus en in politieke kringen als het Europees Parlement en in uitingen van EU Commissaris Frans Timmermans, wordt adoptie van ecocide in het Statuut van Rome van urgent en eminent belang geacht.

Als kampioen internationaal recht, met in artikel 90 Grondwet de bevordering van de internationale rechtsorde, met Den Haag als vestigingsplaats van het Strafhof, met de exponentiële toename van de ecologische bedreigingen van de aarde, kan het toch niet zo zijn dat Nederland diegenen die daar moedwillig aan bijdragen, straffeloos laat doorgaan?

Voor Nederland moet toch ook van belang zijn wat in buurland België gebeurt: u zie hier het besluit van de Commissie

Buitenlandse Betrekkingen van het Belgisch parlement:

<https://www.stopecocide.nl/persberichten-overzicht/commissie-buitenlandse-betrekkingen-van-het-belgisch-parlement-wil-dat-ecocide-een-internationale-misdaad-wordt>

We mogen verwachten dat tijdens de ASP de Kleine Eiland-staten, die door zeespiegelstijging en extreme weersgebeurtenissen in hun voortbestaan bedreigd worden, voorstellen voor amendering van het Statuut met ecocide gedaan zullen worden. Gaat Nederland dan tegenstemmen?

Uiteraard blijven wij aandringen op Nederlandse steun voor een ecocide-amendement en het zou de Nederlandse regering sieren '00113r zij haar positie zou willen herzien!

1255652

Voor de goede orde deel ik u mee dat op dit punt ook de geïnteresseerde kamerleden benaderd zijn om met de regering nog voorafgaand aan de ASP in overleg te treden.

Gaarne dank ik u voor uw aandacht.

Natuurlijk is het ook zo dat wij graag, indien gewenst, toelichting geven op het gestelde in dit bericht.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

W: www.envirosecurity.org

www.stopecocide.nl

T: +31 (6) 5.1.2e

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Mon 12/6/2021 6:29:26 PM
Subject: RE: Graag jouw akkoord - Ecocide
Received: Mon 12/6/2021 6:29:26 PM

Eens met deze lijn 5.1.2e Excuus voor mijn late reactie. Hoe was het vandaag?

Sent with BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Date: Monday, 06 Dec 2021, 4:49 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Graag jouw akkoord - Ecocide

Ha 5.1.2e,

Zou ik de onderstaande mail nog even onder je aandacht mogen brengen?

Alvast bedankt en met beste groet,

5.1.2e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Datum: donderdag 02 dec. 2021 5:45 PM
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Onderwerp: ICC - Ecocide - graag jouw oordeel

Ha 5.1.2e,

5.1.2e is benaderd door het Institute for Environmental Security / Stop Ecocide met de vraag of de NL regering het eerder ingenomen standpunt t.a.v. het opnemen van ecocide in het Statuut van Rome zou willen herzien en meer in het bijzonder of NL zal tegenstemmen als er door Kleine Eiland-staten een amendement daaromtrent zou worden voorgesteld. Zie eventueel de mail helemaal onderaan.

In de meest recente Kamerbrief van 6 oktober is de volgende passage opgenomen:

“Het kabinet heeft kennis genomen van de onderzoeken door EU-lidstaten en volgt de uitkomsten van deze onderzoeken met interesse. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op de initiatiefnota van Raan over ‘Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede’ concentreert dit kabinet zich op andere manieren om bescherming van natuur en biodiversiteit vorm te geven. Het kabinet heeft ten aanzien van het strafbaar stellen van ecocide een afwachtende houding.”

5.1.2e stelt voor om als volgt te reageren: ontvangst bevestigen en aangeven dat de discussie hierover nog gaande is / wij in afwachting zijn van het standpunt van de nieuwe regering hieromtrent.

Zou jij kunnen aangeven of jij het ook eens bent met deze lijn?

Alvast bedankt en met beste groet,

5.1.2e

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 15:03

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Dankjewel – dat lijkt me een prima antwoord, maar ik leg het ook nog even voor aan 5.1.2e, dit is een gevoelig onderwerp.

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 14:43

To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Ha 5.1.2e,

1256795

HC is benaderd door het Institute for Environmental Security / Stop Ecocide met de vraag of de NL regering het eerder ingenomen standpunt t.a.v. het niet opnemen van ecocide in het Statuut van Rome zou willen herzien en meer in het bijzonder of NL zal tegenstemmen als er door Kleine Eiland-staten een amendement daaromtrent zou worden voorgesteld.

Ik zou willen voorstellen om langs de door HC voorgestelde lijn te reageren: ontvangst bevestigen en aangeven dat de discussie hierover nog gaande is / wij in afwachting zijn van het standpunt van de nieuwe regering hieromtrent.

Ben je het daarmee eens?

Hgrt,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1256793

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1256793

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e
5.1.2e Tue 12/7/2021 2:29:59 PM
Subject: RE: HR - CIL
Received: Tue 12/7/2021 2:30:00 PM

Dank voor het doorsturen! Misschien zet ik het even op tijdens koken en eten.

Voor een klein land is 5.1.2a onwijs actief he? Mooi om te zien, zowel met de lobby van een AO bij het IGH over klimaat en mensenrechten, en op dit thema. Maar goed, logisch als je first hand alles ervaart...

From: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 14:25

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: HR - CIL

Dank voor de ecocide link: nog geen statement van 5.1.2a gezien/gehoord en ook niet beschikbaar op hun website. Vooral ketelmuziek dus.

Als je interesse hebt, vanavond dit side event:

Ecocide: a fifth crime defined (co-hosted by Bangladesh, Samoa, Vanuatu, Stop Ecocide Foundation, Institute for Environmental Security and The Hague Peace Projects)

18:30 – 20:00 .....via Zoom

Meeting link:

5.1.2i

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 14:21

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: HR - CIL

Oh dear, wil ik dit lezen?

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 14:19

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: HR - CIL

Schabas on HR as CIL...

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/20/2021 12:17:57 PM
Subject: FW: Ecocide - vervolg
Received: Mon 12/20/2021 12:17:00 PM

Ha allen,
Zie hieronder bericht van DMM (dossierhouder internationaal strafhof). Eerder had 5.1.2e aangegeven het ecocidedossier over te nemen. Nu moet hij dat toch een beetje afzwakken zo blijkt. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat wij er daar mee akkoord moeten gaan.
Ik zou dit alleen eventjes laten liggen tot het moment dat het ook echt weer gaat opspelen, en dat is pas als de Kamercommissie het debat over de initiatiefnota ecocide van de PvdD inplant met een van onze nieuwe ministers. Dan zal er even met DMM en DJZ moeten worden afgesproken wie dat gaat coördineren vanuit BZ, en daar hoort dan ook bij dat diegene de andere ministeries betreft waar nodig (J&V, LNV).
Los daarvan doe ik eigenlijk niks aan ecocide; 5.1.2e vraagt nog wel eens om achterzak QAs en daar gebruiken we dan die enorme lijst voor die we ooit voor de kabinetsreactie op de initiatiefnota over ecocide hebben gemaakt. Je zou er op aan kunnen sturen dat die vragen van 5.1.2e niet meer naar ons maar naar 5.1.2e bij DMM worden uitgezet in het vervolg, maar eerlijk gezegd is het niet meer aan bod geweest het afgelopen half jaar.
Ik zal de links en stukken wel opnemen in mijn overdrachtsdossier, dan kunnen jullie het in ieder geval vinden.

Groet!
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: maandag 20 december 2021 12:10
To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide - vervolg
Ha 5.1.2e,
Goed dat je het aangeeft. Ik zal het ook terugleggen bij mijn afdelingshoofd en degene die mij zal vervangen 5.1.2e 5.1.2e.
Op het moment dat het dossier weer gaat spelen kunnen jullie denk ik het beste uitmaken hoe de coördinatie dan precies te doen. Naast de Kamerdebatten doe ik er tussendoor ook niks mee, in die zin is het eigenlijk geen levend 'dossier' waar op gecoördineerd hoeft te worden.

Groeten en fijne feestdagen!
5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 17 december 2021 16:11
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide - vervolg
Beste 5.1.2e,
Ik ben bang dat ik je moet laten weten dat mijn leidinggevende niet akkoord is met het door mij overnemen van de algehele coördinatie van het ecocide-dossier en dat ik uitsluitend mag coördineren als toekomstige Kamervragen overwegend betrekking hebben op het ICC. Dit houdt mede verband met het feit dat uit het recente MTO is gebleken dat de werkdruk bij onze afdeling veel te hoog is en dat er daarom wordt gekeken naar manieren om die werkdruk terug te brengen.
Ik ben dus bang dat ik te voorbarig ben geweest, waarvoor mijn excuus.

Met beste groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 11 november 2021 11:05
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide - vervolg
Bedankt allebei ☺ !
Prima om de overdracht na de 13^e te doen, er is geen haast bij. Fijn dat je het over kunt nemen!

Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: woensdag 10 november 2021 18:33
To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Ecocide - vervolg
001175.1.2e

Ook van mijn kant van harte gefeliciteerd!! (Excuses, ik had over het mooie nieuws heen gelezen...)

Alle goeds, en met ecocide komen we er wel uit.

Groet,

5.1.2e

Sent with BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Date: Wednesday, 10 Nov 2021, 6:05 PM

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Ecocide - vervolg

Ha 5.1.2e,

Sorry voor het late antwoord en van harte gefeliciteerd met dit mooie nieuws!

Ik neem vanuit DMM graag de coördinatie van dit dossier over. Wellicht kunnen we de overdracht even doornemen als er nieuws is of anders bij voorkeur na 13 december (als jou dat ook uitkomt). Dan is de drukte rond de jaarvergadering van het ICC namelijk over.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 1 november 2021 09:56

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Ecocide - vervolg

Ha 5.1.2e 5.1.2e

Alles goed?

Na het opsturen van onze prachtige antwoorden over ecocide is het stil vanuit de Kamercommissie. Dit blijkt te zijn omdat de initiatiefnemer Van Raan de aan hem gestelde feitelijke vragen nog niet heeft beantwoord. Pas als die binnen zijn zal er een debat worden gepland. Op 23/11 neemt de Kcie nog wel een petitie in ontvangst van de Stop Ecocide Now stichting maar dat staat er verder los van (al kunnen daar wel weer vragen uit voortkomen natuurlijk).

Het is nog niet helemaal duidelijk dus wanneer dit een vervolg zal krijgen. Als het echter zo ver is, zou ik de *lead* willen overdragen naar DMM en/of DJZ. De nadruk ligt toch vooral op internationaal (straf)recht en het krachtenveld rondom het strafhof. IGG heeft de coördinatie afgelopen periode opgepakt omdat er snel meters gemaakt moesten worden, maar een inhoudelijke relatie met ons eigen werk op grondstoffen is er niet. Meer praktisch is het ook zo dat ik 5.1.2e en IGG-collega 5.1.2e uit het klimaatteam die vaak ook bijsprong op dit dossier vertrekt in november 5.1.2e

Het leek me goed dit alvast bij jullie aan te kaarten omdat we niet weten wanneer het weer gaat spelen, hoor graag de reacties!

Met groet,

5.1.2e 5.1.2e

.....
Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

.....
T +31 5.1.2e

M +31 5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/20/2021 1:28:15 PM
Subject: RE: Beantwoording mail inzake Ecocide
Received: Mon 12/20/2021 1:28:16 PM

Dag allen,

Met excuses ik ben een ruime week ziek geweest dus vandaar een late reactie. Wellicht inmiddels niet meer nodig maar voorgestelde lijn lijkt mij prima. We kennen de lobby voor dit punt, de kabinetsreactie van 6 okt heeft echter de kabinetslijn uiteengezet, en tot er een nieuw kabinet naar kijkt blijft dat de lijn inderdaad.

Het wachten is overigens op een nieuw kabinet maar ook op de partij van de dieren zelf die nog feitelijke vragen moeten beantwoorden over de initiatiefnota ecocide die ze indienden en pas daarna zal de kamercommissie het nota-overleg inplannen.

@ 5.1.2e het zou interessant zijn te weten of er nu ook echt amenderingsvoorstellen zijn ingediend over dit onderwerp.

Groet!

5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: maandag 13 december 2021 10:46

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: Beantwoording mail inzake Ecocide

Beste 5.1.2e, allen,

Ik zag net dat ik door de ASP-drukke nog niet had gereageerd op de onderstaande mail.

DMM (5.1.2e) is akkoord met de voorgestelde lijn: ontvangst bevestigen en aangeven dat de discussie hierover nog gaande is / wij in afwachting zijn van het standpunt van de nieuwe regering hieromtrent.

In de meest recente Kamerbrief van 6 oktober is de volgende passage opgenomen:

“Het kabinet heeft kennis genomen van de onderzoeken door EU-lidstaten en volgt de uitkomsten van deze onderzoeken met interesse. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op de initiatiefnota van Raan over ‘Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede’ concentreert dit kabinet zich op andere manieren om bescherming van natuur en biodiversiteit vorm te geven. Het kabinet heeft ten aanzien van het strafbaar stellen van ecocide een afwachterende houding.”

5.1.2e 5.1.2e van IGG (in cc) heeft het Ecocide-dossier tot nu toe gecoördineerd.

@ 5.1.2e: Zie graag de mail hieronder van 5.1.2e van het Institute for Environmental Security / Stop Ecocide. Kun jij aangeven of jij het ook eens bent met de hierboven voorgestelde lijn? En zullen we deze week even de overdracht van het Ecocide-dossier bespreken?

Bij voorbaat dank en met beste groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 11:11

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Dank 5.1.2e,

Het lijkt mij wel netjes om de ontvangst te bevestigen en aan te geven dat hierover nog discussie gaande is. 5.1.2e, zou jij aub willen peilen wat de gedachten bij DMM hierover zijn?

Dan kunnen we op die basis een reactie maken.

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 10:09

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: FW: 20e Assembly of State Parties Internationaal Strafhof 6-11 december 2021 World Forum Den Haag

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Dit kwam met enige vertraging via de DJZ postbus binnen. Ik laat aan jullie over een reactie gewenst is – hij vraagt er niet om. Vwb de beleidsvraag is dit afhankelijk van de positie die het nieuwe kabinet zal innemen. Er moet ook nog een debat tussen M (en misschien MinJ&V) en Kamer plaatsvinden over de initiatiefnota van Van Raan.

Groet,

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID= 1255652

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @icc-cpi.int; 5.1.2e < 5.1.2e @ 5.1.2a >; 5.1.2e < 5.1.2e @ 5.1.2a >; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @ 5.1.5 >; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @icc-cpi.int
Bcc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/17/2022 4:59:36 PM
Subject: Request for Information on the Pacific Islands/RS
Received: Thur 3/17/2022 4:59:00 PM

Dear colleagues,

In preparation of the meeting in NY we will prepare a short briefing note for our Permanent Representative. This could also serve for the President's preparation and for subsequent use? Thank you, 5.1.2e for the information you sent previously in your email of October last year (below).

Would you have (perhaps recent) information on the relevant Pacific Island states? This concerns in particular the Pacific Island States that may accede: Solomon Islands, Tonga, Micronesia, Papua New Guinea, and Tuvalu.

But also the experiences of PI-States that are already States Parties: Fiji (1999), Kiribati (2019), Vanuatu (2011) are relevant.

In terms of the thematic topics linked to accession, I am thinking of

- a) security (specially for smaller states,
- b) sea level rise and ecocide,
- c) contribution to international rule of law and accountability,
- d) technical assistance for accession and implementation.

Let me know if you have any information or thoughts. Would be good to have a few lines at least per country.

Kind regards,

5.1.2e

From: 5.1.2e < 5.1.2e @icc-cpi.int >

Sent: woensdag 27 oktober 2021 15:42

To: 5.1.2e < 5.1.2e @ 5.1.2a >; 5.1.2e < 5.1.2e @ 5.1.2a >; 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl >;
5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl >

Cc: 5.1.2e < 5.1.2e @icc-cpi.int >

Subject: Information on the Pacific Islands

Dear all,

As promised in our last meeting, I am sending you the information we have on the Pacific Islands. Unfortunately, these documents are not very recent (the latest are the 2 Word documents from 2019).

I hope this helps.

Kind regards,

5.1.2e

International Criminal Court / Cour Pénale Internationale

T: +31 5.1.2e

M: +31 5.1.2e @icc-cpi.int

www.icc-cpi.int

This message contains information that may be privileged or confidential and is the property of the International Criminal Court. It is intended only for the person to whom it is addressed. If you are not the intended recipient, you are not authorized by the owner of the information to read, print, retain copy, disseminate, distribute, or use this message or any part hereof. If you receive this message in error, please notify the sender immediately and delete this message and all copies hereof.

Les informations contenues dans ce message peuvent être confidentielles ou soumises au secret professionnel et elles sont la propriété de la Cour pénale internationale. Ce message n'est destiné qu'à la personne à laquelle il est adressé. Si vous n'êtes pas le destinataire voulu, le propriétaire des informations ne vous autorise pas à lire, imprimer, copier, diffuser, distribuer ou utiliser ce message, pas même en partie. Si vous avez reçu ce message par erreur, veuillez prévenir l'expéditeur immédiatement et effacer ce message et 00119 les copies qui en auraient été faites.

1255759

Received: Sun 5/29/2022 6:57:14 PM

[illegible]

Hoi5.1.2e

Goed punt, het is gebaseerd op enigszins verouderde informatie. Er is echter niet per se sprake van een automatische overdracht denk ik, maar meer van het feit dat er sinds het najaar (en dus ook de wisseling van het kabinet) geen ontwikkelingen zijn die bij BZ in het oog zijn gesprongen naar ik begrijp. Gaan er dus vanuit dat op dit punt het beleid niet substantieel zal wijzigen. Maar om het iets te actualiseren heb ik nu een aanvullende bullet gemaakt met verwijzing naar huidige Coalitieakkoord (waarin biodiversiteit wordt genoemd, op p.6), zie geel. @Collega's, nog aanvullingen?

5.1.2i

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Hi 5.1.2e

Dank je wel!

Ik zie in de antwoorden dat de minister verwijst naar een eerdere kabinetsreactie en kamerbrief. Die dateren echter uit de tijd van het vorige kabinet (zij het van dezelfde kleur). Is het een automatisme dat de positie 1 op 1 hetzelfde is cq. moet dit niet iets actiever namens dit kabinet worden geformuleerd?

5.1.2e

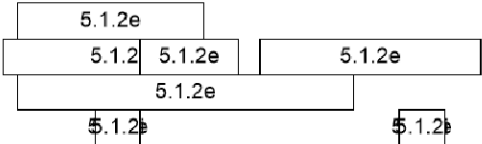
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 5 april 2022 14:14

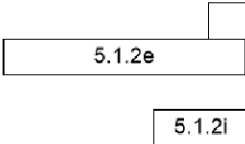
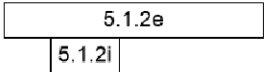
Tr00120.1.2e.1.2e < 5.1.2e @minbuza.nl>

1257314

1257314

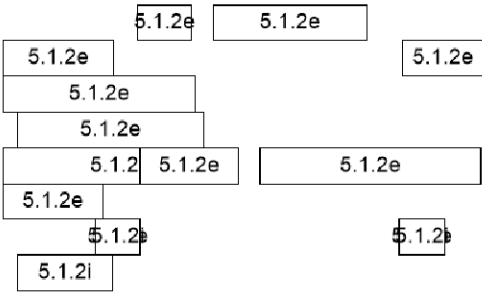
5.1.2e

5.1.2e

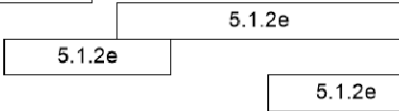
5 5.1.2e

5.1.2e

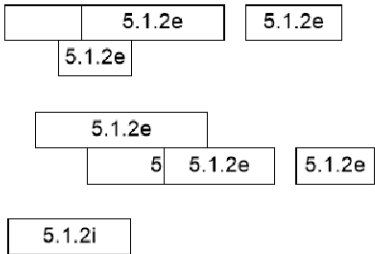

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2i

5.1.2i

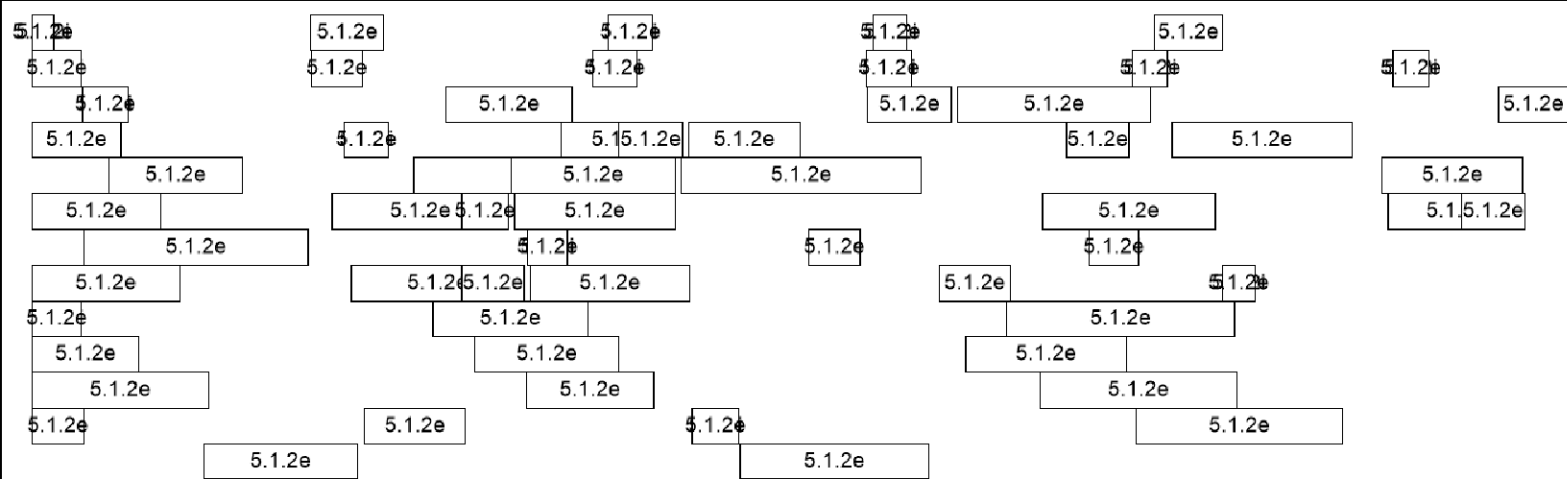
buiten verzoek.

5.1.2e

buiten verzoek.

buiten verzoek.

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Tue 8/30/2022 10:32:15 AM
Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo
Received: Tue 8/30/2022 10:32:00 AM

Heel fijn, merci!

From: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 11:32

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Goedemorgen [5.1.2e]!

Yes, ik ga er straks naar proberen te kijken.

Groeten, [5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 11:31

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Morgen [5.1.2e],

We hebben wat KVs binnengekregen over milieuschade door RF in OEK. Ik zal wat opnemen over ICC/RS maar misschien goed om ook te verwijzen naar recente ontwikkelingen binnen het HOR? Zou jij daar misschien in mee kunnen denken?

Groeten!

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 8/30/2022 11:28:26 AM
Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo
Received: Tue 8/30/2022 11:28:00 AM

Ok, dan voeg ik het daar toe!

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:28

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Wellicht kunnen we dat het beste voegen in het antwoord op de vraag naar ecocide.

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:27

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Idd – kabinet zet zich in voor... etc ;-)

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:26

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Dat kan. En we hebben ook nog een recent CAVV advies plus bijbehorende kab reactie op dit onderwerp, toch?

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:24

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Dank je, 5.1.2e! Moeten we nog verwijzen naar recente output van ILC?

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:20

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

Ik heb het antwoord op vraag 5 ingevoegd. De KVs stellen de staat van het recht voor wat betreft de bescherming van het milieu in de context van het HOR wat te rooskleurig voor. Ik heb de neiging nog te zeggen dat de bewijslast voordat er sprake is van een schending van het HOR op het gebied van de bescherming van het milieu erg hoog is – laat staan die voor het begaan van het oorlogsmisdrijf in artikel 8 (2)(b)(iv) van het Verdrag van Rome. Maar dat is wellicht een beetje flauw, want de regering is natuurlijk voor de bescherming van het milieu.

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID= 1255659

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 8/31/2022 9:39:19 AM
Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo
Received: Wed 8/31/2022 9:39:00 AM

Hartelijk dank, 5.1.2e! We voegen het toe.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 31 augustus 2022 10:26

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Antwoord-Vragen-van-de-leden-van-Raan-en-Teunissen-PvdD-aan-M-over-ecocide-doo

5.1.2e, nog even deze suggestie bij vraag 7:

Vraag 7 – DJZ/DMM

Kunt u als partij bij het Statuut van Rome er bij het Strafhof op aandringen de milieuclausule wel mee te nemen in het onderzoek?

5.1.2i

Groeten, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld in ID= 1255659

To: 5.1.2e @icc-cpi.int 5.1.2e @icc-cpi.int]; 5.1.2e 5.1.2e @icc-cpi.int]
Cc: 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Wed 8/31/2022 12:55:28 PM
Subject: Questions from our Parliament on ICC investigations in Ukraine
Received: Wed 8/31/2022 12:55:00 PM

Dear 5.1.2e dear 5.1.2e

Apologies for bothering you with the following! We have received several questions from our Parliament with regard to ecocide in Ukraine. One of the questions concerns the ICC investigation, and here we would like to touch base with you.
The question reads as follows:

Is it true that there are no indications that the International Criminal Court's mission to investigate war crimes in Ukraine also pays attention to the aforementioned environmental clause [article 8 (2) (b) (iv)], while in Ukraine there is a great sense of urgency in this regard?

It is not entirely clear us what this question refers to – our own missions under the flag of the ICC or the ICC investigations in general. We will reply for our own mission, which does not focus on damage to the natural environment, but just wanted to check with you if there is anything we can add here. For example, whether 5.1.2i
5.1.2i is also
part of your investigation, without naturally going into the details. If not, we will say something along the standard lines, which is that 5.1.2i
5.1.2i

Kind regards,
5.1.2e

1259262

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1256797

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 8/31/2022 4:22:57 PM
Subject: RE: Kamervragen 10 en 11 m.b.t. Ecocide
Received: Wed 8/31/2022 4:22:00 PM

Hij 5.1.2e
Ik zou er wel voor pleiten om te vermelden dat NL zich inzet voor betere bescherming van milieu tijdens gewapende conflicten en hierbij verwijzen naar ILC/CAVV/kabinetsreactie en een paar van de hoofdpunten daaruit overnemen. Huidige kader is immers ontoereikend. Wel kan dit evt de vraag oproepen waarom we daar wel ontwikkeling van HOR willen maar geen amendering SvR. Antwoord daarop is m.i. dat bescherming milieu tijdens gewapende conflicten ziet op reeds bestaande oorlogsmisdrijven/CaH en niet op het creëren van een geheel nieuw internationaal misdrijf (ecocide).
5.1.2e, hoe zie jij dit?
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: woensdag 31 augustus 2022 12:05
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Kamervragen 10 en 11 m.b.t. Ecocide
Ha 5.1.2e en 5.1.2e,
Vraag 10
Is de conclusie gerechtvaardigd dat de blinde vlek op milieugebied in relatie tot Oekraïne van zowel Nederland als het Internationaal Strafhof voortvloeit uit het ontbreken van ecocide als een op zichzelf staand misdrijf in het Statuut van Rome, en de verwerping van de noodzaak hiervan door het kabinet in zijn brief van 26 april 2021? [2]
Vraag 11
Geldt de argumentatie uit die brief nog steeds, of is er sprake van voortschrijdend inzicht? Zo ja, waarop is dat inzicht dan gebaseerd?
Antwoord vraag 10 en 11

5.1.2i
5.1.2e

@ 5.1.2e, jij gaf nog aan iets op te willen nemen over de drempel om schending van HOR te kunnen vaststellen te hoog ligt. Ik kan me voorstellen dat dit wat diep in gaat op de problematiek om in de antwoorden op te nemen. Zie jij een mogelijkheid om dit mee te nemen in de antwoorden op vraag 10 en 11?
@ 5.1.2e, is dit wat jou betreft voldoende? Of is een concrete verwijzing naar het CAVV advies nog van belang?
Groet,
5.1.2e
Jurist

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Juridische Zaken (DJZ/IR)
Afdeling Internationaal Recht
Den Haag
Mob. + 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1. 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e Reeds 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1. 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
--------	--------

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1256797

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 9/2/2022 10:42:45 AM
Subject: RE: KV ecocide / OEK
Received: Fri 9/2/2022 10:42:46 AM

Hi 5.1.2e,
Dank.
Wij horen ook graag nog hoe DEU tegen beantwoording aankijkt, inclusief vragen 6 en 8, dan stem ik het daarna intern af en geef
jullie een seintje.
Groeten, 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

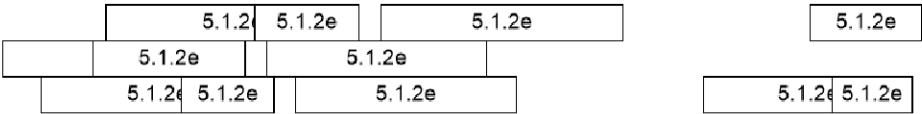
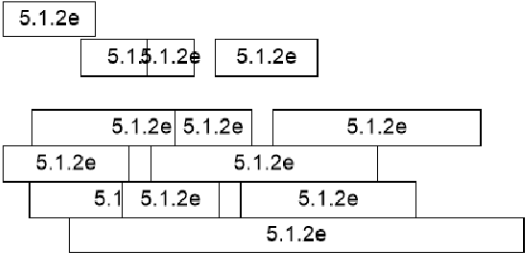
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld: 1256797

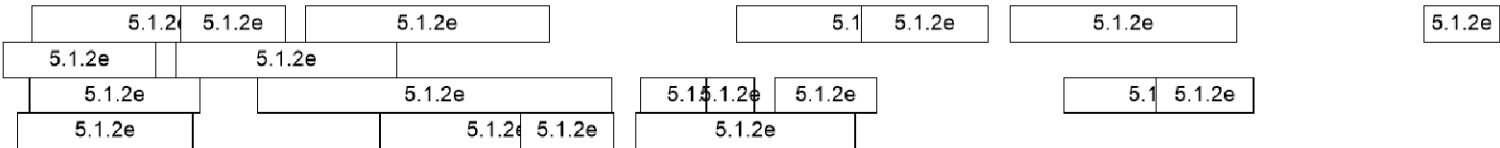
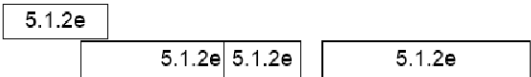
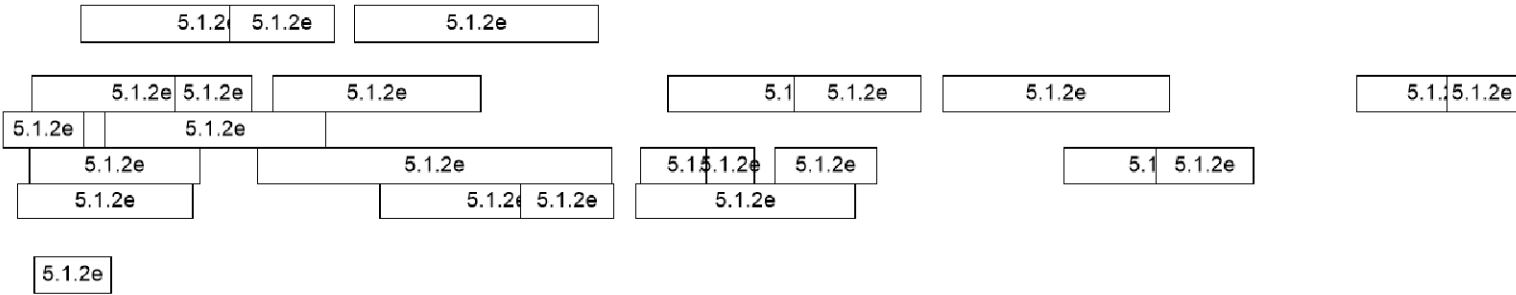
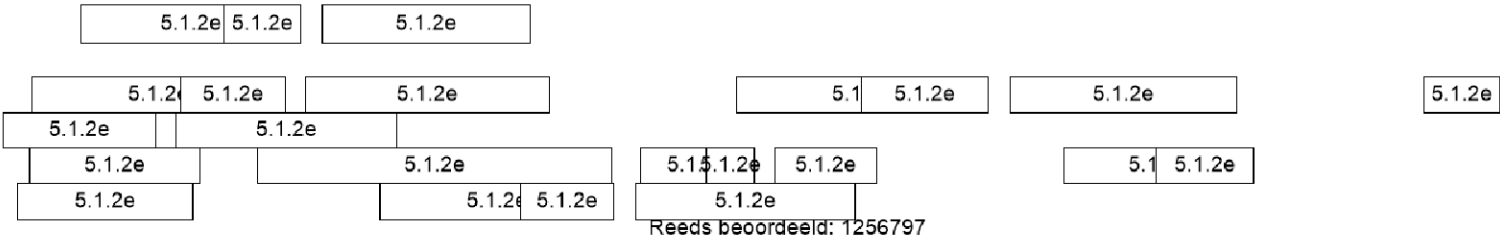
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld 1256797

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Fri 9/2/2022 4:46:02 PM
Subject: Voor akkoord: beantwoording KV Ecocide OEK
Received: Fri 9/2/2022 4:46:00 PM

Hi 5.1.2e ,

Gaarne jouw blik op de beantwoording van vragen 6 tot en met 9. [Hier](#) te vinden. We staan ook bij vragen 10 en 11 genoemd, maar daar zijn we niet in de lead, we hebben wel meegelezen.

Vraag 6 is vrij vaag, het is niet helemaal duidelijk of er ook specifiek naar de KMar missie wordt verwezen, of puur naar werk ICC. Ik had eerst nog passage over KMar opgenomen, en gevraagd hoe DEU daar tegenaan keek, maar was voor hen niet noodzakelijk.

Indien jij er anders tegenaan kijkt, dit was de verwijderde tekst:

5.1.2i

Dossier gaat maandagochtend vroeg de lijn in, mogelijk belt 5.1.2e je nog even als er geen akkoord van jou is. Excuus voor late verzenden, het duurde lang voor er een schone tekst was om aan je voor te leggen.

Hartelijke groet, 5.1.2e

To: IGG [5.1.2e@minbuza.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e@minbuza.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e@minbuza.nl]
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
[5.1.2e] Fri 9/2/2022 5:49:27 PM
Subject: ecocide vragen OEK
Received: Fri 9/2/2022 5:49:28 PM

Hi secretariaat, [5.1.2e]

Antwoorden op de KV gesteld door v Raan over ecocide zijn zo goed als gereed.

Vragen van de leden van Raan en Teunissen (PvdD) aan M over ecocide door Russische militaire agressie in Oekraïne (buzaservices.nl)

@ [5.1.2e] wellicht wil jij ze al lezen maandagochtend?

@ secretariaat zouden jullie even willen kijken naar een referentienummer en naar de routing die ik heb opgenomen in de nota?

Dank!

[5.1.2e]

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/5/2022 8:29:32 AM
Subject: RE: KV ecocide / OEK
Received: Mon 9/5/2022 8:29:33 AM

Fijn, dank! Doe ik het concept de lijn in
Groet

5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: maandag 5 september 2022 09:27
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: KV ecocide / OEK
Hi 5.1.2e en 5.1.2e,
5.1.2e heeft ook naar de antwoorden gekeken.
Hartelijke groet, 5.1.2e
Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Datum: vrijdag 02 sep. 2022 9:22 PM
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Kopie: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Onderwerp: RE: KV ecocide / OEK
Beste 5.1.2e,
Mijn hoofdafdeling heeft geen opmerkingen.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: vrijdag 2 september 2022 16:10
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: KV ecocide / OEK
Beste 5.1.2e,
Mijn input is in de brief ingevoerd. Ik heb aan mijn afdelingshoofd gevraagd om nog vandaag naar de beantwoording te kijken.
Groet,
5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: vrijdag 2 september 2022 12:42
To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>;
5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: KV ecocide / OEK
Eens, ik kijk vanmiddag even.
@ 5.1.2e 5.1.2e had jij nog input op vraag 1 en 2?
Dank
5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

To: 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Veel dank voor je snelle actie 5.1.2e!
@5.1.2e hoe kijken jullie naar deze ontwikkelingen binnen de ILC? Wat is de status van zoiets?
We kunnen hier in de KV antwoorden aan refereren, maar eerlijk gezegd sterkt dat onze casus niet echt. En dan zouden we moeten stellen dat we deze ontwikkelingen zien als van toepassing op en van meerwaarde voor de situatie in OEK en dat is misschien een te boude conclusie.
Mijn gut-feel is dat we het beter lean & mean houden. Dit is niet onze eerste en vast ook niet de laatste uitwisseling over ecocide, we hebben er nog nooit met deze ministersploeg over gewisseld, laten we eerst eens kijken of we met de huidige beantwoording voldoende hebben.
@5.1.2e eens?

Groeten,
5.1.2e
From: 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 2 september 2022 12:05

To: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e van den <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Hoi 5.1.2e,
Dank voor je vraag. Eerste kamervragen voor mij. Het doet me denken aan een Loesje-poster die ik tijdens mijn studententijd op mijn kamer had hangen: “iedere bloem die in de loop van een kanon groeit moet wettelijk beschermd worden” (naast “wil iedereen die bereid is te sterven voor zijn vaderland dat nu even doen”).
De CBD website zelf zegt weinig over biodiversiteit en conflict (behalve een programma over transboundary ‘peace parks’). In de Rio Declaration staat (ik citeer uit de draft principles on protection of the environment in relation to armed conflicts, zie onder) “Principle 24 of the Rio Declaration on Environment and Development provides, *inter alia*, that States shall respect international law providing protection for the environment in times of armed conflict and cooperate in its further development”.
Het onderwerp biodiversiteit en conflict heeft de laatste jaren echter wel degelijk aandacht gekregen in en om de VN. De eerste link geeft een overzicht (uit 2020) en verwijst naar draft principles die door de International Law Commission zijn geaccepteerd.
[War, law and biodiversity: a race against time - JusticeInfo.net](#)
De principles zijn hier te vinden: [Official document of the United Nations](#) –ze zijn naar de General Assembly gestuurd voor adoption. Het zou kunnen dat de kamervragen vissen naar steun van NL voor de adoptie van deze principles.
En een stukje tekst over het proces binnen ILC is hier: [Protection of the environment in relation to armed conflicts — Summaries of the Work of the International Law Commission — International Law Commission \(un.org\)](#)
Ik ben geen jurist, dus ik heb wat moeite om alles te volgen.
IUCN heeft recent iets gepubliceerd over het onderwerp: [New Legal Protections for the Environment in relation to Armed Conflict - Story | IUCN](#)
Dit artikel geeft m.i. nuttige achtergrond.
Wat mij persoonlijk betreft lijkt het ondersteunen van adoptie van deze principes een goed idee, alleen al om aandacht te vragen voor het belang van bescherming van natuur in tijden van vrede en oorlog. Aangezien biodiversiteit binnen IGG geen eigenstandig budget heeft denk ik echter niet dat we er specifieke activiteiten op kunnen ontwikkelen. Ik weet niet of het voor andere onderdelen van BZ (politiek, DSO [bijv. de PoV consortia die in Congo werken], DSH) specifieke aandacht zou moeten krijgen.
In Sudan, Ethiopië en Congo heb ik gezien dat conflict niet alleen direct tot degradatie van natuur leidt, maar ook indirect: als mensen ontheemd raken en hun bronnen van inkomsten kwijtraken, dan worden jagen op wild en het kappen van hout voor houtskool vaak overlevingsmechanismen die op grote schaal en op lange termijn effecten hebben. Ik denk dat het nuttig is om voor dit onderwerp specifiek aandacht te hebben in onze humanitaire en ontwikkelingsprogrammering in *conflict-affected* gebieden.
Hartelijke groet,

5.1.2e
From: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 2 september 2022 11:25

To: 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2, 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
00135 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e van den <5.1.2e>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Hai,
(in cc) is even voor ons aan het kijken of er vanuit onze inspanningen voor biodiversiteit een link ligt naar interstatelijk conflict. In de kabinetsreactie op van Raan zijn we hier echter niet op ingegaan, dat gaat veel meer over algemeen internationaal natuurbeleid, en de bescherming van bossen en oceanen. Deze casus valt daar net buiten eigenlijk. Maar graag nog even wachten dus op reactie van 5.1.2e.
Ik denk dat de korte beantwoording van vraag zoals we hem hebben dan ook het maximale is wat we kunnen zeggen.
Ik ben niet bekend met KMar missies, dat ligt echt buiten onze scope.
@ 5.1.2e deze vragen liggen niet primair bij IGG dus het groene licht om de lijn te starten hoeft je niet op mij te wachten. Ik zie overigens wel dat vraag 1 t/m 5 nog niet door DEU zijn beantwoord dus dat sowieso nog gebeuren.

Groeten!

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 2 september 2022 10:32
To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Dat zou inderdaad mooi zijn, als er meer duidelijkheid komt over wat er gebeurt.
Op dit moment heb ik zelf nog twee vragen:
Bij vraag 6: is het nodig om ook iets over de KMar missies te zeggen (tweede alinea antwoord)? Het is maar net hoe je vraag leest.
Ik heb er ook geen bezwaar tegen als deze alinea niet wordt opgenomen.
Bij vraag 8: vraag of eerste alinea nodig is, waarin we aangeven op welke sporen NL inzet. We weten immers niet of in deze sporen milieuschade wordt meegenomen.
Ook, voordat de antwoorden de lijn in gaan, moeten ze nog even langs mijn afdelingshoofd. mij hebben we bijna een stabiele tekst, maar kijk hiervoor ook naar IGG.

Hartelijke groet, 5.1.2e
From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: donderdag 1 september 2022 16:00
To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Veel dank allemaal. We kijken ook nog naar info van onze ambassade of er iets gebeurt op dit terrein.
Wat betreft andere maatregelen, @ 5.1.2e, heb jij daar nog iets op?

Groet
5.1.2e
From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 september 2022 15:56
To: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2 5.1.2e van
den <5.1.2e>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Beste allen,
5.1.2e en ik heb vanuit DJZ-IR gekeken naar de vragen 5, 8, 10 en 11 en antwoord gegeven aan de door jullie gestelde vragen.
Wellicht kan er nog iets worden opgenomen over de maatregelen die worden genomen, anders dan amenderen van het Statuut van Rome?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

Jurist

Mob. +31(0)6 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 september 2022 14:57

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Het staat er in. Het is nu wel een nogal terughoudende tekst, ook omdat de eerdere vragen nog niet ingevuld zijn kan ik niet goed inschatten of het niet wat toeschietelijker kan. De principe-vraag is of we niet wat meer nadruk kunenn leggen op de milieu-en klimaatimpact van het conflict, zou mooi zijn als daar een positief antwoord op te geven is. Dat staat dan even los van de oproep om ecocide strafbaar te stellen.

@ 5.1.2e is dit nog iets wat vanuit IGG SC of KL bekeken moet worden? klimaat & veiligheid bijvoorbeeld of is dat heel iets anders.

Groet!

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 september 2022 13:15

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Hi 5.1.2e,

Dank! En eens met je benadering voor vraag 10 en 11. Zet jij het erin?

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 september 2022 13:13

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Hai allen,

Vraag 10 en 11 kunnen we denk ik alleen pragmatisch beantwoorden. Er sinds he tversturen van het kabinetsstandpunt geen beweging meer geweest op dit dossier, en eigenlijk is dhr van Raan aan zet (hij moet nog feitelijke vragen aan hem gesteld beantwoorden voordat de kamercommissie een nota-overleg inplant met R en hem als initiatiefnemer van de ecocide-nota).

Antwoord zal dus iets moeten zijn als ‘de brief is nog actueel. Kabinet volgt de situatie. Op dit moment geen verandering in ons standpunt t.a.v. het opnemen van ecocide in het statuut van rome’. Het zou mooi zijn als we iets kunnen zeggen over hoe we wel omgaan met milieuschade in gevallen van conflict, daar heb ik echter geen informatie over. Zou niet goed weten waar een dergelijk thema belegd is.

Groet!

From: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: woensdag 31 augustus 2022 16:08

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Hoi allemaal,

Ik heb voor DMM naar de vragen 6, 8, 9 en 10 gekeken. In comments ook nog vragen voor 5.1.2e en 5.1.2e over juiste formulering en bij vraag 8 een vraag voor 5.1.2e.

5.1.2e zou jij ook goed naar de beantwoording kunnen kijken? Is vaak op raakvlak DMM/IGG. Bij vraag 11 stond DMM als eerste genoemd, maar dit lijkt me een vraag voor jullie.

00135 olledigheidshalve ook nog contact opgenomen met het ICC om te bezien of er iets is dat we kunnen zeggen over l 1256797

onderzoek en of het "milieuclausule" onderdeel is van onderzoek, maar ik verwacht daar niet veel van, het is immers een lopend onderzoek en daar valt vaak weinig over te zeggen.

Ook, 5.1.2e, ik wil de antwoorden graag ook nog even afstemmen met mijn afdelingshoofd, maar daarvoor wacht ik even jullie commentaar af.

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 12:26

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: KV ecocide / OEK

Ha 5.1.2e,

Bedankt voor je mail. Ik hoop dat alles goed me je gaat!

Dit is inderdaad het eerste dat we weer horen van het ecocide-front.

5.1.2e heeft de dossiers van 5.1.2e overgenomen en 5.1.2e en 5.1.2e zullen ook meekijken i.v.m. de vragen over de *Ukraine Accountability Conference*.

Mochten we deze week nog vragen hebben, dan komen we graag bij je op de lijn!

Met beste groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: dinsdag 30 augustus 2022 11:11

To: 5.1.2e de <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: KV ecocide / OEK

Ha 5.1.2e,

Laten jullie het weten als ik kan helpen met de ecocide-OEK vragen?

Uit interesse; is er uiteindelijk ooit een notadebat gepland over de kabinetsreactie op de nota-van Raan? Lijkt er op van niet he?

Groet

5.1.2e 5.1.2e

Inclusive Green Growth Department | DG for International Cooperation

Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | The Netherlands

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag | The Netherlands

T +31 (0)70 5.1.2e

M +31 (0)6 5.1.2e

5.1.2e@minbuza.nl

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; DMM-MP 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 12/1/2022 8:06:01 PM
Subject: RE: ICC ASP - Official side event Ecocide
Received: Thur 12/1/2022 8:06:02 PM

Dank 5.1.2e, geven we door!

Groet,

5.1.2e

From: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 december 2022 16:16

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; DMM-MP <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: ICC ASP - Official side event Ecocide

Ha 5.1.2e

Stop Ecocide International kan de onderstaande mail het beste doorsturen naar PV ICC 5.1.2e (in cc).

Het Secretariaat van de ASP verspreidt overigens een 'Journal' waar alle side events in zijn opgenomen, dus we worden via die weg al op de hoogte gesteld.

Met beste groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: donderdag 1 december 2022 14:59

To: 5.1 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; DMM-MP <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: ICC ASP - Official side event Ecocide

Ha 5.1.2e,

Kunnen jullie met iets onderstaande?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e@stopecocide.nl>

Sent: dinsdag 29 november 2022 21:02

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e@stopecocide.nl>

Subject: ICC ASP - Official side event Ecocide

Beste,

Stop Ecocide International organiseert op 6 december een officieel side event met updates over ecocide als vijfde internationale misdaad op de jaarlijkse ledenvergadering van lidstaten van het Internationaal Strafhof. Vorig jaar schreven zich 1400 deelnemers in voor ons event over ecocide.

Het event gaat live door en is enkel toegankelijk voor leden van officiële delegaties die aanwezig zijn op de ledenvergadering.

Weet u wie van het Ministerie van Buitenlandse zaken (of Ministerie van Justitie) deel uitmaakt van de Nederlandse delegatie en we daarvoor kunnen uitnodigen?

Hartelijke groet,

5.1.2e

Available Mondays, Tuesdays, Thursdays and Fridays

+32 5.1.2e (WhatsApp) UTC-5
Website Facebook Twitter Instagram LinkedIn
00136

Bescherm de Aarde en al haar bewoners:Maak ecocide strafbaar

Van: 5.1.2e <5.1.2e@stopecocide.earth>

Verzonden: dinsdag 29 november 2022 08:09

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@stopecocide.nl>; 5.1.2e 5.1.2e@stopecocide.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e@stopecocide.earth> 5.1.2e @ 5.1.2e .com 5.1.2e @ 5.1.2e .com>; 5.1.2e
<5.1.2e@stopecocide.earth>

Onderwerp: ASP - official side event flyer

Good afternoon all

Please find the informative flyer for the official ASP side event on 6th December.

Feel free to share with any relevant contacts who will be attending ASP in person.

The event will also be streamed and 5.1.2e will connect with details

Many thanks and warm regards

5.1.2e

--
5.1.2e

+44 5.1.2e whats app

WebsiteFacebookTwitterInstagramLinkedIn

“ecocide” means unlawful or wanton acts committed with knowledge that there is a substantial likelihood of severe and either widespread or long-term damage to the environment being caused by those acts.

Stop Ecocide International Ltd is a non-profit company without shares and limited by guarantee. Registered address: Willow Court, Beeches Green, Stroud, Gloucestershire GL5 4BJ. Registered company number: 10830859. Our Foundation is registered in the Netherlands with charitable (ANBI) status. address: Herengracht 18, 1018 DP Amsterdam address: Postbus 601, 1180 AP Amstelveen. Registered foundation number: 76532054. This is directed to the addressee(s) only. Our team is obliged to treat the views, rights and opinions of others with respect, and each of us takes individual responsibility for the content of our communications.

(ingezonden 25 juni 2021)

Vragen van de leden Van Raan en Teunissen (beiden PvdD) aan de minister van Buitenlandse Zaken over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts

1. Bent u bekend met het voorstel voor een juridische definitie van ecocide, opgesteld door een internationaal panel van experts en gepubliceerd op 22 juni jl.? 1)
2. Wat is uw appreciatie van het voorstel?
3. Herinnert u zich dat u in de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid Van Raan stelde dat het begrip 'ecocide' onvoldoende gedefinieerd is? Verandert de voorgestelde definitie uw zienswijze? 2)
4. Herinnert u zich dat u in uw reactie op de initiatiefnota stelde dat een internationale praktijk van strafbaarstelling van ecocide in het internationaal recht en in internationale verdragen ontbreekt? Hoe beziet u het feit dat de kernelementen van de voorgestelde definitie zijn ontleend aan taal die al gebruikt wordt in internationaalrechtelijke overeenkomsten, uitspraken van het Internationaal Gerechtshof en het Statuut van Rome?
5. Hoe beoordeelt u de voorwaarden die de definitie stelt aan de misdaad van ecocide, namelijk dat er onrechtmatig (unlawful) of moedwillig (wanton) moet zijn gehandeld, gebaseerd op bestaande milieurechtelijke principes?
6. Kunt u zich herinneren dat u in de kabinetsreactie op de initiatiefnota schreef dat u met belangstelling kijkt naar de ontwikkeling van het juridische begrip ecocide door het panel van juridische experts? Op welke manier zult u deze ontwikkeling opvolgen?
7. Bent u bereid in gesprek te treden met de leden van het expertpanel of de Stop Ecocide Foundation over de mogelijkheden die deze juridische definitie biedt en hoe Nederland daar een rol in kan spelen?
8. Bent u bekend met het rapport van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, waarin staat dat het huidige internationale gewoonterecht en de bestaande internationale instrumenten voor de bescherming van het milieu en de leefomgeving ontoereikend zijn? 3) Deelt u deze conclusie? Zo nee, wat is uw conclusie dan?
9. Erkent u dat een betere verankering van de bescherming van het milieu en de leefomgeving in het internationaal recht de tekortkomingen van bestaande instrumenten kan verbeteren? Zo ja, deelt u de mening dat de voorgestelde definitie daar een rol in kan spelen? Zo nee, waarom niet?
10. Erkent u, gezien het feit dat het Statuut van Rome misdaden behandelt die geacht worden "de gehele internationale gemeenschap met zorg te vervullen" en er al jaren consensus is over dat de klimaat- en biodiversiteitscrisis een bedreiging vormt voor de gehele mensheid, dat het tijd wordt om het toebrengen van schade aan de natuurlijke leefwereld als een van de "ernstigste misdaden" aan te merken?

1) Stop Ecocide Foundation, juni 2021, Independent Expert Panel for the Legal Definition of Ecocide, Commentary and Core Text (<https://static1.squarespace.com/static/5ca2608ab914493c64ef1f6d/t/60d1e6e604fae2201d03407f/1624368879048/SE+Foundation+Commentary+and+core+text+rev+6.pdf>).

2) Kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede" (Kamerstuk 35690, nr. 3).

3) Gaps in international environmental law and environment-related instruments: towards a Global Pact for the Environment: report of the Secretary-General, 30 november 2020 (<https://digitallibrary.un.org/record/1655544>).

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1381663145-28
Uw Referentie
35690-3/2021D23049

Datum 8 september 2021

Betreft Beantwoording feitelijke vragen over de kabinetsreactie op de
initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de
vrede'.

Geachte voorzitter,

Hiermee voldoen wij aan het verzoek van de Kamercommissie Buitenlandse Zaken
tot beantwoording van de feitelijke vragen gesteld over de kabinetsreactie op de
initiatiefnota van het lid van Raan: 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de
vrede' (Kamerstuk 35690, nr. 3).

De Minister van Buitenlandse Zaken

De Minister voor Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Sigrid A.M. Kaag

Tom de Bruijn

De Minister van Justitie en Veiligheid

Ferd Grapperhaus

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 1.

Er is de laatste maanden veel aandacht voor de rechten voor natuur of 'Rights of Nature', waarbij natuur via rechtspersoonlijkheid (zoals een bedrijf of stichting) of met een link met mensenrechten beter en gelijkwaardiger voor haar belangen op kan komen, wat vindt u van deze beweging?

Antwoord

De gedachte achter het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan natuurgebieden is dat een natuurgebied als rechtspersoon beter in staat zou zijn om voor haar rechten op te komen. Naar Nederlands recht zijn rechtspersonen entiteiten die rechten en verplichtingen hebben. Met rechtspersoonlijkheid zou het natuurgebied onder meer bezittingen en schulden kunnen hebben, alsook overeenkomsten aangaan, natuurlijke personen en rechtspersonen aansprakelijk kunnen stellen en zelf aansprakelijk gesteld kunnen worden en als entiteit toegang hebben tot de rechtsgang. Het kabinet acht het onnodig en onwenselijk om rechtspersoonlijkheid toe te kennen aan natuurgebieden. Ik verwijs hierbij naar de Kamerbrief van 20 juni 2019 van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de onwenselijkheid van het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan de Waddenzee (Kamerstukken II, 2018–2019, 29684, nr. 185, p. 9–10). Zoals aangegeven in de Kamerbrief is de bescherming van natuur in het algemeen – en de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van natuurgebieden (zoals de Waddenzee) in het bijzonder – van nationaal belang. Dit is een publieke taak – in beginsel uitgevoerd door de overheid met de daarbij horende controlemogelijkheden – die feitelijk ook goed wordt behartigd, zonder dat een natuurgebied rechtspersoonlijkheid heeft. De belangen van de natuur worden daarnaast ook behartigd door belangenverenigingen, die momenteel al kunnen opkomen voor de belangen van de natuur bij de rechter.

Vraag 2.

In Nieuw-Zeeland heeft de overheid al jaren geleden meerdere natuurgebieden een vorm van rechtspersoonlijkheid gegeven, kunt u de Kamer informeren of dit heeft geleid tot meer of minder conflicten en samenwerking tussen belanghebbenden en betere of mindere natuurbescherming in dat land?

Antwoord

Deze toekenning van een vorm van rechtspersoonlijkheid aan bepaalde natuurgebieden moet gezien worden binnen de context van de specifieke situatie in Nieuw-Zeeland. Naar ik heb begrepen beoogde de Nieuw-Zeelandse overheid met toekenning van de vorm van rechtspersoonlijkheid aan natuurgebieden de belangrijke culturele waarde van die gebieden voor lokale Maori te erkennen, de eerste bewoners van Nieuw-Zeeland. Het toekennen van rechtspersoonlijkheid heeft bij verschillende natuurgebieden tot verschillende structuren geleid om de samenwerking tussen Maori en lokale overheid dan wel *Department of Conservation* vorm te geven. De mate van inspraak is daardoor ook verschillend. Bijvoorbeeld in het geval van de Whanganui rivier is de rechtspersoonlijkheid toegekend aan de rivier na uitspraken van het Waitangi Tribunal dat zich buigt over claims tussen Maori en de centrale overheid. Hiermee eindigde een decennialange strijd en meerdere rechtszaken die de Maori bevolking uit het gebied van de rivier voerden tegen de Nieuw-Zeelandse overheid over de zeggenschap over de rivier. Via een akkoord tussen nationale overheid en de

lokale Maori is vervolgens een structuur opgezet waarin de samenwerking is geregeld. Een raad van Maori en lokale overheidsvertegenwoordigers heeft de voogdij over de rivier en brengt advies uit over watermanagement en het behoud van de rivier, waarbij de uiteindelijke besluitvorming bij de lokale autoriteiten ligt. Het is nog te recent om te zeggen of de status heeft geleid tot betere natuurbescherming.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 3.

Hoe pakt u het amendement dat het Europees Parlement heeft aangenomen waarin staat dat oude- / oerbossen een eigen juridische status zouden moeten krijgen op nationaal vlak op?

Antwoord

Het door het EP aangenomen amendement is opgenomen in een resolutie over het beschermen van de mondiale bossen (d.d.16 september 2020). Deze resolutie is gericht aan de Commissie, mede met oog op het voornemen van de Commissie om een EU Bossenstrategie uit te brengen in 2021. Het is aan de Commissie om te bepalen hoe zij dit amendement oppakt. Inmiddels heeft de Commissie deze EU Bossenstrategie 2030 (COM (2021) 572) uitgebracht. In deze strategie is expliciet aandacht voor de bescherming van oude-/oerbossen in de EU. Het kabinet informeert u binnenkort in de vorm van een BNC-fiche wat haar standpunt is ten aanzien van de strategie en het daarin opgenomen voorstel over de bescherming van de oude-/oerbossen. In onze landelijke bossenstrategie (Kamerstuk 33576, nr. 202) wordt aandacht besteed aan de kwaliteit van onze bossen en de noodzaak deze te revitaliseren, onder andere gelet op klimaatverandering.

Vraag 4.

Welke rol had Nederland in het verleden in pogingen ecocide als internationale misdaad te erkennen?

Antwoord

Nederland is zeer actief in de strijd tegen straffeloosheid van internationale misdrijven en is een groot voorstander van het Internationaal Strafhof. De onderhandelingen over het Statuut van Rome hebben uitermate lang geduurd, in wezen vanaf het eind van de tweede wereldoorlog. Sinds de tribunalen in Neurenberg en Tokio is dit initiatief opgepakt begin jaren '90 waarna verschillende conceptversies van de tekst voor het Statuut voor een Internationaal Strafhof zijn voorgesteld. Er is in deze periode gesproken over een breed scala aan misdrijven, die in het Statuut als kernmisdrijf zouden kunnen worden opgenomen. Naast de kernmisdrijven die thans in het Statuut zijn opgenomen en ecocide, gaat het bijvoorbeeld ook om slavernij en piraterij. Omdat Nederland groot belang hecht aan een effectieve rechtspraak, een slagvaardig Internationaal Strafhof en een zo breed mogelijk draagvlak voor ratificatie van het Statuut van Rome, heeft Nederland zich steeds ingezet voor een zo duidelijk mogelijk Statuut, ook wanneer dat betekende dat het aantal in het Statuut opgenomen kernmisdrijven dan enigszins beperkt zou zijn, zoals te zien is in het Nederlandse commentaar op de concepttekst van de door de Commissie voor Internationaal Recht van de Verenigde Naties (*International Law Commission, of ILC*) opgestelde *draft Code of Crimes against the Peace and Security of Mankind* uit 1991 (UN Doc A/CN.4/SER.A/1993/Add.I (Part 1)). Gelet hierop heeft Nederland geen pogingen gedaan om ecocide als internationaal misdrijf te laten erkennen door de internationale gemeenschap. Zie ook het antwoord op vraag 60.

Vraag 5.

Waarom is ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag van het Internationaal Strafhof (ICC) gehaald?

[Afzender]

Antwoord

De onderhandelingen over het Statuut van Rome zijn afgerond tijdens de diplomatieke conferentie die gehouden is in Rome van 15 juni 1998 tot en met 17 juli 1998. Deze formele onderhandelingen zijn gedurende meerdere jaren voorbereid. Zo besloot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1995 tot het instellen van een 'preparatory committee', een comité dat niet alleen de organisatie van de diplomatieke conferentie voorbereidde, maar tegelijk ook diende als een forum voor onderhandelingen over inhoudelijke aspecten en ontwerp teksten (Resolutie A/RES/50/46, 11 december 1995).

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Voorafgaand aan de werkzaamheden van dit voorbereidend comité, had de ILC al een "ontwerpstatuut voor een internationaal strafhof" opgesteld ('Draft Statute for an International Criminal Court') dat het in 1994 presenteerde (A/CN.4/L.491/Rev.2 (1994)). Het door de ILC opgestelde ontwerpstatuut noch het ontwerpstatuut dat het uitgangspunt vormde voor de diplomatieke conferentie in Rome in 1998 bevatten een bepaling betreffende ecocide. Derhalve kan niet gesteld worden dat "ecocide uit de originele tekst van het oprichtingsverdrag [is] gehaald." Het begrip ecocide is wel vóór 1994 binnen de ILC besproken, maar destijds heeft de Commissie besloten dit niet als misdrijf op te nemen in de uiteindelijke ontwerp tekst. Zie ook het antwoord op vraag 60.

Vraag 6.

Welke gevolgen heeft een internationaal verbod op ecocide voor Nederland?

Vraag 7.

Welke economische activiteiten, in binnenland en internationaal, worden mogelijk strafbaar door ecocide?

Antwoord vragen 6 en 7

In de kabinetsreactie van 26 april 2021 op de initiatiefnota van het lid van Raan: "Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede" (Kamerstuk 35690 nr. 3, hierna 'de reactie op de initiatiefnota ecocide') is aangegeven dat het begrip ecocide op dit moment onvoldoende gedefinieerd is. Hoewel er onlangs door een panel van juridische experts een definitie van ecocide is voorgesteld, is de internationale gemeenschap nog altijd ver verwijderd van de benodigde consensus over de definitie en strafbaarstelling van ecocide als (internationaal) misdrijf. Aangezien de antwoorden op deze vragen in belangrijke mate afhankelijk zijn van hoe ecocide als misdrijf gedefinieerd zou zijn, is momenteel nog niet duidelijk welke gevolgen een internationaal verbod op ecocide voor Nederland heeft en welke economische activiteiten daardoor mogelijk strafbaar worden. Indien ecocide als kernmisdrijf wordt opgenomen in het Statuut van Rome, zal strafvervolgning op nationaal niveau in Nederland pas mogelijk zijn na de totstandkoming van een strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht of in een bijzondere wet, zoals de Wet internationale misdrijven.

Vraag 8.

Op welke manieren kan ecocide strafbaar worden gesteld aan één individu?

Antwoord

In ons nationaal rechtssysteem kunnen gedragingen strafbaar worden gesteld door middel van een strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht of in een

bijzonder wet, zoals de Wet internationale misdrijven. Vervolging van individuen voor de gedraging is vervolgens mogelijk indien sprake is van individuele strafrechtelijke aansprakelijkheid. Dit geldt eveneens voor het internationaal strafrecht. Naar huidig recht kunnen individuele personen zowel in de procedure voor het Internationaal Strafhof op grond van het Statuut van Rome als in het Nederlandse strafproces op grond van de Wet Internationale Misdrijven en het Wetboek van Strafrecht strafrechtelijk worden vervolgd wanneer zij zich schuldig hebben gemaakt aan een strafbaar feit ten aanzien waarvan overeenkomstig de genoemde regelgeving rechtsmacht kan worden uitgeoefend. Mocht ecocide in de toekomst strafbaar worden gesteld, dan zal dit op overeenkomstige wijze gelden voor individuele personen die zich daaraan schuldig maken.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 9.

Welke kansen en bedreigingen ziet u wanneer ecocide als internationale misdaad erkend wordt?

Antwoord

Zie het antwoord op de vragen 6 en 7.

Vraag 10. Welke bedreigingen ziet u wanneer ecocide niet voldoende kan worden toegepast in het internationaal recht door bijvoorbeeld moeilijke bewijslast?

Antwoord

Indien er in een strafrechtelijke procedure onvoldoende bewijs is voor een veroordeling wegens ecocide, dan zal dit tot vrijspraak van de verdachte leiden. Indien dit veelvuldig voorkomt, bestaat het risico dat de strafbaarstelling van ecocide in de praktijk een dode letter zal blijken.

Vraag 11.

Welke mogelijkheden tot het vervolgen voor ecocide bestaan er nu, zowel onder nationaal als internationaal recht?

Antwoord

Ecocide als zodanig is niet als misdrijf strafbaar gesteld. Dat betekent op zichzelf echter niet dat het milieu geen bescherming geniet onder het internationaal strafrecht. Zo wordt onder het Statuut van Rome als oorlogsmisdrijf aangemerkt het in een internationaal gewapend conflict opzettelijk inzetten van een aanval in de wetenschap dat een dergelijke aanval omvangrijke, langdurige en ernstige schade aan het milieu zal aanrichten, die duidelijk buitensporig zou zijn in verhouding tot het te verwachten concrete en directe algehele militaire voordeel, hetgeen daarmee onder de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof valt.¹ De Wet Internationale Misdrijven bevat een vergelijkbare strafbaarstelling² en vervolging wegens dit oorlogsmisdrijf kan dus ook op grond van het Nederlandse strafrecht plaatsvinden. De overige kernmisdrijven van het Statuut bevatten weliswaar geen expliciete verwijzingen naar het milieu, maar kunnen onder bepaalde omstandigheden toch worden ingezet voor strafrechtelijke vervolging in geval van ernstige milieuschade. Met name vervolging wegens misdrijven tegen de menselijkheid lijkt hier mogelijkheden toe te bieden. De openbaar aanklager van het Internationaal Strafhof heeft ook aangegeven bij het starten van vooronderzoeken en het selecteren van zaken bijzondere aandacht te zullen besteden aan de vervolging van misdrijven die zijn gepleegd door middel van of die, onder meer, leiden tot de vernietiging van het milieu, de illegale exploitatie

¹ Artikel 8, tweede lid, aanhef en onder b, sub iv.

² Artikel 5, vijfde lid, aanhef en onder b.

van natuurlijke hulpbronnen of de illegale onteigening van grond.³

[Afzender]

Los van het Statuut zijn er ook nog verschillende verdragen die verplichten tot het strafbaar stellen en vervolgen van milieumisdrijven, zoals de *Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES)* en het *Verdrag van Bazel* inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan.⁴ Deze verdragen vereisen dan de tussenkomst van staten om door middel van nationale wetgeving en beleid deze verdragsnormen te vertalen naar een nationale strafbaarstelling. Die strafbaarstelling is in Nederland geregeld in artikel 10.60 Wet milieubeheer in samenhang met artikel 1a Wet op de economische delicten ("WED", zie hieronder) voor wat betreft gedragingen in strijd met het Verdrag van Bazel zoals die zijn geïmplementeerd binnen de EU via de Europese verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA).

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Het Nederlandse strafrecht kent verschillende strafbaarstellingen die zich richten op de strafbare aantasting van het milieu. Naar Nederlands recht zijn de meeste milieudelicten strafbaar gesteld krachtens de Wet op de economische delicten. Artikel 1a van die wet stelt de overtreding van een groot aantal voorschriften uit andere wetten strafbaar als economisch delict. Het gaat daarbij onder meer over overtreding van voorschriften uit de Wet Milieubeheer, de Wet natuurbescherming, de Wet bodembescherming, de Waterwet en de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Personen die zich schuldig maken aan overtreding van die voorschriften kunnen op grond van de WED strafrechtelijk worden vervolgd. Daarnaast bevat het Wetboek van Strafrecht enkele specifieke milieudelicten. Het gaat daarbij onder meer om de strafbaarstelling van blootstelling aan radioactieve stoffen (artikel 161quater tot en met 161quinquies Sr) en het verontreinigen van de bodem, lucht of drink- en oppervlaktewateren (de artikelen 173, 173a en 173b Sr).

Vraag 12.

Hoeveel strafrechtelijke rechtszaken zijn er in de afgelopen vijf jaar geweest tegen verantwoordelijken voor milieumisdrijven in Nederland?

Antwoord

Naar aanleiding van de Slotwet 2020 van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn soortgelijke vragen gesteld aan de minister van Justitie en Veiligheid. De minister heeft aangegeven dat uw Kamer daarover in het najaar per brief zal worden geïnformeerd.⁵

Vraag 13.

Zijn er in Nederland milieuwetten waarvan overtreding niet alleen kan leiden tot civielrechtelijke maar ook strafrechtelijke sancties, zoals gevangenisstraffen? Hoe vaak is in de afgelopen vijf jaar op basis van deze wetten een strafrechtelijke sanctie opgelegd?

³ Office of the Prosecutor - Policy paper on case selection and prioritisation (15 september 2016), para. 41, zie https://www.icc-cpi.int/itemsDocuments/20160915_OTP-Policy_Case-Selection_Eng.pdf.

⁴ *Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten*, Washington, 03-03-1973 (artikel VIII), Tractatenblad 1975, 23; het *Verdrag van Bazel* inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, 22-03-1989 (Art. 4 lid 3), Tractatenblad 1990, 12.

⁵ TK bijlage 35830-VI, nr. 3 en 4 - Lijst van vragen en antwoorden - Slotwet Ministerie van Justitie en Veiligheid 2020

Antwoord

Nederland kent een duaal handhavingstelsel voor de aanpak van overtredingen van milieuregelgeving, waarbij gekozen kan worden tussen een bestuursrechtelijke en een strafrechtelijk handhavingstraject. Milieudelicten kunnen in het strafrecht worden gesanctioneerd met een geldboete, taakstraf en – afhankelijk van het milieuvoorschrift dat is overtreden – een gevangenisstraf. In geval van veroordeling wegens een economisch delict in de zin van de WED kunnen ook bijkomende straffen worden opgelegd, zoals gehele of gedeeltelijke stillegging van de onderneming van de veroordeelde of openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak. In geval van strafrechtelijke handhaving worden de aard en hoogte van de sancties in individuele gevallen doorgaans bepaald door de strafrechter.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

In het antwoord op vraag 12 is reeds ingegaan op de sancties die in de afgelopen vijf jaar zijn opgelegd.

Vraag 14.

Hoeveel van de inbreuken op de EU-richtlijn voor de bestrijding van milieucriminaliteit zijn voor rekening van Nederland?

Antwoord

Er lopen op dit moment geen procedures waarin de Europese Commissie Nederland in gebreke heeft gesteld voor het niet nakomen van Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht.

Vraag 15.

Hoeveel ontwikkelingslanden en middeninkomenslanden zijn in de afgelopen twintig jaar via een Investor-State Dispute Settlement (ISDS)- of Investment Court System-claim voor de rechter gedaagd?

Antwoord

UNCTAD houdt data bij over publiekelijk bekende op internationale investeringsovereenkomsten gebaseerde Investor-State Dispute Settlement (ISDS)-zaken. UNCTAD heeft in de periode 2000-2020 in totaal 1017 zaken geregistreerd.

De Wereldbank deelt landen op in vier inkomenscategorieën: lage inkomenslanden, lage middeninkomenslanden, hogere middeninkomenslanden, en hoge inkomenslanden. Als de landen in de UNCTAD dataset verdeeld worden aan de hand van inkomensstatus in het jaar waarin de ISDS-claim werd aangespannen is de verdeling van de 1017 zaken als volgt: 62 tegen lage inkomenslanden, 254 tegen lage middeninkomenslanden, 417 tegen hoge middeninkomenslanden, en 284 tegen hoge inkomenslanden.

Er zijn nog geen investeringsakkoorden waarin het Investment Court System (ICS) is opgenomen in werking getreden. Er kunnen dan ook nog geen claims onder het ICS aangespannen worden.

Vraag 16.

Doet het bestaande juridische principe van proportionaliteit volgens u recht aan blijvende schade toegebracht aan ecosystemen? Op welke manier kan dit principe doorontwikkeld worden om de bescherming van ecosystemen beter te verankeren?

Antwoord

Het kabinet vat deze vraag op als betrekking hebbende op de rol van het proportionaliteitsbeginsel in het humanitair oorlogsrecht. Proportionaliteit wordt binnen het humanitair oorlogsrecht beschreven als het verbod op aanvallen die, naar kan worden verwacht, bijkomend verlies van mensenlevens onder de burgerbevolking, verwonding van burgers, schade aan burgerobjecten of een combinatie daarvan ten gevolge zullen hebben, in een mate die buitensporig zou zijn in verhouding tot het verwachte tastbare en rechtstreekse militaire voordeel. Volgens het humanitair oorlogsrecht moet tijdens een gewapend conflict verwachte blijvende schade aan ecosystemen worden afgewogen tegen het verwachte tastbare en rechtstreekse militaire voordeel, voor zover onderdelen van dat ecosysteem niet worden gebruikt op een wijze waardoor het onderdeel is van een militair doel, waardoor deze de bescherming tegen aanvallen verliezen. Schending van dit beginsel door het toebrengen van "omvangrijke, langdurige en ernstige schade aan het milieu" tijdens een internationaal gewapend conflict is daarnaast strafbaar gesteld als oorlogsmisdrijf door het Statuut van Rome (artikel 8, tweede lid, sub b, onder iv) indien die schade duidelijk buitensporig zou zijn in verhouding tot het te verwachten concrete en directe algehele militaire voordeel. In navolging van het Statuut, is het opzettelijk inzetten van een aanval in een internationaal gewapend conflict in de wetenschap dat een dergelijke aanval omvangrijke, langdurige en ernstige schade aan het milieu zal aanrichten, die duidelijk buitensporig zou zijn in verhouding tot het te verwachten concrete en directe algehele militaire voordeel, evenals als oorlogsmisdrijf strafbaar gesteld in de WIM (artikel 5, vijfde lid, aanhef en onder b).

Ecosystemen zijn als zodanig geen militair doel in de zin van het humanitair oorlogsrecht, en genieten derhalve een vergelijkbare bescherming als burgerobjecten. Het kabinet is van mening dat de toepassing van de regel over proportionaliteit in een specifiek geval in het bijzonder afhankelijk is van de concrete omstandigheden van een militaire operatie en de context daarvan, inclusief mogelijk blijvende schade aan ecosystemen. Meer in het algemeen steunt het kabinet de toenemende aandacht binnen de internationale gemeenschap voor de bescherming van het milieu tijdens gewapende conflicten. Deze ontwikkeling komt onder meer tot uitdrukking in de door de *International Law Commission* (ILC) in 2019 aanvaardde ontwerpbeginnelsen over bescherming van het milieu in relatie tot gewapend conflict. In het 'Advies inzake de ontwerpbeginnelsen van de *International Law Commission* over bescherming van het milieu in relatie tot gewapend conflict' van de *Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken* (CAVV), afgegeven op 9 juli 2020, heeft de CAVV gesteld dat de ILC-studie een waardevolle bijdrage levert aan de consolidatie en ontwikkeling van het internationaal recht op dit terrein. In de reactie op het CAVV-advies heeft het kabinet gesteld de algemene aanbeveling van de CAVV over te nemen en steun uit te zullen spreken voor de ontwerpbeginnelsen (Kamerstukken 2020-2021, 35 300 V, nr. 73).

Vraag 17.

Bieden huidige juridische instrumenten de mogelijkheid tot compensatie en herstelbetalingen voor schade aangericht aan ecosystemen en aan de gemeenschappen die daardoor getroffen zijn? Zijn er voorbeelden waarin internationale verdragen en beleidskaders hebben geleid tot dergelijke sancties?

Antwoord

Het Nederlandse civiele recht kan en wordt soms gebruikt om een vergoeding te krijgen voor schade als gevolg van aantasting van het milieu. Als de vordering tot

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

schadevergoeding wordt ingesteld tegen een in Nederland gevestigd bedrijf, is de Nederlandse rechter bevoegd om hiervan kennis te nemen. Of het daadwerkelijk tot een schadevergoeding komt, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. De Nederlandse rechter zal dit, als er sprake is van onrechtmatig handelen, vaak beoordelen aan de hand van buitenlands recht. Dit komt door de hoofdregel dat het recht van het land waar de schade zich voordoet op de zaak van toepassing is (artikel 4 Verordening (EG) nr. 864/2007, (Rome II)).

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Er zijn tientallen internationale instrumenten die voorzien in aansprakelijkheid voor de gevolgen van milieuverontreiniging. Deze instrumenten hebben een sectoraal en/of regionaal toepassingsbereik. Sommige instrumenten zijn alleen van toepassing op schade aan het milieu en/of het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, andere instrumenten omvatten ook andere vormen van schade, zoals personenschade en economische schade. In het kader van het bovengenoemde Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan is bijvoorbeeld een protocol hierover tot stand gekomen in 1999 dat echter nog niet in werking is getreden. Een voorbeeld van een instrument dat wel in werking is getreden is het Aanvullend protocol bij het Protocol van Cartagena inzake aansprakelijkheid en schadeloosstelling van Nagoya-Kuala Lumpur bij het Protocol inzake bio-veiligheid bij het Verdrag inzake biologische diversiteit. Dit protocol regelt de aansprakelijkheid voor nadelige effecten op het behoud en duurzaam gebruik van biologische diversiteit. De functionele reikwijdte van dit aanvullend protocol is beperkt tot schade die voortvloeit uit gemodificeerde levende organismen die afkomstig zijn uit grensoverschrijdende verplaatsing. Er zijn geen voorbeelden van op grond van deze verdragen opgelegde schadeloosstellingen.

Daarnaast zijn er internationale verdragen die specifiek zien op aansprakelijkheid en schadevergoeding bij het vervoer van olie of verontreiniging door bunkerolie (de brandstof van een schip) door schepen. Ongevallen in dit vervoer kunnen grote gevolgen hebben voor mens en milieu. Voor het vervoer over zee is er bijvoorbeeld het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1992 (Aansprakelijkheidsverdrag 1992) en het Internationaal verdrag inzake wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, 2001. Op grond van deze verdragen zijn scheepseigenaren in beginsel aansprakelijk voor schade veroorzaakt door (bunker)olie aan boord of afkomstig van het schip. Ook zijn er internationale verdragen die de vorming van een fonds regelen van waaruit de schadevergoeding wordt betaald. Een voorbeeld is het Oliefonds (zie <https://iopcfunds.org>) dat op dit moment 13 zaken behandelt waarin er sprake is van schade ontstaan door het vervoer van olie door een schip.

Het Wetboek van Strafvordering biedt de mogelijkheid aan personen die schade hebben geleden door een strafbaar feit om zich als benadeelde partij te voegen in het strafproces. Daardoor kunnen zij een vordering tot schadevergoeding indienen die onderdeel uitmaakt van de strafzaak. Deze mogelijkheid staat niet alleen open voor natuurlijke personen, maar ook voor rechtspersonen. Hiermee kunnen gemeenschappen die schade hebben geleden door milieudelicten deze schade verhalen op de verdachte. Daarnaast biedt de WED de mogelijkheid om de veroordeelde een verplichting op te leggen om op eigen kosten – kort gezegd – de negatieve gevolgen van het strafbare feit teniet te doen (verrichting van hetgeen wederrechtelijk is nagelaten, tenietdoening van hetgeen wederrechtelijk is verricht

en verrichting van prestaties tot het goedmaken van een en ander, zie artikel 8, onderdeel c, WED).

[Afzender]

Vraag 18.

Welke mogelijkheden zijn er om met landen die al hebben aangegeven zich in te willen zetten voor de strafbaarstelling van ecocide, zoals Frankrijk, Finland en Vanuatu, samen te werken om de internationale rechtsontwikkeling van het concept ecocide te versterken?

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

Het kabinet kijkt met belangstelling naar de gestage ontwikkeling van het juridische begrip ecocide, onder andere middels de recent verschenen publicatie van de Stop Ecocide Now Foundation en de onderzoeken die verricht zijn door verschillende EU-lidstaten. Zoals uiteengezet in de reactie op de initiatiefnota van het Kamerlid Van Raan richt het kabinet zich op andere interventies die bijdragen aan structurele versterking van natuur en biodiversiteit. Derhalve heeft het kabinet mogelijkheden om samen te werken met andere landen aan de ontwikkeling van het concept ecocide niet verkend.

Vraag 19.

Wat is uw oordeel over de aangenomen resolutie van de Interparlementaire Unie (IPU) waarin alle IPU-lidstaten worden opgeroepen om de mogelijkheid te onderzoeken om de misdaad van ecocide te erkennen en dreigingen en conflicten te voorkomen die voortkomen uit klimaatgerelateerde rampen?

Antwoord

Het kabinet heeft kennis genomen van resolutie van de 142ste IPU vergadering, die parlementen oproept zich op diverse manieren in te spannen om vrede en veiligheid in de context van klimaat-gerelateerde conflicten en rampen te bevorderen. Het kabinet onderschrijft de noodzaak van een brede benadering en nauwe samenwerking tussen landen zoals weerspiegeld in de resolutie, en erkent de belangrijke rol van nationale parlementen daarin.

Vraag 20.

Welke implicaties heeft de uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell voor bedrijven die in Nederland gevestigd zijn en potentieel ecocide plegen in buitenland?

Antwoord

Het betreft een rechtszaak tussen Milieudefensie c.s. en Royal Dutch Shell (hierna: Shell). De rechtbank heeft haar uitspraak gedaan op grond van de ongeschreven zorgvuldigheidsnorm. Deze ongeschreven zorgvuldigheidsnorm (een onrechtmatige daad-norm) komt uit het Burgerlijk Wetboek en rust in beginsel ook op andere Nederlandse bedrijven. Door de rechtbank is de ongeschreven zorgvuldigheidsnorm alleen ingevuld met betrekking tot Shell op basis van de specifieke omstandigheden in deze zaak.

Het is nog niet bekend welke gevolgen de uitspraak zal hebben voor andere bedrijven. Er wordt nu een analyse uitgevoerd, waarover uw Kamer binnenkort wordt geïnformeerd (Kamerstuk 2021D29244). De gevolgen zullen van verschillende factoren afhangen, waaronder de uitkomst van een hoger beroep en eventueel cassatieprocedure.

Vraag 21.

Tegen de achtergrond van de Franse, Belgische, Zweedse en Spaanse onderzoeken naar de mogelijkheid om van ecocide een internationale/nationale

misdaad te maken, zal uw houding een afwachting c.q. volgende of juist proactief zijn inzake het strafbaar stellen van ecocide?

[Afzender]

Antwoord

Het kabinet heeft kennis genomen van de onderzoeken door EU-lidstaten en volgt de uitkomsten van deze onderzoeken met interesse. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op de initiatiefnota van Raan over 'Ecocide: de ontbrekende misdaad tegen de vrede' concentreert dit kabinet zich op andere manieren om bescherming van natuur en biodiversiteit vorm te geven. Het kabinet heeft ten aanzien van het strafbaar stellen van ecocide een afwachting houding.

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 22.

Is er onderling overleg geweest tussen lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide binnen de EU, tijdens de verschillende Raden of bij andere gelegenheden? Wat is hier uitgewisseld?

Antwoord

Er is tijdens deze kabinetsperiode geen politiek overleg geweest tussen de Europese lidstaten over de strafbaarstelling van ecocide.

Vraag 23.

Wat is uw oordeel over het project van het European Law Center, waarbij er een conceptrichtlijn ecocide ontworpen zal worden en vervolgens gepresenteerd aan de Europese Commissie?

Antwoord

Ik ben bekend met een project van het *European Law Institute* van de Universiteit van Wenen dat als doel heeft om de verschillende elementen die onderdeel zouden moeten uitmaken van de delictomschrijving van ecocide te identificeren. Op basis daarvan zal het Instituut onder meer een ontwerp-instrument voor EU regelgeving op dit terrein opstellen. Het project beoogt zo tegelijkertijd bij te dragen aan de harmonisatie van de strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit binnen de EU en aan de bewustwording en het verzamelen van steun voor het opnemen van ecocide als misdrijf in het Statuut van Rome. Dit initiatief kan een nuttige bijdrage leveren aan de discussie over het aanmerken van ecocide als internationaal misdrijf.

Vraag 24.

Wat is uw oordeel over de steeds luider wordende roep om de Venezolaanse president Maduro te vervolgen voor ecocide?

Antwoord

Aangezien ecocide nog niet is erkend als internationaal misdrijf en er geen overeenstemming binnen de internationale gemeenschap is over de strafbaarstelling hiervan op internationaal niveau is het niet mogelijk over te gaan tot vervolging.

Vraag 25.

Op welke manier komt de Nederlandse prioritering van de strijd tegen straffeloosheid tot uiting in de Nederlandse relatie met Indonesië, specifiek met betrekking tot West-Papua?

Antwoord

Nederland kaart straffeloosheid in Papua en West-Papua, en breder in Indonesië, met regelmaat aan in de gesprekken met de Indonesische autoriteiten. Dit richt zich vooral op straffeloosheid van mensenrechtenschendingen, zoals bij de moord op de pastoor Yerima Zanambani, waar Nederland op hoog-ambtelijk niveau aandacht voor vroeg eind 2020. Daarnaast heeft Nederland een langlopend programma met Indonesië ter versterking van de rechtsorde. In dit programma komt in verschillende thematische dialogen tussen juridische experts ook de strijd tegen straffeloosheid aan bod.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 26.

Wat zijn de redenen dat er binnen de internationale gemeenschap geen overstemming is over de strafbaarstelling van ecocide op internationaal niveau?

Antwoord

In de reactie op de initiatiefnota ecocide is uiteengezet waarom er, volgens de inschatting van het kabinet, internationaal geen overeenstemming is over de strafbaarstelling van ecocide als internationaal misdrijf. Het kabinet baseert deze inschatting onder meer op de constatering dat het begrip ecocide juridisch onvoldoende gedefinieerd is, het internationale strafrecht geen strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen erkent en er binnen de internationale gemeenschap zeer verschillend gedacht wordt over de begrippen milieubescherming en milieuschade en daarmee ook over de noodzaak tot en wijze van eventuele strafbaarstelling van ecocide als misdrijf. Daarnaast ontbreekt een nationale praktijk tot strafbaarstelling vooralsnog.

Vraag 27.

Waar baseert u het vertrouwen op dat de gewenste gepaste zorgvuldigheidsverplichting op Europees niveau kansrijk is?

Antwoord

Het kabinet heeft er vertrouwen in dat een brede gepaste zorgvuldigheidsverplichting op EU-niveau kansrijk is en voelt zich gesterkt in dat vertrouwen door ontwikkelingen op het niveau van de Commissie, het Parlement en de Raad. In het voorjaar van 2020 kondigde de Europese Commissie bij monde van Eurocommissaris Reynders (Justitie en Consumentenzaken) aan een wetgevend voorstel op het gebied van duurzaam ondernemingsbestuur te publiceren. Een brede gepaste zorgvuldigheidsverplichting is hier onderdeel van. Het wetgevend voorstel wordt opgesteld in samenspraak met Eurocommissarissen Breton (Interne Markt) en Jourová (Transparantie) en wordt dit najaar verwacht. Op 10 maart jl. nam het Europees Parlement een eigen-initiatiefrapport aan dat aanbevelingen voor de Europese Commissie bevat inzake verplichtende maatregelen op het gebied van gepaste zorgvuldigheid en internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO). Het rapport werd met 504 stemmen vóór, 79 stemmen tegen en 112 onthoudingen aangenomen. In de bijlage van het eigen-initiatiefrapport heeft het Europees Parlement een concept voor een EU-richtlijn voorgesteld.

In december concludeerde ook de Raad van de Europese ministers van Sociale Zaken, onder Duits voorzitterschap, dat wetgevende maatregelen op het terrein van IMVO nodig zijn. De EU-lidstaten hebben de Europese Commissie gezamenlijk opgeroepen tot het ter tafel brengen van een wetgevend voorstel op het gebied van duurzaam ondernemingsbestuur, waar gepaste zorgvuldigheid onderdeel van is.

Vraag 28.

U constateert dat er nu geen draagvlak voor dit voorstel is, maar kunt u beargumenteren waarom bestaande instrumenten afdoende zijn?

[Afzender]

Antwoord

Het kabinet is niet van mening dat bestaande instrumenten afdoende zijn om de verdere aantasting van kwetsbare ecosystemen en biodiversiteit tegen te gaan. Gezaghebbende wetenschappelijke publicaties illustreren de snelheid van klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit. Het kabinet is dan ook van mening dat er meer concrete stappen moeten worden gezet om deze crises het hoofd te bieden en zet zich daar internationaal voor in, zoals geschetst in de reactie op de initiatiefnota ecocide.

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 29.

Met welke landen heeft u gesproken over het draagvlak voor een verbod op ecocide? Wat is er tijdens deze besprekingen gewisseld?

Vraag 30.

Heeft u gesproken met Frankrijk, België, Finland, Zweden of de Small Island Developing States (SIDS) over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide? Wat kwam er uit deze gesprekken?

Antwoord vraag 29 + 30

Het kabinet heeft niet gesproken met andere landen over het draagvlak voor een verbod op ecocide of over hun positie jegens het strafbaar stellen van ecocide.

Vraag 31.

Wat is uw oordeel over de Franse positie jegens de strafbaarstelling van ecocide?

Antwoord

Het kabinet verwelkomt de Franse ambitie om klimaatverandering en milieuvervuiling tegen te gaan via een brede set aan maatregelen. Het nationale debat in Frankrijk naar aanleiding van de voorgestelde strafbaarstelling van ecocide, volgens de daar gehanteerde definitie, toont tegelijkertijd aan dat er veel discussie bestaat over de betekenis en gepaste wijze van strafbaarstelling van ecocide op nationaal niveau.

Vraag 32.

Klopt het dat er voor het toevoegen van de misdaad agressie in het Statuut van Rome veel uitlopende ideeën bestonden en weinig draagvlak? Hoe is deze misdaad uiteindelijk toch in het Statuut gekomen?

Antwoord

Het misdrijf agressie is een internationaal misdrijf dat al in de jurisprudentie van de tribunalen van Neurenberg en Tokio gevormd is. Agressie is één van de vier misdrijven die zijn opgenomen in het Statuut van Rome, zoals dat in 1998 in Rome is overeengekomen (Artikel 5). Wel bepaalde het Statuut (artikel 5, tweede lid) dat het Hof pas rechtsmacht over dit misdrijf zou kunnen uitoefenen na de totstandkoming van een nadere bepaling met een definitie van het misdrijf agressie. Doordat de verdragspartijen verschillende standpunten innamen over de gewenste definitie, is pas tijdens de "Review Conference" van 2010 hier een akkoord over bereikt. Desondanks ontbrak er een besluit van de Vergadering van verdragspartijen over de activering van de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof voor dit misdrijf. De Vergadering van verdragspartijen heeft dit besluit uiteindelijk genomen op 15 december 2017, en dit besluit is een jaar later in

werking getreden. Beide besluiten zijn op basis van consensus genomen. Het Strafhof heeft enkel rechtsmacht over verdachten van het misdrijf agressie indien deze verdachten onderdaan zijn van een verdragspartij die de zogeheten Kampala-amendementen heeft geratificeerd. Op dit moment gaat het om 41 staten, waaronder Nederland.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 33.

Wordt het behalen van consensus als een vereiste genoemd voor het amenderen van het Statuut van Rome in het Statuut zelf?

Antwoord

De procedure ter amendering van het Statuut van Rome is vastgelegd in de artikelen 121 en 122 hiervan. Artikel 121, derde lid, bepaalt dat amendering in beginsel bij consensus geschiedt, of, indien dit niet mogelijk is, met een twee derde meerderheid. Tot op heden zijn alle amendementen van het Statuut bij consensus aangenomen.

Vraag 34.

Hoeveel bedrijven en personen die schade hebben toegebracht aan ecosystemen zijn strafrechtelijk vervolgd of hebben sancties opgelegd gekregen middels de verdragen en beleidskaders die u noemt in uw brief? Welke bedrijven of personen waren dit?

Antwoord

Milieuvoorschriften en sanctiebepalingen uit eerder genoemde verdragen zijn opgenomen in nationale wetgeving. Zoals aangegeven in het antwoord bij vraag 12 zal uw Kamer daarover in het najaar per brief worden geïnformeerd.

Vraag 35.

Op welke manier is opvolging gegeven aan het door het centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid uitgebrachte rapport over de knelpunten en tekortkomingen in de aanpak van milieucriminaliteit?

Antwoord

Naar aanleiding van de verkenning van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) zijn de minister van Justitie en Veiligheid en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat begonnen met het actieplan voor aanpak van milieucriminaliteit. Samen met de Uitvoeringsagenda vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is dit het Programma Liever een goede buur, waarover de beide bewindspersonen de Kamer in december 2020 hebben geïnformeerd.⁶

Vraag 36.

Wat is het draagvlak voor de strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd?

Antwoord

Het kabinet heeft geen informatie over het draagvlak voor strafbaarstelling van ecocide bij de ca. 5000 inheemse volkeren wereldwijd en kan daar geen conclusies over trekken. Wel zijn er voorbeelden van stellingname ten aanzien van ecocide door inheemse volken. Zo zijn de Sarayeku, een inheems volk uit Ecuador, lid van

⁶ Kamerstuk 22 343 nr. 293 (vergaderjaar 2020–2021)

Stop Ecocide International – een organisatie die zich inzet voor internationale strafbaarstelling van ecocide.

[Afzender]

Vraag 37.

Wat zijn de implicaties van de recente ontwikkelingen in het Europese Parlement met betrekking tot ecocide voor uw standpunt over het ontbreken van internationaal draagvlak?

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

Het kabinet ziet dat er in het Europese Parlement toenemende belangstelling is voor het vraagstuk rondom definiëring en mogelijke internationale strafbaarstelling van ecocide, maar blijft van mening dat er op dit moment te beperkt draagvlak is om een amendement bij het Statuut van Rome hierover kans van slagen te geven.

Vraag 38.

Op welke wetenschappelijke rapporten en/of deskundigen internationaal recht baseert u de aanname dat ecocide-wetgeving weinig zou toevoegen aan reeds bestaande wetgeving?

Antwoord

In de kabinetsreactie op de initiatiefnota ecocide is niet een dergelijke uitspraak of aanname gedaan.

Vraag 39.

Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten handhavingmechanismes? Welke verdragen en beleidskaders zijn dit en op welke manier wordt er gehandhaafd? Hoe wordt erop toegezien dat de handhaving niet tekort schiet? Welke consequenties volgen er als handhaving toch tekort schiet?

Antwoord

In de reactie op de initiatiefnota ecocide is aangegeven dat slechts enkele milieuverdragen expliciet voorzien in bepalingen die staten verplichten bepaalde gedragingen strafbaar te stellen. Als specifieke voorbeelden zijn genoemd de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES) en het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan. Beide verdragen voorzien in (a) procedures om de naleving te bevorderen en (b) interstatelijke procedures om geschillen over de interpretatie en toepassing te beslechten.

Ten aanzien van nalevingsprocedures: in het kader van CITES zijn verschillende verdragsorganen betrokken bij de nalevingsprocedure, waarin een centrale rol is toebedeeld aan het 'Standing Committee'. Specifieke kwesties over de naleving door een verdragspartij kunnen worden voorgelegd aan dit comité dat verantwoordelijk is voor het nemen van maatregelen, waaronder handelsmaatregelen, indien een kwestie niet in overleg kan worden opgelost. Daarnaast monitort en beoordeelt het comité de algehele naleving van het verdrag.

[PM aanvullen LNV: Het CITES-verdrag is geïmplementeerd in de Flora en Fauna Wet..... In Nederland wordt hier als volgt toegezien op de naleving.....]

In het kader van het Verdrag van Bazel kunnen specifieke kwesties over de naleving en implementatie van de verplichtingen door een verdragspartij worden

voorgelegd aan het 'Implementation and Compliance Committee'. Het is de taak van dit comité om de oorzaak vast te stellen van eventuele problemen bij de naleving en/of implementatie van het verdrag door een verdragspartij en voor het vinden van een oplossing daarvoor. Daarnaast onderzoekt het comité, op aanwijzing van de Conferentie van de Partijen, algemene vraagstukken betreffende de naleving en implementatie van het verdrag. Het Verdrag van Bazel is geïmplementeerd in de EU-verordening overbrenging afvalstoffen (EVOA). In Nederland wordt op naleving van de EVOA toegezien op grond van artikel 10.60 Wet milieubeheer in samenhang met artikel 1a Wet op de economische delicten. Ten aanzien van geschillenbeslechtsprocedures: CITES voorziet in de mogelijkheid om een geschil, met instemming van de partijen daarbij, aan een arbitraal tribunaal voor te leggen. Het Verdrag van Bazel voorziet in de mogelijkheid om een geschil, met instemming van de partijen daarbij, aan het Internationaal Gerechtshof (IGH) of een arbitraal tribunaal voor te leggen. Daarnaast voorziet het Verdrag van Bazel in de mogelijkheid om die instemming voorafgaand te geven in relatie tot iedere andere partij die dat ook heeft gedaan; van deze mogelijkheid heeft Nederland gebruik gemaakt. Verder kunnen geschillen over deze en andere verdragen worden voorgelegd aan het IGH indien de partijen bij een geschil de facultatieve rechtsmacht van het IGH hebben aanvaard; van deze optie heeft Nederland ook gebruik gemaakt. Ook het in de kabinetsreactie genoemde Zeerechtverdrag, dat voorziet in relevante milieubepalingen, kent regels voor de beslechting van geschillen, waaronder verplichte procedures die leiden tot bindende beslissingen.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Een algemene beschouwing van nalevings- en geschillenbeslechtsprocedures in het kader van multilaterale milieuverdragen is opgenomen in de brief van de staatssecretaris van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer en de minister van buitenlandse zaken van 23 oktober 2006 (Kamerstukken II, 2006–2007, 30 800 V en 30 800 XI, nr. 44).

Voor de naleving van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP's), tevens genoemd in de kabinetsreactie, zijn er geen juridische handhavingssystemen. In de OESO-richtlijnen is voorzien dat lidstaten een Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen (NCP) oprichten. Bij het NCP kunnen meldingen van personen, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden behandeld die een meningsverschil hebben over de toepassing van de OESO-richtlijnen.

Vraag 40.

Hoeveel van de verdragen en beleidskaders die u in uw brief noemt bevatten bindende doelstellingen waar partijen zich aan moeten houden? Welke mechanismes zijn er in plaats als deze bindende doelstellingen of voorwaarden niet worden behaald?

Antwoord

De genoemde verdragen (CITES, het Verdrag van Bazel en het Zeerechtverdrag) bevatten geen artikelen waarin een doelstelling is vastgelegd, maar de beoogde collectieve doelen van deze verdragen kunnen wel worden afgeleid uit de preambule. Met de preambule van verdragen wordt rekening gehouden bij de uitleg van de bepalingen daarvan. Verdragspartijen moeten individueel passende maatregelen nemen in de vorm van nationale wetgeving en beleid om verplichtingen uit te voeren, met inbegrip van nationale strafbaarstellingen.

Daarnaast voorzien deze verdragen in procedures om toe te zien op de juiste implementatie daarvan. Zie ook het antwoord op vraag 39.

[Afzender]

De toepassing van de OESO-richtlijnen en UNGPs zijn niet bindend voor bedrijven.

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 41.

Wat is de concrete deadline waarop u zal concluderen dat een voorstel voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)-wetgeving op Europees niveau te lang op zich laat wachten en over zal gaan tot het invoeren van nationale dwingende maatregelen?

Antwoord

Momenteel bereidt de Europese Commissie een wetgevend voorstel voor op het gebied van duurzaam ondernemingsbestuur, waar een IMVO-verplichting onderdeel van is. Het Commissievoorstel wordt ontwikkeld door Eurocommissarissen Reynders (Justitie en Consumentenzaken), Breton (Interne Markt) en Jourová (Transparantie) en wordt in het najaar verwacht. Het kabinet wacht dit voorstel af.

Vraag 42.

Hoeveel rechtszaken van en jegens natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse regering in het buitenland bijgewoond in de afgelopen vijf jaar?

Antwoord

Om te laten zien dat strafrechtelijke vervolging van mensenrechtenverdedigers niet onopgemerkt blijft, zijn Nederlandse vertegenwoordigers regelmatig aanwezig bij rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers, ongeacht waarvoor zij zich inzetten. Dit gebeurt veelal in EU verband. De afgelopen vijf jaar waren Nederlandse vertegenwoordigers aanwezig bij rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers in meer dan 30 landen.

Vraag 43.

Op welke manier is er in het afgelopen jaar steun geboden via de ambassades specifiek aan natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen?

Antwoord

De bescherming van mensenrechtenverdedigers is één van de prioriteiten van het mensenrechtenbeleid van het kabinet. Zowel vanuit Den Haag als via ambassades wordt ingezet op de bescherming en ondersteuning van mensenrechtenverdedigers, waaronder inheemse volkeren, landrechtenverdedigers en milieuactivisten. Mensenrechtenverdedigers worden o.a. gesteund via het Mensenrechtenfonds, dat deels via de ambassades wordt uitgegeven. Zo werd in 2020 via de Nederlandse ambassade in Indonesië een project gesteund dat zich inzet voor de versterking van de positie van mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor milieurechten. Via de ambassade in Colombia kregen 440 leden van inheemse en Afro-Colombiaanse gemeenschappen training over zelfbeschermingsstrategieën. De ambassade in Brazilië steunde een project van mensenrechtenverdedigers die zich onder andere richten op de inheemse bevolking in de deelstaat Rondônia. Ook wijzen ambassades mensenrechtenverdedigers in nood op de mogelijkheid om noodfondsen aan te vragen, bijvoorbeeld via het Protect Defenders-consortium, gefinancierd met EU-middelen, of het Lifeline fonds waar Nederland samen met andere landen aan bijdraagt en dat zich o.a. richt op inheemse volkeren en milieurechtenbeschermers.

Ambassades bieden daarnaast diplomatieke steun aan mensenrechtenverdedigers, waaronder natuurbeschermers en vertegenwoordigers van inheemse bevolkingen, al dan niet in samenwerking met de EU en gelijkgezinde landen. Zo zette de ambassade in Costa Rica zich in voor gerechtigheid voor milieuactiviste Berta Cáceres door hoorzittingen van de verdachte bij te wonen en bij autoriteiten aan te dringen op het belang van een open en eerlijke rechtsgang volgens internationale standaarden.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 44.

Hoeveel verdragen heeft Nederland ondertekend en geratificeerd over de bescherming van inheemse volkeren? Welke verplichtingen vloeien voort uit deze verdragen? Houdt Nederland zich aan deze verplichtingen, ook in het buitenland? Aan welke toetsing wordt dit onderworpen?

Antwoord

Nederland is sinds 1998 partij bij het Verdrag betreffende inheemse en in stamverband levende volken in onafhankelijke landen (1989). Dit verdrag is het meeste relevante en uitgebreide internationale instrument op dit gebied en behelst een brede reeks aan standaarden ter bescherming van de rechten van inheemse volkeren, onder meer ter bescherming van hun cultuur en leefwijze, het gebruik van land en andere natuurlijke hulpbronnen, en het tegengaan van discriminatie. Nederland kent geen inheemse volken in de zin van het verdrag en het verdrag behoeft geen uitvoeringswetgeving. Desalniettemin is Nederland partij geworden met het oog op de verbreiding van het draagvlak voor het verdrag alsmede om bij te dragen aan de internationale normstelling ter verwezenlijking van de universele rechten van de mens. Ook heeft Nederland als verdragspartij de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) in het geval van schendingen van het verdrag, dit op basis van artikel 26 van het Statuut van de IAO. Op dit moment zijn 24 staten partij bij het verdrag. De organen van de IAO zien toe op naleving van de binnen het kader van de organisatie gesloten verdragen. De overige verdragspartijen hebben geen klachten ingediend tegen Nederland betreffende de naleving van dit specifieke verdrag.

Vraag 45.

Wat definieert u als effectief en uitvoerbaar met betrekking tot het voorstel voor Europese IMVO-wetgeving?

Antwoord

IMVO-wetgeving, ook wel een brede gepaste zorgvuldigheidsverplichting, houdt in dat bedrijven verplicht worden om gepaste zorgvuldigheid toe te passen in lijn met de OESO-richtlijnen en UNGP's. Wetgeving is effectief als een bedrijf de risico's voor mens en milieu in zijn keten identificeert, voorkomt en/of aanpakt en daarover transparant is.

Met uitvoerbaarheid wordt bedoeld dat wetgeving niet mag leiden tot disproportionele regeldruk voor de toekomstige doelgroep. Om die reden heeft de Europese Commissie gevraagd om een oordeel van de EU Raad voor regelgevingstoetsing.

Vraag 46.

Hoe houdt u in uw buitenlandbeleid en beleid voor de bescherming van ecosystemen rekening met de grote afhankelijkheid van inheemse gemeenschappen van hun lokale ecosysteem, met het oog op de bescherming van hun mensenrechten, cultuur en leefwijze?

Vraag 47.

Op welke manier wordt de kennis van inheemse volkeren en de inheemse diaspora betrokken bij de ontwikkeling van het Nederlandse beleid ten opzichte van de bescherming van ecosystemen en mensenrechten?

[Afzender]

Antwoord 46 en 47

Het buitenlandbeleid met betrekking tot de bescherming van ecosystemen en specifiek bossen (Kamerstuk 30 196, nr. 708) en biodiversiteit (Kamerstuk 26 407, nr. 134) is in de huidige kabinetsperiode verder geïntensiveerd. In bovengenoemde Kamerstukken en in de kabinetsreactie op de Initiatiefnota Behoud het Woud (Kamerstuk 35 327, nr. 3) heeft het kabinet reeds aangegeven de kwetsbare positie van inheemse gemeenschappen en milieu – en mensenrechtenverdedigers te onderkennen en zich op verschillende wijze in te zetten om hen te beschermen. Zo heeft de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking recent een petitie in ontvangst genomen waarin wordt opgeroepen om aandacht te vragen voor de rechten van inheemse gemeenschappen in de Amazone. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking zal zich daar tijdens de klimaatop in Glasgow met gelijkgezinde landen voor inzetten.

De bovengenoemde beleidsstukken zijn mede tot stand gekomen op basis van inzichten opgedaan uit wetenschappelijke rapporten en naar aanleiding van consultaties met het maatschappelijk middenveld. Een mooi voorbeeld daarvan is de Green Livelihoods Alliance waarin overheid en maatschappelijke organisaties, waaronder vertegenwoordigers van inheemse volkeren, als strategische partners gezamenlijk optrekken met als belangrijk doel het versterken van de (land)rechten van inheemse volkeren.

Vraag 48.

Op welke manier zijn inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers expliciet opgenomen in de Nederlandse inzet voor de bescherming van het maatschappelijk middenveld? Kunnen er concrete voorbeelden genoemd worden van hoe deze inzet heeft geleid tot een versterking van de positie van inheemse volkeren, milieuactivisten en landrechtverdedigers?

Antwoord

Steun aan mensenrechtenverdedigers en versterking van het maatschappelijk middenveld is een prioriteit binnen het mensenrechtenbeleid. Conform de motie Van Oijk (kamerstuk 35000V, nr. 24) is hierbij bijzondere aandacht voor de bescherming, zichtbaarheid en legitimiteit van het werk van inheemse volkeren, landrechtenverdedigers en milieuactivisten. Zo wordt in multilateraal verband waar mogelijk aandacht gevraagd voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor land-, milieu- en inheemse rechten, bijvoorbeeld middels verklaringen tijdens de Mensenrechtenraad. In het subsidiebeleidskader voor het Mensenrechtenfonds is onder het thema mensenrechtenverdedigers een expliciete verwijzing naar milieu- en landrechtenverdedigers opgenomen. Ook binnen verschillende fondsen voor versterking van het maatschappelijk middenveld is aandacht voor de positie van inheemse volkeren, lokale bevolking, milieuactivisten en landrechtenverdedigers. Zo worden middels het fonds Power of Voices en het eerdere Samenspraak & Tegenspraak diverse consortia van maatschappelijke organisaties gesteund die opkomen voor inheemse volkeren en milieubeschermers, bijvoorbeeld via de Global Alliance for Green and Global Action, de Green Livelihoods Alliance (onder leiding van Milieudefensie) en via het Shared Resources Joint Solutions programma (onder leiding van IUCN Nederland). De inzet leidde onder meer tot de ontwikkeling van een juridisch raamwerk ter bescherming van mensenrechtenverdedigers in Noord-Kivu (Democratische Republiek Congo); toegenomen bewustzijn bij vrouwelijke mensenrechtenverdedigers over hun inheemse en territoriale rechten in Paraguay en Bolivia en het verbeteren van

veiligheidsstrategieën voor milieuactivisten in verschillende landen in Zuidoost-Azië.

[Afzender]

Vraag 49.

Op welke manier is de rol van inheemse volkeren opgenomen in de tijdens de One Planet Summit 2021 gelanceerde High Ambition Coalition for Nature and People?

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

De *High Ambition Coalition for Nature and People* (HAC) spant zich in het bijzonder in voor de totstandkoming van een mondiale afspraak om 30% van de aarde te hebben beschermd in 2030 ('30x30'). Sinds de lancering is als onderdeel van deze inzet inmiddels een taskforce gecreëerd onder de HAC die zorg moet dragen dat inheemse volkeren en lokale gemeenschappen (*indigenous peoples and local communities* – 'IPLCs') volledig zijn betrokken bij de discussies hierover, zodat '30x30' daarmee een doel wordt dat goed is voor zowel de natuur als voor IPLCs. Hiertoe is onder meer een dialoog gestart met het *International Indigenous Forum on Biodiversity* (IIFB) en andere IPLC-vertegenwoordigers, teneinde tot een gezamenlijk narratief te komen en tekstvoorstellen te verkennen die dit zouden kunnen zekerstellen binnen het, tijdens COP15 aan te nemen, nieuwe strategisch raamwerk onder het Biodiversiteitsverdrag (CBD).

Vraag 50.

Wat zijn de criteria om misdrijven te classificeren als 'ernstige misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen' volgens het uitgangspunt van het Statuut van Rome?

Antwoord

Er bestaan geen formele juridische criteria aan de hand waarvan beoordeeld kan worden of een misdrijf "de gehele internationale gemeenschap met zorg vervult" of niet. De belangrijkste indicaties hiervoor zijn te vinden in de praktijk van staten en de jurisprudentie van internationale hoven en tribunalen. Het Statuut van Rome is het resultaat van langdurige onderhandelingen, waarvan de oorsprong al vlak na de Tweede Wereldoorlog ligt. De in het Statuut van Rome opgenomen misdrijven (genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven en het misdrijf agressie) zijn ontegenzeggelijk internationale misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen. Daders van deze misdrijven zijn al door de internationale militaire tribunalen van Neurenberg en Tokio veroordeeld en deze misdrijven zijn zeer breed strafbaar gesteld in nationale wetgeving. Deze factoren maakten dat opname van de vier zogenaamde kernmisdrijven in het Statuut van Rome in 1998 algemeen aanvaard werd. Naast deze kernmisdrijven bestaan er andere (ernstige) internationale misdrijven die verplicht strafbaar moeten worden gesteld op basis van internationaal verdrags- en/of gewoonterecht. Tot deze categorie behoren onder meer piraterij, foltering en slavernij. Hoewel strafbaarstelling van deze misdrijven onomstreden is, en bijvoorbeeld slavernij en foltering bovendien wel als onderdeel van de strafbaarstelling deel uitmaken van het kernmisdrijf oorlogsmisdrijven en/of misdrijven tegen de menselijkheid, heeft geen van de verdragspartijen na 1998 voorgesteld om het Statuut van Rome te amenderen door ook deze misdrijven als kernmisdrijf op te nemen.

Vraag 51.

Waarom acht u ecocide niet te behoren tot de categorie misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen?

Antwoord

Zoals eerder uiteengezet in de kabinetsreactie, bestaat er geen internationaal aanvaarde definitie van ecocide als internationaal misdrijf en ontbreekt het daarnaast aan een uniforme statenpraktijk van strafbaarstelling op nationaal niveau. Ook is er geen overeenstemming over de elementen die onderdeel uitmaken van een eventuele delictsomschrijving. Hierdoor is niet duidelijk welk gedrag en/of nalaten strafbaar gesteld moet worden, wie strafrechtelijk aansprakelijk is, hoe ernstig de schade behoort te zijn, of bijvoorbeeld opzet vereist is of dat sprake is van (een vorm van) risicoaansprakelijkheid en zo meer. Reeds om deze reden kan niet gesteld worden dat ecocide een internationaal misdrijf is dat de gehele internationale gemeenschap met zorg vervult. Dit staat uiteraard los van het feit dat er wel internationale overeenstemming bestaat over de noodzaak de vernietiging en beschadiging van belangrijke ecosystemen en biodiversiteit gezamenlijk en effectief tegen te gaan en te stoppen.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 52.

Welke implicaties heeft de recente uitspraak in de klimaatzaak tegen Shell, waarin erkend wordt dat klimaatverandering tot mensenrechtenschendingen kan leiden, voor uw uitspraak dat een nationale praktijk tot strafbaarstelling van ecocide vooralsnog ontbreekt? Ziet u mogelijkheden om voort te bouwen op deze zaak om tot strafbaarstelling te komen?

Antwoord

Ik verwijs naar het antwoord op vraag 20.

Vraag 53.

Welke nieuwe bevoegdheden krijgt Nederland zelf wanneer ecocide internationaal strafbaar wordt?

Antwoord

Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van de wijze waarop ecocide strafbaar gesteld wordt. Indien ecocide in het Statuut van Rome wordt opgenomen door middel van een amendement, en Nederland dat amendement ratificeert, is Nederland, na inwerkingtreding hiervan, gehouden om de strafbaarstelling ook op te nemen in nationaal recht en deze bepaling te handhaven. Zie verder het antwoord op de vragen 6 en 7.

Vraag 54.

Welke lidstaten zijn op dit moment nog tegen een internationaal verbod op ecocide?

Antwoord

Het valt niet met zekerheid te zeggen hoe de verschillende lidstaten van de Europese Unie op dit moment aankijken tegen een internationaal verbod op ecocide, aangezien er geen politiek overleg heeft plaatsgevonden over dit onderwerp. Tot op heden hebben voor zover bekend Frankrijk, België, Spanje en Zweden onderzoeken opgezet naar de noodzaak en wenselijkheid om ecocide op te nemen in het nationale en/of internationale recht. Ook is het niet mogelijk te stellen welke staten die partij zijn bij het Statuut van Rome tegen een internationaal verbod op ecocide zijn, nu geen enkele verdragspartij een formeel voorstel heeft ingediend tot wijziging van het Statuut van Rome.

Vraag 55.

Wat is uw appreciatie van de recentelijk door de commissie Sands c.s. opgestelde juridische definitie van ecocide? Verandert deze definitie uw zienswijze dat het begrip ecocide onvoldoende gedefinieerd zou zijn?

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

Zoals uiteen is gezet in de beantwoording van de vragen van de leden van Raan en Teunissen (beide PvdD) van 25 juni 2021 over de publicatie van de juridische definitie van ecocide door een internationaal panel van experts, laat het rapport van het internationaal panel van experts meerdere belangrijke vragen onbeantwoord en moet daarom in de eerste plaats gezien worden als een aanzet tot verdere discussie over ecocide, zowel binnen de vergadering van verdragspartijen bij het Statuut van Rome als daarbuiten.

Vraag 56.

Klopt het dat artikel 90 van de Grondwet voorschrijft dat Nederland de internationale rechtsorde bevordert? Klopt het dat de meer dan duizend internationale milieu- en natuurverdragen (waaronder onder andere de Rio'92-verdragen inzake het klimaat, de biodiversiteit en het tegengaan van verwoestijning, de toxische stoffen verdragen van Bazel, Rotterdam, Stockholm en Minamata en het Klimaatverdrag van Parijs) onderdeel uitmaken van deze internationale rechtsorde?

Antwoord

Ingevolge deze bepaling bevordert de regering de ontwikkeling van de internationale rechtsorde. Bovengenoemde milieu- en natuurverdragen behoren hiertoe.

Vraag 57.

Zien de vele internationale milieu- en natuurverdragen toe op de overleving, de gezondheid en het welbevinden van mens en natuur? Houdt de uitvoering van dit deel van de internationale rechtsorde een prioritaire juridische verplichting in? Vult Nederland deze verplichting in met bindende overeenkomsten?

Antwoord

De doelstellingen van internationale milieu- en natuurverdragen richten zich in het algemeen op de bescherming en het behoud van de natuur en het duurzaam gebruik van hulpbronnen en internationale samenwerking op deze terreinen. Sommige van deze verdragen, zoals het genoemde *Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan*, zijn daarnaast ook gericht op de bescherming van de gezondheid van de mens.

De uitvoering van internationale milieu- en natuurverdragen vormt als zodanig geen prioritaire juridische verplichting. Staten dienen alle verdragen waarbij zij partij zijn na te leven. Er bestaat geen hiërarchie tussen verdragen, indien een verdrag geen bepaling bevat die de verhouding met andere verdragen regelt (zoals artikel 11 van het *Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan*) of verdragen hetzelfde onderwerp betreffen (in welk geval het verdrag dat het meest recent tot stand is gekomen voorrang heeft tussen dezelfde partijen).

Vraag 58.

Waarom heeft Nederland het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht niet geratificeerd?

Antwoord

Het genoemde verdrag is in 1998 binnen de Raad van Europa tot stand gekomen. Tot op heden heeft slechts één lidstaat van de Raad van Europa het verdrag geratificeerd (Estland in 2002). Veel van de lidstaten – waaronder staten die het verdrag hebben ondertekend – hebben kort na de totstandkoming van het verdragen grote bezwaren geuit tegen de in hun optiek te ruime strafrechtelijke risicoaansprakelijkheid die is vervat in artikel 2, onderdeel a, subonderdeel ii, van het verdrag. Daarnaast is binnen de Europese Unie in 2003 Kaderbesluit 2003/80/JBZ inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht tot stand gekomen. Omdat dit kaderbesluit hetzelfde doel als het verdrag beoogde – de totstandkoming van een betere gemeenschappelijke strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit – werd door veel lidstaten de toegevoegde waarde van het verdrag na de implementatie van het kaderbesluit zeer beperkt geacht. Om deze redenen hebben vrijwel alle lidstaten, waaronder Nederland, afgezien van de ratificatie van het verdrag.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 59.

Wat is uw oordeel over de recente ontwikkelingen in het Europees Parlement, waar is ingestemd met twee rapporten die het strafbaar stellen van ecocide voorstellen?

Antwoord

Het kabinet heeft kennis genomen van de rapporten A9-0039/2021 'Report on the effects of climate change on human rights and the role of environmental defenders on this matter' en A9-0112/2021 'Report on the liability of companies for environmental damage' en kijkt met belangstelling uit naar opvolgende discussies binnen de Europese Unie.

Vraag 60.

Wat waren de beweegredenen van Nederland om zich te verzetten tegen artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu in het Statuut van Rome?

Antwoord

Artikel 26 van het Statuut van Rome heeft geen betrekking op ecocide of het toebrengen van schade aan het milieu maar bepaalt dat het Internationaal Strafhof geen rechtsmacht heeft over een persoon wiens leeftijd lager was dan achttien jaar ten tijde van het vermeende begaan van een misdrijf. Zoals reeds opgenomen in het antwoord op vraag 5, bevatte het ontwerpstatuut dat het uitgangspunt vormde voor de diplomatieke conferentie in Rome in 1998 geen bepaling betreffende ecocide. Derhalve kan niet gesteld worden dat Nederland zich tegen een dergelijke bepaling verzet heeft. Het begrip ecocide maakte wel deel uit van andere, in een eerder stadium binnen de ILC besproken teksten. Zo heeft de ILC in 1991 een "Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind" opgesteld (Report of the International Law Commission on Its Forty-third Session, U. Supp. No. 10, p. 238, U.N. Doc. A/46/10). Deze ontwerptekst bevatte 12 internationale misdrijven, waaronder "internationaal terrorisme" (ontwerpartikel 24), drugshandel (ontwerpartikel 25) en een misdrijf betreffende het opzettelijk toebrengen van ernstige schade aan het milieu (ontwerpartikel 26). In reactie op deze ontwerptekst hebben meerdere staten, waaronder Nederland, erop aangedrongen de jurisdictie van een toekomstig internationaal straphof te beperken tot die internationale misdrijven waarover brede internationale consensus bestond, namelijk de kernmisdrijven genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven en het misdrijf agressie. In de uiteindelijke

versie van de "Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind" uit 1996 heeft de ILC de bepaling omtrent ecocide geschrapt, evenals andere misdrijven die in een eerdere versie wel waren opgenomen (UN Doc A/Res/51/160, zie de annex bij dit document voor de ontwerptekst.) De ILC heeft geen toelichting gegeven op het besluit de ontwerptekst in te korten en onder meer de ontwerpbepaling betreffende het opzettelijk toebrengen van ernstige schade aan milieu te schrappen. De leden van de ILC zijn op persoonlijke titel en op grond van hun volkenrechtelijke expertise gekozen en vertegenwoordigen niet hun land van herkomst. Het ligt echter voor de hand dat de ILC bij het opstellen van de laatste ontwerpverdragstekst mede in overweging heeft genomen dat een voorstel tot een zeer brede materiële jurisdictie van een toekomstig internationaal strafhof het bereiken van consensus binnen de internationale gemeenschap zou kunnen bedreigen.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 61. Waarom is ecocide uiteindelijk uit het Statuut verdwenen, terwijl een overgrote meerderheid steun uitspraken voor artikel 26 betreffende het aanrichten van opzettelijke en ernstige schade aan het milieu?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 5 en vraag 60.

Vraag 62.

Hoe heeft u opvolging gegeven aan de oproep van de Malediven, Vanuatu en België tijdens de Vergadering van Verdragspartijen van het ICC, om serieuze overweging aan de introductie van ecocide in het Statuut van Rome te geven?

Antwoord

De oproep van deze landen tijdens de laatste Vergadering van Verdragspartijen was een eerste aanzet tot een discussie over dit onderwerp. Deze landen zijn vooralsnog niet met concrete voorstellen tot wijziging van het Statuut van Rome gekomen. Uit navraag op ambtelijk niveau bij de Belgische overheid bleek niet dat er op korte termijn concrete voorstellen ter wijziging van het Statuut van Rome kunnen worden verwacht.

Vraag 63.

Op welke manier kunt u het ICC ondersteunen in zijn voornemen om meer aandacht te schenken aan milieumisdrijven, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en de illegale onteigening van land? Kan Nederland overwegen om een dergelijke zaak te verwijzen naar het ICC?

Antwoord

Nederland steunt het Internationaal Strafhof zowel in de rol van Verdragspartij als dat van gastland. Zolang de verdragspartijen geen overeenstemming hebben bereikt over wijziging van het Statuut van Rome ten einde ecocide strafbaar te stellen, en deze wijzigingen niet ook geratificeerd zijn door de betreffende verdragspartij en dit amendement niet in werking is getreden, is vervolging van ecocide enkel mogelijk indien het een van de reeds nu door het Statuut van Rome strafbaar gestelde misdrijven vormt, zoals een misdrijf tegen de menselijkheid of een oorlogsmisdrijf. Hoewel, zoals in het antwoord op vraag 11 uiteen is gezet, de openbaar aanklager van het Internationaal Strafhof heeft aangegeven bij het openen van vooronderzoeken en het selecteren van zaken bijzondere aandacht te zullen besteden aan de vervolging van misdrijven die zijn gepleegd door middel van of die, onder meer, leiden tot de vernietiging van het milieu, de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen of de illegale onteigening van grond, heeft

een dergelijk misdrijf tot nu toe nog niet tot berechting door het Internationaal Strafhof geleid. Meer in het algemeen, komt het slechts zelden voor dat een verdragspartij een situatie op het grondgebied van een andere verdragspartij verwijst naar het Internationaal Strafhof. Tot nu heeft deze situatie zich slechts een maal voorgedaan. Op 28 september 2018 heeft een groep landen (Argentinië, Canada, Colombia, Chile, Paraguay en Peru) de aanklager op grond van artikel 14 van het Statuut van Rome verzocht om een onderzoek te openen naar misdrijven tegen de menselijkheid die vanaf 12 februari 2014 in Venezuela zouden zijn gepleegd. Een dergelijk verzoek leidt niet automatisch tot het openen van een onderzoek en de Aanklager heeft deze stap tot op heden nog niet gezet. Naast de algemene terughoudendheid aan de kant van verdragspartijen om situaties op het grondgebied van andere verdragspartijen te verwijzen naar het Internationaal Strafhof, neemt Nederland als gastland van het Internationaal Strafhof een bijzondere positie in waarbij het niet voor de hand ligt dat Nederland een leidende rol speelt bij het verwijzen van zaken naar het Strafhof.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 64.

Wat zijn de implicaties van de uitspraak van het ICC waarin roekeloosheid als mens rea is aangevoerd voor toekomstige zaken?

Antwoord

Deze vraag ziet op de stelling op pagina 18 van de initiatiefnota ecocide dat er inmiddels jurisprudentie bestaat waarin het van het Internationaal Strafhof heeft geoordeeld dat "als de dader zich bewust was van het risico dat zijn handelen of nalaten zou kunnen leiden tot een misdrijf, ook wel roekeloosheid genoemd, er voldoende grond bestaat om aansprakelijkheid vast te kunnen stellen" en dat er dus precedent is geschapen waarin "roekeloosheid ook een vorm van mens rea is".

Mens rea, ook wel aangeduid als het materiële schuldbeginself, is het beginsel van internationaal strafrecht op grond waarvan voor individuele aansprakelijkheid van de verdachte vereist is dat de objectieve gedraging – de 'actus reus' – gepaard moet gaan met opzet en wetenschap van de feitelijke strekking van de handeling (of het nalaten). Dit beginsel is neergelegd in artikel 30 van het Statuut, dat definieert wat de onder het Statuut in acht te nemen schuldvormen zijn. Van strafbare opzet is ingevolge het tweede lid sprake wanneer de verdachte een gedraging bewust verricht of een gevolg beoogt teweeg te brengen of wanneer deze zich ervan bewust is dat het gevolg zich bij een normale gang van zaken zal voordoen. En 'Wetenschap' houdt op grond van het derde lid in dat de verdachte zich ervan bewust is dat een omstandigheid bestaat of dat een gevolg zich bij een normale gang van zaken zal voordoen. De Nederlandse schuldvormen voorwaardelijke opzet en roekeloosheid zijn hierin dus niet opgenomen.

De jurisprudentie over de exacte invulling van dit artikel is nog volop in ontwikkeling. Van een jurisprudentiële lijn waarin het Strafhof aan artikel 30 een dusdanig ruime uitleg zou geven dat roekeloosheid daar ook onder zou vallen, is echter geen sprake. Voor zover de vraagsteller doelt op de uitspraak van het Internationaal Strafhof van 14 maart 2012 in de zaak Lubanga, waarin de Kamer van berechting bij haar uitleg van artikel 30 ingaat op het bewust nemen van risico's en welke drempel daarbij geldt, merkt het kabinet op dat de Kamer van beroep de motivering van de Kamer van berechting heeft verbeterd in haar uitspraak van 1 december 2014. De Kamer van beroep overwoog onder meer dat de Kamer van berechting het gebruik van het begrip 'risico' had moeten vermijden, omdat dit in sommige nationale rechtsstelsels gebruikt wordt bij de vaststelling van dolus eventualis (voorwaardelijke opzet) of roekeloosheid en dat de Kamer van berechting de toepasselijkheid daarvan expliciet had uitgesloten.

Ondanks het gebruik van het begrip risico had de Kamer van berechting uiteindelijk geen bredere uitleg gegeven aan artikel 30, aldus de Kamer van beroep.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 65.

Wat zijn volgens u gewenste sancties op het plegen van ecocide en welke bestaande instrumenten kunnen worden gebruikt om deze sancties op te leggen?

Antwoord

Zie de antwoorden op de vragen 6, 7 en 13. In aanvulling daarop is het zo dat het in individuele zaken aan het Internationaal Strafhof of de nationale strafrechter is om te bepalen wat in een concreet geval, alle relevante omstandigheden wegend, een passende sanctie is.

Vraag 66.

Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die geen partij zijn bij het ICC, maar zelf wel de nationaliteit van een staat hebben die partij is bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?

Antwoord

Tot op heden heeft het ICC personen berecht in vijf zaken. Deze zaken richtten zich allen op misdaden gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC (namelijk Mali, Democratische Republiek Congo en Centraal Afrikaanse Republiek).

Vraag 67.

Heeft het ICC al eerder personen berecht die misdaden hebben gepleegd in landen die partij zijn bij het ICC, maar zelf niet de nationaliteit hebben van landen die partij zijn bij het ICC? In welke zaken was dit het geval?

Antwoord

Alle personen die tot op heden door het Internationaal Strafhof zijn veroordeeld voor het in het Statuut van Rome strafbaar gestelde kernmisdrijven hadden de nationaliteit van staten die partij zijn bij het Statuut van Rome. In een enkele zaak is een persoon (Jean-Pierre Bemba Gombo, Democratische Republiek Congo) berecht voor internationale misdrijven die volgens de aanklacht (deels) begaan zouden zijn in een andere verdragspartij (Centraal Afrikaanse Republiek) maar deze verdachte is in hoger beroep vrijgesproken.

Vraag 68.

Zijn er gevallen waarin het ICC heeft afgezien van vervolging omdat het betreffende land besloot de zaak op te pakken?

Antwoord

Deze vraag impliceert dat het primaat voor de vervolging van internationale misdrijven bij het Internationaal Strafhof ligt. Dat is echter niet het geval. Het Internationaal Strafhof is een "court of last resort" en kan alleen rechtsmacht uitoefenen als een verdragspartij zelf niet in staat of bereid is de internationale misdrijven die in het Statuut van Rome zijn opgenomen en waarover deze staat rechtsmacht heeft effectief te onderzoeken en te berechten. Het primaat voor de vervolging van internationale misdrijven blijft bij de verdragspartijen zelf. In hoeveel gevallen het niet tot een vervolging door het Internationaal Strafhof kwam, omdat een verdragspartij (alsnog) zelf tot vervolging overging, is derhalve niet bekend.

Vraag 69.

Waarom heeft Nederland in 1962 ingestemd met het overdragen van West-Papoea aan Indonesië? Was het kabinet toentertijd op de hoogte van lopende gesprekken tussen multinationals en de Indonesische autoriteiten over potentiële contracten voor exploitatie van natuurlijke grondstoffen op West-Papoea?

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

Nederland heeft onder zware internationale druk ingestemd met de overdracht van de huidige provincies Papua en West-Papua (hierna: Papua) aan Indonesië via een tussenbestuur door de Verenigde Naties. Afgaande op de op onderzoek in historische bronnen gebaseerde literatuur die over dit onderwerp is verschenen was de overdracht in eerste instantie een geopolitiek kwestie waarbij commerciële overwegingen niet zichtbaar zijn. Gesprekken tussen multinationals en de Indonesische regering kwamen pas rond 1966 in een stroomversnelling en blijken grotendeels geheim te zijn geweest.

Vraag 70.

Wat is uw reactie met betrekking tot de casestudy over West-Papoea?

Antwoord

De situatie in Papua m.b.t. ontbossing en economische exploitatie die wordt geschetst in de casestudy is zorgelijk. Het is het Nederlandse beleid om internationaal duurzaamheid na te streven. Nederland zet zich op allerlei niveaus en verschillende manieren in om duurzame (palmolie)productie te bewerkstelligen, duurzame mijnbouw te bevorderen en ontbossing te voorkomen.

Vraag 71.

Hoe bezieet u de rol van Nederland in het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in West-Papoea, gezien de historische rol die Nederland heeft gespeeld in het overleveren van West-Papua aan de Indonesische autoriteiten?

Antwoord

Nederland erkent de soevereiniteit en territoriale integriteit van Indonesië binnen de huidige internationaal erkende grenzen, dus inclusief de provincies Papua en West-Papua. Vanuit de historische banden heeft Nederland (en hebben Nederlanders) veel belangstelling voor de ontwikkelingen in Papua. Dat geeft Nederland echter geen speciale rol ten aanzien van het tegengaan van ecocide en mensenrechtenschendingen in Papua. De verantwoordelijkheid om ecocide en mensenrechtenschendingen tegen te gaan ligt principaal bij de Indonesische autoriteiten. Desalniettemin vraagt Nederland regelmatig aandacht bij de Indonesische autoriteiten voor mensenrechten in heel Indonesië, ook in Papua. Zo vormt de mensenrechtensituatie in Papua vast onderdeel van de dialoog met Indonesië, zowel bilateraal als via de EU. Nederland werkt daarnaast, samen met de Indonesische overheid en het Indonesisch maatschappelijk middenveld, aan het versterken van de mensenrechtenstandaarden in de gehele archipel. Nederland kijkt bij het identificeren van nieuwe projecten met speciale belangstelling naar waar de noden het hoogst zijn, zoals in de provincies Papua en West-Papua.

Vraag 72. Lopen er bij de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) investeringen of leningen aan bedrijven die actief zijn in West-Papua? Om welke projecten gaat dit?

Antwoord

Uit navraag bij FMO blijkt dat FMO geen investeringen of leningen heeft lopen bij bedrijven die actief zijn in Papua.

[Afzender]

Vraag 73.

Welke Nederlandse bedrijven zijn actief bij de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in West-Papoea of het bouwen van de infrastructuur om dit te faciliteren? Zijn er Nederlandse investeerders/pensioenfondsen die hierin bijdragen? Zo ja, welke?

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Antwoord

Het kabinet heeft geen totaaloverzicht van de economische activiteiten en investeringen van Nederlandse entiteiten in Papua en elders in Indonesië. Voor zover echter bekend zijn er geen economische activiteiten door Nederlandse entiteiten in Papua zoals door u omschreven.

Vraag 74.

Op welke manier faciliteert de ambassade in Indonesië Nederlandse bedrijven? Hebben deze banden geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in West-Papoea?

Antwoord

Net als in andere prioritaire markten, ondersteunt onze ambassade Nederlandse bedrijven zo goed mogelijk bij het zaken doen in Indonesië, waarbij het bedrijfsleven nadrukkelijk gestimuleerd wordt om in lijn te opereren met het relevante Nederlandse, Indonesische en internationale beleid op het gebied van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO). Het is evenwel de verantwoordelijkheid van bedrijven zelf om eventuele negatieve impact op mens en milieu te minimaliseren of voorkomen. IMVO is ook onderdeel van de dialoog die Nederland met de Indonesische autoriteiten heeft over mensenrechten en duurzame economische groei. De ondersteuning van de ambassade heeft niet geleid tot het verwerven van contracten door Nederlandse bedrijven in Papua.

Vraag 75.

Hoe heeft het kabinet invulling gegeven aan de internationale inzet biodiversiteit en het Verdrag inzake Biologische Diversiteit met betrekking tot West-Papua tijdens het staatsbezoek van de Koning aan Indonesië?

Antwoord

Tijdens het staatsbezoek in maart 2020 was een bezoek aan Kalimantan voorzien, waarbij in bredere aandacht besteed zou worden aan biodiversiteit. Dit was niet toegespitst op Papua. Door een ernstig ongeluk in de voorbereiding is het bezoek aan Kalimantan echter op het laatste moment helaas komen te vervallen.

Vraag 76.

Hoe zou Nederland West-Papoea kunnen ondersteunen in zijn pogingen om naar een internationale rechter te stappen?

Antwoord

De provincies Papua en West-Papua behoren tot Indonesië en zijn geen subjecten van internationaal recht en kunnen derhalve zelf geen zaak voorleggen aan een internationale rechter. Zoals ook in de initiatiefnota wordt beschreven, is Indonesië verantwoordelijk voor de naleving van zijn internationale verplichtingen, waaronder op het gebied van de bescherming van het milieu en mensenrechten. Nederland dringt bij de Indonesische autoriteiten aan op een constructieve dialoog

tussen spelers van de centrale overheid, het leger en stakeholders in Papua. Dit is in de eerste plaats vanwege de mensenrechtensituatie en de sociaaleconomische ontwikkeling, maar een constructieve dialoog kan ook helpen bij problemen van andere aard (zoals ecocide). Nederland voert verder regelmatig het gesprek met Indonesië over internationaal klimaatbeleid en dringt er bij Indonesië op aan om zijn klimaatdoelen in het kader van het Parijs-akkoord te halen en ambitieuzer te stellen.

[Afzender]

Onze Referentie

BZDOC-1381663145-28

Vraag 77.

Op welke manier biedt Nederland steun en bescherming aan de bevolking van West-Papoea?

Antwoord

Nederland zet zich via zijn mensenrechtenbeleid in voor mensenrechtenverdedigers en het maatschappelijk middenveld in geheel Indonesië, inclusief Papua en West-Papua. Details van deze inzet kunnen echter niet gegeven worden.

Vraag 78.

In hoeverre zijn er gesprekken gevoerd met multinationals in aanloop naar, of speelde het in het geding raken van de positie van multinationals een rol bij, het besluit van de Nederlandse regering om zich uit te spreken tegen het voorstel om ecocide in het Statuut van Rome op te nemen tijdens de onderhandelingen over het Statuut?

Antwoord

Voor de Nederlandse rol in de totstandkoming van de bepalingen van het Statuut van Rome verwijs ik naar het antwoord op vraag 60. Het kabinet heeft niet kunnen achterhalen of er gesprekken zijn gevoerd met multinationals, ngo's of andere actoren betreffende ecocide als mogelijk onderdeel van het Statuut van Rome. Bij de besluitvorming omtrent het Nederlandse standpunt betreffende de naleving van het Statuut van Rome of het functioneren van het Internationaal Strafhof spelen multinationals geen rol.